

การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง
ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์
ของกองทัพบก

โดย

พลตรี ภูวนารถ ชมพูปบุตร
ผู้อำนวยการสำนักส่งกำลังบำรุง
กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่อง “การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก” ลักษณะวิชา การทหาร ของ พลตรี ภูวนารถ ชมพูปุตร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๑ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒

พลโท

(ขจรฤทธิ์ นิลกำแหง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลตรี ภูวนารถ ชมพูปุบุตร **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ ๖๑

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโปกรณ์ของกองทัพบก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ ๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโปกรณ์ของกองทัพบก ๒. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโปกรณ์ของกองทัพบก การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาสภาพปัญหาของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโปกรณ์ของกองทัพบก โดยเทียบเคียงกับแนวคิดเรื่องระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated Logistics Support) ด้วยการรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี นโยบาย คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ ตำรา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ในกลุ่มผู้กำหนดนโยบายที่มีความเชี่ยวชาญ ในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จำนวน ๔ คน รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในกลุ่มผู้บริหารที่มีบทบาทและภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุง ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จำนวน ๘ คน ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ ๑ พบว่า การจัดหายุทโปกรณ์ของกองทัพบกขาดความสมดุลในการนำปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน มาพิจารณา โดยให้น้ำหนักปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป การคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุงและการซ่อมบำรุงน้อยเกินไป อีกทั้งยังขาดหน่วยงานที่จะพิจารณากลับกรองในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ ผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ พบว่า การจัดหายุทโปกรณ์ของกองทัพบก ควรพิจารณาปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน อย่างครบถ้วน อีกทั้งควรนำระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง และเพิ่มเติม ในระเบียบ/คำสั่ง กรณีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโปกรณ์ที่รับรองแบบไว้ โดยให้แบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีไม่เร่งด่วน และกรณีเร่งด่วน เพื่อทำหน้าที่พิจารณาการดำเนินการจัดหายุทโปกรณ์ของกองทัพบก ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุมัติหลักความต้องการจากกองทัพบกแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทโปกรณ์ต่อไป นอกจากนั้นควรแบ่งกลุ่มยุทโปกรณ์และกำหนดแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการ

งบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ รวมถึงควรเพิ่มเติมขั้นตอนและบทบาท/หน้าที่ให้ คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ พิจารณากลับกรองความเหมาะสม หลังจาก ที่สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก ประสานสำนักงบประมาณฯ ในเรื่องกรอบงบประมาณด้านโครงการ

เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างงบประมาณการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของข้อเสนอแนะนั้น กองทัพบกควรกำหนดปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน รวมถึงกรมส่งกำลังบำรุงทหารบกควรกำหนดแนวทางในเรื่องหลักการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ เพื่อให้กรมฝ่ายยุทธบริการ และ กรมฝ่ายกิจการพิเศษยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

Abstract

Title The Management of Logistics Budget For the Procurement and Maintenance of Army Equipment

Field Military

Name Major General Bhuwanart Chompoobutr **Course** NDC **Class** 61

The objective of this qualitative research is twofold: first to study the problems of managing logistics budget for the procurement and maintenance of army equipment, secondly, to propose a guideline on such management. This research studied these management problems in line with comparable integrated logistics support (ILS). We investigated data, ideas, theories, orders, academic papers, textbooks as well as relevant research studies. In addition, we interviewed four people with expertise in logistics and playing a role as policy maker for the Directorate of Logistics, Royal Thai Army (DOL). We also performed a group discussion with eight executive officials in DOL. Our research, in response to the first objective, shows that in procuring army equipments, the six determining factors has not been used equally. More specifically, the operational factor dominated all other factors. Meanwhile, the maintenance budget factor was not considered literally. Moreover, there is no entity responsible for the practicability of the equipments being procured before the final decision was made by authorized official. As for the second objective, our research suggests that, in procuring equipments, the six determining factors should be use thoroughly. However, when competitive equipments procured were not ranked by the Equipment Standard Designation Committee, ILS should be examined with two options: urgent and non-urgent. After which, the procurement process shall proceed. Furthermore, we should divide equipment and its maintenance into three categories for the sake of maintenance budget allocation. In order to have decent proportion between procurement budget and maintenance budget, equipment practicability should also be considered by the project budget allocation sub-committee after the office of the army comptroller has coordinated with the bureau of the budget. We

also suggest that The Royal Thai Army should apply the six determining factors in the process. In addition, DOL should set a guideline on Procurement and maintenance of army equipment.

คำนำ

ขุนวู กล่าวว่า “ในการสงครามต้องมีรถศึกเทียมม้าฝีเท้าเร็วสี่ตัวหนึ่งพันคัน รถเสปียงเทียมม้าหุ้มเกราะสี่ตัวอีกหนึ่งพันคัน และพลทหารหุ้มเกราะอีกหนึ่งแสนนาย เมื่อเสปียงถูกส่งไปนับพันลี้ ค่าใช้จ่ายทั้งที่บ้านเมืองและในสนามรบ ค่าจ้างในการให้ความบันเทิงแก่กุนซือและอาคันตุกะ ค่าเครื่องมือเครื่องใช้ ค่าใช้จ่ายของรถศึกและยานเกราะ จะมีมูลค่าเท่ากับทองคำหนึ่งพันตำลึงต่อวัน หากมีเงินจำนวนดังกล่าวพร้อมแล้ว จึงสามารถระดมพลหุ้มเกราะหนึ่งแสนนายได้ แต่สิ่งสำคัญในการรบคือชัยชนะ หากใช้การศึกที่ยืดเยื้อยาวนาน ดั่งนั้นแม่ทัพที่เข้าใจในธรรมชาติของสงคราม จึงเป็นผู้ที่กุมชะตาชีวิตของผู้คนและชีขาดโชคชะตาของบ้านเมืองอย่างแท้จริง”

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้เป็นการแสวงหาความรู้ความจริงตามหลักการวิจัย ทำให้สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ที่จะกำหนดเป็นแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ทั้งในส่วนการพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงขั้นตอนการจัดหาอย่างรอบคอบก่อนการจัดหายุทโธปกรณ์ และแนวคิดในการเตรียมการปรนนิบัติบำรุง ซ่อมแซมยุทโธปกรณ์ให้ใช้งานได้อย่างคุ้มค่า ตลอดอายุของยุทโธปกรณ์ หรือการร่วมมือกับภาคเอกชนในการซ่อมแซมยุทโธปกรณ์ที่ต้องใช้เทคโนโลยีสูง รวมทั้งการบริหารจัดการงบประมาณด้านส่งกำลังบำรุงให้เกิดความสมดุล ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำไปพัฒนาระบบส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกให้มีประสิทธิภาพภายใต้งบประมาณที่ได้การจัดสรรอย่างจำกัด ด้วยการนำแนวคิดในการบริหารจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิผลสูงสุด อันจะทำให้กองทัพบกมีความพร้อมตามพันธกิจการเตรียมกำลัง ได้แก่ ด้านความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย ส่งผลให้เกิดความมั่นคงแบบองค์รวม ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และบรรลุผลประโยชน์แห่งชาติในที่สุด

พลตรี

(ภูวนารถ ชมพูปุตร)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยฉบับนี้ บรรลुวัตถุประสงค์ และมีความสมบูรณ์ทุกประการ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก พลเรือตรี ศุภเศรษฐ์ ศิริสังข์ไชย ร.น. และ พันเอก บัณฑูร บำเรอราช อาจารย์ที่ปรึกษาหลักเอกสารวิจัย ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำ พร้อมทั้งให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยอย่างยิ่ง อีกทั้งยังกรุณาแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ขอขอบคุณ พันเอก ดร.โสภณ ศิริงาม รองผู้อำนวยการสำนักวิทยาการความมั่นคง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ที่กรุณาให้คำแนะนำรูปแบบในการจัดทำเอกสารวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พลเอก รุจน์ อ่อนนุ่มพันธุ์ อดีตรองเสนาธิการทหารบก ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิกองทัพบก (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ที่กรุณาให้แนวคิด ตลอดจนคำแนะนำในการทำเอกสารวิจัยฉบับนี้ และ พลโท ชัยมนตรี โพธิ์ทอง เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ที่ได้กรุณาให้โอกาสและคำแนะนำเพิ่มเติมในการวิจัย ขอขอบคุณ คณะนายทหารของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้

ทั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์ของเอกสารวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พลตรี

(ภูวนารถ ชมพูปุตร)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๑

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
คำนำ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๕
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	๖
คำจำกัดความ	๗
บทที่ ๒ แนวคิดทางยุทธศาสตร์ ทฤษฎีการบริหารจัดการ และระบบงบประมาณ	๑๒
ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐	๑๒
ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐	๑๘
ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐	๒๓
การจัดส่วนราชการของกองทัพบก	๒๖
ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙	๒๘
แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	๓๕
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๔๙
นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒	๕๔
ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖	๕๙
แนวคิดระบบงบประมาณ	๖๔
ทฤษฎีการบริหารจัดการ	๗๑
แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)	๗๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘๖

กรอบแนวคิดของการวิจัย	๙๔
สรุป	๙๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง	
ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๐๐
การจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๐๑
การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๐๕
การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและ	
ซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่อง	
ในการรบ และความทันสมัย	๑๑๐
สรุป	๑๑๘
บทที่ ๔ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง	
ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๒๐
การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง	
ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๒๐
แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา	
และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๓๖
สรุป	๑๔๐
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๔๑
สรุป	๑๔๑
ข้อเสนอแนะ	๑๕๖
บรรณานุกรม	๑๕๗
ภาคผนวก	๑๖๑

ผนวก ก แบบสัมภาษณ์เอกสารวิจัยส่วนบุคคล	๑๖๒
ผนวก ข ผลการสัมภาษณ์เอกสารวิจัยส่วนบุคคล	๑๖๖
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๙๑

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
คำนำ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๕
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย	๖
คำจำกัดความ	๗
บทที่ ๒ แนวคิดทางยุทธศาสตร์ ทฤษฎีการบริหารจัดการ และระบบงบประมาณ	๑๒
ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐	๑๒
ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐	๑๘
ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐	๒๓
การจัดส่วนราชการของกองทัพบก	๒๖
ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙	๒๘
แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	๓๕
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒	๔๙
นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒	๕๔
ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖	๕๙
แนวคิดระบบงบประมาณ	๖๔
ทฤษฎีการบริหารจัดการ	๗๑
แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)	๗๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๘๖

กรอบแนวคิดของการวิจัย	๙๔
สรุป	๙๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง	
ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๐๐
การจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๐๑
การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๐๕
การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและ	
ซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่อง	
ในการรบ และความทันสมัย	๑๑๐
สรุป	๑๑๘
บทที่ ๔ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง	
ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๒๐
การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง	
ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๒๐
แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา	
และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก	๑๓๖
สรุป	๑๔๐
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๔๑
สรุป	๑๔๑
ข้อเสนอแนะ	๑๕๖
บรรณานุกรม	๑๕๗
ภาคผนวก	๑๖๑

ผนวก ก แบบสัมภาษณ์เอกสารวิจัยส่วนบุคคล	๑๖๒
ผนวก ข ผลการสัมภาษณ์เอกสารวิจัยส่วนบุคคล	๑๖๖
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๙๑

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒ - ๑	กรอบแนวคิดของการวิจัย	๙๔
๕ - ๑	กรอบแนวคิดของการวิจัย	๑๔๒
๕ - ๒	ขั้นตอนการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก	๑๕๓
๕ - ๓	การแบ่งกลุ่มยุทธโปกรณ์และแนวทางการซ่อมบำรุง	๑๕๔
๕ - ๔	การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก	๑๕๕

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกำหนดยุทธศาสตร์ของชาติเปรียบเสมือนการใช้เข็มทิศนำทางประเทศให้มุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประกาศใช้อย่างเป็นทางการในราชกิจจานุเบกษา แล้วเมื่อ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นการพัฒนาประเทศระยะยาว เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย มีเอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑. การรักษาความสงบภายในประเทศ ๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง ๓. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ๔. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐ และที่มีใช้ภาครัฐ ๕. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม (ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี, ๒๕๖๑ : ๑-๑๑)

กระทรวงกลาโหมซึ่งเป็นองค์กรหลักด้านความมั่นคงได้จัดทำยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ประกอบด้วย ๑. การพัฒนีกกำลังป้องกันประเทศ ๒. การป้องกันเชิงรุก (ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม, ๒๕๖๑-๒๕๘๐ : ๒๙-๓๐) และ

กองทัพไทยที่เป็นหน่วยขึ้นตรงของกระทรวงกลาโหม มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพไทย การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการ เกี่ยวกับการใช้กำลังทหารตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ซึ่งกองทัพไทยได้จัดทำยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม โดยใช้ยุทธศาสตร์การป้องกันเชิงรุก (ยุทธศาสตร์ทหาร, ๒๕๖๑-๒๕๘๐ : ๒๖-๒๙)

กองทัพบกมีหน้าที่ในการเตรียมกำลัง และใช้กำลังเพื่อการป้องกันราชอาณาจักร ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “เป็นกองทัพบกที่มีศักยภาพ ทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชนและเป็นหนึ่งในกองทัพบกชั้นนำของภูมิภาคภายในปี ๒๕๗๙” พร้อมทั้งได้จัดทำยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ โดยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ ๖ ประเด็น สำหรับพันธกิจของกองทัพบก ในการเตรียมกำลังด้านโครงสร้างด้านความพร้อมรบ ด้านความต่อเนื่องในการรบ และด้านความทันสมัยนั้น ได้ดำเนินการตามกรอบในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ “การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมรบของกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศ” อันประกอบด้วย ๑. การปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบก ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยกำลังรบเป็นกำลังรบผสมเหล่าระดับกรม ๒. การเสริมสร้างความพร้อมรบให้กับหน่วยต่าง ๆ ในกำลังรบผสมเหล่า ๓. เสริมสร้างความต่อเนื่องในการรบ ปรับปรุงระบบส่งกำลังบำรุงให้สอดคล้องกับการใช้กำลังรบผสมเหล่า นอกจากนี้ได้ดำเนินการตามกรอบประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ คือ “การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศ” ประกอบด้วย ๑. การพัฒนาการบริหารจัดการด้านยุทธโศปกรณ์และงบประมาณ ๒. พัฒนาระบบงานด้านการส่งกำลังบำรุงให้มีความทันสมัย ๓. ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถระบบงานด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบกไปสู่ระดับสากล (ยุทธศาสตร์กองทัพบก, ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ : ๔๖-๖๘)

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ระยะสั้นมาแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๔ ซึ่งคือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตนเอง ปัจจุบันอยู่ในห้วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญในการเชื่อมต่อกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในลักษณะการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒, ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ : ๑) กองทัพบกได้จัดทำแผนพัฒนากองทัพบก ห้วงระยะเวลา ๕ ปี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปัจจุบันอยู่ในห้วงของแผนพัฒนากองทัพบกปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีความมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการเตรียมความพร้อม และการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับกองทัพบก เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการปฏิบัติการกิจ และงบประมาณที่กองทัพบก จะได้รับการจัดสรร (แผนพัฒนากองทัพบก, ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ : ๒-๑๖) นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ ประเทศไทยได้นำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์มาเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดทำ และบริหารงบประมาณ รวมทั้งติดตาม

และประเมินผล ภายใต้ระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) (อนันตพร กาญจนรัตน์, ๒๕๕๖ : ๒)

กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก เป็นกรมฝ่ายเสนาธิการของกองทัพบก มีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญของกองทัพบก โดยเฉพาะด้านการเตรียมกำลังให้มีความพร้อมรบ มีหน้าที่ในการวางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแลและดำเนินการเกี่ยวกับงานส่งกำลังบำรุง ทั้งปวง ได้แก่ ๑. การส่งกำลัง ๒. การซ่อมบำรุง ๓. การขนส่ง ๔. การบริการทางการแพทย์ ๕. การบริการอื่นๆ ประกอบด้วย ๓ สำนัก ได้แก่ สำนักส่งกำลังบำรุง, สำนักบริหารและพัฒนาระบบ, สำนักสนับสนุน, ๑ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนส่งกำลังบำรุงทหารบก, ๒ กองงาน ได้แก่ กองโครงการและงบประมาณ และ กองธุรการ และ ๑ แผนก ได้แก่ แผนกการเงิน

สำหรับในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ กองทัพบกได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๑๑,๓๗๖,๙๐๓,๖๐๐.-บาท เป็นงบประมาณด้านกำลังพล จำนวน ๖๐,๘๙๘,๘๕๘,๓๐๐.- บาท ที่เหลืออีกจำนวน ๕๐,๔๗๘,๐๔๕,๓๐๐.- บาท เป็นงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง จำนวน ๒๓,๗๑๕,๘๖๖,๙๐๐.- บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙๘ โดยงบประมาณจำนวนนี้จำเป็นต้องบริหารจัดการในภาพรวมของกองทัพบกให้ครอบคลุมทั้ง ๗ ส่วนราชการของกองทัพบก อันได้แก่ ส่วนบัญชาการ ส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ ส่วนสนับสนุนการช่วยรบ ส่วนภูมิภาค ส่วนการศึกษา และส่วนช่วยพัฒนาประเทศ ซึ่งงบประมาณนั้น ไม่เพียงพอ ส่งผลให้มียุทธโศกกรรม ค้างซ่อมเป็นจำนวนมาก เช่น รถยนต์บรรทุกขนาด ๑/๔ ตัน ใช้การได้ ๔,๒๔๙ คัน ชำรุด ๑,๖๙๗ คัน ปืนใหญ่ขนาด ๑๕๕ มม. ใช้การได้ ๑๗๗ กระบอก ชำรุด ๘๓ กระบอก รถถังหลัก ใช้การได้ ๓๗๒ คัน ชำรุด ๑๘๖ คัน เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป ใช้การได้ ๖๖ เครื่อง ชำรุด ๕๗ เครื่อง (แผนพัฒนากองทัพบก, ๒๕๖๐-๒๕๖๔ : ๙-๑๓) ดังนั้นกองทัพบกจึงได้กำหนดนโยบายด้านการส่งกำลังบำรุง ประจำปี ๒๕๖๒ ดังนี้ ๑. กลุ่มงานส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทธโศกกรรม และกลุ่มงานโครงการเสริมสร้างหน่วยและยุทธโศกกรรม เป็นการดำเนินการเพื่อให้กองทัพบก มีขีดความสามารถ ในการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้าง ความพร้อมรบ/ความสมบูรณ์ให้กับหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ๒. การจัดหายุทธโศกกรรมเพื่อความ พร้อมรบ และเพื่อความทันสมัย ให้ดำเนินการโดยสอดคล้องกับความจำเป็นด้านยุทธการ โครงสร้าง/อัตรากิจการ หน่วยที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ โดยจะต้องคำนึงถึงการจัดหาให้มีความสมบูรณ์/ครบถ้วนทั้งระบบตลอดจนคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC)

จากการทบทวนการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ในห้วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) พบว่า กองทัพบกได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทธโศกกรรม จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๒,๑๑๙,๓๖๖,๐๐๐.- บาท จำแนกเป็น

งบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์ จำนวน ๑๒๒,๕๕๐,๑๗๕,๗๐๐.- บาท และเป็นงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ จำนวน ๑๙,๕๖๙,๑๙๐,๓๐๐.- บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้ว งบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์นั้นมากกว่างบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ถึงร้อยละ ๘๔ หรือมากกว่าถึง ๖ เท่า ทั้งนี้เป็นเพราะที่ผ่านมาในการจัดหายุทโธปกรณ์จะพิจารณาในมิติของความต้องการทางด้านยุทธการเป็นหลัก ประกอบด้วยการดำรงสภาพยุทโธปกรณ์ที่ประจำการอยู่ด้วยวิธีการซ่อมบำรุง ซ่อมแซม หรือซ่อมปรับปรุงยุทโธปกรณ์ที่แจกจ่ายให้กับหน่วยต่าง ๆ ที่ยังคงใช้งานได้ ในส่วนของยุทโธปกรณ์ที่เก่า/ล้าสมัย ที่มีคุณลักษณะ และสมรรถนะที่ไม่เหมาะสมในการนำไปใช้งานทางยุทธวิธีและยุทโธปกรณ์ที่ยังขาดอัตราตามระดับความพร้อมรบที่กำหนดไว้ จะดำเนินการด้วยวิธีการจัดหาเพิ่มเติม เพื่อแจกจ่ายให้หน่วยตามความจำเป็น และความเร่งด่วน ซึ่งเน้นเฉพาะให้ยุทโธปกรณ์มีความพร้อมรบเท่านั้น โดยมีได้นำแนวทางของระบบ ILS (Integrated Logistics Support) คือ การคิดทั้งระบบตั้งแต่ได้ยุทโธปกรณ์มา จนกระทั่งปลดประจำการ/ตลอดอายุการใช้งาน) มาใช้ในการจัดหา ทำให้มองข้าม M cost (งบประมาณในการปรนนิบัติบำรุงยุทโธปกรณ์) เนื่องจากให้ความสำคัญกับตัวยุทโธปกรณ์ (Main Items) ส่งผลให้เหลืองบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาชิ้นส่วนซ่อม ทั้งนี้จะเห็นได้ว่ายังขาดการพิจารณาในมิติด้านเทคโนโลยี ด้านประสิทธิภาพ ด้านอายุการใช้งาน ด้านความทันสมัย ด้านความทนทาน และด้านความคุ้มค่า จึงเป็นเหตุให้ขาดความสมดุลในการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ส่งผลให้การบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์จำนวนมากไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันความสำเร็จเมื่อได้รับมอบภารกิจจากกองทัพบก ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ในฐานะหน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลัก) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๒. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑.๑ การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาสภาพปัญหา ในขอบเขตด้านของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เทียบเคียงกับแนวคิดเรื่องระบบ ILS (Integrated Logistics Support) แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

๑.๒ การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติโดยมีการจัดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูลทั้งบุคคลและเอกสารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงของข้อมูลในบางประเด็น จึงนำเฉพาะข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้มาใช้ในการวิจัย

๒. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๒ นาย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในงานด้านการส่งกำลังบำรุง โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๒.๑ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย เป็นกลุ่มประชากรที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาในปัจจุบัน จำนวน ๔ นาย ได้แก่

๒.๑.๑ พลโท รุจน์ อ่อนน้อมพันธ์ุ ตำแหน่ง รองเสนาธิการทหารบก (๔)

๒.๑.๒ พลโท ชัยมนตรี โพธิ์ทอง ตำแหน่ง เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๑.๓ พลตรี วัชรปาณี มณีวรรณ ตำแหน่ง รองเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๑.๔ พลตรี อิธคม วงศ์กล่อม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุน

กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒ กลุ่มผู้บริหาร เป็นกลุ่มประชากรที่มีบทบาทและภารกิจในด้านการควบคุมการปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุง ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จำนวน ๘ นาย ได้แก่

๒.๒.๑ พันเอก กรณีย์ สติยยุทธการ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักบริหารและพัฒนาระบบ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๒ พันเอก ศุภฤกษ์ พากเพียรทรัพย์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๓ พันเอก คำรณ แยมประเสริฐ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักสนับสนุน
กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๔ พันเอก วินชัย จันทมาศ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองโครงการและ
งบประมาณ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๕ พันเอก อาร์ชวิศ ไตรเดช ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองซ่อมบำรุง
สำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๖ พันเอก วีรรัช ศรีใส ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
สำนักบริหารและพัฒนาระบบ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๗ พันเอก ยลเทพ ธีระชัยชยุติ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการจัดหา
สำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๘ พันเอก นรศิษฐ์ ทองอ่อน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองส่งกำลัง สำนัก
ส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๓. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ
ในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – พฤษภาคม ๒๕๖๒

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา
การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์
ของกองทัพบก เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา
และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกโดยมีการดำเนินการ ดังนี้

๑. เครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นจำนวน ๑ ฉบับ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นที่ปรึกษา
การวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปดำเนินการตามขั้นตอน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept
Interview) ในกลุ่มผู้กำหนดนโยบาย และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในกลุ่มผู้บริหาร

๒. การรวบรวมข้อมูล

๒.๑ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) รวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านยุทธศาสตร์ นโยบาย คำสั่ง แนวความคิดในการพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) ประกอบกับการรวบรวมข้อมูลปัจจุบันด้วยการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสารทางวิชาการ ตำรา งานวิจัย การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุด วปอ. ห้องสมุด วสท. ห้องสมุด บก.สพท. และห้องสมุดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) ในระดับนโยบาย จำนวน ๔ นาย และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในระดับบริหารจำนวน ๘ นาย จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามที่ระบุในขอบเขตของประชากร

๓. การจัดระเบียบข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิดังที่กล่าวแล้ว หลังจากนั้นจะนำข้อมูลมาจัดระเบียบและตรวจสอบ (Validity) ของข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อที่จะเตรียมข้อมูลไว้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูล

จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) เพื่อแยกแยะให้เห็นถึงสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก และนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๒. ทำให้ได้แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

คำจำกัดความ

กองทัพบก	หมายถึง ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อกองทัพของราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีหน้าที่เตรียมกำลังและใช้กำลังทางบก
ยุทธศาสตร์ชาติ	หมายถึง องค์กรรวมของศาสตร์และศิลป์ในการสร้างและการใช้ รวมทั้งการพัฒนาพลังอำนาจของชาติเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติให้ได้มากที่สุดในระยะยาว โดยมีการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์มูลฐาน วัตถุประสงค์เฉพาะ และนโยบาย รวมทั้งแนวทางตลอดจนวิธีการในการใช้ทรัพยากรทั้งสิ้นที่มีอยู่อันจะก่อให้เกิดความได้เปรียบและเพิ่มโอกาสให้มีความเหนือกว่าหรือไม่ให้เกิดความพหุเชิงพลั่ว และลดการเสียโอกาสหรือรักษาระดับความเท่าเทียมกันเป็นอย่างน้อยต่อฝ่ายตรงข้ามหรือคู่แข่งกัน ทั้งที่อยู่ใกล้เคียงกันและในสังคมโลก
งบประมาณ	หมายถึง งบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานในยามปกติและดำรงรักษาสถานภาพความพร้อมรบและการพัฒนากองทัพในทุก ๆ ด้าน อันได้แก่ การจัดการกำลังพล การข่าวกรอง การยุทธการ การฝึกศึกษาและวิจัย การส่งกำลังบำรุง การปฏิบัติการกิจการพลเรือน การบริหารงานและบริหารหน่วย
งบพัฒนา	หมายถึง ลักษณะงบประมาณที่กองทัพบกได้รับการจัดสรรจากหน่วยเหนือ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการกิจพิเศษที่รัฐบาลกำหนด
งบบุคลากร	หมายถึง ประเภทงบรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคล ได้แก่ ประเภทรายจ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ รวมถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นๆ ในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว
งบดำเนินงาน	หมายถึง ประเภทงบรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ ประเภทรายจ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภคและให้หมายรวมถึง รายจ่ายที่กำหนดให้ใช้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดเพื่อการบริหารงานประจำ ซึ่งมีใช้รายจ่ายในงบบุคลากร งบลงทุน งบเงินอุดหนุนหรืองบรายจ่ายอื่น

งบลงทุน	หมายถึง ประเภทงบรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ ประเภทรายจ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับค่าครุภัณฑ์หรือค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบเงินอุดหนุน	หมายถึง ประเภทงบรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อช่วยเหลือสนับสนุน การดำเนินงาน หรือจ่ายเป็นค่าบำรุงแก่หน่วยงานของรัฐ และ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีใช้ราชการส่วนกลางตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคม มูลนิธิ บุคคล เอกชน หรือกิจการปรับปรุงอันเป็นสาธารณประโยชน์ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ งบเงินอุดหนุนทั่วไป กับงบเงินอุดหนุน เฉพาะกิจ
งบรายจ่ายอื่น	หมายถึง ประเภทงบรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายในขอบเขตที่ไม่เข้าลักษณะ ประเภทงบรายจ่าย ข้อ ๘ ถึง ๙ หรือสำนักงบประมาณ กำหนดให้ใช้จ่ายจากงบรายจ่ายนี้ ได้แก่ เงินราชการลับ เงินค่าปรับที่จ่ายคืนแก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ค่าภาษี และ ค่าธรรมเนียมในการออกของค่าจ้างที่ปรึกษา รายจ่ายที่จ่ายให้แก่ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนรายจ่ายพัฒนากองทัพ ฯลฯ
การจัดสรร	หมายถึง การที่หน่วยเหนือมอบงบประมาณให้กองทัพบกหรือกองทัพบก โดยคณะกรรมการกำหนดและจัดสรรแผนงาน โครงการ และ งบประมาณกองทัพบก (จสง.ทบ.) มอบงบประมาณให้หน่วยใน กองทัพบก
ยุทธโศปกรณ์	หมายถึง สิ่งอุปกรณ์ทั้งหมดที่จัดให้บุคคลหรือหน่วยทหารตามที่กำหนดไว้ ในอัตราการจัดและยุทธโศปกรณ์ (อจย.) ตามอัตราสิ่งอุปกรณ์ (อสอ.) หรือตามอัตราอื่นใด ได้แก่ อาวุธ ยานพาหนะ เครื่องแต่ง กาย เครื่องมือ ฯลฯ เป็นต้น
การซ่อมบำรุง	หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มีมุ่งหมายจะรักษายุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ใน สภาพที่ใช้งานได้ หรือมุ่งหมายที่จะทำให้ยุทธโศปกรณ์ที่ชำรุด กลับคืนมาอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และหมายรวมถึง การตรวจสอบ การทดสอบ การบริการ การซ่อมแก้ การซ่อมใหญ่ การซ่อมสร้าง การดัดแปลง และการซ่อมคืนสภาพ

การตรวจสอบสภาพ	หมายถึง การพิจารณาถึงสภาพการใช้ของยูทโรปกรณ โดยการเปรียบเทียบคุณลักษณะทางฟิสิกส์ ทางเคมี ทางจักรกล และทางไฟฟ้า ตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้
การทดสอบ	หมายถึง การพิสูจน์ทราบสภาพการใช้การได้ของยูทโรปกรณ และการค้นพบข้อบกพร่องทางไฟฟ้า ทางเคมี และทางจักรกล โดยการใช้เครื่องมือหรือวิธีการทดสอบต่าง ๆ
การบริการ	หมายถึง การทำความสะอาด การดูแลรักษา การประจุไฟฟ้า การเติมน้ำมันเชื้อเพลิง น้ำมันหล่อลื่น การเติมสารระบบความเย็น และการเติมลม การเติมก๊าซ นอกจากนั้นยังหมายรวมถึงความต้องการบริการพิเศษต่าง ๆ ที่อาจกำหนดขึ้นตามความจำเป็น เช่น การพ่นสี การหล่อลื่น ฯลฯ เป็นต้น
การซ่อมแก้	หมายถึง การซ่อมยูทโรปกรณที่ชำรุดให้ใช้ได้ และยังหมายรวมถึงการปรับ การถอดเปลี่ยน การเชื่อม การย้ำ และการทำให้แข็งแรง
การซ่อมใหญ่	หมายถึง การซ่อมยูทโรปกรณที่ชำรุดให้ใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ โดยกำหนดมาตรฐานการซ่อมบำรุงไว้เป็นเอกสารเฉพาะ การซ่อมใหญ่อาจกระทำสำเร็จโดยการแยกส่วนประกอบ การตรวจสอบส่วนประกอบ การประกอบส่วนประกอบย่อย และชิ้นส่วนต่าง ๆ ทั้งนี้จะต้องมีการตรวจสอบ และการทดสอบ การปฏิบัติการประกอบด้วย
การซ่อมสร้าง	หมายถึง การซ่อมยูทโรปกรณที่ชำรุด ให้กลับคืนสู่สภาพมาตรฐานอันใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเหมือนของใหม่ ทั้งในรูปร่าง คุณสมบัติในการทำงาน และอายุของการใช้งาน การซ่อมสร้างอาจกระทำสำเร็จโดย การถอดชิ้นส่วนของยูทโรปกรณนั้นออก เพื่อนำไปตรวจสอบชิ้นส่วนประกอบ และทำการซ่อมแก้ หรือเปลี่ยนชิ้นส่วนและส่วนประกอบที่ชำรุด หรือใช้การไม่ได้แล้ว นำมาประกอบเป็นยูทโรปกรณขึ้นไป
การดัดแปลงแก้ไข	หมายถึง การเปลี่ยนแปลงยูทโรปกรณตามคำสั่งการดัดแปลง ซึ่งต้องไม่เปลี่ยนลักษณะมูลฐานเดิมของยูทโรปกรณ เพียงแต่เพื่อ

เปลี่ยนภารกิจ หรือความสามารถในการทำงาน และเพิ่มความปลอดภัยแก่ผู้ใช้ และเพื่อผลที่ต้องการตามแบบที่กำหนดให้เปลี่ยนแปลงเท่านั้น

การซ่อมคืนสภาพ หมายถึง การดำเนินการวิธีซ่อมยุทธโปกรณ์ที่ใช้การไม่ได้ เลิกใช้ ละทิ้ง หรือเสียหายแล้ว ให้ใช้ประโยชน์ได้ และนำกลับคืนสายส่งกำลังต่อไป

การปรนนิบัติบำรุง หมายถึง การดูแลและการให้บริการโดยเจ้าหน้าที่ เพื่อมุ่งประสงค์ที่จะรักษายุทธโปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี โดยจัดให้มีระบบการตรวจสอบสภาพ การตรวจค้นและการแก้ไขข้อบกพร่องก่อนที่จะเกิดขึ้น หรือที่จะชำรุดมากขึ้น

การซ่อมบำรุงระดับหน่วย หมายถึง การซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยใช้ยุทธโปกรณ์นั้น โดยผู้ใช้ หรือพลประจำยุทธโปกรณ์ และช่างซ่อมของหน่วยการซ่อมบำรุงประเภทนี้ ประกอบด้วย การตรวจสอบสภาพ การทำความสะอาด การบริการ การรักษา การหล่อลื่น การปรับตามความจำเป็น การเปลี่ยนชิ้นส่วนซ่อมเล็ก ๆ น้อย ๆ การซ่อมบำรุงระดับหน่วยจะกระทำอย่างจำกัดตามคู่มือ หรือคำสั่งหรือผังการซ่อมบำรุง ที่อนุญาตให้กระทำได้ในระดับนี้

การซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง

หมายถึง การซ่อมบำรุงที่อนุมัติให้กระทำต่อยุทธโปกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบการซ่อมบำรุงของหน่วยสนับสนุนโดยตรง ซึ่งเป็นหน่วยที่กำหนดขึ้นตามอัตรากิจการและยุทธโปกรณ์ (อจย.) หรืออัตรานเฉพาะกิจ (อฉก.) และบ่งถึงภารกิจการซ่อมบำรุงดังกล่าวไว้ เป็นการซ่อมแซมอย่างจำกัดต่อยุทธโปกรณ์ครบชุด หรือซ่อมแซมส่วนประกอบ ที่ใช้การไม่ได้ เพื่อสนับสนุนหน่วยใช้ประกอบด้วย การซ่อม และการเปลี่ยนส่วนที่ใช้งานไม่ได้ รวมทั้งการซ่อมและการเปลี่ยนส่วนประกอบย่อย และส่วนประกอบธรรมดา

การซ่อมบำรุงสนับสนุนทั่วไป

หมายถึง การซ่อมแก้ยุทโธปกรณ์ที่ใช้งานไม่ได้ ซึ่งเกินขีดความสามารถของการซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง เพื่อส่งกลับเข้าสายการส่งกำลัง หรือเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนโดยตรง รวมทั้งทำการซ่อมส่วนประกอบใหญ่ และส่วนประกอบย่อย เพื่อส่งเข้าสายการส่งกำลัง

การซ่อมบำรุงระดับคลัง หมายถึง การซ่อมบำรุงโดยหน่วยซ่อมชั้นคลังของกรมฝ่ายยุทธบริการ ซึ่งจะทำการซ่อมใหญ่ยุทโธปกรณ์ที่ใช้การไม่ได้ ให้กลับคืนอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างสมบูรณ์ตามคู่มือทางเทคนิค หรือทำการซ่อมสร้างยุทโธปกรณ์ให้อยู่ในสภาพเหมือนของใหม่

ระบบ ILS (Integrated Logistics Support)

หมายถึง แนวคิดระบบการส่งกำลังรวม ซึ่งเป็นการบริหารจัดการสิ่งอุปกรณ์ ตั้งแต่การวางแผนการส่งกำลังบำรุงและกิจกรรมด้านการบริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนระยะยาว รวมถึงการสนับสนุนระบบยุทโธปกรณ์โดยใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

M Cost (Maintenance Cost)

หมายถึง ราคา/มูลค่า/ใช้จ่าย ซึ่งประเมินไว้สำหรับการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ในอนาคตตลอดวงจรอายุวงจรชีวิตของยุทโธปกรณ์ (Materiel Life Cycle)

วงจรชีวิตของยุทโธปกรณ์ (Materiel Life Cycle)

หมายถึง ขั้นตอน/เวลา ซึ่งเริ่มตั้งแต่การผลิต จนถึงขั้นการจำหน่ายยุทโธปกรณ์นั้น

บทที่ ๒

แนวคิดทางยุทธศาสตร์ ทฤษฎีการบริหารจัดการ และระบบงบประมาณ

การศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก” ผู้วิจัยได้ศึกษา รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
๒. ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
๓. ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
๔. การจัดส่วนราชการของกองทัพบก
๕. ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙
๖. แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔
๗. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
๘. นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒
๙. ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖
๑๐. แนวคิดระบบงบประมาณ
๑๑. ทฤษฎีการบริหารจัดการ
๑๒. แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)
๑๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๑๔. กรอบแนวคิดของการวิจัย
๑๕. สรุป

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำ แผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ทั้งนี้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

๑. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ

การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ปัญหาด้านการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึง การสร้างความสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน ยังคงเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนละเอียดอ่อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในปี ๒๕๗๔ โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงาน ต่างชาติเพิ่มมากขึ้น เพื่อทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาค และความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาคจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและ การย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้น และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออก ประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือ ทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น โดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการย้ายถิ่นไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงาน มีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่ และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่อง กับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่าง ๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง การรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญ พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก รวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้อิทธิพลจากภายนอกประเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจ อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะเดียวกันองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และ บริษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้น ในการกำหนดกฎ ระเบียบ ทิศทางความสัมพันธ์ และมาตรฐานสากลต่าง ๆ ทั้งในด้านความมั่นคง

และเศรษฐกิจ อีกทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ และการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยง ในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติ เศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหา ยาเสพติด การค้ามนุษย์ และการลักลอบเข้าเมือง ในทางกลับกัน ความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิด นวัตกรรมอย่างพลิกผัน ซึ่งแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด จะเป็นปัจจัยสนับสนุน หลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้ม ที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น

สรุปปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติ ต่าง ๆ ข้างต้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะ เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคต การพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถ ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องมี ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศที่ครอบคลุมทุกมิติ ภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้าง เศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศ และถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่าง ๆ เพื่อให้ การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และ ยั่งยืน

๒. วิสัยทัศน์ประเทศไทย

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบ ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของ สถาบันหลักของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติ อย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรี ของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหาร ความสามารถในการรักษา ผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติประสานสอดคล้องกับด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและ ประชาคมโลกอย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรี

ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในประเทศ และภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน

และปัจเจกบุคคล และ มีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มีความเข้มแข็ง เป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคง เป็นกลไกที่นำไปสู่ การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชน มีความเข้มแข็ง ครอบครัวมีความอบอุ่น ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคงพอเพียง กับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับ วัยเกษียณ ความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน

ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และมีความยั่งยืน จนเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากร มีความอยู่ดี มีสุขได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น และมีการพัฒนา อย่างทั่วถึงทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การสหประชาชาติ ไม่มีประชาชน ที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศไทยมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถ ในการแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท การพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก และมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้นกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญ ของการเชื่อมโยงในภูมิภาค ทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ เพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง ไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิต ของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการ ใช้ การรักษา และการฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศน์ การผลิตและการบริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทร เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวม อย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือ และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๑. ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ๒. ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ ๓. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔. ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕. ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และ ๖. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาว ที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศ ได้รับการพัฒนาระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาเทคโนโลยีที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวม และกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึง บริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ ๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด และพลิกผัน ได้ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคง แบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญเพื่อบริหารจัดการ สภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไก การแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะ เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับ สภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศ มีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ในขณะเดียวกัน ก็จะต้องมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม แบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้ เพื่อให้การ ดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อม เผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและ ภาคประชาชน ให้มีความพร้อมและเพียงพอในการป้องกัน และรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้ง สามารถติดตาม ป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคง และภัยพิบัติ ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และ ทุกระดับ อย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการ ความร่วมมือด้านความมั่นคง กับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการ

ความมั่นคงแบบองค์รวม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดอย่างแท้จริง ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคี ประองตองของคนในชาติ ตลอดถึงการปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงอย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และกลไกในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไขประกอบด้วย ปัญหาความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหา ยาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์และปัญหาการทุจริตในระบบราชการ โดยมีเป้าหมายหลัก คือ ๑. ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ๒. บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ ๓. กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ๔. ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคม ระหว่างประเทศ ๕. การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ และมีตัวชี้วัด คือ ๑. ความสุขของประชากรไทย ๒. ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ๓. ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคงและการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ๔. บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ และ ๕. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

สรุป ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรก ของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทย บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จากการวิเคราะห์เงื่อนไขและสถานการณ์ภายในประเทศ ในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในเชิงโครงสร้าง ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งที่เป็นจุดแข็ง และเป็นจุดอ่อน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อบ่งชี้และ ประเมินโอกาสและความเสี่ยงของประเทศในด้านต่าง ๆ นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของประเทศ ที่ชัดเจนและส่งผลให้เกิดการผนึกกำลังและระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน การดำเนินการมีบูรณาการ และเป็นเอกภาพภายใต้การมองภาพ อนาคตของประเทศที่เป็นภาพเดียวกัน

ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

การจัดทำยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศได้ยึดถือ บทบัญญัติด้านความมั่นคงที่สำคัญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และผลประโยชน์แห่งชาติ รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ซึ่งเป็นหลักการสำคัญมาเป็นการรอบในการจัดทำ ดังนี้

๑. หลักการสำคัญด้านการป้องกันประเทศ

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม ดังนี้ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดมิได้ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

๑.๒ ผลประโยชน์แห่งชาติ ผลประโยชน์แห่งชาติที่ผ่านการพิจารณาจากสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมีดังนี้

- ๑.๒.๑ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ
- ๑.๒.๒ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ
- ๑.๒.๓ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ
- ๑.๒.๔ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- ๑.๒.๕ ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน
- ๑.๒.๖ ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมความมั่นคงทางพลังงานอาหาร
- ๑.๒.๗ ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ
- ๑.๒.๘ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ เป็นแนวทางสำคัญที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ

อย่างต่อเนื่องให้บรรลุวิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูง อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดีกินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม โดยเน้นการพัฒนา ๖ ด้าน ได้แก่ ความมั่นคง การสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน การสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งในด้านความมั่นคงให้ความสนใจประเด็นที่สำคัญ ๘ ประเด็น ดังนี้

๑.๓.๑ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดี และธำรงรักษาสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๑.๓.๒ ปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศ พัฒนาความมั่นคงทางการเมือง จัดคอร์ปชั่นสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายอำนาจ และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

๑.๓.๓ ป้องกันและแก้ไขการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นการเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขและแนวทางสันติวิธี การส่งเสริมวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเหมาะสม จัดความขัดแย้ง ลดความรุนแรง และพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนตามแนวทาง เข้าใจเข้าใจถึงพัฒนา

๑.๓.๔ บริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล โดยพัฒนาความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ความมั่นคง โดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน พัฒนาพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเล เสริมสร้างความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม เร่งรัดจัดทำหลักเขตแดน แก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อน และพัฒนาศักยภาพการตรวจคนเข้าเมืองทั้งระบบ

๑.๓.๕ พัฒนาระบบกลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับ รักษาคุณภาพของความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติ สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ ภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยก่อการร้าย และเสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์

๑.๓.๖ พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผลิตกำลังป้องกันประเทศ พัฒนาโครงสร้างกำลังและยุทธโธปกรณ์ที่เหมาะสมแก่การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความมั่นคงและรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ พัฒนาระบบงานข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ พร้อมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพในกรอบสหประชาชาติ

๑.๓.๗ พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบการบริหารจัดการภัยพิบัติและความมั่นคงใหม่ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการปกป้องรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล รวมทั้งเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ โดยมีการบริหารจัดการแนวในแนวทางที่มีการจัดลำดับความสำคัญและเสริมหนุนต่อกัน

๑.๓.๘ ปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวระนาบมากขึ้น กำหนดการบริหารจัดการที่ครบวงจรและยั่งยืน พัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการดำเนินงาน และให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๑.๔ วัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศ จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผลประโยชน์แห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ เมื่อวิเคราะห์เฉพาะด้านความมั่นคงของประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหม สามารถกำหนดเป็นวัตถุประสงค์มูลฐานด้านความมั่นคงของประเทศได้ดังนี้

๑.๔.๑ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การมีเกียรติและศักดิ์ศรีของชาติในประชาคมระหว่างประเทศ

๑.๔.๒ สถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดำรงอยู่อย่างมั่นคง

๑.๔.๓ สถานการณ์ภายในประเทศมีความสงบเรียบร้อย ประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

๑.๔.๔ ประเทศ ประเทศมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยคุกคามทางทหาร

๒. แนวความคิดและประเด็นยุทธศาสตร์

๒.๑ แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศ

๒.๑.๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง

การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับ ทวิภาคี และพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลางลดเงื่อนไข และลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวคิดเชิงป้องกัน ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วก็สามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความมีเกียรติและศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับ โดยความสำเร็จของการสร้างความร่วมมือ

ด้านความมั่นคงขึ้นอยู่กับนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลในการประสานประโยชน์ร่วมกับประเทศต่างๆ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกันโดยปราศจากการแทรกแซงของประเทศมหาอำนาจ

๒.๑.๒ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ

การผนึกกำลังป้องกันประเทศ หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบ ตั้งแต่ยามปกติเพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งในยามปกติและยามสงคราม ทั้งนี้ความสำเร็จของการผนึกกำลังป้องกันประเทศขึ้นอยู่กับการวางแผนและเตรียมการในการบูรณาการพลังอำนาจของชาติในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ยามปกติ โดยทุกภาคส่วนของสังคมยอมรับและเห็นด้วยกับบทบาทและหน้าที่ของตนตามที่กำหนด และมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน

๒.๑.๓ การป้องกันเชิงรุก

การป้องกันเชิงรุก หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมดให้กองทัพสามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อป้องปราม การแก้ไข และยุติความขัดแย้งโดยที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ โดยมุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่องและเชิงรุกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือนและเข้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม สามารถปฏิบัติการรบได้หนึ่งด้านและป้องกันอีกหนึ่งด้านในเวลาเดียวกัน การปฏิบัติการทางทหารต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการปฏิบัติการยุทธร่วมเป็นหลัก ยึดมั่นในหลักการการมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และมุ่งพยายามให้พื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดนทางบกและนอกเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ใช้กำลังที่มีความพร้อมที่จัดเตรียมไว้เข้าคลี่คลายสถานการณ์ในขั้นต้น พร้อมขยายกำลังได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศ

กระทรวงกลาโหมได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐ และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค ด้วยการยึดถือแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศ ๓ แนวความคิดได้แก่ ๑. การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ๒. การผนึกกำลังป้องกันประเทศ และ ๓. การป้องกันเชิงรุก รวมทั้งกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์รองรับจำนวน ๖ ประเด็นซึ่งในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับด้านต่าง ๆ จำนวน ๒๗ ด้านดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

ให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑. การสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ๒. การพัฒนาความร่วมมือด้านความมั่นคงและความร่วมมือทางทหาร ๓. การสร้างความมั่นคงอาเซียน ๔. การปฏิบัติการเพื่อสันติภาพ ๕. การแก้ไขความไม่ชัดเจนของเส้นเขตแดน และ ๖. การพัฒนาพื้นที่ข้ามแดน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ให้ความสำคัญกับหนึ่งด้าน ได้แก่ การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การรักษาความมั่นคงของรัฐ ให้ความสำคัญกับ ๖ ด้าน

ได้แก่ ๑. การแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๒. การสร้างความปรองดอง ๓. การแก้ปัญหาการก่อการร้ายภายในประเทศ ๔. การแก้ปัญหาอาชญากรรมภายในประเทศ ๕. การแก้ปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติแล้ว และ ๖. การแก้ปัญหาชายแดนและในทะเล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

ให้ความสำคัญกับ ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ๒. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ ๓. การคุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชน ให้ความสำคัญกับ

๒ ด้าน ได้แก่ ๑. การจัดตั้งและใช้กำลังเครือข่ายภาคประชาชน และ ๒. การเสริมสร้างอุดมการณ์เครือข่ายกำลัง ภาคประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปฏิบัติการทางทหารเพื่อรักษาอธิปไตยและ

ผลประโยชน์แห่งชาติ ให้ความสำคัญกับ ๙ ด้าน ได้แก่ ๑. การรบหลัก ๒. การปฏิบัติการด้านไซเบอร์ ๓. กิจการอวกาศ ๔. การข่าวกรอง ๕. การวิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การมาตรฐานทางทหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ๖. ระบบการควบคุมบังคับบัญชาและระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานทั่วไป ๗. ระบบการส่งกำลังบำรุงร่วมและ ๘. ระบบกำลังสำรองและระบบการระดมสรรพกำลัง และ ๙. การใช้กำลังประชาชนสนับสนุนการรบ

ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพของกระทรวงกลาโหม เป็น ๔ ระยะ ๆ ละ ๕ ปีกล่าวคือ

ระยะที่ ๑ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ กระทรวงกลาโหมมีความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศตามกรอบความเร่งด่วนที่รัฐบาลกำหนดมีความพร้อมทั้งในด้านกำลังพลยุทธโธปกรณ์ หลักนิยมการฝึกศึกษา และการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจป้องกันประเทศและการแก้ไขปัญหาของชาติในมิติต่าง ๆ

ระยะที่ ๒ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การยกระดับและขยายขอบเขตความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามข้ามชาติและภัยพิบัติจากธรรมชาติ ให้มีความแน่นแฟ้นและกว้างขวางยิ่งขึ้น ประเทศ

มีความสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี กระทรวงกลาโหมมีโครงสร้างที่สอดคล้องกับการบริหารราชการยุคใหม่ ที่มุ่งเน้นความคล่องตัวมียุทธโศปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถปฏิบัติการที่มีความหลากหลายมีศักยภาพทางทหารที่ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค

ระยะที่ ๓ ปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ มีเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ การรักษาระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาจากภัยคุกคามที่มีความหลากหลาย ประเทศมีความสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กระทรวงกลาโหมได้รับการยกระดับศักยภาพทางด้านการทหารด้วยเทคโนโลยีทางทหารระดับสูง ตลอดจนขีดความสามารถการปฏิบัติการด้านไซเบอร์และกิจการด้านอวกาศเพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค

ระยะที่ ๔ ปี ๒๕๗๖ - ๒๕๘๐ มีเป้าหมายสำคัญได้แก่ประเทศมีความสุข ประชาชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอย่างยั่งยืน กระทรวงกลาโหมดำรงการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถทางด้านการทหารในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงกลาโหม, ๒๕๖๐ : ๑-๕๑)

สรุปว่า การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ ได้แก่ ๑. การจัดทำยุทธศาสตร์ทหาร แผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการแทนขีดความสามารถกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหมในทุกระดับ ตลอดจนยุทธศาสตร์เฉพาะเรื่องแผนการจัดเตรียมกำลังและแผนการใช้กำลังที่เกี่ยวข้อง ๒. การปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยของกระทรวงกลาโหมในทุกระดับให้มีเอกภาพในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ๓. การเตรียมขีดความสามารถที่ต้องการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ในปัจจุบันรวมทั้งทดสอบความพร้อมและความทันสมัยอยู่เสมอ ๔. การปรับตัวไปสู่ความเป็นกองทัพอเนกประสงค์ที่มีความทันสมัยและสามารถรองรับภารกิจได้หลายรูปแบบ ๕. การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการร่วมระหว่างเหล่าทัพ และความร่วมมือกับมิตรประเทศ ๖. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการตลอดจนปัญหาข้อขัดข้องอย่างต่อเนื่องรวมทั้ง การทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศทุกวงรอบ ๒ ปีหรือเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และ ๗. การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีงบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในระดับที่เหมาะสมกับสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป

ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

๑. ประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มูลฐานและวัตถุประสงค์เฉพาะทางทหาร โดยให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร ดังนี้

๑.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร การป้องกันเชิงรุก (Active Defense Strategy)

การป้องกันเชิงรุก หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมด ให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้ และมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม การแก้ไขและยุติความขัดแย้ง โดยมุ่งเน้นมาตรการด้านการข่าวอย่างต่อเนื่อง และเชิงลึกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือน และเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม การปฏิบัติการทางทหารจะต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการรวบรวมเป็นหลัก โดยยึดมั่นในหลักการการมีกำลังรบเพื่อป้องกันตนเอง และใช้หน่วยที่มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่ที่จะเตรียมไว้เข้าคลาญสถานการณ์ในขั้นต้น พร้อมขยายกำลังได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ความสำเร็จของการป้องกันเชิงรุกขึ้นอยู่กับการวางแผนในการเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการบริหารจัดการให้มีความพร้อมทั้งในเรื่องของแนวความคิด หลักนิยม ขนาดของกำลัง การจัดหน่วยและยุทธโธปกรณ์ ความทันสมัยและความสามารถในการปฏิบัติการร่วม รวมทั้งการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีเป้าหมายหลักในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม และหากเกิดปัญหาความขัดแย้งถึงขั้นต้องใช้กำลัง จะต้องปฏิบัติการอย่างรวดเร็วและสามารถยุติการรบได้ในลักษณะที่ฝ่ายเราเป็นฝ่ายได้เปรียบ ทั้งจะต้องมีมาตรการระวังป้องกันมาตรการด้านการข่าวเชิงลึก มาตรการแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มีประสิทธิภาพ การฝึก การศึกษา และการฝึกปฏิบัติการในพื้นที่จริง ระบบการส่งกำลังบำรุง การดำรงความต่อเนื่องของการปฏิบัติ รวมทั้งมาตรการการขยายกำลังได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์ และต้องจัดให้มีระบบบัญชาการและควบคุมการปฏิบัติการร่วมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยุติปัญหาและข้อขัดแย้งในขั้นต้นในห้วงเวลา ก่อนหรือระหว่างปฏิบัติการรบ

๑.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation Strategy)

การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารของกองทัพในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน สร้างบรรยากาศความเป็นมิตร รักษาความเป็นกลาง เงื่อนไข และลดโอกาสที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง รวมทั้งป้องกันมิให้ความขัดแย้งขยายขอบเขตออกไปนอกเหนือการควบคุม โดยยึดมั่นในหลักการแนวความคิดเชิงป้องกัน (Preventive) ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาในเชิงรุกก่อนที่ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และหากความขัดแย้งเกิดขึ้น

แล้วก็สามารถควบคุมได้ทันเวลา โดยมาตรการดังกล่าวจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นเกียรติ และศักดิ์ศรีในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ รวมทั้งผลประโยชน์ที่ประเทศพึงจะได้รับ ซึ่งความสำเร็จของการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงขึ้นอยู่กับนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลและกระทรวงกลาโหม ในการประสานประโยชน์ร่วมกับรัฐบาลและกองทัพของประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยกองทัพเป็นเครื่องมือประการหนึ่งในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยการดำเนินกิจกรรมทางทหาร ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินงานการทูตโดยฝ่ายทหาร (Defence Diplomacy) ได้แก่ การพบปะหารือและแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้นำทางทหาร การดำเนินการของผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารรวมทั้ง การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยทหารอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาพื้นที่ข้ามชายแดน เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมร่วมกันของประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกัน ทำให้สามารถลดเงื่อนไขของปัญหาที่มีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางเศรษฐกิจได้ และการปฏิบัติการเพื่อสันติภาพในภูมิภาคต่าง ๆ ภายใต้กรอบสหประชาชาติ กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค และแนวทางของมิตรประเทศบนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ เพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสันติภาพให้เกิดขึ้นในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ทั้งนี้จะต้องเน้นความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านที่มีโอกาสเกิดความขัดแย้งโดยไม่ได้ตั้งใจ และให้ความสำคัญต่อความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งให้ความสำคัญในความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาของแต่ละประเทศ ซึ่งไทยควรใช้ประโยชน์จากความร่วมมือด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการล่องละเมิดพระบรมเดชานุภาพ และปัญหาความ ไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence Strategy)

การผนึกกำลังป้องกันประเทศ หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติ ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ทั้งนี้ความสำเร็จของการผนึกกำลังป้องกันประเทศ ขึ้นอยู่กับ การวางแผนและเตรียมการในการบูรณาการพลังอำนาจของชาติด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดศักยภาพในการป้องกันประเทศสูงสุด ตั้งแต่ยามปกติ โดยทุกภาคส่วนของสังคมยอมรับ และเห็นด้วยกับบทบาทและหน้าที่ของตนตามที่กำหนด และมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน ในส่วนของกองทัพในยามปกติ จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการล่องละเมิดทางบรมเดชานุภาพ รักษาความสงบเรียบร้อย

ภายในประเทศ รักษาผลประโยชน์ของชาติ พัฒนาประเทศ ช่วยเหลือประชาชนและสนับสนุนรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหาที่สำคัญในรูปแบบต่าง ๆ ในกรอบของการปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจาก สงคราม เพื่อสร้างความสงบและความมีเสถียรภาพให้แก่สังคมไทย รวมทั้งความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) ในภาพรวม โดยในยามสงครามกองทัพจะมีบทบาทนำในการป้องกันประเทศ ร่วมกับพลังอำนาจของชาติในด้านอื่น ๆ ตามแผนที่กำหนด นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จของแนวความคิดนี้ คือความสามัคคีของคนในชาติจากการมีศรัทธารวมจิตใจ เดียวกัน ซึ่งกองทัพสามารถสนับสนุนการดำเนินการนี้ได้โดยการถวายความจงรักภักดี ปกป้อง เทิดทูน และพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ และการสนับสนุนการปลูกฝังประชาชน ให้มีจิตสำนึกดังกล่าวนี้ด้วย

ความสำเร็จของประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง ๓ ประเด็น อาจต้องขึ้นอยู่กับปัจจัย ที่สำคัญอื่นๆอีกหลายประการ ได้แก่ ๑. การปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ป้องกันเชิงรุกนั้น จำเป็นต้อง ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการเสริมสร้างศักยภาพทางทหาร และอำนาจกำลังรบของกองทัพไทย เพื่อการป้องปราม และมาตรการด้านการข่าวเชิงลึก ในการเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาสามารถตกลงใจสั่งการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว เพื่อชิงความได้เปรียบ ในการปฏิบัติการ อีกทั้งอาจจำเป็นต้องขึ้นอยู่กับอำนาจในการสั่งการใช้กำลังของผู้นำประเทศหรือ ผู้ที่รับมอบอำนาจที่ชัดเจน ๒. การปฏิบัติการยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงนั้น จำเป็นต้องขึ้นกับการรักษาสมดุลของผลประโยชน์แห่งชาติร่วมกัน เพื่อมิให้เกิดเป็นปัญหาหรือ ความขัดแย้งระหว่างกัน โดยใช้เครื่องมือและกลไกในการเสริมสร้างความร่วมมือให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด นอกจากนั้นยังต้องขึ้นอยู่กับระดับความพร้อมของกองทัพไทยในการพึ่งพา ตนเองและความพร้อมในการปฏิบัติงานร่วมกับต่างประเทศ ได้อย่างสง่างามมีเกียรติและศักดิ์ศรี และ ๓. การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การผนึกกำลังป้องกันประเทศนั้น อาจผันแปรตามขีดความสามารถ และการมีแผนรองรับที่สามารถปฏิบัติได้จริงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย ในการระดม สรรพกำลังให้สามารถทำการป้องกันประเทศในยามที่ต้องการได้อย่างเพียงพอและทันเวลา

สรุปว่า ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เป็นเอกสาร ที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยในกองทัพไทย ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกที่กองทัพไทย มีแนวทางที่แน่นอนและชัดเจนในการบริหารจัดการกองทัพ ในเรื่องการเตรียมกำลังและการใช้กำลัง ในการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ สำหรับส่วนราชการของกองทัพไทยที่สามารถนำไปใช้ได้ อย่างเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะการจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขีดความสามารถที่ต้องการ ของกองทัพ การจัดทำยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย ได้นำเอากรอบเอกสารทบทวนยุทธศาสตร์ การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ มาพิจารณาควบคู่ไปกับการทบทวน สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายใน และภายนอกประเทศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง ๕ - ๑๐ ปี

ที่ผ่านมา ตลอดจนแนวโน้มสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมาเป็นกรอบในการทำในการจัดทำ เพื่อให้เกิดความทันสมัย และสามารถพยากรณ์ถึงภารกิจที่กองทัพจะต้องดำเนินการทั้งภัยคุกคาม ทางทหารจากภายนอกประเทศ ซึ่งสรุปว่า ภัยคุกคามที่มีความเร่งด่วนที่กองทัพจะต้องให้ความสนใจ เป็นลำดับแรก คือ ภัยคุกคามด้านตะวันออก ทางด้านตะวันตก และทางใต้เป็นลำดับถัดไป ตลอดจน ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งกองทัพไทยเห็นว่าแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นใน ๑๐ ปีข้างหน้า สำหรับภัย คุกคามรูปแบบใหม่ ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) กลายเป็นภารกิจ เร่งด่วนสำคัญระดับชาติที่ต้องรีบแก้ไข ในขณะที่การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย การล่องละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ การแตกความสามัคคีของคนไทย ความไม่มี เสถียรภาพทางการเมือง ยาเสพติด แรงงานต่างด้าว การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและ อาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้ายสากล การพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน การบรรเทา สาธารณภัยและภัยพิบัติ เป็นงานที่มีความสำคัญที่กองทัพจะต้องดำเนินการต่อไป

การจัดส่วนราชการของกองทัพบก

ตามบทบัญญัติของ พ.ร.บ. จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ “กองทัพบก มีหน้าที่ ในการเตรียมกำลังและการป้องกันราชอาณาจักร โดยมีผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชา” จากหน้าที่ดังกล่าว กองทัพบกมีพันธกิจ ๖ ประการ คือ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบ เรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและ ช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม รวมทั้งการพิทักษ์และเทิดทูน สถาบันพระมหากษัตริย์ ปัจจุบันกองทัพบกประกอบด้วยหน่วยงานหลัก จำนวน ๓๔ หน่วยราชการ โดยแบ่งกลุ่มงานเป็น ๗ ส่วน ได้แก่ ส่วนบัญชาการ ส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ ส่วนสงกำลัง บำรุง ส่วนภูมิภาค ส่วนการฝึกศึกษาและหลักนิยม และส่วนพัฒนาประเทศ ดังนี้

๑. ส่วนบัญชาการ

มีหน้าที่ควบคุมบังคับบัญชา วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และกำกับการ ใ้การดำเนินงานของ ทบ. ทั้งในยามปกติและยามสงคราม ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

๑.๑ สำนักงานผู้บังคับบัญชา เป็นที่ปฏิบัติราชการของกลุ่มผู้บังคับบัญชาระดับสูง ของ ทบ. โดยมี ผบ.ทบ. เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในการบังคับบัญชา นขต.ทบ. เพื่อให้การปฏิบัติ ราชการและการบริหารจัดการ ทบ. บรรลุผลสำเร็จตามภาระหน้าที่ของ ทบ. ทั้งนี้ ผบ.ทบ. จะแบ่ง มอบความรับผิดชอบ และรับมอบอำนาจในการสั่งการและบริหารงานบางเรื่องผานทาง ปช.คปช.ทบ. รอง ผบ.ทบ., ผช.ผบ.ทบ., เสธ.ทบ. และ รอง เสธ.ทบ. ตามความเหมาะสม

๑.๒ สลก.ทบ. มีหน้าที่หลักเกี่ยวกับงานดานการประชาสัมพันธ์ของ ทบ. และงานดานธุรการสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นสูงต่าง ๆ ของ ทบ. ตลอดจนงานอื่น ๆ ที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการ

๑.๓ กรมฝ่ายเสนาธิการ (กรม ฝสธ.) มีหน้าที่หลักในการเสนอขอคิดเห็น และการแก้ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการหรือริเริ่มขึ้นเอง หรือที่สวนราชการอื่น ๆ รายงานขึ้นมา หน่วยงานในกลุ่มนี้เปรียบเสมือนเป็นฝ่ายอำนวยการหลักในการประสานงานของ ทบ. เป็น General Staff หรือ Coordinating Staff ของผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่วางแผน ประสานงาน ใหขอเสนอแนะ กำกับการ และ ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ตามสายงานที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย กพ. ทบ., ขว.ทบ., ยก.ทบ., กบ.ทบ., กร.ทบ. และ สปช.ทบ.

๑.๔ กรมฝ่ายกิจการพิเศษ เป็นผู้ชำนาญการในเรื่องโดยเฉพาะที่ตนรับผิดชอบ ทำหน้าที่เป็น Special Staff ประกอบด้วย นรต., กง.ทบ., สห.ทบ., จบ., สก.ทบ., สป.ทบ., สตน. ทบ. และ สวพ.ทบ.

๑.๕ กรมฝ่ายยุทธบริการ เป็นผู้ชำนาญการในเทคนิคที่ตนรับผิดชอบเป็น Technical Service Staff ดานการผลิต การสงกำลัง การซ่อมบำรุง การบริการ รวมทั้งกำหนดหลัก นียม ตลอดจนการฝึก ศึกษาในเรื่องที่รับผิดชอบ ประกอบด้วย ขส.ทบ., กข., สส., กส.ทบ., พธ.ทบ., พบ., ยย.ทบ., สพ.ทบ. และ วศ.ทบ.

๒. สวนกำลังรบ

เป็นสวนงานหลักของ ทบ. ที่ใช้ในการป้องกันราชอาณาจักร โดยสรุปแล้วประกอบด้วย ๙ พล.ร., ๓ พล.ม., ๑ พล.รพศ. และกำลังทหารพราน ๒๒ กรม ภายใต้การควบคุมและ บังคับบัญชา ของผู้บังคับบัญชาในแต่ละพื้นที่กองทัพภาค และ บก.ทบ. ดังนี้

๒.๑ ทภ.๑ ประกอบด้วย กำลังรบหลัก ๓ กองพล คือ พล.๑ รอ., พล.ร.๒ รอ., พล.ร.๙ พรอมทั้งกำลังกึ่งทหารจำนวน ๔ กรม ทพ. มี ทน.๑ เป็น ทก.ยว. และมี บชร.๑ เป็นหน่วย สงกำลังบำรุง ใให้กับหน่วยกำลังรบและหน่วยอื่นๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๒ ทภ.๒ ประกอบด้วย กำลังรบหลัก ๓ กองพล คือ พล.ร.๓, พล.ร.๖ และ พล.ม.๓ พรอมทั้งกำลังกึ่งทหารจำนวน ๔ กรม ทพ. มี ทน.๒ เป็น ทก.ยว. และมี บชร.๒ เป็นหน่วย สงกำลังบำรุง ใให้กับหน่วยกำลังรบและหน่วยอื่นๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๓ ทภ.๓ ประกอบด้วย กำลังรบหลัก ๓ กองพล คือ พล.ร.๔, พล.ร.๗ และ พล.ม.๑ และกำลังกึ่งทหารจำนวน ๕ กรม ทพ. มี ทน.๓ เป็น ทก.ยว. และมี บชร.๓ เป็นหน่วยสง กำลังบำรุงใให้กับหน่วยกำลังรบและหน่วยอื่นๆ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

๒.๔ ทภ.๔ ประกอบด้วย กำลังรบหลัก ๒ กองพล คือ พล.ร.๕ และ พล.ร.๑๕ กำลังกึ่งทหาร จำนวน ๙ กรม ทพ. และมี บชร.๔ เป็นหน่วยสงกำลังบำรุงในการรบ

๒.๕ นสศ. ประกอบด้วย กำลังรบหลัก ๑ กองพล (๕ กรม รพศ.)

๒.๖ พล.ม.๒ รอ. มีหน่วยรองหลัก คือ ม.๑ รอ., ม.๔ รอ. และ ม.๕

๓. ส่วนสนับสนุนการรบ

เป็นส่วนสนับสนุนในด้านการรบแก่ส่วนกำลังรบด้วยการเพิ่มพูน อำนาจการรบ ให้แก่ส่วนกำลังรบให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย พล.ป. (๖ พัน.ป.), นปอ. (๗ พัน.ปตอ.), พล.ช. (๔ พัน.ช.), ช.พัน.๕๑, ศชบ.ทบ., ส.๑ (๒ พัน.ส.), กรม บ. (๖ พัน.บ.), พัน.ปฐบ. (๑ รอย.ปตอ.), พัน.ปจว., รอย.วศ., ขกท., พัน.ขกท., พัน.สท., พัน.สต.

๔. ส่วนสงกำลังบำรุง

มีหน้าที่ให้การสนับสนุนทางด้านการสงกำลังบำรุงให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับกองทัพบก ได้แก่ การสงกำลัง การซ่อมบำรุง การส่งกลับและการรักษาผู้ป่วยเจ็บ การขนส่ง และการก่อสร้าง ประกอบด้วย นขต. กรมฝ่ายยุทธบริการต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการสงกำลังบำรุง

๕. ส่วนภูมิภาค

มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ รวมทั้ง การศาลทหาร การคดีและการเรือนจำ ดำเนินการระดมสรรพกำลังในเขตพื้นที่ การสนับสนุนหน่วยทหาร การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เพื่อรักษาความสงบภายในและการป้องกันประเทศส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย มทบ. จำนวน ๓๕ หน่วย (ทภ.๑/ ๙ มทบ., ทภ.๒/ ๑๐ มทบ., ทภ.๓/ ๑๐ มทบ., ทภ.๔/ ๖ มทบ.)

๖. ส่วนการฝึกศึกษาและหลักนิยม

มีหน้าที่อำนวยความสะดวกและดำเนินการฝึกและศึกษากำลังพลของกองทัพบก เพื่อให้กำลังพลเหล่านั้นมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมตามตำแหน่งหน้าที่อันจะทำให้หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามภารกิจที่ได้รับมอบ ส่วนการฝึกศึกษาและหลักนิยม ประกอบด้วย ยศ.ทบ. (วทบ., รร.สธ.ทบ., รร.นส.ทบ., ศร., ศม., ศป., ศฝยว.ทบ.), รร.จปร., วพม., วพบ., ศบ. และ โรงเรียนของหน่วย/เหล่าสายวิทยาการต่าง ๆ จำนวน ๒๒ แห่ง

๗. ส่วนพัฒนาประเทศ

หน่วยสำหรับการพัฒนาประเทศที่ ทบ. ได้จัดตั้งขึ้นมีอยู่ ๒ ระดับ คือ ระดับ กองทัพภาค ไตแก กองพลพัฒนา จำนวน ๑ กองพลตอกองทัพภาค เพื่อปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบของ กองทัพภาค ประกอบด้วย พล.พัฒนา ๑, พล.พัฒนา ๒ , พล.พัฒนา ๓ และ พล.พัฒนา ๔ และ ระดับกองทัพบก ไตแก พล.ช. เพื่อรับผิดชอบดานการก่อสร้างขนาดใหญ่ที่เปงานงานพิเศษเกินขีดความสามารถของกองพลพัฒนา (กองทัพบก, ๒๕๖๐ : ๔๘-๕๐)

สรุป การจัดส่วนราชการของกองทัพบก มีความซับซ้อน และมีส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันอีกทั้งยังมีที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วทั้งประเทศ ทำให้การพิจารณาในการส่งกำลังบำรุงต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ เพียงพอ และทันเวลา ภายใต้งบประมาณที่จำกัด

ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการเตรียมกำลัง และใช้กำลังในระยะ ๒๐ ปี ทั้งในด้านโครงสร้างและอัตราการจัดหน่วย การเสริมสร้างความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และการปฏิบัติการกิจของ ทบ. ทั้งต่อภัยคุกคามทางทหาร (Conventional Threats) และภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหารหรือภัยคุกคามรูปแบบอื่น ๆ (Non-conventional Threats) โดยเป็นการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ และยุทธศาสตร์ทหารกองทัพไทยระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนของหน่วยเหนืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของ ทั้งนี้ เนื่องจากสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงทั้งในระดับโลก ระดับภูมิภาคและสถานการณ์ ความสัมพันธ์ของประเทศไทยกับประเทศรอบบ้านได้เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเทคโนโลยีด้านการทหารที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทบ. จึงมีความจำเป็นต้องทบทวนและปรับปรุงแนวทางในการดำเนินงาน ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามห้วงระยะเวลา และใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำ แผน/ยุทธศาสตร์ ทบ. ระยะ ๕ ปี แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี และแผนปฏิบัติราชการประจำปี รวมทั้งแผนพัฒนาหน่วย/เหล่า ตลอดจนแผนที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ให้สอดคล้องต่อไป

๑. วัตถุประสงค์

การจัดทำยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.๑ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชา/ฝ่ายอำนวยการ สอนราชการและหน่วยที่เกี่ยวข้องของเขานิโยบาย สามารถ มองเห็นภาพสถานะแวดล้อมตามความมั่นคง เป้าหมายการจัดเตรียมกำลัง และแนวทางการใช้กำลัง ทบ. ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทหาร ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กห. และแผน/ยุทธศาสตร์ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมทั้งการปฏิบัติการกิจดานการทหารและการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม ทั้งนี้ เพื่อให้ ทบ. พร้อมที่จะเผชิญกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทั้งภัยคุกคามทางทหาร และภัยคุกคามรูปแบบอื่นๆ ตลอดจนเกิด การบูรณาการในการวางแผน และการปฏิบัติของ ทบ. ในภาพรวมที่มีการประสานสอดคล้อง อย่างเป็นเอกภาพและมีผลเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๒ เพื่อให้กรมฝ่ายเสนาธิการ หน่วย/เหล่าสายวิทยาการ และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ไซเปนกรอบแนวทาง ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์/แผนพัฒนา ทบ. ระยะ ๕ ปี แผนการปรับปรุงโครงสร้างและการบริหารจัดการ กห. (ในสวนของ ทบ.) และแผนพัฒนาขีดความสามารถ กห. (ในสวนของ ทบ.) ตามหวงระยะเวลา ตลอดจนการกำหนด แผนงาน/งาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้ง การให้การสนับสนุนตามงบประมาณใหญ่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๑.๓ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ทบ. ได้มีการเตรียมการพัฒนาเสริมสร้างกำลัง กองทัพ และเตรียมการใช้กำลัง เพื่อให้พร้อมที่จะเผชิญและเอาชนะภัยคุกคามทุกรูปแบบในหวง ระยะเวลาด้วยแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับแผนและนโยบายของหน่วยเหนือทุกระดับ และสามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

๑.๔ เพื่อให้ไซเปนขอพิจารณาพื้นฐานในการควบคุมทิศทางการพัฒนาแนวความคิด ในการจัดเตรียมกำลัง และการใช้กำลัง ทบ. ให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมตามความมั่นคง สถานภาพ ตามงบประมาณ รวมทั้งตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน/งาน/โครงการ ที่กำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหวงเวลาที่กำหนด

๒. กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์

การจัดทำยุทธศาสตร์ ดำเนินการตามกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์ ได้แก่ การกำหนด วัตถุประสงค์ (Ends), วิธีการ (Ways) และเครื่องมือ (Means) และใช้ Balanced Scorecard เป็นเครื่องมือช่วยในการเชื่อมตอระหว่าง วัตถุประสงค์กับวิธีการและเครื่องมืออ้าคัยมุมมอง ๔ ประการ คือ ประสิทธิผล (Outcome) คุณภาพบริการ (Output) กระบวนการภายใน (Process) และการพัฒนาองค์กร (Input) โดยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ตามลำดับ ดังนี้

๒.๑ การทบทวนสภาพแวดล้อมในระยะ ๒๐ ปี (สถานการณ์และภัยคุกคาม)

๒.๒ การตรวจสอบแผน/นโยบายของหน่วยเหนือ ได้แก่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) (ยุทธศาสตร์ตามความมั่นคง), นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๔, ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙,

ยุทธศาสตร์ทหารกองทัพไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

๒.๓ การวิเคราะห์/ทบทวนข้อมูลของ ทบ. ได้แก่ ภารกิจตามกฎหมาย เจตนา
รณ/นโยบายผู้บังคับบัญชา ผู้มีส่วนได้เสีย และความพร้อมของ ทบ. รวมทั้งการวิเคราะห์จุดแข็ง
จุดอ่อน อุปสรรคและความท้าทาย (SWOT) การระบุพันธกิจใหม่ ตลอดจนการทบทวนวิสัยทัศน์

๒.๔ การกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด คาเป้าหมาย กลยุทธ์
และแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมหลัก และการตรวจสอบความเหมาะสม สอดคล้องกับแผน/นโยบาย
ของ หน่วยเหนือ

๒.๕ การกำหนดแนวทางการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

๓. วิสัยทัศน์กองทัพบก

วิสัยทัศน์ ทบ. ๒๕๗๙ : “เป็นกองทัพบกที่มีศักยภาพ ทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของ
ประชาชนและเป็นหนึ่งในกองทัพบกชั้นนำของภูมิภาค”

๔. พันธกิจ

๔.๑ การเตรียมกำลัง ได้แก่ ด้านโครงสร้างกำลัง, ความพร้อมรบ, ความต่อเนื่อง
ในการรบ และความทันสมัย

๔.๒ การใช้กำลัง ได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การ
รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการ
ทางทหารนอกเหนือจากสงคราม การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และการเสริมสร้าง
ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศ

๕. วัตถุประสงค์มูลฐานของกองทัพบก

จากสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงดังกล่าวข้างต้น และผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ของ ทบ. โดยเฉพาะอำนาจ หน้าที่ของ ทบ.ตาม พ.ร.บ. การจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม
พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้ “กองทัพบกมี หน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบกการป้องกันราชอาณาจักร
และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจ หน้าที่ของกระทรวงกลาโหมมีผู้บัญชาการ
ทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ” รวมทั้งภารกิจของกองทัพตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนพันธกิจ
ของ ทบ. ทั้งในด้านการเตรียมกำลังและการใช้กำลัง สามารถกำหนดวัตถุประสงค์มูลฐานของ ทบ.
ได้ ๖ ประการ ดังนี้

๕.๑ เพื่อพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ใหม่มีความปลอดภัยสูงสุดและได้รับ
การเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติ

๕.๒ เพื่อเตรียมกำลังกองทัพบกใหม่มีความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคามทางทหาร

๕.๓ เพื่อรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๕.๔ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน และเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบจากสาธารณภัยต่างๆ

๕.๕ เพื่อดำรงและส่งเสริมเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศในประชาคมระหว่างประเทศ

๕.๖ เพื่อสร้างความไว้วางใจ เชื่อมั่นจากประชาชนและหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการปฏิบัติงานของ ทบ.

๖. ประเด็นยุทธศาสตร์

การจัดทำยุทธศาสตร์ของ ทบ. เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ประสงคมูลฐานของกำลังทางบกได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ของ ทบ. จำนวน ๖ ประเด็นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มูลฐาน รวมทั้งกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ประสงคมูลฐานดังกล่าวในแต่ละแนวความคิด ในการปฏิบัติภารกิจจะประกอบด้วย วัตถุประสงค์เฉพาะ ตัวชี้วัดและเป้าหมาย กลยุทธ์/ขีดความสามารถของ ทบ. ที่ต้องการ รวมทั้งแผนงาน โครงการ และกิจกรรม เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะตลอดจนการแบ่งมอบความรับผิดชอบในการดำเนินการ ให้กับ นขต.ทบ. และหน่วยที่เกี่ยวข้อง และกรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการกำหนดเป้าหมายของการ ดำเนินการนั้นได้แบ่งออกเป็น ๔ ระยะ ๆ ละ ๕ ปี ได้แก่ ระยะที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๐ – ๒๕๗๔) และ ระยะที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๗๕ – ๒๕๗๙) มีประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

๖.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ใหม้ความปลอดภัยสูงสุด และได้รับการเทิดทูนอย่างสมพระเกียรติโดยการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ กลุ่มประชาชนทั่วไปที่มีความจงรักภักดีและเทิดทูน สถาบัน และกลุ่มบุคคลที่มีแนวความคิดในเชิงการต่อต้านสถาบันฯ และดำเนินการในลักษณะการหมิ่นสถาบันฯ ทั้งทางสื่อออนไลน์หรือด้วยพฤติกรรม โดยกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติ ๓ แนวทาง ได้แก่ ๑. การพิทักษ์ สถาบันฯ โดยการถวายความปลอดภัย ๒. การเทิดทูนสถาบันฯ โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีจิตสำนึก ห่วงแทนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ ๓. การปกป้องสถาบัน พระมหากษัตริย์ โดยการสนับสนุนการดำเนินคดีกับผู้ที่กระทำการหมิ่นสถาบันฯ ทั้งนี้ ในระยะที่ ๑ ให้ความสำคัญควบกับการปกป้องสถาบันฯ การพิทักษ์สถาบันฯ และการเทิดทูนสถาบันฯ ตามลำดับ สำหรับในระยะที่ ๒ – ๔ ให้ความสำคัญควบกับการพิทักษ์สถาบันฯ การเทิดทูนสถาบันฯ และการปกป้องสถาบันฯ ตามลำดับ

๖.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศ

พ.ร.บ. จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๑๙ กำหนดให้ ทบ. มีหน้าที่เตรียมกำลังทางบก การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลัง ทบ. ตามอำนาจหน้าที่ของ กท. และจากการวิเคราะห์ภารกิจของ ทบ. รวมทั้งวัตถุประสงค์มูลฐานของกำลังทางบก คือ เพื่อเตรียมกำลังกองทัพบกใหม่มีความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคามทางทหาร จึงกำหนดแนวความคิดในการเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศ ทั้งด้านเตรียมกำลังและการป้องกันประเทศ ได้ ๔ แนวทาง ได้แก่ ๑. การปรับปรุงโครงสร้าง ทบ. ๒. การเสริมสร้างความพร้อมรบ ๓. การเสริมสร้างความต่อเนื่องในการรบ และ ๔. การเสริมสร้างระบบป้องกันชายแดน โดยการดำเนินการต่างๆ จะต้องคำนึงถึงความทันสมัย สำหรับลำดับความเร่งด่วนในการดำเนินการ ในระยะที่ ๑ - ๒ ให้ความสำคัญเร่งด่วนกับ ๑. การปรับปรุง โครงสร้าง ทบ. (เนื่องจากต้องการรูปแบบโครงสร้างการจัดกำลังรบผสมเหล่าและการดำเนินการโครงการนำร่องฯ) ๒. การเสริมสร้างความพร้อมรบ (ด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ การฝึก ศึกษาและแผนการปฏิบัติ) ๓. การเสริมสร้างระบบการป้องกันชายแดน (เนื่องจากการปรับเปลี่ยนพันธกิจเพื่อเขาสุประชาคมอาเซียนและการสนับสนุนเขต พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของรัฐบาล) และ ๔. การเสริมสร้างความต่อเนื่องในการรบ สำหรับในระยะที่ ๓ - ๔ ให้ความสำคัญกับ ๑. การเสริมสร้างความต่อเนื่องในการรบ ๒. การเสริมสร้างความพร้อมรบ ๓. การปรับปรุงโครงสร้าง ทบ. และ ๔. การเสริมสร้างระบบการป้องกันชายแดน ตามลำดับ

๖.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสนับสนุนการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงภายใน

การสนับสนุนการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงภายในครอบคลุมภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหาร สามารถกำหนดเป็นแนวความคิดในการปฏิบัติ ๕ แนวทาง ได้แก่ ๑. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๒. สนับสนุนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ ๓. สนับสนุนการป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ ๔. การสนับสนุนการดำเนินการดานการข่าวที่เป็นภัยคุกคามต่อการรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ และ ๕. การสนับสนุนการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมายต่อภัยคุกคามที่ส่งผลต่อความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยแนวทางที่ ๑ และ ๒ เปนการสนับสนุนการดำเนินการต่อภัยคุกคามทั้ง ๒ ประการเปนการเฉพาะ สำหรับแนวทางที่ ๓ - ๕ นั้น เปนการสนับสนุนการดำเนินการเปนการทั่วไปสำหรับภัยคุกคาม ได้แก่ การก่อการร้าย ยาเสพติด การหลบหนีเขาเมือง การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและอาชญากรรมข้ามชาติ ทั้งนี้ในระยะที่ ๑ - ๒ (ป ๖๐ - ๖๙)

ให้ความแรงดวนกับการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การสนับสนุนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ การสนับสนุนการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมายตอภัยคุกคามฯ การสนับสนุนการดำเนินการดานการชาวที่เปนภัยคุกคามฯ และการสนับสนุนการป้องกัน ภัยคุกคามฯ ตามลำดับ สำหรับในระยะที่ ๓ - ๔ (ป ๗๐ - ๗๙) ให้ความแรงดวนกับการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ การสนับสนุนการดำเนินการดานการชาว ที่เป็นภัยคุกคามฯ การสนับสนุนการป้องกันภัยคุกคามฯ การสนับสนุนการปราบปรามและการบังคับใช้กฎหมายตอภัยคุกคามฯ และการสนับสนุนการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติตามลำดับ

๖.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

การสนับสนุนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ประกอบด้วยงาน ๒ ส่วน ได้แก่ ๑. การพัฒนาประเทศ และ ๒. การช่วยเหลือประชาชน การสนับสนุนการพัฒนาประเทศ มีความมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมสวนราชการพลเรือน และภาคเอกชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเปนอนุขของประชาชนให้ดีขึ้น โดยเฉพาะประชาชนที่ยากจน และดอยโอกาสในพื้นที่ทุรกันดารและทางไกลความเจริญ ใหม้ภูมิคุ้มกันปัญหาและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (การพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น ไดบรรจุไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพิทักษ์รักษา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์) และการพัฒนาเพื่อเสริม ความมั่นคง ที่มุ่งจัดและแก้ไขปัญหา ความมั่นคงในพื้นที่ หรือพื้นที่ที่อาจก่อให้เกิดปัญหา ความมั่นคงได้อย่าง เหมาะสมกับสถานการณ์ ภัยคุกคาม และสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ โดยนอมนายยุทธศาสตร์การพัฒนา “เขาใจ เขาถึง พัฒนา” และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาต่าง ๆ ต่อไป การช่วยเหลือประชาชน มีความมุ่งหมายเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งกำลังพลและเครื่องมือยุทธโปกรณ์ เขาใจการช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริมฝายพลเรือนในการช่วยเหลือประชาชนไหนพนจากภัยพิบัติ ต่างๆ ทั้งในชั้น เตรียมการ ชั้นดำเนินการ (ชั้นการปฏิบัติเมื่อเกิดภัยพิบัติ) และชั้นการฟื้นฟูบูรณะ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ทั้งในยามปกติและยามวิกฤต โดยในระยะที่ ๑ - ๒ ให้ความแรงดวนในการช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมสวนราชการ พลเรือน และภาคเอกชน ในการพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงและพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเปนอนุขของคนและชุมชนให้ดีขึ้น ด้วยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้เหมาะสมกับพื้นที่ สำหรับในระยะที่ ๓ - ๔ ให้ความแรงดวนในการเสริม สร้างความเข้มแข็งและรวมกลุ่มในการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเปนอนุขของประชาชนและชุมชน ใให้เปนไปในทิศทางและเป้าหมายเดียวกัน ตลอดจนการเสริมสร้างการเรียนรู้และมีภูมิคุ้มกัน ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยให้ทุกภาคสวนเขามามีสวนรวม

๖.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความร่วมมือด้านการทหารกับต่างประเทศ

กลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีส่วนได้เสียสำคัญในประเด็นยุทธศาสตร์นี้ ได้แก่ รัฐบาล ซึ่งมีความต้องการให้ ทบ. เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ, ประชาชนต้องการความมีเกียรติศักดิ์ศรีของกองทัพในเวทีระหว่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้านต้องการความไว้วางใจ ความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดนและการเติบโตของการค้าชายแดน ประเทศอาเซียน ต้องการความร่วมมือในกรอบของประชาคมอาเซียน ประเทศมหาอำนาจต้องการความร่วมมือและการดำรงอิทธิพลของตน และประเทศอื่น ๆ ต้องการความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีกับ ทบ. จาก การวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย แล้วสามารถกำหนดเป็นแนวความคิดในการปฏิบัติ ๓ แนวทาง ได้แก่ ๑. เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือทางทหารกับประชาคมระหว่างประเทศ ๒. ส่งเสริมการมีบทบาทนำในอาเซียน และ ๓. ส่งเสริมการบริหารจัดการชายแดนและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน โดยแนวทางที่ ๑ เป็น แนวทางดำเนินการต่อทุกประเทศทั่วไป สำหรับแนวทางที่ ๒ และ ๓ เป็นแนวทางดำเนินการเพิ่มเติมต่อ กลุ่มประเทศที่มีความใกล้ชิดกับประเทศไทยมากขึ้น ได้แก่ ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน และ ประเทศเพื่อนบ้านตามลำดับความแรงดวนในการปฏิบัติ ทั้งนี้การดำเนินการในทุกระยะ (ระยะที่ ๑ - ๔, ป ๖๐ - ๗๙) ควรให้ความแรงดวนกับการดำเนินการกับประเทศที่มีความใกล้ชิดกับประเทศไทยก่อน กล่าวคือ ให้ความแรงดวนกับแนวทางที่ ๓ ส่งเสริมการบริหารจัดการชายแดน และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน แนวทางที่ ๒ ส่งเสริมการมีบทบาทนำในอาเซียน และแนวทางที่ ๑ เสริมสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือทางทหารกับประชาคมระหว่างประเทศ ตามลำดับ

๖.๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศ

การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศเพื่อความมีประสิทธิผลมุ่งสู่ความเป็นธรรมาภิบาล โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการดำเนินการ ได้แก่ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม รวมทั้งยึดถือแนวทางตาม พ.ร.ฎ. วาดวยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บานเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติเป็น ๓ แนวทาง ได้แก่ ๑. พัฒนาการบริหาร จัดการดานการ ปฏิบัติภารกิจของ ทบ. ๒. พัฒนาการบริหารจัดการดานกำลังพล และ ๓. พัฒนาการบริหารจัดการ

दानุทโธปกรณ์และงบประมาณ โดยการปฏิบัติต่อกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ได้แก่ กลุ่มประชาชนทั่วไป และหน่วยงานภาครัฐซึ่งต้องการ ความเชื่อถือ นาเชื่อนั้นจาก ทบ., กลุ่มประชาชนที่มีความเดือดร้อน ซึ่งต้องการให้ ทบ. ช่วยเหลือ รัฐบาลซึ่งต้องการกองทัพที่มีประสิทธิภาพและช่วยเหลือรัฐบาล ในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ และกำลังพลของ ทบ. ซึ่งต้องการ สวัสดิการที่ดีมีความมั่นคง กาวหนาในอาชีพ และการจัดการกำลังพลด้วยระบบคุณธรรม ทั้งนี้ในระยะที่ ๑ - ๒ ให้ความเร่งด่วนกับการพัฒนาการบริหารจัดการดานการปฏิบัติภารกิจของ ทบ. การพัฒนาการบริหารจัดการดานุทโธปกรณ์และงบประมาณ และการพัฒนาการบริหารจัดการดานกำลังพล ตามลำดับ สำหรับในระยะที่ ๓ - ๔ ให้ความเร่งด่วนกับการพัฒนาการบริหารจัดการดานกำลังพล การพัฒนาการบริหารจัดการดานุทโธปกรณ์และงบประมาณ และการพัฒนาการบริหารจัดการดานการปฏิบัติภารกิจของ ทบ. ตามลำดับ

ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ มีดังนี้ :

๑. มีความพร้อมในการถวายความปลอดภัย รอยละ ๑๐๐, ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการเผยแพร่พระเกียรติคุณทางสื่อของ ทบ. และกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในระดับมาก

๒. จัดกำลังรบผสมเหล่าได้ จำนวน ๒ ใน ๓ ของ กรม ร./ม. ที่มีอยู่, ปรับลดอัตรา กำลังพลใน พัน.ร./ม. ที่ไม่ประกอบกำลังในกำลังรบผสมเหล่า, อัตรากำลังพลในปี ๒๕๗๙ ลดลง รอยละ ๒๖ (สูงสุด) จากปี ๒๕๖๐, มีสัดส่วนกำลังพลสำรองในสวนกำลังรบสูงสุดที่ รอยละ ๔๒ ความพร้อมรบดานุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญ อยู่ในระดับ รอยละ ๘๐ ยศ.ทบ. สามารถบูรณาการงาน ดานการศึกษาของ ทบ. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของการปรับปรุง โครงสร้างหน่วย ในสวนสงกำลังบำรุงสามารถตอบสนองกำลังรบผสมเหล่าได้, กำลังพลสำรองมีขีดความสามารถ เทากับกำลังประจำการและสามารถบรรจุทดแทนกำลังประจำการได้ทั้งยามปกติและยามสงคราม และการพัฒนาจัดตั้งกำลังประชาชน สามารถสนับสนุนการป้องกันประเทศและการเผชิญต่อภัยคุกคามรูปแบบอื่น ๆ

๓. ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหา จขต. เกิดความสงบ/สันติสุข และแผนงานพัฒนาต่าง ๆ มีความยั่งยืน, ความสำเร็จของการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ สามารถบูรณาการ กลุ่มเห็นต่างเพื่อรวมสร้างและพัฒนาประเทศได้

๔. จัดตั้งชุดบรรเทาสาธารณภัยเคลื่อนที่เร็วได้ จำนวน ๓๕ ชุด

๕. แปรสภาพ พัน.พัฒนา เป็น พัน.กร.ทภ. จำนวน ๔ หน่วย

๖. จัดตั้งกองร้อยบรรเทาสาธารณภัย จำนวน ๔ กองร้อย

๗. จัดกำลังกองพันเตรียมการสนับสนุนการปฏิบัติการรักษาสันติภาพได้ จำนวน

๑ กองพัน

๘. มีกำลังพลสำรองอาสาสมัคร รอยละ ๑๐๐ ของกำลังพลสำรองทั้งหมด มีทหารกองประจำการอาสาสมัคร รอยละ ๑๐๐ ของทหารกองประจำการทั้งหมด กำลังพลพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบสวัสดิการกำลังพลในระดับมาก การปรับย้ายกำลังพลตามระบบคุณธรรมอยู่ในกรอบของเกณฑ์ที่กำหนด ทบ. สามารถปฏิบัติได้ ตามแผนระบบการปลดอายุที่จะกำหนดไว้ในระยะที่ ๑ ซึ่งจะทำให้ ทบ. มีโครงสร้างกำลังพลประเภทและชั้นยศต่าง ๆ และเกณฑ์อายุที่เหมาะสมความพึงพอใจของประชาชนและของกำลังพลต่อการปฏิบัติภารกิจของ ทบ. อยู่ในระดับมาก (กองทัพบก, ๒๕๖๐ : ๓-๖๘)

สรุป ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการ เตรียมกำลัง และใช้กำลังในระยะ ๒๐ ปี ขางหน้า ซึ่งจะทำให้กองทัพบกมีทิศทางในการพัฒนากองทัพไปสู่จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และยุทธศาสตร์ทหารกองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ โดยกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ของ ทบ. จำนวน ๖ ประเด็นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มูลฐานโดยมี เป้าหมายของการดำเนินการใดแบ่งออกได้เป็น ๔ ระยะ ๆ ละ ๕ ปี

แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

กรม. มีมติ เมื่อ ๓๐ มิ.ย. ๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน พรอมทั้งไดมอบหมายให้ทุกหน่วยงานจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ ดังกล่าว จึงทำให้หน่วยงานระดับ กระทรวงและสวนราชการภายในของแต่ละกระทรวงทำการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่มีอยู่เดิมให้ สอดคล้องกับกรอบและทิศทางการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ หรือจัดทำยุทธศาสตร์ฉบับใหม่ของหน่วยงานขึ้น โดยในสวนของ กท. ได้ทำการทบทวนยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กท. (ฉบับป ๕๕) ซึ่งเดิมไม่ได้ระบุห้วงเวลาการดำเนินการไว้ โดยยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กท. (ฉบับที่ปรับปรุงใหม่) จะกำหนดห้วงเวลา ในการดำเนินการไว้ระยะละ ๕ ปี รวม ๔ ระยะ (๒๐ ปี) โดยเริ่มตั้งแต่ป พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึง พ.ศ.๒๕๘๐ ในขณะเดียวกัน ทท. (โดย บก.ทท.) ได้ดำเนินการปรับปรุงยุทธศาสตร์ทหาร (ฉบับป ๕๘) ใหม่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับการดำเนินการในระดับกระทรวงและระดับชาติตามที่กล่าวไว้ในเบื้องต้น ทั้งนี้ ในระหว่างการรออนุมัติใช้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี กระทรวงกลาโหมได้อนุมัติใช้ “ร่างยุทธศาสตร์ป้องกัน ประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙” ให้สวนราชการใน กท. ได้นำไปใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์ และแผนงานที่เกี่ยวข้องในระดับรองให้สอดคล้องกันต่อไป ซึ่งภายหลังจากที่ กท. ได้มีการอนุมัติใช้ร่างยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวแล้ว ทบ. ได้มีการจัดทำและอนุมัติใช้ “ร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก

พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙” รองรับยุทธศาสตร์ระดับ กท. ดังกล่าว โดยสรุปสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี ในระดับ กท. และ ทบ. ทั้งนี้ ร่างยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ซึ่งมีการจัดทำเป็นครั้งแรกในระดับ ทบ. จะเป็นกรอบ/ทิศทางในการดำเนินการของ ทบ. ทั้งในด้านการเสริมสร้างและพัฒนาหน่วย และการปฏิบัติภารกิจตามความรับผิดชอบและที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากหน่วยเหนือ ทั้งการดำเนินการในระยะสั้นหวง ๕ ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำแผนพัฒนา ทบ. ฉบับนี้ (ปี ๖๐ – ๖๔) และแผนระยะปานกลาง (หวง ๕ – ๑๐ ปี) เช่น แผนการปรับปรุงโครงสร้าง ทบ. ปี ๖๐ – ๖๙ เป็นต้น เพื่อรองรับและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยเหนือในแต่ละระดับ ในห้วงเวลาที่ผ่านมา ทบ. (ตั้งแต่ปี ๓๕) ได้จัดทำแผนพัฒนา ทบ. หวงระยะเวลา ๕ ปี (ฉบับล่าสุด หวงปี ๕๕ – ๕๙) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อม ให้แต่ละส่วนราชการของ ทบ. (๗ ส่วน) โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างการจัดหน่วย เพื่อให้หน่วยมีระดับความพร้อมและมีศักยภาพตามความเร่งด่วนที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติภารกิจและบทบาทหน้าที่ตามที่ ทบ. ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศ ตามความต้องการกำลังและขั้นตอนการใช้จ่ายกำลัง ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ การป้องกันประเทศ (ระดับ กท.) และแผนป้องกันประเทศ (ระดับ ทท. และ ทบ.) อย่างบรรลุผลสำเร็จได้ ในทุกระดับของความขัดแย้ง

จากการที่รัฐบาลได้ออก พ.ร.ฎ. ควบคุมหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีความประสงค์จะให้ใช้บังคับกับส่วนราชการ ในทุกกระทรวง ทบวง กรม ทั้งที่เป็นราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร ที่มีการจัดตั้งขึ้นและมีการปฏิบัติราชการเช่นเดียวกับกระทรวง ทบวง กรม โดยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และกรอบแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ทบ. ในฐานะเป็นส่วนราชการตาม พ.ร.ฎ.๑ ดังกล่าว จะต้องจัดทำ “แผนปฏิบัติราชการ” หวงระยะเวลา ๔ ปี และรายปี เพื่อรองรับแผนปฏิบัติราชการของ กท. และ “แผนการบริหารราชการแผ่นดิน” ซึ่งเป็นแผนการบริหารของรัฐบาลมีระยะเวลา ๔ ปี ซึ่งเป็นการนำนโยบายของรัฐบาลมาแปลงเป็นแผนโดยสอดคล้องกับ แนวนโยบายของรัฐตามรัฐธรรมนูญและแผนพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทุกส่วนราชการจะใช้รูปแบบการจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่เหมือนกัน ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของส่วนราชการ (วิสัยทัศน์ และเป้าประสงค์การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของหน่วย) และการบริหารราชการ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า (ตัวชี้วัด กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการที่จะเป็นสิ่งที่กำหนด งบประมาณของส่วนราชการในแต่ละปี)

๑. ความมุ่งหมาย :

แผนพัฒนา ทบ. (ระยะ ๕ ปี) ฉบับปัจจุบัน มีความมุ่งหมายสำคัญเพื่อการจัดเตรียมกำลัง ทบ. ในเชิงการเสริมสร้างความพร้อมให้กับหน่วยในการปฏิบัติหน้าที่เป็นภารกิจหลักของ ทบ. อันได้แก่ การป้องกัน ประเทศ การพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขต ที่ประเทศไทยมีสิทธิ อธิปไตย ความมั่นคงของรัฐ ผลประโยชน์ของชาติ และความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในประเทศ ด้วยการกำหนดปัจจัยหลักในการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย ด้านโครงสร้างส่วนราชการใน ทบ. (ประเภท และจำนวน) ดานความพร้อมรบ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (กำลังพล ยุทโธปกรณ์ การฝึกศึกษา และแผนการปฏิบัติ) ดานความต่อเนื่องในการรบ และดาน ความทันสมัย ซึ่งจะเปรียบเสมือนยุทธศาสตร์ในการเตรียมกำลัง ทบ. ในห้วง ๕ ปี ในขณะที่แผนปฏิบัติราชการของ ทบ. (ห้วง ๔ ปี) มุ่งเน้นในการกำหนดเป้าหมายในการบริหารจัดการและการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของ ทบ. ทั้งในเรื่อง การเตรียมกำลังและการปฏิบัติภารกิจในด้านต่าง ๆ เช่น การพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงของรัฐ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ดังนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติราชการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมกำลัง ทบ. จำเป็นที่ต้องยึดถือกรอบและแนวทางในการดำเนินการตามที่ได้ กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ทบ. ดังกล่าว ซึ่งจะนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ) ตามความเร่งด่วน ผลผลิตและกิจกรรมของ ทบ. ทั้งในส่วนของการดำเนินงานแยกตามกลุ่มงานและโครงการของ ทบ. เช่น กลุ่มงานกำลังพลและกำลังสำรอง กลุ่มงานดานยุทธการ การฝึกและวิจัย กลุ่มงานโครงการ เสริมสร้างหน่วยและยุทธโปกรณ์ กลุ่มงานสงกำลังและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ กลุ่มงานการข่าว และ โครงการพัฒนาระบบกำลังสำรอง แผนพัฒนา ทบ. ปี ๖๐ - ๖๔ ซึ่งเป็นแผนเชิงนโยบายหรือเปรียบเสมือน ยุทธศาสตร์ในการเตรียมกำลัง ทบ. (ระยะสั้น) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็กรอบแนวทางการเตรียมความพร้อมและ เสริมสร้างขีดความสามารถให้กับ ทบ. (Army Capability) เพื่อให้สอดคล้องกับปฏิบัติภารกิจของ ทบ. (Capability Based Approach) โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ดานโครงสร้างและอัตราการจัดหน่วย ดานการเสริมสร้างความพร้อมรบดานกำลังพลและยุทธโปกรณ์หลัก/สำคัญการพัฒนาขีดสมรรถนะหลักให้กับกำลังพลและหน่วย (การฝึกศึกษา และหลักนิยม) ดานการสนับสนุนและความต่อเนื่องในการรบ (การข่าว การสงกำลังและซ่อมบำรุง กิจกรรมพลเรือน ระบบกำลังสำรอง ระบบสำรอง สงครามและคลัง สป.) ดานความทันสมัย และ ดานการต่างประเทศ (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความร่วมมือด้านความมั่นคงต่างประเทศ) อันจะเป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ทบ. ปี ๕๕ - ๕๙ ซึ่งสิ้นสุดระยะเวลาของการดำเนินการตามกรอบ/แนวทางที่กำหนดไว้ใน ก.ย. ๕๙ ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจัยทางดานการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ดานความมั่นคง และขอจำกัดทางดานงบประมาณ ได้ส่งผลให้การดำเนินการ

ตามแผนพัฒนา ทบ. ในห้วงที่ผ่านมายังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ทุกประการ ดังนั้น ทบ. จึงมีใ้ดำเนินการวิเคราะห์และทบทวนปัจจัยแวดล้อมในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการพัฒนา ทบ. ฉบับนี้ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อ การปฏิบัติภารกิจของ ทบ. ในห้วง ๕ ปี ขางหน้า เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องของ ทบ. ได้นำไปใช้เป็นกรอบ แนวทางการปรับปรุงระบบงานในความรับผิดชอบ และพัฒนาหน่วย/เหล่า ใหญ่สอดคล้องซึ่งกันและกัน และเป็นไป ในทิศทางเดียวกันต่อไป

๒. ขอบเขตและวัตถุประสงค์

๒.๑ ขอบเขต : แนวทางการดำเนินการตามแผนฉบับนี้ มุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถ ให้กับ ทบ. ตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันเป็นพื้นฐานประกอบกับกรอบงบประมาณ ที่คาดว่า ทบ. จะได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อเสริมสร้างและพัฒนา กองทัพในแต่ละปีเป็น ระยะเวลา ๕ ป ขางหน้า (ป ๖๐ – ๖๔) โดยพิจารณาจากภารกิจที่ ทบ. จะต้องปฏิบัติทั้งภารกิจด้านการทหาร และการปฏิบัติภารกิจทางทหารนอกเหนือจากสงคราม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ และ มุ่งไปสู่แนวคิดการไขก้ำล้งของ ทบ. ในระยะปานกลาง - ระยะยาว (๑๐ – ๒๐ ป) ตามrangยุทธศาสตร์ การป้องกันประเทศ กท. พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ และrangยุทธศาสตร์ทหาร ทบ. พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ในลักษณะของการไขก้ำล้งที่มีขนาดก้ำล้งที่เหมาะสม มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนที่มีความสมบูรณ์ ในตัวเอง และสามารถเขาปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศได้ในทุกพื้นที่ปฏิบัติการ และมีการบริหารจัดการ หน่วยพร้อมทั้งก้ำล้งพลและยุทโธปกรณ์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากสงครามได้อย่าง สอดคล้องกับประเภทและรูปแบบของภัยคุกคามตามกาลสมัยในแต่ละช่วงเวลา

๒.๒ วัตถุประสงค์ :

๒.๒.๑ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชา/ฝ่ายอำนวยการ สอนราชการ และหน่วยที่เกี่ยวข้องเขาใจ นโยบาย และทิศทาง/เป้าหมายในการจัดเตรียมก้ำล้ง และแนวคิดเกี่ยวกับการไขก้ำล้ง ทบ. ในห้วง ๕ ปขางหน้า ซึ่งจะต้องที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนของหน่วยเหนือในระดับ ทท. กท. และระดับชาติ โดย ทบ. จะต้องจัดเตรียมและไขก้ำล้งให้ครอบคลุมทั้งการปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกันประเทศ และการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม

๒.๒.๒ เพื่อให้หน่วย/เหล่าสายวิทยาการ และหน่วยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบแนวทางในการ จัดทำแผนงานการพัฒนาหน่วย/เหล่า รวมทั้งการปรับปรุงพัฒนาระบบงาน กท. (ในสวนของ ทบ.) ให้สอดคล้องกันต่อไป ตลอดจนการกำหนดแผนงาน/งาน/โครงการต่างๆ ซึ่งเป็นสวนหนึ่งของการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีของ ทบ.

๒.๒.๓ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ทบ. มีระดับขีดความสามารถที่จะเผชิญและเอาชนะ ภัยคุกคามทุกรูปแบบในห้วงระยะเวลา ด้วยแนวทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายและแผนของหน่วยเหนือ ทุกระดับ

๒.๒.๔ เพื่อใช้เป็นขอพิจารณาพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาแนวความคิดในการ จัดเตรียมกำลัง และการใช้กำลัง ทบ. ให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงและสถานการณ์ ตามงบประมาณ ตามเวลาที่กำหนด

๓. ภาระหน้าที่ และพันธกิจของ ทบ.

๓.๑ ภาระหน้าที่ของ ทบ.ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ.๒๕๕๙ หมวดที่ ๕ (หน้าที่ของรัฐ) กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐพึงจัดให้มีการทหารการทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย”

๓.๒ พันธกิจของ ทบ.

๓.๒.๑ การเตรียมกำลัง ไต่แกе данโครงสร้างกำลัง ความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย

๓.๒.๒ การใช้กำลัง ไต่แกе การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศ

๔. แนวทางการใช้กำลัง ทบ.

การใช้กำลัง ทบ. มีขอบเขตของภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ประกอบด้วย การป้องกันประเทศ การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศ และการปฏิบัติการด้านอื่นๆ โดยใช้กำลังทหารตามที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตและ อำนาจหน้าที่ของหน่วยเหนือตั้งแต่ระดับ ทท., กท. และรัฐบาล ทั้งนี้ เพื่อให้สะดวกต่อการเตรียมกำลัง ตามแผนพัฒนา ทบ. ฉบับนี้ จึงได้จัดประเภทการใช้กำลัง ทบ. เป็น ๒ รูปแบบ ประกอบด้วยการใช้กำลัง เพื่อการป้องกันประเทศเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามทางทหารแบบดั้งเดิม (Traditional Threats) หรือเพื่อการสงครามตามแบบ และการใช้กำลัง/การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการสงครามเพื่อเผชิญ/ตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบอื่นๆ (Non-Traditional Threats) สำหรับรายละเอียดในการใช้กำลังทั้งสองรูปแบบ ดังกล่าว จะปรากฏอยู่ในแผนหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนป้องกันประเทศ แผนเผชิญเหตุ คำสั่งการป้องกันชายแดน ประจำปี แผนการ ทรภ./รภ. แผนรักษาความสงบเรียบร้อย แผนบรรเทาสาธารณภัยและ

แผนต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น โดยแผน/คำสั่งเหล่านี้ จะมีการกำหนดแนวความคิดในการใช้กำลังความต้องการกำลังในการปฏิบัติการกิจ (ประเภท/จำนวน) ขั้นตอนการปฏิบัติ รวมทั้งความสำคัญและความเร่งด่วนในการปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละขั้นตอน

๔.๑ การป้องกันประเทศ : เป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของกองทัพบกที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยแนวความคิดในการใช้กำลังเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามในการป้องกันประเทศนั้น ได้ยึดถือยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กท. ซึ่งกำหนดแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง การผนึกกำลังป้องกันประเทศ และการป้องกันเชิงรุก โดยเฉพาะการป้องกันเชิงรุกนั้น ได้กำหนดให้พื้นที่การรบแตกหักอยู่บริเวณแนวชายแดน และไซหนวยที่มีความคล่องแคล่วในการ เคลื่อนที่เขาคลี่ยุทธศาสตร์การรบในชั้นต้น และพร้อมขยายกำลังไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปสำหรับการใช้กำลัง ทบ. ร่วมกับเหล่าทัพอื่นให้ยึดถือหลักนัยมการรวบรวมของกองทัพไทย ซึ่งแบ่งขั้นตอนการใช้กำลังตามแผนป้องกันประเทศในแต่ละด้าน (ด้านตะวันออก ด้านตะวันตก และด้านใต้) เพื่อรองรับภัยคุกคามตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์

๔.๒ การปฏิบัติการด้านความมั่นคงอื่น ๆ ในรูปแบบการใช้กำลังติดอาวุธสังหารและยับยั้ง (Lethal and Non-lethal Weapons) เชิงบังคับ (Hard Power) : เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ การปกป้องและพิทักษ์สถาบันพระมหากษัตริย์ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และการต่อต้านการก่อการร้าย การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การสกัดกั้นแรงงานต่างด้าว ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายและการป้องกันและดำเนินการต่อการกระทำผิดกฎหมายในพื้นที่ชายแดน ตลอดจนการจัดกำลังในกรอบของสหประชาชาติเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจเพื่อสันติภาพ (Peace Operations) และการจัดกำลังและยุทโธปกรณ์/เครื่องมือ (Military Tools and Equipment) เชิงส่งเสริม/สนับสนุน (Soft Power) เพื่อปฏิบัติการกิจในรูปแบบการให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐและการปฏิบัติการกิจหลักของสวนราชการอื่นๆ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของกองทัพตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้แก่ การเงินทุนและถวายพระเกียรติสถาบันพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ การพัฒนาประเทศการช่วยเหลือประชาชนและการบรรเทาภัยพิบัติ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับต่างประเทศและการช่วยเหลือประชาชนและ บรรเทาภัยพิบัตินานาชาติ (International Humanitarian Assistance and Disaster Reliefs) ทั้งในกรอบอาเซียน ภูมิภาค และสหประชาชาติ เป็นต้น

๕. แนวความคิดการพัฒนา ทบ. ในทวงป ๖๐ - ๖๔

เพื่อให้ ทบ. สามารถมีความพร้อมและสามารถปฏิบัติการหลักในการป้องกันราชอาณาจักร จากภัยคุกคามทางทหาร (Military Traditional Operations) และการปฏิบัติการกิจเพื่อความมั่นคงด้านอื่นๆ จะต้องจัดเตรียมและเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับหน่วยที่จัดตั้งไวแล้ว และที่มีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งเพิ่มเติม โดยการกำหนดโครงสร้างการจัดสวนราชการของ ทบ. ให้ความเหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจ รวมทั้งพัฒนาปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ และการดำเนินงานของแต่ละสวนงาน (ระบบงาน) ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องและสมดุลกันทั้งระบบ ซึ่งจากแนวคิดในการใช้กำลัง ทบ. จะเห็นได้ว่า ทบ. มีบทบาทในการจัดกำลังแบบประจำทั้งป เพื่อปฏิบัติการกิจตามแผนป้องกันชายแดน (ประมาณ ๓๒,๐๐๐ นาย /กำลังพลในสวนของ ทบ. จำนวน ๒๕,๐๐๐ อัตรา) และการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักรในพื้นที่ จชต. (ประมาณ ๒๘,๐๐๐ นาย) โดยกำลังดังกล่าว จัดจากหน่วยระดับกองพัน เป็นหลักซึ่งมีการจัดหน่วยที่สมบูรณ์ในตัวเอง ในขณะเดียวกัน ทบ. ยังต้องใช้กำลังอีกสวนหนึ่งเพื่อปฏิบัติ การกิจตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่และเวลา เช่น การรักษา ความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน เป็นต้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ชัดเจนและต่อเนื่องในการเตรียมกำลัง ทบ. ให้เหมาะสมกับภารกิจและพื้นที่ จึงให้หน่วยระดับกองพันทุกหน่วย ดำเนินการตามแนวคิดในการบริหารจัดการกำลังระดับกองร้อย ให้มีระดับความพร้อมรบที่ลดหลั่นกันไป ๓ ระดับ จากระดับสูงสุดเพื่อการปฏิบัติการกิจตามแผนป้องกันประเทศ และการใช้กำลังติดอาวุธแบบ Hard Power ระดับรองลงมาเพื่อการปฏิบัติการกิจอื่นๆ ที่มีใช้สงครามแบบ Soft Power ในเชิงส่งเสริม/ สนับสนุน/ช่วยเหลือการปฏิบัติตามแผนอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการช่วยเหลือประชาชนและการบรรเทาภัยพิบัติและการพัฒนาประเทศ และระดับต่ำสุดเป็นกำลังเตรียมพร้อม ที่ตั้งหน่วย โดยกำหนดวงรอบ ในการจัดกำลังพลทั้ง ๓ กองร้อย เพื่อให้ได้รับการฝึกศึกษา และสามารถประกอบกำลังในระดับสูงขึ้น (กองพัน และกรมผสม) ในการปฏิบัติการกิจตามขีดความสามารถของหน่วย (รบตามแบบ) และภารกิจอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการรบ ทั้งนี้ การพัฒนาหน่วยต่าง ๆ ใน ทบ. ทั้งระบบในห้วงระยะการดำเนินการตาม แผนพัฒนา ทบ. ฉบับนี้ ยังคงให้มีการแบ่งกลุ่มหน่วยงานของ ทบ. ตามบทบาทและภาระหน้าที่ของหน่วย ออกเป็น ๗ กลุ่ม (สวนราชการ) แนวทางการใช้กำลังของ ทบ. ในการป้องกันประเทศในกรอบของ พล.ร./ม. โดยมีหน่วยรองหลัก ระดับ กรม ร./ม., หน่วยสวนฐานกองพล และหน่วยระดับกองพัน ที่มีหน้าที่และบทบาทในการรบ การสนับสนุนการรบ และการสนับสนุน การช่วยรบ โดย ทบ. จะพิจารณาเพิ่มเติมอำนาจกำลังรบให้กับ พล.ร./ม. ด้วยการจัดกำลังจากหน่วย สนับสนุนการรบของ ทบ. (หน่วย ป., ช., ส., ฯลฯ) รวมทั้งแนวทางการใช้กำลัง ทบ. ในการปฏิบัติการ ทางทหารที่นอกเหนือจากการสงครามตามกรอบแนวคิดการใช้หน่วยทหารประจำพื้นที่ โดยเน้นที่หน่วย ระดับกองพันที่มีที่ตั้งหน่วยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ มทบ. ในการรักษาความมั่นคงภายใน และการช่วยเหลือประชาชนและการบรรเทาภัยพิบัติ

เปนต์น ในหวงป ๖๐ - ๖๔ มีแนวทางในการกำหนด โครงสร้างและการจัดหน่วยและการปรับปรุง โครงสร้าง ทบ. (๗ สว่นราชการ) รวมทั้งการกำหนดระดับความพร้อมรบ (ดานกำลังพล และยุทโธปกรณ์) การดำเนินการดานฝกศีกษาและหลักนียม ตลอดจนความตอเนื่องในการรบ และความทันสมัย และการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการระบบงานของ ทบ. ดังนี้

๕.๑ ดานโครงสร้างและการจัดหน่วย : ทบ. มีการจัดหน่วยที่กะทัดรัดและเหมาะสมในการป้องกัน ประเทศ และเพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจที่ไม่ใช่สงครามที่เป็นภัยคุกคาม ในรูปแบบต่างๆ โดยในระยะยาว (๑๐ ป) จะมีกำลังรบแบบผสมเหลาระดับกรมที่มีความสมบูรณ ในตัวเอง และหน่วยกำลังรบประจำพื้นที่ ในการปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากสงคราม ทั้งนี้ ในสวนของหน่วยสนับสนุนการรบ หน่วยสงกำลังบำรุง หน่วยฝกศีกษาและหลักนียม หน่วยสวน ภูมิภาค และหน่วยในสวนการพัฒนาประเทศ ตอมีการปรับปรุง โครงการหน่วยให้ดัดสัดสวน ที่เหมาะสมตอโครงสร้างของหน่วยกำลังรบทั้งสองแบบดังกล่าว โดยในหวง ๕ ปแรก (ป ๖๐ - ๖๔) ให้ดำเนินการตามความแรงดวน ดังนี้

๕.๑.๑ หน่วยในสวนกำลังรบและสนับสนุนการรบ : ในหวงที่ ทบ. อยู่ระหว่าง การศีกษา และพิจารณาปรับการจ้ดหน่วยในสวนกำลังรบของ พล.ร. ไปสู่โครงสร้างการจัดหน่วยกำลัง รบผสมเหลา ระดับกรม (Combined Arms Regiment) โดยให้ดางความมุ่งหมายในการเสริมสราง ความสมบูรณให้กับ พล.ร.๗ และ พล.ม.๓ , หน่วย ร. : ยังคงใหม้มีการจัดหน่วยในปจจุบัน ๙ พล.ร. รวมทั้งสิ้น ๗๖ กองพัน หน่วย ม. : ยังคงใหม้มีการจัดหน่วยในปจจุบัน ๓ พล.ม. รวมทั้งสิ้น ๒๙ พัน.ม. หน่วย รพค. : ดางโครงสร้างการจัดหน่วย รพค. ตามโครงสร้างการจัดหน่วย ในปจจุบัน หน่วย ทพ. : ปรับปรุงอัตราการจัดหน่วย ทพ. ใหม่มีความเหมาะสมกับภารกิจและขีดความสามารถของหน่วย โดยยังคงให้ดางไวซึ่งบทบาทและคุณลักษณะอันพึงประสงคของกำลังประจำถิ่น และหน่วยจรยุทธ หน่วย ป. : ยังคงใหม้มีการจัดหน่วยในปจจุบันในบทบาทของหน่วยยิงสนับสนุนของ พล.ร./ม. (กรม ป. รวม ๒๘ พัน.ป.) และการเพิ่มเติมอำนาจการยิงสนับสนุนสวนรวมของ ทบ. (พล.ป. รวม ๖ กองพัน) , หน่วย ปกอ. : ป้องกันภัยทางอากาศให้กับหน่วยและที่ตั้งสำคัญ (๑ พัน.ปตอ. สนับสนุน ๑ กองพล ร./ม.) หน่วย ขว. : หน่วย ขว. ยังคงยึดถือโครงสร้างการจัดหน่วยในปจจุบัน โดยปรับปรุง อัตราการจัดหน่วยในแต่ละระดับให้เหมาะสมและสอดคลองกับสภาวะการณที่เปลี่ยนไป หน่วย ช. หน่วย ส. หน่วย สพ. หน่วย พธ. และ หน่วย ชส. ในสวนกำลังรบ และ สวนสนับสนุนการรบ : หน่วย ช. ส. สพ. พธ. และ ชส. ซึ่งเป็น นขต. ของหน่วยระดับ ทภ. และกองพล ยังคงยึดถือโครงสร้างการจัด หน่วยปจจุบัน หน่วยบิน ทบ. ปรับการจ้ดหน่วย รอย.บ. พล.ร./ม. (รวมทั้ง รอย.ม.(อ.) ๑), พัน.บ. กองบินเบา และหน่วยบินอื่นๆ ใน ทบ. ไปสู่การจัดหน่วยในระดับ กรม บ. เพื่อใหม้ขีดสามารถ ในการควบคุมบังคับบัญชา และการสนับสนุนอากาศยานและหน่วยบินในอัตราแบบรวมการ

ตามประเภทภารกิจและตามความจำเป็นเร่งด่วนทางดานยุทธการ , หน่วย สร. ในส่วนกำลังรบ และ ส่วนสนับสนุนการรบ ดำรงแนวคิดในการพัฒนาหน่วยทหารเสนารักษ์ให้กับหน่วยกำลังรบตามสัดส่วน

๕.๑.๒ หน่วยในสวนภูมิภาค : ดำรงความต่อเนื่องตามแนวคิดการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยกำลังรบ ของ ทบ. เพื่อปฏิบัติการกิจในการรักษาความสงบ เรียบร้อย หรือการช่วยเหลือประชาชน และการบรรเทาภัยพิบัติ ตามเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของ มทบ. โดยอัตรากำหนดหน่วย มทบ. และ จทบ. ที่ได้รับการแปรสภาพเป็น มทบ. ตั้งแต่ปลายปี ๕๘ ตามการกำหนดหน่วยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขในปี ๕๘ ซึ่งเพิ่มอัตราในสวนบัญชาการและฝ่ายอำนวยการให้เพียงพอต่อการเป็น หน่วยควบคุม อำนวยการ และประสานการปฏิบัติหน่วยทหารในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งหน่วยในอัตราและหน่วย ผ่าการบังคับบัญชา ซึ่งประกอบด้วย รอย./พัน.มทบ. รอย./พัน.สท., มว.ดย., นฝ./ศฝ.นศท., กอง รจ. และ รพ.คาย

๕.๑.๓ หน่วยในสวนสงกำลังบำรุง : ปรับปรุงอัตรากำหนดหน่วยในสวนสงกำลังบำรุง (กรมฝ่ายยุทธบริการ) และหน่วยปฏิบัติงานดานการสงกำลังบำรุงใน ทบ. อาทิบชร. กรม สน.พล.ร./ม. และหน่วยสนับสนุนการ ช่วยรบในสวนฐานกองพล รวมทั้ง มทบ. ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับปริมาณงาน และสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยดำเนินการควบคู่กับการพัฒนาระบบงานการให้บริการทางการสงกำลังบำรุงของ ทบ. และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารเขามาสนับสนุนงานการสงกำลังบำรุงของ ทบ. (Army Logistic Management Information System) เพื่อให้การบริหารงาน การควบคุมทางบัญชี การเบิกจ่าย สป. ประเภทต่าง ๆ และการให้บริการทางการสงกำลังดานอื่นๆ เป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็วทันเวลาต่อความต้องการของหน่วยใช้

๕.๑.๔ หน่วยในสวนพัฒนาประเทศ : ปรับปรุงอัตรากำหนดหน่วยในสวนพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับแนวคิดการใช้จ่ายจากหน่วยทหารประจำพื้นที่ภายใต้ความรับผิดชอบของ มทบ. ในการสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม ทั้งในสวนของการดำเนินงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง งานสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ งานดานการพัฒนาและช่วยเหลือประชาชนจากภัยพิบัติทั้งในสวนที่ ทบ. ดำเนินการเองและในสวนที่ให้การสนับสนุนสวนราชการอื่น ๆ

๕.๑.๕ หน่วยในสวนการฝักศึกษาและหลักนิยม : ปรับโครงสร้างและการบริหารจัดการการศึกษา หลักสูตรตามแนวทางรับราชการและหลักสูตรเพื่อการผลิต โดยไม่เพิ่มอัตรากำลังพลและงบประมาณ ในภาพรวม โดยพิจารณาปรับโครงสร้างภายในของ ยศ.ทบ. จากโครงสร้างการจัดปัจจุบัน ให้มีสวนงาน รับผิดชอบการควบคุมและพัฒนาดานการฝักและดานการศึกษาที่แยกออกจากกันเพื่อรองรับปริมาณและ ประเภทของงานที่รับผิดชอบ และตามด้วยการปรับเพิ่มขีดความสามารถในลักษณะของการเป็นศูนย์กลาง ของหน่วยการศึกษาทุกประเภทของ ทบ. ทั้งหน่วย

ที่เป็นหลักสูตรการผลิต (รร.จปร., รร.นส.ทบ., ฯลฯ) และ หลักสูตรตามแนวทางรับราชการ (รร.เหล่า/สายวิทยาการ) และการเป็นศูนย์กลางมาตรฐานของ ทบ. ในการ คัดเลือกและคัดสรร ข้าราชการเขาประจำการใน ทบ. ซึ่งจะต้องดำเนินการไปพร้อมกับการปรับปรุงแก้ไข อัตราการจัดหน่วยอื่น ๆ (หน่วย/เหล่าสายวิทยาการ) ในสวนการฝึกศึกษาและหลักนิยมเพื่อลดความซ้ำซ้อน และมีหน่วยรองรับรับผิดชอบระบบงานที่พัฒนาเปลี่ยนแปลงไป

๕.๑.๖ หน่วยในสวนบัญชาการ : ปรับปรุงระบบงานย่อยของแต่ละสวนราชการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เพื่อความทันสมัย และเพื่อให้เหมาะสมกับประเภทและปริมาณที่ปรับเปลี่ยนไป ด้วยการยุบรวม/ปรับลดหน่วยงานระดับแผนก หรือการปรับเพิ่มหน่วยงานระดับแผนกงาน/กอง/สำนัก โดยไม่เพิ่มอัตรากำลังพลและงบประมาณในภาพรวมของ ทบ. ควบคู่กับการปรับลดการบรรจุกำลังพล ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยงาน ในสวนของ สลก.ทบ. กรม ผสธ. กรมฝ่ายกิจการพิเศษ

๕.๒ ดานความพร้อมรบ (Force Readiness)

๕.๒.๑ ดานกำลังพล : ดำเนินการเพื่อให้กำลังพลทุกนายซึ่งนับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของ ทบ. เป็นทหารมืออาชีพ เป็นผู้มีความพรสวรรค์และมีขวัญกำลังใจเข้มแข็ง มีระเบียบวินัย ยึดมั่นในอุดมการณ์ ความรักชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีเกียรติยศศักดิ์ศรีและมีความพร้อมสำหรับการปฏิบัติภารกิจ เพื่อพิทักษ์ ปกป้อง รักษาเอกราช อธิปไตย และสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งความปลอดภัยของประชาชนและความสงบสุขของสังคม โดยมีระบบการบริหารจัดการและพัฒนากำลังพล และการรักษาขีดสมรรถนะหลักดานกำลังพล (Personnel Core Competency) โดยจัดทำแผนการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การส่งเสริมและสนับสนุนกำลังพลให้เข้ารับการศึกษา เพื่อยกระดับคุณวุฒิทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมถึงการเข้ารับการอบรมประชุม สัมมนา ศึกษาดูงาน ฯลฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของของภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนเปิดโอกาสให้กำลังพลศึกษาหาความรู้ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะในดานต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับแนวทางการเสริมสร้างความพร้อมรบดานกำลังในเชิงปริมาณใหม่มีการจัดทำแผนการสรรหา บรรจุ และรักษาสถานภาพกำลังพลให้กับหน่วยประเภทต่าง ๆ ในหวง ๕ ป เพื่อให้แต่ละกลุ่ม/สวนราชการ มีกำลังพลในแต่ละระดับ/ชั้นยศ ที่ได้สัดส่วนสมดุลในการปฏิบัติราชการตามพันธกิจหลักของหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒.๒ ดานยุทธโธปกรณ์ : รายการสิ่งอุปกรณ์ที่กำหนดไว้ตามโครงสร้างการจัดหน่วยแต่ละประเภท ถือว่ามีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามขีดความสามารถของหน่วยที่ระบุไว้ อย่างไรก็ตาม ใด ๆ ก็ดี รายการยุทธโธปกรณ์ที่เป็นเครื่องมือหลักของหน่วย หรือรายการที่มีราคาในการลงทุนต่อหน่วยสูง รวมทั้งรายการที่ส่งผลต่ออำนาจ กำลังรบและการป้องปรามทางยุทธศาสตร์ เช่น ยานรบ ระบบอาวุธยิงไกล และเครื่องมือค้นหาเป้าหมายควบคุม จากระยะไกล ตลอดจน

เครื่องมือด้านการข่าวและการควบคุมบังคับบัญชา เป็นต้น นับว่าเป็นปัจจัยหลักที่ ทบ. จะต้องพิจารณา กำหนดความต้องการและความเร่งด่วนในการจัดหาอย่างรอบคอบ ทั้งนี้ เนื่องจากความต้องการ ยุทโธปกรณ์หลักตอบสนองแนวทางการใช้กำลังในแต่ละชั้นตามแผนป้องกันประเทศนั้น เป็นการต้องการกำลังเต็มรูปแบบขั้นสูงสุด อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันหน่วยดังกล่าวส่วนใหญ่มีการบรรจุกำลัง ในอัตราลดระดับ ๑ และ ลดระดับ ๒ มีเพียงบางหน่วยเท่านั้นที่บรรจุในอัตราเต็ม ดังนั้น ถึงแม้ว่าตามหลักการแล้ว ทบ. จะต้องเสริมสร้างความสมบูรณ์ให้กับหน่วยทุกหน่วยตามอัตราที่ได้รับอนุมัติไว้ และจัดหาทดแทนให้กับรายการ สป. ที่จะปลดประจำการหรือที่ไซแลหมดสิ้นไป เช่น อาวุธยิงนำวิถี แบบต่าง ๆ รวมทั้งจัดหาเพิ่มเติมไวสวนหนึ่ง (สำรองสงคราม) เพื่อความต่อเนื่องในการสนับสนุน หน่วยเมื่อต้องออกปฏิบัติภารกิจ และเพื่อความทันสมัย หรือเพิ่มเติมอำนาจในการป้องกัน ทางยุทธศาสตร์ และจากข้อเท็จจริงที่ว่าความต้องการตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าว มียอดรวม ความต้องการงบประมาณสูงเกินกว่าจำนวนที่คาดวา ทบ. จะได้รับการจัดสรร ในระยะเวลา ๕ ปี ขางหน้า ด้วยเหตุนี้ ทบ. จำเป็นที่จะต้องมีการจัดลำดับความเร่งด่วนในการดำเนินการต่อ ยุทโธปกรณ์ อย่างรอบคอบตั้งแต่การขอมบำรุงยุทโธปกรณ์เพื่อรักษาสถานภาพความพร้อมรบของหน่วย เพื่อไม่ให้ ลดน้อยลงจากสถานภาพในปัจจุบัน รวมทั้งการขอมปรับปรุงยุทโธปกรณ์เพื่อพัฒนาอาวุธ และยุทโธปกรณ์ที่ประจำการอยู่ให้มีสมรรถนะสูงขึ้น รวมทั้งพิจารณาดำเนินการจัดหาอาวุธและ ยุทโธปกรณ์เพิ่มเติม เพื่อให้หน่วยแต่ละประเภทมีความพร้อมรบในระดับสูงขึ้นตามระดับความพร้อมรบ ที่ ทบ. กำหนดไว้ นอกจากนี้จะต้องพิจารณาจัดหาเครื่องมือ/ยุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีทันสมัย เขามาทดแทนเครื่องมือ/ ยุทโธปกรณ์ที่เกาเลาสมัย หรือมีสมรรถภาพการใชงานต่ำ ทั้งนี้ จะตอง ดำเนินการในภาพรวมในระดับ ทท. และ กท. เพื่อให้เกิดความรอบคอบและเกื้อกูลต่อการปฏิบัติงาน ร่วมกัน (Interoperability) โดยการวางแผนล่วงหน้าแนวทางการดำเนินการต่อยุทโธปกรณ์หลัก และที่สำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจของหน่วยในหวง ๑๐ ปี โดยปัจจุบัน ทบ. ได้ดำเนินการตามกรอบ แนวทางการกำหนดความต้องการจัดหาและขอมแซมยุทโธปกรณ์ หลัก/สำคัญของ ทบ. หวงป ๖๐ - ๖๙ ซึ่งได้มีการปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อป ๕๘ ตามหลักเกณฑ์ความจำเป็น/ความเร่งด่วน ทางดานยุทธการ และความเป็นไปได้ทางดานงบประมาณที่คาดวากองทัพจะได้รับในแต่ละปี โดยแนวทางการดำเนินการในระดับ ทบ. จะตองสอดคล้องกับแนวคิดการปรับปรุงแผนพัฒนา ซืดความสามารถกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ (Modernization Plan : Vision ๒๐๒๖) ทั้งนี้ เพื่อให้แนวทางการดำเนินการกำหนดความต้องการยุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญของ ทบ. มีความทันสมัย และสอดคล้องกับปัจจัยในการกำหนดความเร่งด่วนและสถานภาพงบประมาณที่ ทบ. ได้รับ การจัดสรรในแต่ละหวงเวลาให้พิจารณาทบทวนและปรับปรุงกรอบความต้องการจัดหาและ ขอมแซมยุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญของ ทบ. หวงป ๖๐ - ๖๙ ครั้งต่อไปในปี ๖๐, ๖๒ และ ๖๔ หรือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาและหน่วย เหนือ (บก.ทท. หรือ กท.) ที่พิจารณาเห็นวาสภาวะ

แวดล้อมด้านความมั่นคงเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญทำให้ ทบ. จำเป็นต้องปรับปรุงแนวนโยบายให้สอดคล้องกับยุคเวลาดังกล่าว โดยแนวทางการดำเนินการซ่อมแซมและจัดหายุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญของ ทบ. หวง ๕ ป (ป ๖๐ - ๖๔) มีรายการที่สำคัญ ประกอบด้วย

๕.๒.๒.๑ การดำรงขีดความสามารถของหน่วยเพื่อรักษาระดับและเสริมสร้างความพร้อมรบ ตามอัตราอนุมัติ (ประมาณร้อยละ ๘๐) และเพื่อให้หน่วยได้มียุทโธปกรณ์ที่ทันสมัยไวใช้งานอีกจำนวนหนึ่ง (ประมาณ ๑ ใน ๓ ของอัตราอนุมัติ) โดยรายการที่สำคัญ เช่น การจัดการระบบการติดต่อสื่อสารทางยุทธวิธี สนับสนุนหน่วยเป็นสวนรวม การจัดการถถังเพื่อทดแทนรถถังเก่าที่ปลดประจำการ การจัดหาปืนใหญ่ ขนาดต่างๆ เพื่อทดแทนอาวุธที่ปลดประจำการและเพื่อความทันสมัย การจัดการระบบอาวุธ ปกอ. (แบบ ลำกล้องและแบบนำวิถี) เพื่อทดแทนระบบอาวุธเดิมที่ได้รับอนุมัติให้ปลดประจำการ (ตามอายุและประสิทธิภาพการใช้งานทางดานยุทธการ) ตลอดจนการจัดการจัดหาและซ่อมปรับปรุงอากาศยานของกองทัพบก (เพื่อความพร้อมรบ/ทันสมัย)

๕.๒.๒.๒ การพัฒนาหน่วยแต่ละประเภทแยกตามหน่วย/เหล่าสายวิทยาการ เพื่อให้สอดคล้อง กับแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพบกในหวง ๑๐ ขางหนา (ป ๖๐ - ๖๔) และการกำหนดระดับ ความพร้อมรบของหน่วยในภาพรวมของ ทบ. โดยมีรายการที่สำคัญ เช่น การจัดหายานเกราะลอยาง (เพิ่มเติม) และยานรบทหารช่าง เพื่อรองรับการแปรสภาพ พัน.ร. และ พัน.ช. (พล.ร.๒ รอ.) เป็นหน่วยทหารราบยานเกราะ การจัดหายุทโธปกรณ์เพื่อความทันสมัยและเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับ กรม ร. และ พัน.ร. (มาตรฐาน) ด้วยการจัดหายานเกราะลอยาง Mini UAV และเรดาร์ตรวจการณ์ภาคพื้น การจัดหายานรบสำหรับหน่วยทหารมา เพื่อรองรับการแปรสภาพหน่วยทหารมาในพื้นที่ ทภ.๓ การจัดหา ระบบอาวุธยิงไกลให้กับ พล.ป. เพื่อรองรับการแปรสภาพกองพันปืนใหญ่สนามเป็นกองพันจรวด (การป้องกันทางยุทธศาสตร์และความทันสมัย) การจัดหาอาวุธต่อสู้อากาศยานแบบนำวิถี ตลอดจนระบบเชื่อมต่อ ข้อมูลและสั่งการของ ศปกอ.ทบ. เพื่อรองรับการปรับโครงสร้างการจัดหน่วย พัน.ปตอ. (แบบเดิม) ไปสู่การจัดหน่วยแบบ พัน.ปตอ.ผสม (ลำกล้องและนำวิถี) และการเชื่อมต่อข้อมูลเข้ากับระบบการป้องกันภัยทางอากาศรวม (ทท.) แบบ Network Centric Operation เป็นต้น

๕.๒.๓ ดานการฝึกและศึกษา

๕.๒.๓.๑ ดานการฝึก การฝึกของกำลังพลใน ทบ. จะต้องสอดคล้องกับโครงสร้างการจัดตำแหน่งหน้าที่ ยุทโธปกรณ์ และภารกิจที่ได้รับมอบ โดยเริ่มจากการฝึกตั้งแต่ระดับบุคคล หน่วยทหารขนาดเล็กของหน่วย กำลังรบหลัก หน่วยสนับสนุนการรบ และขยายผลไปสู่หน่วยสนับสนุนการช่วยรบ จากนั้นให้ดำเนินการฝึก จนถึงการฝึกหน่วยระดับ กรม ฉก. โดยให้มีการบูรณาการการฝึกพร้อมกันระหว่างหน่วยดำเนินการกลยุทธ์ หน่วยสนับสนุนการรบ และหน่วยสนับสนุน

การชวยรบ ภายใต้กรอบสถานการณ์ฝกเดียวกัน พรอมกับใหพิจารณากระบวนการแสวงขอตกลงใจทางทหาร ระบบปฏิบัติ การในสนามรบทั้ง ๗ ระบบ และการปฏิบัติ ตามโครงวางของสนามรบทั้ง ๕ สวน มาประยุกต์ใ ในทุกชั้นตอนของการฝกใหใหลก้าพลังพลมีความคุ้นเคย และสามารถนำไปใชปฏิบัติภารกิจใได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒.๓.๒ ดานการฝกรวม การฝกผสม และการฝกรวม/ผสม

การฝกรวม การฝกผสม และการฝกรวม/ผสม ระหวาง ทบ. กับเหล่าทัพอื่น และกองทัพมิตรประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี มีความมุ่งหมายใเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และความรวมมือทางทหาร บนพื้นฐานของการใรับประโยชน์รวมกัน (Mutual Benefits)

การดำเนินการฝกและ/หรือกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ ดำเนินการใในโยบาย บันทึกความเข้าใจ ขอตกลง เพื่อมุ่งตอบสนองความมุ่งหมายดานการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความรวมมือทางทหารกับเหล่าทัพอื่นและกองทัพมิตรประเทศ โดยพิจารณาจัดก้าพลังรวมการฝกจากหน่วยของ ทบ. ที่ผานการฝกพื้นฐาน/ตามวงรอบมาเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความพรอมทั้งดานก้าพลังและ ยุทธโธปกรณ์

การกำหนดเรื่องที่ทำกรฝกและกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ รวมทั้งประเภท ขนาดและหน่วยที่เขารวมการฝก จะพิจารณาใหสอดคลองกับสภาพแวดล้อม และแนวทางการใก้าพลัง รวมกับเหล่าทัพอื่น ๆ และกองทัพมิตรประเทศ ทั้งการปฏิบัติกรทางทหารแบบดั้งเดิม และการปฏิบัติกร ทางทหารนอกเหนือจากการสงคราม

๕.๒.๓.๓ ดานการศึกษา จัดการศึกษาเพื่อผลิตและเพิ่มพูนความรู้ตลอดจนทักษะใใก้าพลังสามารถปฏิบัติ หน้าที่ตามตำแหน่งใได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลใใกองทัพบกมีความสามารถพรอมรบใภาพรวม ด้วยการแยกระบบงานการศึกษาออกเปน “การฝกเปนบุคคล Individual Training” ซึ่งเปนการฝกทางทหารเปนบุคคล และ “การศึกษาเฉพาะทาง (Education)” ซึ่งเปนการศึกษาทางพลเรือน

๕.๒.๔ ดานแผนปฏิบัติการ : ปรับปรุงแผนดานการปฏิบัติ และดานการเตรียมก้าพลังใในระดับ ทบ. และหน่วยรองทุกระดับใมีความทันสมัยและสอดคลองกันทั้งระบบ ทั้งนี้ การปรับปรุงแก้ไขแผน ในระดับ ทบ. จะตองสอดคลองกับแผนใในระดับ ทท. และ กท. โดยแผนการปฏิบัติและแผนที่เกี่ยวของกับ การเตรียมก้าพลังของ ทบ. ไดแก่

๕.๒.๔.๑ แผนป้องกันประเทศระดับ ทบ. เพื่อเผชิญกับภัยคุกคามดานใใดานหนึ่ง ไดแก่ ดานทิศตะวันออก (แผนกษัตริยศึก ๑), ดานทิศตะวันตก (แผนนเรศวร ๑)

และด้านทิศใต้ (แผนศรวิชัย ๑) เพื่อรองรับการปรับปรุงแผนป้องกันประเทศในระดับกองทัพไทย รวมทั้งปรับปรุงแผนเผชิญเหตุของ ทบ. เพื่อรองรับการปฏิบัติตามขั้นตอนของแผนป้องกันประเทศ ดังกล่าว

๕.๒.๔.๒ แผนดานการเตรียมกำลังและการดำเนินการของ ทบ. เพื่อรองรับภัยคุกคาม นอกเหนือจากสงคราม ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนของหน่วยเหนือในทุกระดับ อาทิ ยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ (สมช.) แผนแม่บทการพัฒนากำลังพลสำรอง กห. แผนระดมสรรพกำลัง กห. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (มท.) และแผนบรรเทาสาธารณภัย กห. โดย ทบ. จะต้องดำเนินการออกคำสั่ง นโยบาย หรือแผนการปฏิบัติเพื่อรองรับ นโยบายและแผนระดับชาติและระดับ กห. ดังกล่าว เช่น แผนแม่บทการพัฒนาระบบกำลังสำรอง ทบ. (๕ ป) และแผนบรรเทาสาธารณภัย ทบ. เป็นต้น ทั้งนี้การเตรียมกำลัง (กำลังพล, ยุทโธปกรณ์) ตามแผนในระดับ ทบ. จะต้องสอดคล้องกับแนวทางและ ความเร่งด่วนในการใช้กำลัง ทบ. กำหนดไว้

๕.๓ ดานความต่อเนื่องในการรบ : การรบ (ยามสงคราม) และการปฏิบัติการทางทหารในภารกิจอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการสงคราม จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องต้องอาศัยปัจจัยทางดานการส่งกำลังบำรุงที่เพียงพอ และทันเวลาต่อความต้องการของหน่วยใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสถานการณ์การรบที่อาจใช้ทรัพยากรดานการป้องกันประเทศจำนวนมาก และระยะเวลาปฏิบัติการที่ยาวนานก่อนการยุติการรบ ดังนั้น ทบ. จะต้องวางแผนการบริหารทรัพยากร เพื่อการป้องกันประเทศตั้งแต่ยามปกติให้เหมาะสมกับแนวโน้มการใช้กำลัง ทบ. ในห้วงเวลา ๕ - ๑๐ ปีข้างหน้า โดยจะต้องมีการกำหนดความต้องการพร้อมทั้งวิธีการและ ระยะเวลาในการได้มาซึ่งยุทโธปกรณ์ สป. และชิ้นส่วนซ่อมประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการลงทุนดานอาคาร สิ่งปลูกสร้างและระบบสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการฝึกกำลังพลทางดานการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ยุทโธปกรณ์ใหม่มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ เพื่อให้การสนับสนุนทางดานการ ส่งกำลังบำรุงดานยุทโธปกรณ์ ดานการขนส่ง ดานการส่งกลับและการรักษาพยาบาล และดานการบริการอื่น ๆ ให้กับหน่วยในพื้นที่ปฏิบัติการ อารูดยุทโธปกรณ์ สป.๓ และ สป.๕ ประเภทต่าง ๆ ได้อย่างเพียงพอและทันเวลาเพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติการกิจของหน่วยต้องหยุดชะงักลง ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระบบคลัง และการสำรองสงครามให้สอดคล้องกับแนวโน้มกับประมาณการภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น ในห้วง ๕ ป เพื่อเป็นหลักประกันในการสะสม สป. สำคัญ/จำเป็น ในระดับที่เหมาะสม รวมทั้ง เพื่อป้องกันการสะสม สป. มากเกินความจำเป็น นอกจากนี้แล้วจะต้องมีกำลังสำรองที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอในการทดแทนกำลังพล

๕.๓.๑ ปรับปรุงหลักเกณฑ์การสะสม สป. ประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระสุน น้ำมัน เครื่องมือสื่อสาร และชิ้นส่วนซ่อม ใหม่มีความเหมาะสมและทันสมัยกับสถานการณ์

ในห้วงเวลา โดยจะต้องคำนึงถึงความเร่งด่วนและความเป็นไปได้ในการใช้กำลังตามแผนการปฏิบัติของ ทบ. เป็นตัวกำหนดเกณฑ์ ปฏิบัติการ และเกณฑ์ปลอดภัย (จ่ายทดแทน) ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความต้องการของหน่วยใช้ (เกณฑ์ความสิ้นเปลือง) และระยะเวลาในการผลิตหรือจัดหาเข้ามาทดแทน/เพิ่มเติม ตลอดจนอายุการใช้งานของ สป. เหล่านั้น เพื่อนำไปสู่การวางแผนการกำหนดความต้องการ สป. เป็นภาพรวม ของ ทบ. ต่อไป ซึ่งจะบ่งบอกถึงประเภท จำนวน เวลา และงบประมาณที่จะต้องดำเนินการเพื่อรักษาระดับการสะสม สป. แต่ละประเภทโดยตรงหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังกล่าว นอกจากนี้จะต้องพิจารณากำหนดความต้องการซ่อมแซม/ซ่อมปรับปรุง และการก่อสร้างคลัง/อาคารและระบบสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้องในภาพรวมของ ทบ. ให้สอดคล้องกับประเภทและจำนวนและความเร่งด่วนในการใช้งาน ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารจัดการและการจัดสรรงานการจัดสรรงบประมาณของ ทบ. มีความสอดคล้องและสมดุลกันอย่างสมเหตุสมผล

๕.๓.๒ พัฒนาระบบงานการระดมสรรพกำลังทางทหารของ ทบ. ให้สอดคล้องและสนับสนุนระบบงานการระดมสรรพกำลังของ บก.ทท. และ กท. เพื่อใหม่มีความทันสมัยสอดคล้องกับนโยบาย/ ยุทธศาสตร์การเตรียมพร้อมแห่งชาติ (สมช.) และแนวทางการใช้กำลังกองทัพตามแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ ตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของ กท. และแผนป้องกันประเทศของ ทท. รวมทั้งปรับปรุงระบบการ ควบคุมและระดมทรัพยากรที่เป็นยุทธปัจจัยมาใช้สนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งจะต้องพัฒนาและ จัดทำระบบฐานข้อมูลทรัพยากรซึ่งจะต้องเชื่อมโยงข้อมูลกับสวนราชการและฝ่ายพลเรือนได้ตั้งแต่ยามปกติ เพื่อให้พร้อมในการเรียกเกณฑ์มาใช้งานในยามวิกฤตและยามสงคราม

๕.๓.๓ ปรับปรุง/จัดทำแผนแม่บทการพัฒนากิจการกำลังพลสำรองของ ทบ. (แผน ๕ ป) เพื่อ รองรับแผนแม่บทการพัฒนากำลังพลสำรอง กท. (แผน ๕ ป) และแนวคิดการใช้กำลัง ทบ. ตามแผนป้องกันประเทศในระดับ ทบ. และแผนบรรเทาสาธารณภัยของ ทบ. รวมทั้งแนวคิดในการใช้กำลัง ทบ. ให้เหมาะสมกับภารกิจและพื้นที่ทั้งการปฏิบัติการทางทหารในยามวิกฤตและการปฏิบัติการในพื้นที่สวนหลังในยามสงคราม โดยการพัฒนาระบบกำลังสำรอง ซึ่งหมายรวมถึงกำลังที่มีใจประจำการและกองประจำการ

๕.๓.๔ พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายกำลังประชาชนจากทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีแนวความคิดในการใช้กำลังรบหลักในการปฏิบัติการในพื้นที่ การรบ ประกอบกับการใช้กำลังกึ่งทหาร และกำลังประชาชนสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารในพื้นที่สวนหลัง ตามแผนป้องกันประเทศในสถานการณ์สงคราม นอกจากนี้การใช้กำลังกึ่งทหาร และกำลังประชาชนจากภาคส่วนอื่น ๆ ที่ได้จัดตั้งขึ้น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารที่นอกเหนือจากสงครามตามประเภทของภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ

๕.๔ ด้านความทันสมัย : การปฏิบัติภารกิจของ ทบ. ในหวง ๕ ปขางหนาทั้งดาน การปฏิบัติภารกิจทางทหาร และการปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากสงคราม มีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาความรู้ และขีดความสามารถของกำลังพลให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อม เทคโนโลยี และระบบอาวุธยุทโธปกรณ์ ที่พัฒนาปรับเปลี่ยนไป ทั้งนี้ ทบ. จะต้องให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาการรบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กองทัพมีความทันสมัยทั้งทางด้านหลักคิดในการใช้กำลังในการปฏิบัติภารกิจ ดานอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจทางทหารได้เหมาะสมตามยุคสมัย ดังนี้

๕.๔.๑ ด้านหลักนิยมทางทหาร : ในสวนของการปฏิบัติภารกิจทางทหาร ในหน่วย/เหล่าสายวิทยาการ และ ยศ.ทบ. ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักนิยมทางทหาร ในทุกระดับใหม่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับรูปแบบการรบ รวมทั้งระบบอาวุธและยุทโธปกรณ์ ที่ทันสมัยซึ่ง ทบ. ได้จัดหาเขาประจำการในหวงเวลา นอกจากนี้ในสวนของการปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากสงครามซึ่งมีความผันแปรไปตามสภาพแวดล้อมและรูปแบบของภัยคุกคาม ตามยุคสมัย หน่วยปฏิบัติและหน่วยรับผิดชอบทางฝ่ายอำนวยการจะต้องดำรงและแสวงหาข้อมูล และองค์ความรู้ที่ทันสมัย ทั้งจากภายในประเทศและจากการดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือทางทหารกับมิตรประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาขยายผลและพัฒนากำลังพลของ ทบ. ใหม่มีความรู้ และมีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจได้เท่าทันต่อสถานการณ์ดานความมั่นคงที่ปรับเปลี่ยนไป

๕.๔.๒ ดานยุทโธปกรณ์ : สืบเนื่องจากระบบอุตสาหกรรมทางทหารและหน่วยงานดานความมั่นคง มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปรับปรุงยุทโธปกรณ์เดิมใหม่มีความทันสมัย รวมทั้งการคิดค้นและวิจัยพัฒนา เพื่อผลิตอาวุธ/ยุทโธปกรณ์/อุปกรณ์เครื่องมือที่มีความทันสมัย และเทคโนโลยีสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศที่มีศักยภาพทางดานการวิจัยและการผลิต ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ ทบ. จะต้องพิจารณาจัดหาอาวุธ ยุทโธปกรณ์ที่มีความทันสมัยจำนวนหนึ่ง เพื่อเขามาทดแทนของเดิมที่ล้าสมัยหรือไม่ขีดสามารถในการนำไปใช้งานในเชิงยุทธวิธี โดยการจัดหา ยุทโธปกรณ์ล้ำยุคหรือที่มีเทคโนโลยีสูงควรพิจารณาให้หน่วยงานในสายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ทบ. ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้จากบริษัทผู้ผลิต ในขณะที่เดียวกันจะต้องให้ความสำคัญกับในสวนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้จากการต่อยอดการวิจัยและพัฒนา จนนำไปสู่กระบวนการผลิต เพื่อนำมาใช้งานภายใต้ระบบงานอุตสาหกรรมเพื่อการป้องกันประเทศของ กท. ทั้งนี้ หน่วย/เหล่าสายวิทยาการจะต้องทำการติดตามวิทยาการดานอาวุธยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยี รวมทั้ง การเขารวมเครือข่ายการวิจัย วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี กับหน่วยงานอื่นใน กท. และนอก กท. ตลอดจนการ ติดตามข้อมูลข่าวสาร จากบริษัทผู้ผลิตและผู้ประกอบการเอกชน อย่างต่อเนื่อง

๕.๔.๓ ดานเทคโนโลยี สารสนเทศ และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ : ระบบอาวุธและยุทโธปกรณ์ทางทหาร และเพื่อปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ในการสนับสนุนงานในกรอบของความ

มั่นคง ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงจะช่วยให้การปฏิบัติการกิจไต่เปรียบฝ่ายตรงข้าม (การรบ) หรือสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามได้อย่างทันท่วงที เช่น ระบบอาวุธยิงไกลที่แม่นยำ (มีระบบการนำร่องที่ทันสมัย) ระบบการค้นหาและตรวจเป้าหมายได้ทุกสภาพอากาศ (มีระบบอินฟราเรด และคลื่นความร้อน) ระบบการโจมตีเป้าหมายทางภาคพื้น และทางอากาศอัตโนมัติ (โปรแกรมอำนวยความสะดวกยิงอัตโนมัติ) ตลอดจนระบบควบคุมอุปกรณ์/เครื่องมือโดยไมโครคอนโทรลเลอร์ (Unmanned Vehicle/Machine) ซึ่งมีพัฒนาการมาโดยลำดับ ประกอบด้วยระบบการติดต่อสื่อสาร ควบคุม และสั่งการด้วยเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Command Control Communication Computer) และระบบสารสนเทศ (Information) เพื่อสนับสนุนการตกลงใจในสนามรบและเพื่อการบริหารงานทั่วไป มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ซึ่งในอนาคตจะนำไปสู่ยุคของการปฏิบัติการทางทหารโดยไร้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations - NCO) มากยิ่งขึ้น โดยการสู้รบโดยไมโครอาวุธสังหาร (Nonlethal Weapons) จะมีบทบาทในการสร้างความได้เปรียบและจำกัดเสรีในการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้ามได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การปฏิบัติการทางข้อมูลข่าวสาร (Information Operations) ไปจนถึงการปฏิบัติการที่เชื่อมโยงบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Cyber Operations) ดังนั้น หน่วยทหารระดับต่างๆ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในส่วนของเครือข่ายการติดต่อสื่อสารและระบบการบังคับบัญชา ระบบค้นหาเป้าหมาย ระบบอาวุธ และระบบสนับสนุนการรบ จากรูปแบบการปฏิบัติแบบเดิม (Manual and Stand-alone Systems) ไปสู่การใช้เครือข่าย ด้วยคอมพิวเตอร์ (Network Systems) ไปเป็นลำดับ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บังคับหน่วยได้เห็นภาพสนามรบได้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีฐานข้อมูลในการประกอบการตกลงใจที่เพียงพอและทันต่อ สถานการณ์ ดังนั้นระบบการควบคุม สั่งการทั้งในสนามรบ และการบริหารบ้านเมืองยามปกติ ผ่านทางระบบ ที่มีใช้งานอยู่ในปัจจุบัน เช่น ระบบควบคุมสั่งการของ ทบ. (Army Operations Center – AOC) และระบบบริหารจัดการสารสนเทศของ ทบ. (e-Army) ซึ่งเชื่อมต่อกับระบบของ ทท., กท. และรัฐบาล จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาระบบงาน (Process) ระบบปฏิบัติการ (Software and Application) และเครื่องมือติดต่อ สื่อสารที่ทันสมัย และเชื่อมต่อกันได้ (Modern and Compatible Tools/Hardware) ซึ่งจะทำให้ระบบเครือข่ายและฐานข้อมูลรวมของหน่วยงานความมั่นคงมีประสิทธิภาพและทันสมัยต่อการเผชิญกับภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบ (กองทัพบก, ๒๕๖๐ : ๑-๖๘)

สรุป แผนพัฒนา ทบ. ป ๖๐ – ๖๔ ฉบับนี้ เป็นแผนเชิงนโยบายหรือเปรียบเสมือนยุทธศาสตร์ในการเตรียมกำลัง ทบ. ในระยะสั้นหวง ๕ ป มีความมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการเตรียมความพร้อม และเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับ ทบ. เพื่อให้สอดคล้องกับ

รัฐ ป แ บ บ

การปฏิบัติการกิจของ ทบ. ในหวง ๕ ป ขางหน้า โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างการจัดหน่วย ด้านการเสริมสร้างความพร้อมรบ ด้านการสนับสนุน

และความต่อเนื่องในการรบ และด้านความทันสมัย ซึ่งเป็นกรดำเนินการที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ทบ. ป ๕๕ - ๕๙ เพื่อใหหน่วยที่เกี่ยวข้องของ ทบ. ได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางการปรับปรุง ระบบงานในความรับผิดชอบและพัฒนาหน่วย/เหล่า ใสอดคลอง ซึ่งกันและกัน และเป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน ยังผลให้ ทบ. มีความพร้อมและสามารถปฏิบัติภารกิจหลักในการป้องกันราชอาณาจักร จากภัยคุกคาม ทางทหาร และการปฏิบัติภารกิจเพื่อความมั่นคงด้านอื่น ๆ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

๑. หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒

(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะมุ่งบรรลุเป้าหมาย ในระยะ ๕ ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาว ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาฯ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมีดังนี้

- ๑.๑ ยึด “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
- ๑.๒ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”
- ๑.๓ ยึด “วิสัยทัศน์ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี”
- ๑.๔ ยึด “เป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี ๒๕๗๙”
- ๑.๕ ยึด “หลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อน การเจริญเติบโต จากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานของการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม”
- ๑.๖ ยึด “หลักการนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน ๕ ปี ที่ต่อยอด ไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว”

๒. จุดเปลี่ยนสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๒ ที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยมีดังนี้

๒.๑ การกำกับกรอบเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาหลักในระยะยาว ด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อน การพัฒนาโดยกำหนดเป้าหมายที่จะต้องบรรลุและแนวทางการพัฒนาที่ต้องดำเนินการในช่วง ๕ ปีแรก ของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๒.๒ การปรับเปลี่ยนเรื่องการเชื่อมต่อการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ ให้มีกรอบ และทิศทางในการกำกับที่ชัดเจนขึ้น นั่นคือ แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนา ในรายละเอียดที่จะเชื่อมต่อการปฏิบัติโดยได้กำหนดแผนงาน/โครงการกลุ่มสำคัญๆ ที่ต้องดำเนินการ ในระดับแผนงานและโครงการสำคัญ ในช่วง ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ โดยใช้กลไกแผนเฉพาะด้านยุทธศาสตร์กระทรวง แผนการพัฒนา

ภาค แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนตามแนวยุทธศาสตร์นั้น ๆ ให้บรรลุผล โดยจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ ประเด็นการพัฒนาและเชิงพื้นที่และมีการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบ เชื่อมโยงที่สามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาได้อย่างแท้จริง ซึ่งในช่วง ๕ ปี ต่อจากนี้ไประบบการจัดสรรงบประมาณ การบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดิน แผนสำหรับการบริหาร ราชการแผ่นดิน กฎระเบียบเรื่องวินัยการเงินการคลังภาครัฐ และระบบการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและระบบการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการ ของหน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเพื่อการรองรับความท้าทายในการขับเคลื่อน สู่การปฏิบัติที่สัมฤทธิ์ผล ในขณะเดียวกันแนวทางการพัฒนาซึ่งเป็นรายละเอียดภายใต้ยุทธศาสตร์ ทั้ง ๑๐ ยุทธศาสตร์นั้นได้กำหนดให้ครอบคลุมในหลากหลายประเด็นและแนวทาง การพัฒนาเฉพาะ ด้านซึ่งหน่วยงานรับผิดชอบได้กำหนดไว้แล้วภายใต้แผนเฉพาะด้าน หรือกำลังดำเนินการ ทั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อการบูรณาการประเด็นการพัฒนาและเพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเกิดการต่อยอดให้สามารถดำเนินการได้สัมฤทธิ์ผล

๓. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ซึ่งแปลงยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับ ประเทศไทยให้เป็น ประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนามาตามปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในปี ๒๕๘๐ ซึ่งกำหนดไว้ ในยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เป็นกรอบ โดยมุ่งตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา ที่กำหนดภายใต้ระยะเวลา ๕ ปี ต่อจากนี้ไป จากการพิจารณาประเมินสภาพแวดล้อมการพัฒนา ทั้งจากภายนอกและภายในประเทศที่บ่งชี้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของประเทศ และการสะท้อน ถึงโอกาสและความเสี่ยงในการที่จะผลักดันขับเคลื่อนให้การพัฒนาในด้านต่างๆ บรรลุผลได้ ในระยะเวลา ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ทั้งนี้โดยได้คำนึงถึงการต่อยอดให้เกิดผล สัมฤทธิ์ อย่างต่อเนื่องภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับต่อ ๆ ไป ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายรวมของการพัฒนาได้ ดังนี้

๓.๑ วัตถุประสงค์

๓.๑.๑ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓.๑.๒ เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรม ในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

๓.๑.๓ เพื่อให้เศรษฐกิจเข้มแข็ง แข่งขันได้ มีเสถียรภาพ และมีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งของฐานการผลิตและบริการเดิมและขยายฐานใหม่โดยการใช้นวัตกรรมที่เข้มข้น มากขึ้น สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน อาหาร และน้ำ

๓.๑.๔ เพื่อรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้สามารถสนับสนุน การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

๓.๑.๕ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ โปร่งใส ทันสมัย และมีการทำงานเชิงบูรณาการของภาคีการพัฒนา

๓.๑.๖ เพื่อให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการพัฒนาภาค และเมือง เพื่อรองรับการพัฒนายกระดับฐานการผลิตและบริการเดิม และขยายฐานการผลิตและ บริการใหม่

๓.๑.๗ เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีความเชื่อมโยง (Connectivity) กับ ประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และนานาชาติได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้ประเทศไทยมีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในด้านการค้า การบริการ และการลงทุนภายใต้ กรอบความร่วมมือต่างๆ ทั้งในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก

๓.๒ เป้าหมายรวม ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ประกอบด้วย

๓.๒.๑ คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและ พฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัว ได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย

๓.๒.๒ มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและ การลักลอบขนส่งสินค้าและค่านิยมลดลง มีความพร้อมที่ปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการกำหนดบรรทัดฐานระหว่างประเทศ เกิดความ เชื่อมโยง การขนส่ง โลจิสติกส์ ห่วงโซ่มูลค่าเป็นหุ้นส่วน การพัฒนาที่สำคัญในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และโลก และอัตราการเติบโตของมูลค่าการลงทุนและการส่งออกของไทยในอนุภูมิภาค ภูมิภาค และอาเซียนสูงขึ้น

๓.๒.๓ มีระบบบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน บทบาทภาครัฐในการให้บริการ ซึ่งภาคเอกชนดำเนินการแทนได้ดีกว่า เพิ่มการใช้ระบบดิจิทัลในการให้บริการ ปัญหาคอร์รัปชันลดลง และการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระมากขึ้น โดยอันดับประสิทธิภาพภาครัฐที่จัดทำโดยสถาบันการศึกษานานาชาติและอันดับความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจในประเทศดีขึ้น การใช้จ่ายภาครัฐและระบบงบประมาณมีประสิทธิภาพสูง ฐานภาษีกว้างขึ้น และดัชนีการรับรู้การทุจริตดีขึ้น รวมถึงมีบุคลากรภาครัฐที่มีความรู้ความสามารถและ ปรับตัวได้ทันกับยุคดิจิทัลเพิ่มขึ้น

๔. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาสำคัญ

สำหรับยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๑๒ ถูกกำหนดจากยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้านภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และกำหนดเป็นแนวทางในรายละเอียดที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้อง และการตอบสนองต่อเป้าหมายที่ต้องบรรลุในระยะ ๕ ปี ที่จะเป็นการวางพื้นฐานที่สามารถสานต่อการพัฒนาในประเด็นสำคัญของประเทศในระยะต่อไป ที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนำทาง ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครอบคลุมรายละเอียดที่ตอบสนองต่อจุดเน้นประเด็นหลักของการพัฒนาในระยะ ๕ ปี และมุ่งต่อยอดผลสัมฤทธิ์ในแผนพัฒนาฉบับต่อ ๆ ไป โดยจะต้องต่อยอดให้เกิดความต่อเนื่องของการขับเคลื่อนการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และการแก้ปัญหาสำคัญที่เป็นรากเหง้าของปัญหาต่าง ๆ และประเด็นปฏิรูปประเทศให้ลุล่วง รวมทั้งประเด็นร่วมที่มีความเชื่อมโยงกับหลากหลายประเด็นการพัฒนาที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อเนื่องกันไปตลอด ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่กำหนดในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ มีจำนวน ๑๐ ยุทธศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียด มากกว่าในยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่องนั้นเป็นการยากในการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาให้มีรายละเอียดที่ชัดเจนในแผนพัฒนาระยะยาว เพราะยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาจำเป็นต้องมีการกำหนดและปรับปรุง ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและปัจจัยแวดล้อมในช่วงเวลานั้น ๆ จึงจะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุดังกล่าวยุทธศาสตร์ชาติจึงเป็นการกำหนดกรอบที่เป็นประเด็นหลักของการพัฒนาประเทศที่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนทั้งในเรื่องการพัฒนาฐานการผลิตและบริการ การพัฒนากลุ่มเป้าหมาย และการพัฒนาในเรื่องกลไกและกฎระเบียบ รวมทั้งการพัฒนาทุนมนุษย์ ภายใต้การกำหนดและการยึดหลักการสำคัญของการพัฒนา ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงประกอบด้วยยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง ๖ ยุทธศาสตร์ และอีก ๔ ยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์และกลไกสนับสนุนให้การดำเนินยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้านให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

- ๔.๑ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้าง และพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
- ๔.๒ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรม ลดและความเหลื่อมล้ำในสังคม
- ๔.๓ ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
- ๔.๔ ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- ๔.๕ ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่งคั่งและยั่งยืน
- ๔.๖ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาล ในสังคมไทย
- ๔.๗ ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์
- ๔.๘ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม
- ๔.๙ ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ
- ๔.๑๐ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนา

สรุป การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงเป็น ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติ โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศไทย ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในระยะ ๒๐ ปีพร้อมทั้งประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางหลักที่จะขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายระยะยาวของประเทศที่ได้กำหนดไว้ โดยมี แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญที่สุดที่ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติในลำดับแรกที่จะขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมายในระยะยาวได้ในที่สุด โดยมีกลไกตามลำดับต่าง ๆ และกลไกเสริมอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้ความเชื่อมโยง ด้านกฎระเบียบและในเชิงสถาบันระหว่างประเทศมีความคืบหน้าและชัดเจนในระดับปฏิบัติการและในแต่ละจุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพที่ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายภายในประเทศและต่อเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะเดียวกันก็ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อให้ประเทศไทย เป็นประตูไปสู่ภาคตะวันตกและตะวันออกของภูมิภาคเอเชีย แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง กับการต่อยอด จากความเชื่อมโยงเชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจ และชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชน จังหวัดและเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยงอื่นภายในประเทศ และนับว่าเป็นช่วงเวลาประเทศไทยจะต้องดำเนินยุทธศาสตร์เชิงรุกในการสร้างสังคมผู้ประกอบการและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยไปลงทุนในต่างประเทศ

อย่างจริงจังเพื่อสร้างผลตอบแทนจากทุน และศักยภาพทางธุรกิจ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม และในอาเซียน เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้แนวคิดและแนวทางดังกล่าวข้างต้นเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตาม เป้าหมายในช่วงระยะเวลาต่างๆ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลไก การบริหารราชการแผ่นดินสำคัญ ๆ การปรับเปลี่ยนกฎหมายและกฎระเบียบในหลายด้าน รวมถึง การปรับการบริหาร จัดการให้มีธรรมาภิบาลในทุกระดับ ปลอดภัยรองรับ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยในทุกภาคส่วนให้มี ค่านิยมที่ดีงาม มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยยึดหลักการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้งปรับระบบการติดตามและ ประเมินผลให้สามารถกำกับให้เกิดความเชื่อมโยงจากระดับยุทธศาสตร์สู่การจัดสรรงบประมาณและการดำเนินงานในระดับปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ในที่สุด

นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒

เพื่อปฏิบัติตามระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ จึงกำหนดนโยบายด้านการงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ของ ทบ. สำหรับให้หน่วยตามสายการงบประมาณและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณด้านต่าง ๆ ใช้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานด้านงบประมาณของ ทบ. ดังนี้

๑. นโยบายทั่วไป

๑.๑ การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ของ ทบ. ให้ยึดถือแผนปฏิบัติราชการประจำปีของ กท. แผนปฏิบัติราชการประจำปีของ ทบ. แผนพัฒนา ทบ. และนโยบายของ ผบ.ทบ. เป็นกรอบแนวทางในการเสนอขอตั้งงบประมาณโดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการ ทบ. กลยุทธ์ ผลผลิต กิจกรรม และตัวชี้วัดให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล

๑.๒ การเตรียมความพร้อมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ของ ทบ. นั้น ตามระเบียบ ทบ. ว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๖ ได้กำหนดปฏิทินงบประมาณให้หน่วยปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณของสำนักงานงบประมาณ จึงให้หน่วยตามสายการงบประมาณยึดถือเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณของ ทบ. อย่างเคร่งครัด

๑.๓ การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ของ ทบ. เป้าหมายคือ การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ที่ ทบ. รับผิดชอบต่อผลผลิต และผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานในทุกระดับ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยให้ความสำคัญกับแผนกลยุทธ์ที่ต้องเชื่อมโยงกับนโยบายที่รัฐบาลกำหนด เป้าหมายการให้บริการ

กระทรวง เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน และเป้าหมายผลผลิตระยะยาว เชื่อมโยงไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งการกำหนดกิจกรรมให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องและต่อเนื่องกันทั้งระบบ อันจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ ทบ. ทั้งนี้ การเสนอคำของบประมาณไปยังหน่วยเหนือจะเสนอตามแนวทางการจัดทำงานงบประมาณที่รัฐบาลกำหนด เพื่อเสริมสร้างพัฒนากำลังกองทัพ และความพร้อมรบของ ทบ. ให้มากที่สุด ทั้งในด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์ เพื่อรองรับการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการและภัยคุกคามในทุกรูปแบบ

๑.๔ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ของ ทบ. จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของงานตามนโยบายเฉพาะในแต่ละด้าน ทั้งนี้ หากมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณจะต้องจัดสรรตามความจำเป็นเร่งด่วนของงาน โดยคำนึงถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดความพร้อมรบของ ทบ. ให้มากที่สุด

๑.๕ การบริหารงบประมาณจะต้องดำเนินการตามแผนที่หน่วยได้รับการจัดสรรงบประมาณ โดยพิจารณาความคุ้มค่าทุกชั้นตอน ในการใช้จ่ายงบประมาณต้องดำเนินการอย่างประหยัด โปร่งใส เบิกจ่ายตามความเป็นจริง ไม่ให้มีข้อบกพร่องทางด้านการบริหารงบประมาณ และผลลัพธ์ที่ได้จากการบริหารงบประมาณต้องเป็นไปตามตัวชี้วัดที่กำหนด

๑.๖ กรม ฝสธ. ที่รับผิดชอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม จะต้องตรวจสอบความต้องการงบประมาณของหน่วยในความรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องกับนโยบายด้านการงบประมาณ โดยดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความพร้อม และห้วงระยะเวลาในการดำเนินการ รวมถึงนำข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐสภาและข้อสังเกตของคณะกรรมการ จสจ.ทบ. รวมถึงข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการ จสจ.ทบ. ด้านต่าง ๆ ในปีที่ผ่านมา ประกอบการพิจารณาในการจัดทำคำของบประมาณและการจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน ซึ่งจะส่งผลให้การติดตามประเมินผลตามตัวชี้วัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. นโยบายเฉพาะ (ด้านการส่งกำลังบำรุง)

นโยบายเฉพาะด้านการส่งกำลังบำรุงมี ๒ ส่วน ได้แก่ ๑ งบประมาณในการจัดหาและซ่อมแซมยุทโธปกรณ์ ๒ งบประมาณในงานก่อสร้าง สาธารณูปโภค และการบริการทางการแพทย์ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย คือ งบประมาณในการจัดหาและซ่อมแซมยุทโธปกรณ์ ประกอบด้วยกลุ่มงานส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์และกลุ่มงานโครงการเสริมสร้างหน่วยและยุทโธปกรณ์ ซึ่งกลุ่มงานนี้เป็นดำเนินการเพื่อให้ ทบ. มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ จภเป็นต้องเสริมสร้างความพร้อมรบ/ความสมบูรณ์ให้กับหน่วยต่าง ๆ ของ ทบ. ทั้งนี้ จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความจำเป็นต่อการตอบสนองภารกิจทางด้านยุทธการ และความเป็นไปได้ทางด้านงบประมาณ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความสมบูรณ์/

ความพร้อมรบให้กับหน่วยพร้อมรบ ซึ่งเป็นหน่วยกำลังรบหลักและหน่วยสนับสนุนหน่วยพร้อมรบที่ ทบ. กำหนด รวมทั้งจัดหายุทธโศปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างความพร้อมให้กับหน่วยในส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ และสนับสนุนการช่วยรบให้พร้อมปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในยามปกติและยามสงคราม การดำเนินการดังกล่าวจะต้องเร่งรัด ผูกพัน และเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดโดยมีแนวทางที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. ลำดับความเร่งด่วนในการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุง

๑.๑ งานทรงชีพของหน่วย

๑.๒ งานนโยบาย/หรือสั่งการของผู้บังคับบัญชาในระดับ ทบ.

๑.๓ งานซ่อมบำรุง และงานซ่อมปรับปรุงยุทธโศปกรณ์

๑.๔ งานจัดหา สป. ทดแทน

๑.๕ งานจัดหา สป. ตามอัตรา เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการ มีความทันสมัย สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วย/อัตราการจัดที่เปลี่ยนแปลงไป และตอบสนองกับภารกิจที่หลากหลายรอบด้านของ ทบ.

๒. การส่งกำลัง

๒.๑ การดำเนินการวิธีจัดซื้อ/จัดจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่ง สป. และการบริการ จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ของทางราชการ ด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ รวมถึงจะต้องเร่งรัดดำเนินการและพัฒนา กระบวนการ/ขั้นตอน การจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อน พ.ร.บ. ใช้จ่ายประจำปีมีผลบังคับใช้ ให้มีความรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลการผูกพันและเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมของ ทบ. เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด ตลอดจนหน่วยผู้ใช้ได้รับ สป. และการบริการ ตรงตามความต้องการ อย่างรวดเร็ว

๒.๒ การจัดหายุทธโศปกรณ์เพื่อความพร้อมรบและเพื่อความทันสมัย ให้ดำเนินการโดยสอดคล้องกับความจำเป็นด้านยุทธการ โครงสร้าง/อัตราการจัดหน่วยที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ ความต้องการที่แท้จริงของหน่วยใช้ อนุมัติหลักการ/แนวทางในระดับ ทบ. โดยจะต้องคำนึงถึงการจัดหาให้มีความสมบูรณ์/ครบถ้วนทั้งระบบ อาทิ อาคารโรงจอด/โรงเก็บและสาธารณูปโภค, เครื่องช่วยฝึก สป. ควบคุมที่จำเป็นต่อการใช้งานและการดูแลรักษา ตลอดจนคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) พร้อมทั้งจะต้องเร่งรัดการดำเนินการวิธีจัดหา และแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์ สนับสนุนหน่วยให้มีความสัมพันธ์กับระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงของ ทบ.

๒.๓ การจัดหา สป. จาก คอพท. จะต้องเป็นไปตามบันทึกข้อตกลง (MOU) การสั่งซื้อ/สั่งจ้างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนแผนความร่วมมือฯ ตามห้วงเวลาที่ได้กำหนดและเห็นชอบร่วมกันระหว่าง สป. และเหล่าทัพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความต้องการ และสถานการณ์ด้านงบประมาณของ ทบ.

๒.๔ การกำหนดความต้องการและการจัดหา สป.๕ ให้ดำเนินการในลักษณะบูรณาการ ทุกกลุ่มงงาน ตามกรอบงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยครอบคลุมทุกประเภทอาวุธของเหล่ารบหลัก รวมทั้งจัดหาให้กับยุทโธปกรณ์ที่เข้าประจำการใหม่ เพื่อให้มี สป.๕ สนับสนุนได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม บนพื้นฐานของสถิติ/ข้อมูลที่ทันสมัย สอดคล้องกับอนุมัติหลักการ/แนวทางในระดับ ทบ. ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเรื่อง การปรับปริมาณการสะสม สป.๕ ณ ที่ตั้งหน่วยการปรับระบบการบริหารจัดการ สป.๕ ในภาพรวมของ ทบ. ตลอดจน การคำนวณความต้องการและการปรับระดับสะสมกระสุนวัตถุระเบิด ณ สถานการณ์ส่งกำลัง เป็นต้น อีกทั้งยังต้องพิจารณาปรับลดงบประมาณในการจัดหา สป.๕ ส่วนที่เกินความจำเป็นลง โดยเฉพาะกระสุนฝึกประจำปี เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการป้องกันปัญหา สป.๕ รั่วไหล ทั้งนี้ ผบ.หน่วยทุกระดับ ทั้งหน่วยใช้และกรมฝ่ายยุทธบริการ จะต้องให้ความสนใจ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เกิดการหมุนเวียนนำ สป.๕ ที่เก่าเก็บ/ใกล้หมดอายุ ออกมาใช้งาน มิให้เกิดการเสื่อมสภาพและอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของ ทบ.

๒.๕ การจัดหา สป. เพื่อเสริมมาตรการ รบภ. จะต้องเป็นไปตามแนวทางอนุมัติหลักการของ ทบ. โดยให้ความสำคัญกับคลังเก็บ สป. ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะคลัง สป.๕ และคลัง สป.๓ ตลอดจนที่ตั้งหน่วยทหารและสถานที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ รวมทั้งพัฒนาระบบบริหารงานคลังทำให้เกิดการหมุนเวียน นำ สป. ออกมาใช้งานอย่างเหมาะสม

๒.๖ การสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศและการพึ่งพาตนเองของกองทัพจะต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการภายในประเทศ ให้เกิดการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ทบ. ในรายการที่มีความสำคัญและจำเป็น เช่น การผลิตกระสุนปืนเล็ก ขนาด ๕.๕๖ มม. ให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพและมีต้นทุนราคาที่เหมาะสม เพื่อให้เป็นหลักประกันด้านความมั่นคงของ ทบ. เหล่าทัพอื่น ๆ และ กห. ในยามที่ประเทศก้าวเข้าสู่สภาวะความขัดแย้ง

๒.๗ งานวิจัยและพัฒนา จะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่สอดคล้องกับความต้องการและแผนพัฒนาของ ทบ. โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม/ผลักดันผลงานวิจัย ทั้งที่เป็นผลงานของ ทบ., ผลงานร่วมระหว่าง ทบ. กับภาคเอกชนหรือหน่วยราชการอื่น ๆ และผลงานของภาคเอกชนภายในประเทศ ที่คุ้มค่า เหมาะสมและเป็นไปได้ จนบรรลุผลถึงขั้นการนำไปใช้งานจริง อย่างเป็นรูปธรรมซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าจากต่างประเทศ และทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนตามนโยบายของ กห.

๓. การซ่อมบำรุง

๓.๑ การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ จะต้องคำนึงถึงลำดับความเร่งด่วนในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทโธปกรณ์ใหม่จะต้องได้รับการปรนนิบัติบำรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการชำรุด ยุทโธปกรณ์เก่าให้ทำการซ่อมบำรุงเพื่อดำรงสภาพ เฉพาะรายการที่ยังซ่อมได้คุ้มค่าเท่านั้น หากซ่อมไม่คุ้มค่าให้ทยอยจำหน่าย, ดำเนินกรรมวิธีต่อซากยุทโธปกรณ์ตามระเบียบ/คำสั่ง ของ ทบ. และตัดยอดออกจากบัญชีคุม เพื่อดำเนินการจัดหา สป. ทดแทนต่อไป

๓.๒ การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูง และราคาแพงจะพิจารณาใช้การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมที่มีคุณภาพหรือใช้การซ่อมเปลี่ยน ทั้งนี้จะพิจารณาให้เหมาะสมกับภารกิจและให้ครอบคลุมทุกด้าน/ทุกสายงาน เพื่อให้สามารถซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ให้กลับมาใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓ การจัดหาชิ้นส่วนซ่อม ให้มีความสอดคล้องกับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง โดยการตรวจสอบ สป. คงคลังให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาเป็นมูลฐานประกอบการกำหนดความต้องการให้เพียงพอ ตามความจำเป็นอย่างแท้จริง การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมของ สป. สำเร็จรูป กรณีที่ชิ้นส่วนซ่อมนั้นมีผลต่อประสิทธิภาพของ สป. สำเร็จรูป อย่างสำคัญหรือมีผลต่อความปลอดภัยในการใช้งาน สป. สำเร็จรูปนั้น ๆ โดยตรง สมควรให้การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมประเภทดังกล่าวจากผู้ผลิต สป. สำเร็จรูปหรือผู้ผลิตชิ้นส่วนซ่อมที่เป็นผู้จัดส่งชิ้นส่วนซ่อมให้กับผู้ผลิต สป. สำเร็จรูปนั้น เพื่อให้ยุทโธปกรณ์ของ ทบ. สามารถใช้งานได้ยาวนาน และมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินการ และลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อมรวมทั้งเพื่อให้ยุทโธปกรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

๓.๔ การซ่อมบำรุงอากาศยาน ให้ยึดถือแนวทางการบริหารจัดการอากาศยานของ ทบ. แบบบูรณาการ โดยนำศักยภาพของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด (TAI) และภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมขีดความสามารถของ ทบ. โดยเฉพาะการจัดตั้งคลังและการส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมอากาศยานแบบ/รุ่นที่มีความพร้อม ในลักษณะการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End), การจ้างเหมาส่งกำลังและซ่อมบำรุงให้ดำเนินการเฉพาะอากาศยานแบบที่มีความจำเป็นและเกินขีดความสามารถของช่าง ทบ. เท่านั้น, การจ้างซ่อมฯ จะต้องเปิดกว้างให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ทั้งด้านคุณภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับระดับสากลและด้านราคา เพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนชิ้นส่วนซ่อม, ลดเวลาการเข้าซ่อมบำรุงและทำให้อากาศยานของ ทบ. มีความพร้อมต่อการปฏิบัติภารกิจและปลอดภัยสูงสุด ทั้งนี้ การดำเนินการจะต้องสอดคล้องกับนโยบายด้านการส่งกำลังบำรุงอากาศยานของ ทบ. โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่ออากาศยานเป็นรายเครื่อง ตามจำนวนและหมายเลขอากาศยานที่ ยก.ทบ. กำหนด โดยมีการวางแผนจัดหาชิ้นส่วนซ่อม และการบริการไว้ล่วงหน้าให้สัมพันธ์กับงบประมาณและชั่วโมงบินประจำปีของอากาศยานที่ ทบ. กำหนด

๔. การขนส่ง

๔.๑ การจัดหายานพาหนะและการเช่ารถยนต์จากภาคเอกชน สนับสนุนให้กับหน่วยเป้าหมาย รวมทั้งหน่วยต่างๆ ที่มีความขาดแคลนทั่ว ทบ. เพื่อเป็นการเสริมสร้างความพร้อมรบ ความคล่องแคล่ว ความสมบูรณ์ในตัวเองในระดับที่เหมาะสม ต่อการตอบสนองภารกิจ

ที่หลากหลายรอบด้าน นอกเหนือจากภารกิจทางทหาร เช่น การบรรเทาสาธารณภัย การช่วยเหลือประชาชนการรักษาความสงบเรียบร้อย การปรามปรามยาเสพติด และการลักลอบค้าขายสิ่งผิดกฎหมาย บริเวณแนวชายแดน เป็นต้น

๔.๒ การจัดหายานพาหนะเพื่อพัฒนาศักยภาพของหน่วยทหารขนส่ง สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน และตลอดจนการเสริมสร้างเครือข่ายด้านการเคลื่อนย้าย และการขนส่ง โดยพิจารณาใช้ศักยภาพของภาครัฐ และภาคเอกชนภายในประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการส่งกำลังบำรุงของ ทบ. แบบรวมการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ประหยัด และลดความซ้ำซ้อน

๕. อื่น ๆ

๕.๑ พัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งด้านการบริหารจัดการคลัง สป. และด้านการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ส่งเสริมการใช้งานให้เกิดการขยายผล/ครอบคลุมไปยังหน่วยในสายงานส่งกำลังบำรุงและหน่วยใช้ให้สามารถใช้จ่ายประโยชน์จากระบบฯ ให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

๕.๒ ส่งเสริมมาตรการประหยัดพลังงาน โดยพิจารณาใช้หรือเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีสภาพเก่าและไม่ประหยัดพลังงาน ให้เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน และสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในหน่วยทหาร

๕.๓ สนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของ ทบ. ทั้งด้านการผลิต การซ่อมบำรุง ตลอดจนงานบริการขนส่งและงานบริการอื่น ๆ โดยเฉพาะการซ่อมบำรุงชิ้นคลัง เพื่อลดภาระงานที่ ทบ. ดำเนินการแล้วไม่คุ้มค่า หรืองานที่ภาคเอกชนสามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวาง โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพและกรอบระยะเวลาดำเนินการเป็นสำคัญ

๕.๔ การปรับปรุงระเบียบ/หลักเกณฑ์ด้านการส่งกำลังบำรุงให้สอดคล้องกับกฎหมาย, นโยบายของรัฐบาลและ กท. ตลอดจนโครงสร้างหน่วยและอัตราการจัดยุทโธปกรณ์ของ ทบ. ที่ได้มีการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงไป ให้ทันสมัยและสามารถดำเนินการสนับสนุนหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ หลักการส่งกำลังบำรุงและการปฏิบัติที่สะดวก รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์

๓. การจัดทำคำของบประมาณ ทบ.

ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล และให้ทุกหน่วยที่ได้รับงบประมาณต้องบริหารงบประมาณที่ได้รับ ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล นโยบายของ กท. และนโยบายของ ทบ. อย่างเคร่งครัด โดยการบริหารงบประมาณต้องดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถวัดผลสำเร็จของงานได้ตามตัวชี้วัดและเป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาล

กำหนด ให้ ผบ.หน่วย ทุกระดับชั้นกำกับดูแลการบริหารงบประมาณ ทุกชั้นตอน เพื่อมิให้เกิดข้อบกพร่องจนสร้างความเสียหายแก่ ทบ. โดยรวม (กองทัพบก, ๒๕๖๒ : ๑-๒๗)

สรุป นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ เป็นการเตรียมความพร้อมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ของ ทบ. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ที่ ทบ. รับผิดชอบต่อผลผลิต และผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานในทุกระดับ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยให้ความสำคัญกับแผนกลยุทธ์ที่ต้องเชื่อมโยงกับนโยบายที่รัฐบาลกำหนด เชื่อมโยงไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งการกำหนดกิจกรรมให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องและต่อเนื่องกันทั้งระบบ อันจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ ทบ. ส่งผลให้การเสริมสร้างกำลังกองทัพ และความพร้อมรบของ ทบ. มีความพร้อมทั้งในด้านกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ เพื่อรองรับการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการและภัยคุกคามในทุกรูปแบบ

ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

การจัดทำงบประมาณของกองทัพบก ให้ยึดถือยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม แผนปฏิบัติราชการของกองทัพบก แผนพัฒนากองทัพบก และนโยบายของกองทัพบก เป็นกรอบแนวทางในการเสนอขอตั้งงบประมาณ โดยให้กำหนดเป้าหมายการให้บริการของกองทัพบก กลยุทธ์ ผลผลิต กิจกรรม และตัวชี้วัด ซึ่งดำเนินการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล โดยการบริหารงบประมาณของกองทัพบกยึดถือหลักการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณจากหน่วยเหนือไปยังหน่วยรอง รวมทั้ง มีการติดตามและประเมินผลของกองทัพบกที่มุ่งเน้นเพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติราชการของกองทัพบก และให้ทราบว่าการดำเนินงานได้บรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำคำขอและจัดสรรงบประมาณในปีต่อไป

๑. งบประมาณกองทัพบก หมายถึง งบประมาณที่ได้รับจาก

- ๑.๑ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ๑.๒ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- ๑.๓ งบกลาง
- ๑.๔ รับโอนจากส่วนราชการอื่น

๒. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

- ๒.๑ หน่วยงบประมาณกองทัพบก มีหน้าที่

๒.๑.๑ จัดทำนโยบายด้านการงบประมาณของกองทัพบก และปฏิทินงบประมาณของกองทัพบก

๒.๑.๒ จัดทำประมาณการรายจ่ายประจำชั้นต่ำที่จำเป็น และประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง ให้เป็นไปตามนโยบายด้านการงบประมาณของกองทัพบก

๒.๑.๓ ดำเนินการจัดทำคำขอของประมาณการรายจ่ายประจำปีและแถลงป้องกันตลอดจนการชี้แจง ความสมเหตุสมผลของคำขอของประมาณ ในการนี้หน่วยงบประมาณกองทัพบกสามารถให้ ผู้บังคับหน่วยหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยมาชี้แจง หรือเรียกเอกสารหลักฐานมาประกอบการพิจารณาหรือ สามารถเปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่มเติมคำขอของประมาณที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่เหมาะสม ให้เป็นไปตามวิธีการและวงเงินที่คาดว่าจะได้รับ

๒.๑.๔ จัดทำและปรับปรุงต้นทุนผลผลิต กิจกรรม รวมทั้ง ปรับปรุงศูนย์ต้นทุนของกองทัพบกในระบบการบริหารการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยเหนือกำหนด

๒.๑.๕ บริหารจัดการระบบงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์กองทัพบก รวมทั้ง กำหนด หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับระบบงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์กองทัพบก

๒.๑.๖ วิเคราะห์งบประมาณและโครงการของกองทัพบก รวมทั้งการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยต่าง ๆ ในกองทัพบก

๒.๑.๗ ดำเนินการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเสนอสำนักงบประมาณและหน่วยเหนือตามระยะเวลาที่กำหนด

๒.๑.๘ กำหนด เพิ่ม ลด หรือเปลี่ยนแปลงเงินประจำงวดตามความจำเป็นของการปฏิบัติงานรวมทั้งการกำกับดูแลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยให้เป็นไปตามเงินประจำงวดที่ผู้บัญชาการทหารบกอนุมัติ

๒.๑.๙ กำหนดระยะเวลาของเงินประจำงวด ให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่หน่วยเหนือกำหนด

๒.๑.๑๐ กำหนดการรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และการประเมินผลตามแบบและระยะเวลาที่หน่วยเหนือกำหนด

๒.๑.๑๑ ขอทำความเข้าใจกับกระทรวงการคลัง และ สำนักงบประมาณในเรื่อง เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการใช้จ่ายงบประมาณ

๒.๑.๑๒ พิจารณากำหนดแบบทะเบียนคุมงบประมาณและแบบรายงาน เพื่อให้หน่วยในสายการงบประมาณยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ

๒.๑.๑๓ เร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยในกองทัพบกให้เป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่หน่วยเหนือกำหนด

๒.๑.๑๔ จัดทำรายงานประจำปีของกองทัพบกเสนอหน่วยที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ หน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลัก มีหน้าที่

๒.๒.๑ จัดทำประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางเสนอหน่วยงบประมาณกองทัพบก

๒.๒.๒ รวบรวมความต้องการงบประมาณในความรับผิดชอบ พร้อมทั้งตรวจสอบ และวิเคราะห์ความเหมาะสม คำนวณค่าของความต้องการดังกล่าว ให้เป็นไปตามนโยบายของกองทัพบกในข้อ ๒.๑.๑ ก่อนเสนอหน่วยงบประมาณกองทัพบก

๒.๒.๓ พิจารณาแบ่งสรรงบประมาณตามวงเงินที่กองทัพบกกำหนดและแบ่งมอบงบประมาณให้กับหน่วยเจ้าของงบประมาณให้อยู่ในวงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทัพบก

๒.๒.๔ รวบรวมและจัดทำแผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณเสนอหน่วยงบประมาณกองทัพบก

๒.๒.๕ รวบรวมและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการใช้จ่ายงบประมาณเสนอหน่วยงบประมาณกองทัพบก

๒.๒.๖ ติดตามการปฏิบัติงานและประเมินผลงานของหน่วยรับผิดชอบงบประมาณรอง

๒.๒.๗ เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยในความรับผิดชอบให้เป็นไปตามเป้าหมายของรัฐบาลและแนวทางที่กองทัพบกกำหนด

๒.๓ หน่วยรับผิดชอบงบประมาณรอง มีหน้าที่

๒.๓.๑ รวบรวมความต้องการงบประมาณในความรับผิดชอบ พร้อมทั้ง ตรวจสอบ และวิเคราะห์ความเหมาะสม คำนวณค่าของความต้องการดังกล่าว ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่กองทัพบกกำหนด ก่อนเสนอหน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลัก

๒.๓.๒ แจ้งผลการพิจารณาแบ่งสรรงบประมาณของหน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลักให้หน่วยเจ้าของงบประมาณทราบ เพื่อเตรียมการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๓ รวบรวมและจัดทำแผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณเสนอหน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลัก

๒.๓.๔ รวบรวมและจัดทำคำขออนุมัติเงินประจำงวดของงบประมาณในความรับผิดชอบ

๒.๓.๕ พิจารณาแบ่งมอบงบประมาณตามวงเงินที่กองทัพบกกำหนดและแบ่งมอบงบประมาณให้กับหน่วยเจ้าของงบประมาณให้อยู่ในวงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทัพบก

๒.๓.๖ รวบรวมและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ผลการใช้จ่ายงบประมาณ
เสนอหน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลัก

๒.๓.๗ ติดตามการปฏิบัติงานและประเมินผลงานของหน่วยเจ้าของ
งบประมาณ

๒.๓.๘ เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน งาน โครงการ
ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒.๔ หน่วยเจ้าของงบประมาณ มีหน้าที่

๒.๔.๑ จัดทำความต้องการงบประมาณในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับ
หลักเกณฑ์ที่กองทัพบกกำหนด เสนอหน่วยรับผิดชอบงบประมาณรอง

๒.๔.๒ จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเสนอหน่วย
รับผิดชอบงบประมาณรอง

๒.๔.๓ จัดทำบัญชีต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต ตรวจสอบข้อมูลค่าใช้จ่ายและ
ระบุค่าใช้จ่ายเข้าสู่กิจกรรมย่อยในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
จัดทำแผนเพิ่ม ประสิทธิภาพ และรายงานผลการดำเนินงาน เสนอหน่วยงบประมาณกองทัพบก

๒.๔.๔ รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณเสนอหน่วย
รับผิดชอบงบประมาณรอง

๒.๔.๕ เสนอขอเงินประจำงวดต่อหน่วยงบประมาณกองทัพบกผ่านหน่วย
รับผิดชอบงบประมาณรอง โดยให้สอดคล้องกับแผนการปฏิบัติงานประจำปี

๒.๔.๖ ใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของ
ทางราชการ

๒.๔.๗ แจ้งผลการผูกพันงบประมาณ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงการผูกพัน
งบประมาณ แล้วสำเนาหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้หน่วยถืองบประมาณและหน่วยงบประมาณกองทัพบก
ทราบตามที่กองทัพบกกำหนด

๒.๔.๘ แจ้งยอดเงินคงเหลือส่งคืนกองทัพบกและยอดเงินกันไว้เบิกเหลือในปี
เพื่อขยายระยะเวลาขอเบิกเงินไปยังหน่วยถืองบประมาณ และสำเนาให้หน่วยงบประมาณกองทัพบก
ทราบตามที่กองทัพบกกำหนด

๒.๔.๙ จัดทำทะเบียนคุมงบประมาณ และรายงานตามแบบให้เป็นไปตาม
ระยะเวลาที่หน่วยงบประมาณกองทัพบกกำหนด

๒.๕.๑๐ เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นที่ไปตามแผนงาน งาน โครงการ ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒.๕ หน่วยถืองบประมาณ มีหน้าที่

๒.๕.๑ ดำเนินการเบิกและจ่ายงบประมาณให้เป็นที่ไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการ

๒.๕.๒ ติดตามการบริหารงบประมาณของหน่วยเจ้าของงบประมาณให้เป็นที่ไปตามแนวทาง และกรอบระยะเวลาที่กองทัพบกกำหนด

๒.๕.๓ พิจารณาการใช้จ่ายเงินตามฎีกาเบิกเงินของหน่วยเจ้าของงบประมาณ ยกเว้นฎีกา เบิกเงินจากงบกลาง ให้เป็นที่ไปตามตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ

๒.๕.๔ ประสานกับหน่วยเจ้าของงบประมาณ เพื่อขอทราบยอดเงินคงเหลือ ส่งคืนกองทัพบก และรายงานตามแบบให้เป็นที่ไปตามระยะเวลาที่กำหนด

๒.๕.๕ ประสานกับหน่วยเจ้าของงบประมาณ ให้แจ้งยอดงบประมาณที่มีความจำเป็น ต้องกันไว้เบิกเหลือมปี เพื่อดำเนินการกันเงินไว้เบิกเหลือมปีและขยายเวลาขอเบิกเงิน ตามที่กระทรวงการคลัง และ/หรือกองทัพบกกำหนด

๒.๕.๖ จัดทำทะเบียนคุมงบประมาณและรายงานตามแบบให้เป็นที่ไปตาม ระยะเวลาที่หน่วยงบประมาณกองทัพบกกำหนด

๒.๖ หน่วยการเงินกองทัพบก มีหน้าที่

๒.๖.๑ ควบคุมการเบิกจ่ายเงินของหน่วยถืองบประมาณ ทั้งส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคเพื่อให้ทราบผลการเบิกจ่ายที่ถูกต้องและทันเวลา

๒.๖.๒ เบิกเงินงบประมาณของกองทัพบก รวมทั้งที่เบิกจ่ายแทนส่วนราชการอื่น จากกรมบัญชีกลาง

๒.๖.๓ พิจารณาการใช้จ่ายเงินตามฎีกาเบิกเงินของหน่วยถืองบประมาณว่ามีเงิน ประจํางวดของหน่วยรายการนั้น ๆ เพียงพอ และเป็นการใช้เงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบแผน ของทางราชการก่อน บันทึกคำขอเบิกเงินลงในระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังกรมบัญชีกลาง

๒.๖.๔ ตรวจสอบการขอกันเงินไว้เบิกเหลือมปี และขอขยายระยะเวลาขอเบิก เงินที่ขอกันไว้

๒.๖.๕ จัดทำทะเบียนคุมงบประมาณและรายงานตามแบบให้เป็นที่ไปตาม ระยะเวลาที่หน่วย งบประมาณกองทัพบกกำหนด

๒.๗ หน่วยตรวจสอบภายในกองทัพบก มีหน้าที่

๒.๗.๑ ตรวจสอบการจัดทำและการบันทึกบัญชีคุมงบประมาณของหน่วยถึงงบประมาณให้ ถูกต้องตามที่กองทัพบกกำหนด

๒.๗.๒ ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยถึงงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทัพบก และถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

๒.๗.๓ เร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามระยะเวลาของเงินประจำงวด

๒.๗.๔ รายงานผลการดำเนินงานในข้อ ๒.๗.๑ ถึงข้อ ๒.๗.๓ ให้ผู้บัญชาการทหารบกทราบ แล้วแจ้งให้หน่วยงบประมาณกองทัพบกทราบ พร้อมกับข้อเสนอแนะอันเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการควบคุมการบริหารงบประมาณของกองทัพบกอย่างสม่ำเสมอตามห้วงระยะเวลาที่กำหนด

๓. กระบวนการงบประมาณของกองทัพบก ประกอบด้วย ๓ ภาค ได้แก่

๓.๑ ภาคการจัดทำงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำประมาณการรายจ่ายขั้นต่ำที่จำเป็น การประมาณการรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง การจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยในกองทัพบกกระทำโดยคณะกรรมการกำหนดและจัดสรร แผนงาน โครงการ และงบประมาณกองทัพบก และคณะอนุกรรมการกำหนด และจัดสรร แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านต่าง ๆ

๓.๒ ภาคการบริหารงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำแผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ การอนุมัติเงินประจำงวด/การสั่งจ่ายงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ

๓.๓ ภาคการติดตามและประเมินผล ได้แก่ การติดตามการดำเนินงาน การประเมินผลด้านกระบวนการทำงาน ด้านผลการดำเนินงานและด้านการใช้จ่ายงบประมาณ การติดตามและประเมินผล แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ประกอบด้วย การติดตามและประเมินผลงานของหน่วยตามสายงานงบประมาณ และการติดตาม และประเมินผลงานของหน่วยตามสายงานโครงการ

๔. การรายงานผลการผูกพันงบประมาณและแผน/ผลการใช้จ่ายงบประมาณ

๔.๑ หน่วยเจ้าของงบประมาณ จัดทำรายงานผลการผูกพันงบประมาณและแผน/ผลการใช้จ่ายงบประมาณเฉพาะรายการที่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในกลุ่มงานที่รับผิดชอบเสนอตรงต่อหน่วยงบประมาณกองทัพบกตามแบบรายงานและระยะเวลาที่กำหนดรวมทั้งสำเนาให้หน่วยรับผิดชอบงบประมาณรองและหน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลัก เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าในการใช้จ่ายงบประมาณ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ หน่วยงานประมาณกองทัพบก จัดทำข้อมูลแผน/ผลของการจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายงบประมาณของงาน/โครงการของกองทัพบก เพื่อให้สามารถเร่งรัดการปฏิบัติงาน และการ ใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนและนโยบายที่รัฐบาลกำหนด

๕. การประเมินผลตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์

เป็นการประเมิน ด้วยตนเองและรับการประเมินจากหน่วยเหนือ เพื่อให้ทราบความสำเร็จของผลการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการให้บริการของกองทัพบก และกระทรวงกลาโหม โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์และประเมินความสำเร็จในการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ หรือแนวทางการประเมินผล ตามที่กองทัพบกกำหนด ทั้งนี้ การจัดทำต้นทุนผลผลิต/กิจกรรม หน่วยรับผิดชอบงบประมาณและหน่วยเจ้าของงบประมาณ ต้องจัดทำบัญชีต้นทุนต่อหน่วยผลผลิต การตรวจสอบข้อมูลค่าใช้จ่ายของปีงบประมาณและการระบุค่าใช้จ่ายเข้าสู่กิจกรรมย่อย การจัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพและการรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบต้นทุนที่แท้จริงของแต่ละกิจกรรม (กองทัพบก, ๒๕๖๒ : ๑-๒๓)

สรุป ระเบียบกองทัพบกกว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นระเบียบงบประมาณของกองทัพบกที่ปรับเปลี่ยนมาจากระบบงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยใช้แนวคิดระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting System : SPBBS) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณของกองทัพบก

แนวคิดระบบงบประมาณ

๑. ความเป็นมาของงบประมาณ

การจัดทำงบประมาณได้เริ่มขึ้นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ ในราวคริสต์ศตวรรษที่ ๑๗-๑๘ ซึ่งเป็นสมัยที่สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจที่จะอนุมัติรายได้ และรายจ่ายของรัฐบาล ต่อมาในศตวรรษที่ ๑๙ ประเทศในภาคพื้นยุโรปจึงได้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งการจัดทำงบประมาณนั้นรัฐบาลกลางเป็นผู้จัดทำขึ้นก่อน และต่อมาจึงได้ขยายขอบเขตไปถึงรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานธุรกิจใหญ่ ๆ ในเอกชน ซึ่งวัตถุประสงค์ในการจัดทำงบประมาณในระยะแรกนั้น เพื่อประโยชน์ทางการเมือง และการคลังเท่านั้น กล่าวคือ เพื่อให้ฝ่ายนิติบัญญัติใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบ และควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล รวมถึง เพื่อจัดระเบียบการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า นอกจากวัตถุประสงค์ทางการเมืองและการคลังแล้ว การจัดทำงบประมาณแผ่นดินยังมีวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ และสังคม

ด้วย สำหรับประเทศไทยนั้นได้มีการจัดทำและแก้ไขปรับปรุงการจัดทำงบประมาณ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศโดยเริ่มจากการรวมตัวเลขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ทั้งนี้การนำระบบงบประมาณมาใช้อย่างจริงจังเริ่มในสมัยของ ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้ประกาศใช้ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการขึ้นเป็นครั้งแรกพร้อมกับการจัดตั้งสำนักงบประมาณ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างเป็นขั้นตอนควบคู่กับการวางแผนการพัฒนาในด้านอื่น ๆ จากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ รัฐบาลได้เปลี่ยนระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบการวางแผน การทำกำหนดการ และการงบประมาณ (Planning Programming Budgeting System : PPBS) (อนันตพร กาญจนรัตน์, ๒๕๔๖ : ๒) และจากวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรงซึ่งส่งผลกระทบต่อทางการเงิน และการคลังอย่างมาก ทำให้องค์กรภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดการบริหาร และวิธีการปฏิบัติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการปรับเปลี่ยนบทบาทขององค์กรภาครัฐในสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ โดย ในระยะสั้นองค์กรภาครัฐจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อสนองตอบต่อวัตถุประสงค์ในการปรับองค์กร คือ ทบทวนบทบาท ภารกิจ ที่ซ้ำซ้อนและไม่มีความจำเป็น ว่ามีงานใดที่สมควรให้ภาคเอกชน หรือองค์กรส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบและดำเนินการแทนปรับปรุงรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยกำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายขององค์กรอย่างเป็นรูปธรรม โดยต้องสามารถแสดงเป็นจำนวนเงินได้ สำหรับในระยะยาวรัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปในลักษณะของคร่อมเพื่อปรับเปลี่ยนระบบบริหารภาครัฐให้ไปสู่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งองค์กรภาครัฐต้องทบทวนบทบาทหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม และองค์กรอื่น ๆ ของรัฐ เพื่อกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์กร ซึ่งส่งผลให้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๖ รัฐบาลได้เปลี่ยนระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBBS) จนถึงปัจจุบัน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ๒๕๔๐ : ๑-๓)

๒. ความหมายของงบประมาณ

คำว่า “งบประมาณ” ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Budget” มาจากภาษาฝรั่งเศสโบราณว่า “Bougette” รากศัพท์เดิม หมายถึง กระเป๋า หรือถุงของรัฐบาล ซึ่งเสนาบดีคลังของกษัตริย์ใช้บรรจุเอกสารต่าง ๆ ที่แสดงถึงความต้องการของประเทศ และทรัพยากรที่มีอยู่ ปัจจุบันคำว่า “งบประมาณ” มีความหมายแตกต่างกันไปตาม เวลา สถานการณ์ และลักษณะ โดยทั่วไปจะมองในรูปของตัวเลขเป็นส่วนใหญ่ “ งบประมาณ” ในความหมายอย่างกว้าง ๆ หมายถึง แผนการ

เงินที่ใช้เป็นรูปแบบสำหรับการปฏิบัติการในอนาคต และเป็นเครื่องมือควบคุม และกำกับ การปฏิบัติการเหล่านั้น ซึ่งเป็นการคาดคะเนรายรับและค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในกาลข้างหน้า ดังนั้น งบประมาณจึงเป็นแผนที่เป็นกิจจะลักษณะแสดงถึงการใช้จ่ายทรัพยากร แรงงาน วัสดุและอื่นๆ (ไกรยุทธ ธีรตยาสินันท์, ๒๕๒๘ : ๘) นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของงบประมาณต่างกัน ออกไป ดังนี้ อินสอน บัวเขียว (๒๕๓๗ : ๑๖๔-๑๖๗) กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการ ดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ในอนาคต งบประมาณเป็นการวางแผน การจัดหา และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด แต่เกิดผลประโยชน์อย่างสูงสุด ซึ่งตามปกติกำหนดแผนดังกล่าวออกเป็นตัวเลขเพื่อให้หน่วยงาน สามารถดำเนินงานได้ผลสำเร็จตามเป้าหมาย งบประมาณอาจจะเป็นตัวกำหนดงบการเงินของ กิจการไว้ล่วงหน้า เพื่อควบคุมการดำเนินงาน โดยมีการวางแผนในระยะเวลาใด ช่วงใดช่วงหนึ่ง ส่วนใหญ่อาจเป็น ๖ เดือน ๑ ปี ๓ ปี ๕ ปี ๑๐ ปี หรือ ๑๕ ปี สมานิต บุญญาสัย (อ้างถึงใน อาริลักษณ์ พงษ์โสภา, ๒๕๔๕ : ๑๒) กล่าวว่า งบประมาณ หมายถึง แผนที่จัดทำขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือ ที่แสดงถึงนโยบายของผู้บริหารในการดำเนินงานและควบคุมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (๒๕๕๐ : ๒๑) ยังได้ให้ความหมายของงบประมาณว่า หมายถึง แผนการเงิน ซึ่งแสดงวัตถุประสงค์ จำนวนของรายจ่ายและแหล่งที่มา และจำนวนของรายรับในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งมีระยะเวลาที่กำหนดจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน โดยปกติจะมีระยะเวลา ๑ ปี

จากความหมายข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การงบประมาณประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

๒.๑ เป็นการวางแผนการบริหารของรัฐบาล แสดงกิจกรรม หรือโครงการที่จะ ปฏิบัติและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

๒.๒ เป็นการประมาณค่าใช้จ่าย และที่มาของรายได้เพื่อการใช้จ่ายนั้น ๆ

๒.๓ มีระยะเวลาที่แน่นอน (หมายถึงในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ที่แน่นอนเรียกว่า “ปีงบประมาณ” หรือ Fiscal year ซึ่งโดยทั่วไปมักเป็น ๑ ปี แต่อาจจะมาก หรือน้อยกว่า ๑ ปี ก็ได้)

๒.๔ เป็นแผนงาน/โครงการที่ฝ่ายบริหารจัดทำขึ้น เพื่อเสนอขออนุมัติจากรัฐสภา สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง การกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินหรือประมาณการ รายรับ-รายจ่าย ล่วงหน้า การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแสดงในรูปตัวเงินมีระยะเวลา กำหนดที่แน่นอน โดยแสดงกิจกรรมหรือโครงการที่จะปฏิบัติ ซึ่งหมายรวมถึงการประมาณ บริการ กิจกรรม/โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการ สนับสนุนการดำเนินงาน ให้บรรลุตามแผนที่กำหนดไว้ (นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์, ๒๕๔๔ : ๑๗)

๓. ความสำคัญของงบประมาณ

จากความหมายของงบประมาณที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่างบประมาณ มีความสำคัญเพราะเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการบริหารราชการของประเทศ นอกจากนี้

รัฐบาลยังสามารถนำงบประมาณไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายและในลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๓.๑ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินในด้านต่างๆ เช่น จัดให้งานต่าง ๆ ที่รัฐบาลประสงค์จะดำเนินการได้รับการกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ดำเนินการตามนโยบาย แผนงานตลอดจนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับบรรจุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน

๓.๒ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ งบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาลถือเป็นรายจ่ายที่มากที่สุดของประเทศ และมีบทบาทต่อการพัฒนาประเทศ และสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนได้มากที่สุด รัฐบาลสามารถนำงบประมาณไปใช้ในโครงการลงทุน เพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ

๓.๓ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการอาศัยกลไกการวางแผน การจัดสรรเงินงบประมาณไปในด้านต่างๆ ที่เหมาะสม สอดคล้องกับแผนพัฒนา วางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด

๓.๔ เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรมในระหว่างประชาชน ในรูปแบบต่างๆ โดยการจัดสรรงบประมาณไปสู่งานที่สามารถช่วยยกฐานะและความเป็นอยู่ของประชาชนที่ยากจนหรือด้อยโอกาสให้สูงขึ้น เช่น โครงการเกี่ยวกับสาธารณสุข โภค อันได้แก่ การสร้างถนน ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ไปสู่ชนบท เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพและคุณภาพชีวิตสูงขึ้น เป็นต้น

๓.๕ เป็นเครื่องมือในการรักษาเสถียรสภาพทางเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ โดยการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจ เช่น การใช้มาตรการภาษีอากรในภาวะเงินเฟ้อ หรือในภาวะเงินฝืดรัฐบาลอาจใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือทางการคลังโดยการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มากขึ้นและอาจจะมากกว่ารายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บได้จากภาษีอากรในลักษณะของงบประมาณขาดดุล เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณเงินในระบบให้มากขึ้น

๓.๖ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์งานและผลงานที่รัฐบาลจะดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศ เนื่องจากงบประมาณเป็นที่รวมของแผนงานและงานที่รัฐบาลจะดำเนินการในแต่ละปีในด้านต่างๆ ดังนั้น รัฐบาลจึงใช้เอกสารงบประมาณสื่อให้ประชาชนทราบถึงแผนงานและงาน โครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลจะดำเนินการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการเสียภาษีอากรให้รัฐบาล (ไพรัช ตระการศิริพันธ์, ๒๕๔๔ : ๗)

งบประมาณเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องเอาใจใส่และดูแลเป็นพิเศษ เนื่องจากงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุน ให้การดำเนินงานหรือภารกิจอื่น ๆ ในองค์การสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดี นักวิชาการหลายท่านแสดงทัศนะถึงความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณไว้ดังนี้ อินสอน บัวเขียว (๒๕๓๗ : ๑๖๗-๑๖๙) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของงบประมาณไว้ดังนี้ ๑. งบประมาณเป็นเครื่องมือที่ผู้บริหารองค์การ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่สร้างขึ้นมาโดยการมองเห็นอนาคตอย่างคร่าว ๆ โดยอาจจะได้จากการพยากรณ์สิ่งต่าง ๆ ควบคู่กัน กับภาวะเศรษฐกิจต่าง ๆ ไปในตัว ๒. เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานของตนเอง หรือของหน่วยงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานให้ถึงจุดหมาย ๓. ในแง่ของการบริหารงาน จะเห็นว่าประสิทธิภาพของการบริหารงานนั้นจะต้องใช้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ หรือความชำนาญพิเศษของแต่ละคนให้เห็นประโยชน์ของหน่วยงานเป็นที่ตั้ง และ ๔. เพื่อให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าใจลักษณะงาน และปฏิบัติงานต่อเนื่องกัน มีความชำนาญเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหาความรู้ เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้บริหารเข้าใจในเรื่องงบประมาณอย่างดีแล้ว ก็ควรกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ไว้ อย่างชัดเจน จะช่วยให้การดำเนินงาน สัมฤทธิ์ผล ได้เร็วยิ่งขึ้น เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และ จรินทร์ เทศวานิช (อ้างถึงใน เดช ดอนจันทร์โคตร, ๒๕๕๐ : ๘) กล่าวถึงความสำคัญของงบประมาณไว้ว่าเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน เพราะเป็นแผนงานการเงินที่มีการกำหนดรายรับและรายจ่ายของงาน /โครงการต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า จึงทำให้ผู้บริหารใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการควบคุมนโยบายของหน่วยงานในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าดำเนินการตามแผนที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นการวัดความสามารถของผู้บริหารไปพร้อมกันด้วย

สรุปว่า งบประมาณมีประโยชน์โดยตรงต่อฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะเป็นในรูปองค์กร ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ เพราะว่างบประมาณมีส่วนสำคัญที่ทำให้การทำงานสำเร็จไปสู่ วัตถุประสงค์หลักขององค์การ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และยังสามารถเป็นเครื่องมือในการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. ระบบงบประมาณ (Budgeting System)

การใช้งบประมาณเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศ จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อแปลงนโยบายที่กำหนดไว้ในแผนต่าง ๆ ในการบริหารประเทศในห้วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ ให้เป็นทรัพยากรที่จะต้องใช้จ่าย ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะจัดสรรกลับไปสู่ประชาชน โดยต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชากรอย่างแท้จริง ดังนั้นในกระบวนการดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการใช้ระบบงบประมาณมาเป็นเครื่องมือในการแปลงนโยบาย เป็นทรัพยากรที่จะใช้อย่าง

เหมาะสมและบรรลุเป้าหมาย ระบบงบประมาณได้มีการพัฒนาตามลำดับขององค์ความรู้และความสลับซับซ้อนของระบบงบประมาณ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

๔.๑ ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ (Line-Item Budgeting System)

เป็นการจัดทำงบประมาณ โดยแสดงรายละเอียดของความต้องการทุกรายการ เป็นระบบงบประมาณแบบดั้งเดิม (Conventional/Traditional Budget) เนื่องจากการจัดทำงบประมาณในยุคแรก ๆ จำนวนงบประมาณมีจำนวนน้อยและความรู้ในเรื่องระบบงบประมาณยังไม่กว้างขวาง จึงใช้ความง่ายในการจัดทำ และตรวจสอบปัจจัยนำเข้า (Input) ซึ่งสะดวกต่อการปฏิบัติระบบการจัดทำแบบนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การควบคุมการใช้จ่ายโดยมุ่งเน้นให้มีการทำบัญชีการใช้จ่ายในโครงการต่างๆ ของรัฐบาล มีบทบาทที่เด่นชัดคือ ๑. เป็นเครื่องมือของฝ่ายนิติบัญญัติในการควบคุมฝ่ายบริหาร และ ๒. เป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารที่ควบคุมการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติงานต่างๆ ที่ป้องกันการทุจริตได้ดีกว่างบประมาณรูปแบบอื่น โดยมีลักษณะสำคัญของระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ คือ ๑. การจำแนกหมวดหมู่ และรายการค่าใช้จ่ายในงบประมาณมืออยู่อย่างละเอียด ๒. การโอนย้ายงบประมาณรายจ่ายระหว่างหมวดหมู่ และรายการกระทำได้ยาก (ไพรัช ตระการศิริพันธ์, ๒๕๔๔ : ๙)

๔.๒ ระบบงบประมาณแบบแสดงผลงาน (Performance Budgeting System)

เป็นงบประมาณที่ได้พัฒนารูปแบบจากงบประมาณแบบแสดงรายการ รูปแบบงบประมาณแบบแสดงผลงานนั้นจะแสดงแผนงานของการใช้จ่ายต่าง ๆ ว่าจะทำอะไร มีแผนการทำงานอย่างไร โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายการใช้จ่ายของแต่ละแผนงานหรือโครงการ รัฐบาลสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานในส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ได้รับงบประมาณว่าทำงานได้ผลหรือไม่ และประสิทธิภาพในการทำงานเป็นอย่างไร (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, ๒๕๔๓ : ๔๐๖) บทบาทของระบบงบประมาณแบบแสดงผลงาน คือ ๑. เป็นเครื่องมือในการจัดการ ๒. เป็นเครื่องมือแสดงการบรรลุผลงานของงานหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ของรัฐบาล ๓. เป็นเครื่องมือวิเคราะห์และดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ โดยมีลักษณะสำคัญ คือ ๑. เน้นงานและเป้าหมายของงาน ๒. ระบุค่าใช้จ่ายต่อหน่วยเพื่อการวัดผลงาน (ไพรัช ตระการศิริพันธ์, ๒๕๔๔ : ๑๐)

๔.๓ ระบบงบประมาณแบบการวางแผน กำหนดการ และงบประมาณ (Planning Programming Budgeting System : PPBS)

เป็นรูปแบบงบประมาณที่เน้นความสำคัญในเรื่องประสิทธิภาพการใช้จ่ายทรัพยากรหรือเงินงบประมาณแผ่นดิน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนงานต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งหน่วยงานที่ของงบประมาณจะจัดโครงสร้างของแผนงาน หรืองานหรือ

โครงการขึ้นมาในแต่ละแผนงานหรือโครงการจะแสดงค่าใช้จ่ายและผลที่จะได้รับจากแผนงานหรือโครงการดังกล่าวไว้ด้วย ในการจัดสรรงบประมาณจะมีการวิเคราะห์การเลือกแผนงานหรือโครงการที่มีความเหมาะสมตามลำดับก่อนหลัง ซึ่งจะทำให้การใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดทำงบประมาณนั้น จะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม เป็นผู้กำหนดแผนงาน สำนักงบประมาณจะไม่ควบคุมรายละเอียด แต่จะเป็นผู้อนุมัติเงินงบประมาณให้แก่แผนงานหรือโครงการที่เลือก และจะควบคุมตรวจสอบและประเมินผลงานของแต่ละแผนงาน หรือโครงการว่าสามารถทำงานบรรลุเป้าหมายของแผนงาน หรือโครงการอย่างไร บทบาทของระบบงบประมาณแบบการวางแผนกำหนดการและงบประมาณ คือ ๑. กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ กล่าวคือหน่วยงานที่ของงบประมาณจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนของโครงการหรือแผนงานที่จะทำ ๒. กำหนดแผนการทางการเงิน หน่วยงานจะต้องกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินในการทำงานหรือการพัฒนาโครงการที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต ๓. การวิเคราะห์การเลือกแผนการหน่วยงานจะต้องทำการวิเคราะห์ทางเลือกและการใช้จ่ายแบบต่าง ๆ ในการทำงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีลักษณะที่สำคัญ คือ ๑. เน้นการวางแผนล่วงหน้าในระยะยาว และระบุกิจกรรมในแต่ละปี ๒. เน้นการวิเคราะห์ผลได้/ผลเสีย และการเปรียบเทียบทางเลือกงาน/โครงการ

๔.๔ ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting System : SPBBS)

ในช่วงทศวรรษ ๑๙๘๐ จนถึงปัจจุบัน กลุ่มประเทศองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด ๒๙ ประเทศ ได้มีการปฏิรูประบบงบประมาณโดยใช้แนวทางของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโดยการผสมผสานลักษณะสำคัญของระบบงบประมาณแบบต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน โดยมีแนวทาง ประกอบด้วย ๑. ใช้กลยุทธ์ทางการคลังเพื่อเพิ่มการเชื่อถือได้ของการดำเนินงานของรัฐบาล โดยมีการกำหนดกรอบการคลังให้อิงกับกฎหมาย โดยการให้คำสัญญาทาง ๒. ใช้การวางแผนงบประมาณแบบหลายปี ทำให้สามารถเพิ่มวิสัยทางการคลัง การกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายทางการคลังโดยรวม และการแสดงนัยของการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณของปีงบประมาณต่อไป ๓. ใช้การกำหนดวงเงินงบประมาณจากเบื้องบน ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยในการประสานให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายของรัฐและแผนงานที่หน่วยงานของรัฐดำเนินงาน ๔. ให้อิสระแก่หน่วยงานในการตัดสินใจระดับปฏิบัติการมากขึ้น ๕. มีการเพิ่มความรับผิดชอบต่อผลงานเป็นสิ่งที่ควบคู่ไปกับการผ่อนคลาย การควบคุมปัจจัยนำเข้า ทำให้มีการมุ่งเน้นการพัฒนาตัวชี้วัดผลงาน และมีการระบุข้อมูลของงานรูปแบบต่าง ๆ ไว้ในเอกสารงบประมาณและรายงานประจำปี ๖. มีการนำแนวคิดในการจัดการของภาคเอกชนมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงิน เพื่อให้

ประชาชน ทราบถึงต้นทุน ที่แท้จริงในการให้บริการของภาครัฐ สำหรับระบบงบประมาณที่ประเทศไทยได้ใช้มาแล้วมีลักษณะรวมอำนาจ ไม่สามารถสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสภาพแวดล้อม จึงมีแรงผลักดันทั้งภายในและภายนอกสำนักงานงบประมาณที่ต้องการให้มีการปรับปรุงระบบงบประมาณอย่างจริงจัง เพื่อให้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและเอื้อต่อการแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างให้มีกลยุทธ์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม มีการจัดลำดับความสำคัญ สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในระยะยาว (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, ๒๕๔๖ : ๔๗-๕๕)

สรุปว่า ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ คือวิธีการที่เป็นระบบในการระบุพันธกิจขององค์กร เป้าหมายและวัตถุประสงค์ และมีการประเมินผลสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้ได้ผลผลิต และผลลัพธ์ที่สอดคล้องกันกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เป็นระบบที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเงิน และการพัสดุ ที่สะท้อนให้เห็นถึงผลสำเร็จของงานหรือพันธกิจต่างๆ ขององค์กรหรือของรัฐภายใต้ระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและ ทำให้ประเทศชาติมั่นคง มั่นคง และพึ่งตนเองได้ โดยสิ่งสำคัญในการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน คือ การวัดผลการดำเนินงาน โดยกำหนดหน่วยนับในการตรวจวัดและประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งการวัดผลการดำเนินงานนี้จะต้องชัดเจน สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ได้จริงและเหมาะสมกับเวลา (สำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๔ : ๓๖)

สรุป แนวคิดเรื่องระบบงบประมาณ คือ วิธีการในการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กร ซึ่งมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ แต่ละแนวคิดมีข้อดีและข้อเสียต่างกันไปซึ่งแต่ละองค์กรจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับองค์กรของตนเอง สำหรับประเทศไทยได้นำเอาแนวคิดระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์มาใช้ ซึ่งเป็นระบบที่มีความรอบคอบ รัดกุมในทุกขั้นตอน เริ่มจากการระบุพันธกิจขององค์กร เป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมทั้ง มีการประเมินผลสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ที่สอดคล้องกันกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เป็นระบบที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเงิน และการพัสดุที่สะท้อนให้เห็นถึงผลสำเร็จของงานหรือพันธกิจต่างๆ ขององค์กรหรือของรัฐภายใต้ การระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance)

ทฤษฎีการบริหารจัดการ

การบริหารเป็นเรื่องที่มีประวัติความเป็นมาเก่าแก่พอ ๆ กับอารยธรรม แต่หลักและทฤษฎีการบริหารเพิ่งจะได้รับความสนใจอย่างจริงจัง โดยภายหลังการปฏิวัติอุตสาหกรรมของประเทศในแถบยุโรปสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีลักษณะเปลี่ยนแปลงไป การรวมกลุ่มกันทำงาน

เริ่มมีปัญหายุ่งยากขึ้น จึงได้มีผู้คิดค้นและพยายามหาวิธีศึกษาวิชาการด้านการบริหารเพื่อแก้ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

๑. ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นเรื่องที่นักวิชาการให้ความสนใจศึกษา และกล่าวถึงความหมายของการบริหารไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Harold Koontz (1964 : 4) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเวลา เป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติงาน

London Peter F. Drucker. (1979 : 1) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การทำให้งานต่าง ๆ ลุล่วงไป โดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ

D. Waldo (1955 : 6) กล่าวว่า การบริหารหมายถึงความพยายามของมนุษย์ในการร่วมมือประสานงานรูปแบบหนึ่งที่มีระดับของความมีเหตุผลอย่างสูง Waldo ได้อธิบายว่า การบริหารนั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นความร่วมมือประสานงานที่มีเหตุผลแต่เพียงรูปแบบเดียว ทั้งนี้เพราะอาจปรากฏการร่วมมือประสานงานในเชิงการเป็นศัตรู (Antagonistic Cooperation) ในระบบการแข่งขันระหว่างบริษัทเอกชนต่าง ๆ เป็นต้น

ชูป กาญจนประกร (๒๕๒๐ : ๑) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปที่ร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

สมพงษ์ เกษมสิน (๒๕๒๑ : ๖) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาประกอบการตามกระบวนการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญทัน ดอกไธสง (๒๕๓๕ : ๑) ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหารโดยอธิบายว่า “การบริหารประกอบด้วยคำสองคำ คือ การ ซึ่งหมายถึง กิจ งาน ธุรกิจหน้าที่ และคำว่า บริหาร ซึ่งหมายถึง ดูแล รักษา ปกครอง การรักษาตามกฎหมาย ในภาษาอังกฤษนิยมใช้อยู่สองคำ คือ การบริหาร (Administration) หมายถึง การแสดงหรือกระบวนการบริหาร และประกอบการตามหน้าที่การบริหารทางสาธารณะซึ่งแตกต่างกับการกำหนดนโยบาย และหมายรวมถึงกลุ่มของบุคคลผู้ทำหน้าที่ในการบริหาร หรือกลุ่มของบุคคล ซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารทางการเมืองในรัฐบาลหรือคณะกรรมการ รวมถึงคำที่ใช้กับองค์การบริหาร ส่วนคำว่าจัดการ (Management) นั้น หมายถึง การจัดทำกรบริหาร และการควบคุม นำมาเกี่ยวกับธุรกิจทำให้เสร็จ หรือองค์การแสดงการจัดการทำกรบริหาร หรือองค์การที่ทำหน้าที่นำและควบคุมธุรกิจ

ธงชัย สันติวงษ์ (๒๕๓๗ : ๙ - ๑๒) ได้กล่าวถึง ความหมายของการบริหาร โดยการอธิบายความหมายของคำจำกัดความ ซึ่ง Peter F. Drucker ได้กล่าวถึงภายในสภาพองค์การนั้น

ทรัพยากรด้านบุคคล จะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ให้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เช่น เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูล ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้า หรือบริหารออกจำหน่ายและตอบสนองความพอใจให้กับสังคม สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (๒๕๔๐ : ๔ - ๑๔) ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารว่า หมายถึง การกระทำร่วมกันด้วยความตั้งใจของกลุ่มบุคคลอย่างร่วมแรงร่วมใจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกันอย่างมีเหตุผล

สรุปว่า ความหมายของการบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จลุล่วงโดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการจัดสรร คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ให้มีปริมาณ และคุณภาพเหมาะสม และมากเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๒. แนวคิดทฤษฎีเรื่องหลักการบริหาร

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้เสนอแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการบริหารคือ ซึ่งได้รับความสนใจ และนำมาใช้อย่างกว้างขวาง อาทิเช่น

๒.๑ ทฤษฎีบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ของ Frederick W. Taylor ซึ่งได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑.๑ สร้างหลักการทำงานที่เป็นวิทยาศาสตร์สำหรับการทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ของงานแทนหลักตามความเคยชิน ซึ่งคนงานเคยใช้ปฏิบัติกันสืบมา

๒.๑.๒ คัดเลือกคนงานตามกฎเกณฑ์วิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้คนที่เหมาะสมกับงาน คนแต่ละคนมีความถนัดไม่เหมือนกัน ผู้จัดการมีหน้าที่มอบหมายประเภทของงานที่คนงานแต่ละคนถนัดที่สุดและทำงานได้ดีที่สุด

๒.๑.๓ พัฒนาคนงาน โดยการสอนให้คนงานทำงานถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ การจัดการ แทนที่จะปล่อยให้คนงานทำงานกันไปตามใจชอบ

๒.๑.๔ สร้างบรรยากาศการร่วมมือในการทำงานอย่างฉันทมิตรระหว่างฝ่ายจัดการและฝ่ายคนงาน

๒.๒ Henri Fayol นักอุตสาหกรรมชาวฝรั่งเศส ได้เขียนหนังสือ Administration Industrial et General ในปี ๑๙๑๖ เพื่ออธิบายและชี้ให้เห็นถึงหน้าที่และการบริหารของผู้จัดการองค์การ และวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินการขององค์การบรรลุเป้าหมายสำหรับการบริหารงานนั้น ผู้บริหารจะต้องมีหน้าที่ทางการบริหาร (Functional Approach) ๕ ประการ ดังนี้

๒.๒.๑ การวางแผน (Planning)

๒.๒.๒ การจัดองค์การ (Organizing)

๒.๒.๓ การบังคับบัญชาสั่งการ (Commanding)

๒.๒.๔ การประสานงาน (Coordinating)

๒.๒.๕ การควบคุม (Controlling)

นอกจากนั้นได้เสนอหลักทั่วไปในการบริหาร (General Principles of Management) เพิ่มเติมอีก ๑๔ ประการ คือ ๑. การแบ่งงานกันทำ (Division of Work) ๒. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) ๓. วินัย (Discipline) ๔. เอกภาพของการบังคับบัญชา (Unity of Command) ๕. เอกภาพของการอำนวยการ (Unity of Direction) ๖. ผลประโยชน์ส่วนตัวต้องเป็นรองผลประโยชน์ทั่วไป (Subordination of Individual) ๗. ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration of Personnel) ๘. การรวมอำนาจ (Centralization) ๙. สายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) ๑๐. การมีระเบียบแบบแผน (Order) ๑๑. ความเป็นธรรม (Equity) ๑๒. เสถียรภาพในการปฏิบัติงาน (Stability of Tenure of Personnel) ๑๓. ความคิดริเริ่ม (Initiative) ๑๔. ความร่วมแรงร่วมใจ (Esprit de Corps)

๒.๓ ทฤษฎีระบบราชการของ Max Weber ได้สร้างตัวแบบในอุดมคติ (Ideal Type) ขององค์การขนาดใหญ่ หรือระบบราชการ ซึ่งมีลักษณะการบริหาร ดังนี้

๒.๓.๑ ลำดับชั้นการบังคับบัญชา (Hierarchy) คือ โครงสร้างการบริหารเป็นรูปปิระมิด (Pyramid) ผู้ที่อยู่ระดับชั้นสูงกว่า จะทำการบังคับบัญชาและควบคุมผู้อยู่ในระดับชั้นการบังคับบัญชาที่ต่ำกว่าเป็นหลั่นชั้น

๒.๓.๒ การแบ่งแรงงาน (Division of Labour) นั่นคือ การแบ่งงานออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการทำงานพิเศษเฉพาะอย่าง (Specialization) บุคคลแต่ละคนจะอยู่ในตำแหน่งขององค์การตามความสามารถและความถนัด

๒.๓.๓ การไม่ยึดถือความเป็นส่วนบุคคล (Impersonality) คือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคลต้องเป็นแบบทางการ ไม่ยึดถือเรื่องส่วนตัว แต่จะใช้เหตุผลเป็นสำคัญ

๒.๓.๔ การทำงานเป็นอาชีพ (Career Service) ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถเป็นสำคัญ (Merit)

๒.๓.๕ การแบ่งแยกเรื่องส่วนตัวและทรัพย์สินของบุคคลออกจากองค์การ (Separation of the Property and Affairs) (ติน ปรัชญพฤทธิ, ๒๕๒๗ : ๑๕)

๒.๔ Luther Gulick and L. Urwick (1937 : vii, 195) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหาร เรียกว่า POSDCORB ในหนังสือเรื่อง Paper on the Science of Administration ในปี ค.ศ.๑๙๓๗ โดยหลักการบริหาร ดังกล่าวประกอบด้วย

๒.๔.๑ Planning คือ การวางแผน

๒.๔.๒ Organizing คือ การจัดองค์การ

๒.๔.๓ Staffing คือ การจัดคนเข้าทำงาน

๒.๔.๔ Directing คือ การอำนวยการ

๒.๔.๕ Coordinating คือ การประสานงาน

๒.๔.๖ Reporting คือ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

๒.๔.๗ Budgeting คือ การงบประมาณ

๒.๕ ทฤษฎี 7S's ริชาร์ด ที. ปาสคาล (Richard T. Pascale) และแอนโทนี่ จี. เอโทส (Anthony G. Athos) ได้เสนอทฤษฎี 7S's ตั้งแต่ปี ๑๙๘๑ ปรากฏในหนังสือ The Art of Japanese Management (อ้างถึงใน สร้อยตระกูล (ตีทยานนท์) อรรถมานะ, ๒๕๔๐ : ๑๗๒-๑๗๓) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับประเด็นหลักที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ๗ ประเด็น คือ

๒.๕.๑ โครงสร้าง (Structure)

๒.๕.๒ ระบบ (System)

๒.๕.๓ กลยุทธ์ (Strategy)

๒.๕.๔ เป้าหมายสูงสุดขององค์กร (Superordinate goal)

๒.๕.๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ (Staff)

๒.๕.๖ แบบหรือสไตล์ของการบริหาร (Style)

๒.๕.๗ ทักษะ (Skill)

๒.๖ การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Management for Results) คือ การบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ คือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก โดยใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งผลการประเมินนี้จะนำมาใช้ในการตอบคำถามถึงความคุ้มค่าในการทำงาน ใช้แสดงผลงานต่อสาธารณะ และเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลงานนี้สามารถเทียบเคียงกับภาคเอกชนที่ประเมินผลงานจากกำไรของบริษัท การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์นี้อาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปบ้าง เช่น Management by Objectives, Performance Management, Results Based Management หรือ Results Oriented Management แต่มีแนวคิดหลักเหมือนกัน จะแตกต่างกันไปบ้างในส่วนของรายละเอียด กล่าวโดยสรุป การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือการบริหารที่เน้นผลสัมฤทธิ์ (Results) โดยมีตัวชี้วัดผล (Indicators) ที่เป็นรูปธรรม ผลสัมฤทธิ์อาจเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ (Results) = ผลผลิต (Outputs) + ผลลัพธ์ (outcomes) การบริหารงานของรัฐ ในอดีต จะเน้นที่การบริหารปัจจัยนำเข้า (Inputs) ซึ่งได้แก่ทรัพยากรต่าง ๆ ที่รัฐจะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานคือ เงิน คน และวัสดุ โดยมุ่งเน้นการทำงานตามกฎหมาย ระเบียบ และความถูกต้องตามกฎหมาย และมาตรฐาน แต่การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcomes) ของงาน โดยจะให้ความสำคัญกับการกำหนดพันธกิจ และวัตถุประสงค์ของโครงการ/งาน เป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนด ผลผลิต และ ผลลัพธ์ที่ต้องการของทุกโครงการ

ในองค์กรนั้น เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปในทางเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก (Key Performance Indicator – KPI) ไว้อย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจของทุกคนในองค์กร การวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานโดยใช้ตัวชี้วัดดังกล่าว การยืดหยุ่นในการบริหารและสนับสนุนทรัพยากรแก่ผู้บริหารระดับล่างอย่างเหมาะสม การประเมินผลการปฏิบัติงานและให้ค่าตอบแทนตามผลงาน ตลอดจนจนถึงการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และตรงตามความต้องการของลูกค้าคือประชาชน ปัจจัยหลักพื้นฐานที่ทำให้การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ประสบความสำเร็จ คือ การมีระบบข้อมูลที่เที่ยงตรงเชื่อถือได้ ไม่ว่าจะเป็นระบบข้อมูล ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบความคืบหน้าของการปฏิบัติงาน หรือระบบการเงิน และบัญชีที่สามารถให้ข้อมูลแยกรายโครงการ เพื่อให้ทราบต้นทุนค่าใช้จ่ายในแต่ละงาน การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์อาจสามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่งว่า เป็นการจัดการให้ได้ทรัพยากรการบริหารมาอย่างประหยัด (Economy) การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Effectiveness) (ทิพาวดี เมฆสุวรรณ, ๒๕๕๐ : ๑๓ - ๑๔)

๒.๗ แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

๒.๗.๑ พิทยา บวรวัฒนา (๒๕๕๒ : ๘๐-๘๒) ได้กล่าวถึงหลักการปฏิรูประบบราชการตามแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ว่า ในต่างประเทศมีคำที่ใช้หลายคำ เช่น Governance หรือ Good Governance โดยเป็นหลักการจัดการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือ Democratic Governance ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ ๆ ๔ ประการ คือ

๒.๗.๑.๑ สนับสนุนรัฐให้เล็กลงและทำน้อยลง (A Smaller Government that Does Less) ภายใต้คำถามว่า “รัฐควรทำอะไร” ซึ่งการปกครองแบบประชาธิปไตยแนวใหม่ รัฐจะต้องเล็กลง และทำน้อยลง มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบจากราชการบริหารส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นหลักการสำคัญของการปฏิรูป นอกจากนี้การทำให้รัฐเล็กลงจะต้องดำเนินการลดจำนวน และเพิ่มประสิทธิภาพ รัฐบาลจะต้องลดการผูกขาดอำนาจและความรับผิดชอบ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเป็นผู้ช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงมิใช่การเป็นผู้อุปถัมภ์ เพราะการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นเรื่องของความร่วมมือระหว่างการเมือง ข้าราชการ และประชาชน ดังนั้น รัฐบาลที่เล็กลงจึงหมายถึงประชาชนที่เข้มแข็งขึ้น โดยมีฐานความเชื่อว่ารัฐบาลที่บริหารงานทั่วไปและงานสาธารณะ มักจะมีขนาดใหญ่และใช้ต้นทุนสูง รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อจ่ายเป็นเงินเดือนและการบำรุงรักษาในสัดส่วนที่สูงมาก ซึ่งจะไม่เหลือไว้ใช้เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ ดังนั้น เมื่อรัฐบาลที่มีขนาดใหญ่ มีค่าใช้จ่ายสูงแต่ผลการปฏิบัติงานลดลง ก็ควรจะปรับเปลี่ยนงานของรัฐนั้นโดยใช้แนวคิดในการลดขนาดให้เล็กลง และเพิ่มผลการปฏิบัติงานให้มากขึ้น ภาคเอกชนมีความสามารถทำงานได้ดีกว่ารัฐ ในเรื่องคุณภาพและผลิภาพการให้บริการ

แก่ประชาชน เพราะมีกลไกตลาดและมีกำลังการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดที่มีประสิทธิภาพเหนือกว่า ภาครัฐ ดังนั้น เมื่อประสิทธิภาพการให้บริการของรัฐตกลงรัฐควรถ่ายโอนหรือขายกิจการให้ภาคเอกชน รวมทั้งปล่อยให้ประชาชนภาคเอกชนและชุมชนได้แก้ไขปัญหาเอง โลกาภิวัตน์จะเป็นตัวหอก ในการพัฒนาประเทศและภาครัฐก็จะเป็นผู้พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น บทบาทใหม่ของรัฐ จึงต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ และส่งเสริมให้เกิดผลในทางปฏิบัติในเศรษฐกิจที่ตลาดเปิดกว้างไม่มีข้อจำกัด เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยง (Facilitator) เพื่อสนับสนุนให้ภาคธุรกิจ เจริญเติบโตในเศรษฐกิจในตลาดโลกได้

๒.๗.๑.๒ รัฐที่มีวิสัยทัศน์โลกาภิวัตน์ และยืดหยุ่น คล่องตัว (A Government with a Global Vision and Flexibility) เป็นแนวทางภายใต้คำถาม “รัฐควรทำงานอย่างไร” ปรัชญาการณของโลกาภิวัตน์ทำให้สภาพแวดล้อมของหน่วยงานของรัฐขยายขอบเขต ไปในระดับชาติ รัฐในปัจจุบัน จึงขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมโลกมากกว่าที่ผ่านมา ดังนั้น เพื่อให้เกิดผล ดังกล่าว หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องมีความยืดหยุ่นกว้างไกลและต้องเข้าใจถึงตำแหน่ง ที่เหมาะสม ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความไม่แน่นอนของโลก ทำให้ต้องมืองค์การ ที่มีลักษณะยืดหยุ่นคล่องตัวยิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องเรียนรู้วิธีคิดให้กว้างไกล ไม่ติดยึดกับ ราชการที่มีชั้นการบังคับบัญชาหลายชั้นตามรูปแบบของ Weber (Hierarchical/Weberian Style Bureaucracy) นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเข้าใจสิทธิของพลเมือง (Citizens' Rights) มีความ โปร่งใส และกระจายไปสู่ส่วนท้องถิ่น

๒.๗.๑.๓ รัฐที่มีภาระรับผิดชอบ (Accountable Government) หมายถึง การตรวจการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐจากเดิมที่เคยมีการตรวจสอบโดยกลไกการบังคับบัญชา หลายชั้นตามระบบราชการซึ่งเป็นกลไกภายใน จะต้องมีการรับผิดชอบต่องานนอก คือจะถูกตรวจสอบ โดยบุคคลภายนอก เช่น รัฐสภา สื่อมวลชน NGO และพลเมือง เป็นต้น รัฐที่มีภาระรับผิดชอบ ต่อประชาชนจึงเป็นรัฐที่มีการทุจริตน้อย มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความโปร่งใสและเปิดเผย มีการกระจายอำนาจ และสามารถปรับเปลี่ยนได้

๒.๗.๑.๔ รัฐที่มีความเป็นธรรม (A Government that is Fair) สร้างความสมดุลในสังคมทุกกลุ่ม รัฐจะต้องมีมาตรฐานงานใหม่ ๆ เพื่อมากำหนดว่าสิ่งที่ดีคืออะไร และควรเป็นมาตรฐานจากภายนอก เช่น การกำหนดมาตรฐานงานของรัฐ ที่เกี่ยวกับแรงงาน จะต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองสิทธิแรงงาน เป็นต้น

๒.๗.๒ ทศพร ศิริสัมพันธ์ (๒๕๔๙ : ๓๗-๓๙) ได้อธิบายถึงที่มาของแนวคิด การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ไว้ว่า ในช่วงต้นทศวรรษที่ ๑๙๙๐ เป็นต้นมา ได้เกิดรูปแบบใหม่ ของการบริหารจัดการภาครัฐในประเทศต่างๆ ที่พัฒนาแล้ว รูปแบบใหม่นี้ให้ความสำคัญ ต่อสัมฤทธิ์ผลของการบริหารจัดการ และความรับผิดชอบต่อผลงานของผู้บริหาร โดยจะมีการกำหนด

วัตถุประสงค์ขององค์กร และเป้าหมายของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน โดยอยู่ในรูปของตัวชี้วัดผลงาน (Performance Indicators) เพื่อทำการตรวจสอบ วัดผลสำเร็จ และให้รางวัลตอบแทนตามผลงาน ในขณะเดียวกันมีพยายามให้ความมีอิสระ และยืดหยุ่นทางด้านการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ยังจะพยายามเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของรัฐบาล รวมทั้งระบบราชการจากเดิมที่เป็นผู้ปฏิบัติ และดำเนินงานเองโดยตรง เปลี่ยนไปสู่การเป็นผู้กำกับ ช่วยเหลือ ร่วมมือ สนับสนุนและส่งเสริม ให้กลไกตลาด ภาคเอกชน องค์กรประชาสังคม ชุมชน และประชาชนสามารถเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการ แทนอันจะนำไปสู่การโอนถ่ายภารกิจ รวมทั้งการลดขนาดและจำกัดบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ให้เล็กลงในที่สุด ทั้งนี้ องค์กรพัฒนาของสหประชาชาติ (UNDP) และธนาคารโลก เชื่อว่าการปฏิรูป ภาครัฐเพื่อให้เกิดสภาพของการบริหารปกครองหรือการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี (Good Governance) และจะเป็นกลไกสำคัญที่จะนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน (Sustainable Development) โดยเน้นในเรื่องของการพัฒนาทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาส (Accessibility) ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ รวมทั้ง การสนองตอบความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเห็นว่าการบริหาร จัดการภาครัฐที่ดีหรือธรรมรัฐ ควรจะประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ ๆ ดังนี้ คือ

๒.๗.๒.๑ ความชอบธรรมและความรับผิดชอบทางการเมือง (Political Legitimacy and Accountability)

๒.๗.๒.๒ ความมีอิสระในการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วม (Freedom of Association and Participation)

๒.๗.๒.๓ ระบบกฎหมายที่มีความยุติธรรมและน่าเชื่อถือ (A Fair and Reliable Judicial System)

๒.๗.๒.๔ พันธะความรับผิดชอบและการถูกตรวจสอบของระบบ ราชการ (Bureaucratic Accountability)

๒.๗.๒.๕ เสรีภาพของการแสดงออกและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร (Freedom of Information and Expression)

๒.๗.๒.๖ ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการ ภาครัฐ (Effective and Efficiently Public Sector Management)

๒.๗.๒.๗ การแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรประชาสังคม (Cooperation with Civil Society Organizations)

สำหรับกระแสแนวความคิดในเชิงวิชาการสำคัญที่ส่งผลให้เกิดแนวคิดรูปแบบ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ อาจจะแยกออกได้เป็นสามส่วน คือ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

แบบนี้โอคาสสิกและเศรษฐศาสตร์เชิงสถาบัน แนวความคิดแบบการจัดการนิยม และหลักการ ประชากรรัฐ

จากแนวคิดต่างๆ สรุปได้ว่า รูปแบบใหม่ของการบริหารปกครอง (Governance) หรือที่เรียกกันว่า การบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management หรือ Public Management) นั้น จะพยายามลดบทบาทการแทรกแซงและจำกัดขนาดของรัฐบาลและระบบราชการลง โดยจะอาศัยกลไกระบบตลาด (Market Mechanism) ให้เข้ามาทำหน้าที่เป็นกลไกในการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ แทน มีการแปรรูปกิจการรัฐวิสาหกิจ และแปรรูปหน่วยงานราชการให้เป็นองค์กรอิสระ รูปแบบใหม่ เน้นถึงพันธะความรับผิดชอบ (Accountability) และความโปร่งใส (Transparency) รวมทั้งได้นำเอาเทคนิควิธีและการบริหารจัดการสมัยใหม่ที่มุ่งเน้นถึงผลสัมฤทธิ์ (Result-Based Management) มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังพยายามกระจายอำนาจไปยังระดับท้องถิ่น มุ่งเสริมสร้างบทบาทความเข้มแข็งและกระบวนการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนโดยตรง (Citizen Participation) ตลอดจนการสนับสนุนและส่งเสริมองค์กรประชาสังคมต่าง ๆ (Civil Society Organizations) ให้เข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการชุมชนของตนเองมากขึ้น ซึ่งรูปแบบการบริหารปกครองมิได้เป็นเพียงแค่การปรับเปลี่ยนในวิธีการบริหารจัดการรัฐกิจให้มีประสิทธิภาพและความทันสมัยเช่นเดียวกับธุรกิจเอกชน (Corporatization) เท่านั้น แต่หมายความถึงการปฏิรูปภาครัฐและสังคมโดยรวม โดยทำการทบทวนและปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของรัฐบาล (The Role of Government) รวมทั้งปรัชญา หลักการ และแนวทางในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ตลอดจนการกำหนด รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล ระบบราชการ ธุรกิจ ประชาชน และองค์กรประชาสังคมต่างๆ เสียใหม่อีกด้วย (ทศพร ศิริสัมพันธ์, ๒๕๔๙)

กล่าวโดยสรุปจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหาร จะเห็นได้ว่า การบริหารเป็นเรื่องที่นักวิชาการให้ความสนใจศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพของการบริหาร อย่างไรก็ตามยังพบว่าองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะภาครัฐยังประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การปฏิบัติงาน และการบริหารงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สำหรับปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวต่างก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละองค์กรที่มีลักษณะแตกต่างกัน

แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)

๑. ประวัติความเป็นมา

การส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support หรือเรียกย่อว่า ILS เป็นการวางแผนและการบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้นในกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา ในยุคปี ๑๙๖๐ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อพิจารณาที่มีผลต่อการออกแบบยุทธวิธี เพื่อรักษาขีดความสามารถ

อย่างมีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนและค่าใช้จ่ายตลอดอายุการใช้งาน และสามารถให้คำแนะนำในการปฏิบัติทางยุทธการ ตลอดจนเตรียมและบริหารจัดการในเรื่องการจำหน่ายยุทโธปกรณ์ ปัจจุบันยังมีได้บัญญัติคำศัพท์ไว้ในพจนานุกรมภาษาไทย แต่แนวคิดการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support ปรากฏอยู่ในหนังสือเรื่อง การเตรียมยุทโธปกรณ์ ให้พร้อมรบแบบบูรณาการ โดย นายตุลา เกตุชเรียร (๒๕๔๘ : ๑) กองทัพบกไทย ได้นำระบบการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support มาใช้เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๑๐๘๕/๓๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจัดหายุทโธปกรณ์เข้าประจำการในกองทัพบก ลงวันที่ ๓๐ ก.ย. ๓๙ โดยเรียก Integrated Logistics Support ว่า “ระบบส่งกำลังบำรุงรวม”

๒. ความหมาย

James V. Jones (1994 : 4) ได้ให้ความหมายของ Integrated Logistics Support ว่า คือการบริหารสิ่งสนับสนุนทางเทคนิคต่าง ๆ ได้แก่ การวางแผนและการพัฒนาสิ่งสนับสนุนสำหรับกองกำลังทางทหารหรือโดยทั่วไป อาจกล่าวได้ว่า ILS เป็นการบริหารโดยการวางแผนและชี้แนะ (กำกับ) กิจกรรมต่าง ๆ ทางเทคนิค ที่เกี่ยวข้องกับการแยกแยะ (Identification) และการพัฒนาความต้องการสิ่งสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง ให้แก่ระบบทางทหาร เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตร Officers Basics ILS Course ในโครงการความร่วมมือระหว่างกองทัพไทยและกองทัพออสเตรเลีย ดำเนินการอบรมโดย บริษัท Kellogg Brown and Root Pty Ltd. เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๘ (1.4 ILS General v.Thai, 2005 : 1-2) ได้อธิบาย ความหมายของ ILS ว่าเป็นการดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑ การบริหารจัดการเกี่ยวกับยุทโธปกรณ์

๒.๒ วิธีสร้างความมั่นใจว่ายุทโธปกรณ์ที่จัดหา จะได้รับการสนับสนุนตลอดวงจรชีวิตของยุทโธปกรณ์ (Materiel Life Cycle)

๒.๓ วิธีสร้างความมั่นใจว่าการจัดหายุทโธปกรณ์นั้น สามารถกระทำโดยใช้งบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ วิธีทางการดำเนินวงจรชีวิต โดยการพัฒนาความสามารถในการสนับสนุนทั้งระบบ การกิจ (Mission Systems) และระบบการสนับสนุน (Support System)

๒.๕ การวางแผนการส่งกำลังบำรุงและกิจกรรมด้านการบริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมในการสนับสนุนระยะยาว รวมถึงการสนับสนุนระบบยุทโธปกรณ์โดยใช้งบประมาณ อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. แนวคิดในการดำเนินการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support

๓.๑ กองทัพบก ได้มีคำสั่งเรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจัดหายุทโธปกรณ์เข้าประจำการในกองทัพบก โดยระบุให้หน่วยที่รับผิดชอบยุทโธปกรณ์ได้พิจารณา วางแผนในการจัดหา

ยุทธโศปกรณ์ให้ครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ ตามแนวความคิดของระบบส่งกำลังบำรุงรวม (Integrated Logistics Support) ดังต่อไปนี้ (กองทัพบก, ๒๕๓๙ : ๑ - ๔)

ขั้นที่ ๑ ก่อนการจัดหายุทธโศปกรณ์เข้าประจำการ หน่วยรับผิดชอบยุทธโศปกรณ์จะต้องเตรียมการหาข้อมูลในรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้เรียบร้อย โดยรวบรวมไว้ในโครงการและแผนจัดหา เพื่อดำเนินการจัดซื้อและนำยุทธโศปกรณ์ดังกล่าวเข้าประจำการต่อไป รายการดังกล่าวควรมีดังนี้

๑. สิ่งอุปกรณ์ที่ต้องใช้ร่วมกับยุทธโศปกรณ์ เพื่อการสนับสนุนทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ต้องจัดให้มีรายการต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ สิ่งอุปกรณ์ที่ต้องใช้ร่วมกับยุทธโศปกรณ์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสายยุทธบริการอื่น เช่น เครื่องมือสื่อสาร, กระจกสำหรับ ถ. ฯลฯ

๑.๒ สิ่งอุปกรณ์ที่ต้องแจกจ่ายพร้อมกับยุทธโศปกรณ์ เช่น เครื่องมือประจำรถ เครื่องมือซ่อมบำรุงทุกระดับ

๑.๓ ชิ้นส่วนควบคู่ที่ต้องใช้สนับสนุนในการซ่อมบำรุงอย่างน้อย ๒ ปี พร้อมชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL)

๑.๔ สิ่งอุปกรณ์สิ้นเปลืองอื่น ๆ เช่น สป.๓, สป.๕ ที่ใช้ในการฝึกศึกษา, สิ่งอุปกรณ์เพื่อการปรนนิบัติบำรุง ฯลฯ

๑.๕ น้ำมันอุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้กับระบบต่างๆ ของยุทธโศปกรณ์ใน ๑,๐๐๐ กิโลเมตรแรก หรือ ๑๐๐ ชั่วโมงการทำงาน หรือระยะเวลา ๖ เดือน ทั้งนี้หน่วยจัดซื้อจะต้องแจ้งชนิดและความสิ้นเปลืองให้ พธ.ทบ.ทราบก่อน เพื่อเตรียมการจัดหามาใช้งานอย่างต่อเนื่องต่อไป

๒. ข้อมูลทางเทคนิค ได้แก่

๒.๑ คู่มือการใช้งานและการปรนนิบัติบำรุง

๒.๒ คู่มือทางเทคนิคของยุทธโศปกรณ์ครบชุด สำหรับหน่วยใช้และหน่วยซ่อมบำรุงทุกระดับ

๒.๓ คู่มือการส่งกำลัง และคู่มือการซ่อมบำรุงทุกระดับ

๒.๔ คำสั่งการหล่อลื่น

๒.๕ คำแนะนำในการตรวจสอบ ทดสอบและเทียบสภาพ

๒.๖ วิธีการรวบรวมข้อมูลตัวอย่างทางเทคนิค (Sample Data Collection)

๓. เครื่องมือทดสอบ, เครื่องมือซ่อมบำรุงและอุปกรณ์สนับสนุน จะต้องกำหนดให้มีในทุกระดับหน่วยตามความจำเป็น ตั้งแต่ระดับหน่วยใช้ หน่วยสนับสนุนโดยตรง หน่วยสนับสนุนทั่วไป จนถึงระดับคลัง เช่น

๓.๑ ชุดเครื่องมือพิเศษ

๓.๒ ชุดเครื่องมือทั่วไป

๓.๓ เครื่องมือทดสอบ, วัด และวิเคราะห์ข้อขัดข้อง

๓.๔ อุปกรณ์เทียบสภาพ

๓.๕ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการซ่อมบำรุง เช่น อุปกรณ์ช่วยยกขนย้าย, รถยก ฯลฯ

๔. กำลังพลและการฝึก

๔.๑ ความต้องการกำลังพล เช่น เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องมือและเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อกรเพิ่มเติมแก้ไข อจย. และ อดก.

๔.๒ ชกท.กำลังพลในฐานะเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องมือและเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง สำหรับหน่วยทุกระดับ

๔.๓ หลักสูตรการฝึก, โรงเรียนที่เปิดให้การศึกษา และชุดฝึกสอนเคลื่อนที่

๔.๔ เครื่องช่วยฝึก

๔.๕ เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือทางเทคนิค

๔.๖ การฝึกกำลังพลพิเศษ เช่น เจ้าหน้าที่ส่งกำลัง เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุงเจ้าหน้าที่ชุดเทียบสภาพ ฯลฯ

ขั้นที่ ๒ หลังการรับมอบยุทธโปกรณ์เข้าประจำการ หน่วยรับผิดชอบยุทธโปกรณ์ทุกระดับจะต้องตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล, ปัญหาข้อขัดข้องที่เกิดจากการใช้ยุทธโปกรณ์นั้น ๆ ตลอดเวลา เพื่อจะสามารถให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในทุกรูปแบบ ตลอดวงจรอายุของยุทธโปกรณ์นั้น ได้แก่

๑. ข้อมูลทางเทคนิค จะต้องมีการบันทึกทางสถิติของข้อมูลทางเทคนิค เพื่อเปรียบเทียบกับคู่มือ และระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เริ่มนำยุทธโปกรณ์เข้าประจำการและเมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นจะต้องประสานกับโรงงานผู้ผลิต เพื่อหาสาเหตุ และแนวทางแก้ไขโดยด่วน

๒. การวิจัยและพัฒนา จะต้องมีการศึกษาข้อดี ข้อเสียของยุทธโปกรณ์นั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาดัดแปลง และปรับปรุง หรือยกระดับ (Upgrade) ให้ยุทธโปกรณ์นั้น ๆ ทันสมัย สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดวงจรอายุของยุทธโปกรณ์

๓. กำลังพลและการฝึก ดำเนินการดังนี้

๓.๑ จัดให้มีหลักสูตรการฝึกพร้อมกับ โรงเรียนที่สามารถเปิดการศึกษาเพื่อทบทวนกำลังพลที่ได้ฝึกแล้วในขั้นที่หนึ่ง และผลิตกำลังพลในหน้าที่ต่าง ๆ ทดแทนการสูญเสียทั้งทางยุทธการและธุรการ

๓.๒ ให้มีเครื่องช่วยฝึกต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้น หรือจัดหาทดแทน

๓.๓ พัฒนาหลักสูตรการฝึกให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปหรือเพื่อการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องที่ตรวจพบ

๔. เครื่องมือทดสอบและอุปกรณ์สนับสนุน จะต้องกำหนดอัตราสิ้นเปลืองและอายุการใช้งานของอุปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อเตรียมการจัดหาทดแทนให้ทันเวลา

๕. การสนับสนุนทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุง จะต้องจัดให้มีการจัดทำสถิติและทดสอบทางการส่งกำลังบำรุง ตามวงรอบที่คู่มือกำหนด ทั้งนี้เพื่อทดสอบการใช้งานและปรับเกณฑ์การจ่ายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพการใช้งานที่เกิดขึ้นจริง (เช่น เกณฑ์การจ่ายชิ้นส่วนซ่อมและน้ำมันอุปกรณ์)

ขั้นที่ ๓ ก่อนการปลดประจำการ ต้องมีการกำหนดอายุการใช้งาน และวางแผนการปลดประจำการสำหรับยุทโธปกรณ์ที่ใช้ราชการมานาน ซึ่งเป็นยุทโธปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีเก่าและบริษัทเลิกผลิต พร้อมกับวางแผนจัดหาทดแทนด้วยยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย และใช้เทคโนโลยีใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังงบประมาณที่ได้รับ

๓.๒ เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตร Officers Basics ILS Course ในโครงการความร่วมมือระหว่างกองทัพไทยและกองทัพออสเตรเลีย ได้อธิบายแนวคิดของการส่งกำลังและซ่อมบำรุงแบบ Integrated Logistics Support โดยอ้างอิงคู่มือของ James V. Jones ดังนี้

๓.๒.๑ วงจรชีวิตของยุทโธปกรณ์ (Materiel Life Cycle) วงจรชีวิตของยุทโธปกรณ์ ตามแนวคิดของการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support (Officers Basics ILS Course v.Thai, 2005 : 1 - 5) คือ ดำเนินการบริหารจัดการ เกี่ยวกับยุทโธปกรณ์ เพื่อสร้างความมั่นใจว่ายุทโธปกรณ์ที่จัดหา จะได้รับการสนับสนุนตลอดวงจรชีวิตของยุทโธปกรณ์ (Materiel Life Cycle) หรือที่บางครั้งเรียกว่าวงจรชีวิตของขีดความสามารถ (Capability Life Cycle) กล่าวคือ การวินิจฉัยวิเคราะห์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและการครอบครองยุทโธปกรณ์นั่นเอง ซึ่งวงจรชีวิตนี้แบ่งออกเป็น ๔ ขั้น คือ

๑.๓.๒.๑ ขั้นกำหนดแนวความคิด (Concept Phase) ขั้นตอนนี้เริ่มต้นเมื่อทราบว่าต้องการขีดความสามารถอย่างไร หรือต้องการยุทโธปกรณ์ใด โดยดูจากกระบวนการพัฒนาขีดความสามารถนั่นเอง ขั้นตอนนี้จะดำเนินการครอบคลุมกิจกรรมทุกกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มกำหนดความต้องการ จนถึงระดับที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาล ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับทีมงานที่แต่งตั้งขึ้นโดยต้องมีการติดต่ออย่างใกล้ชิดระหว่าง ผู้ที่ให้การสนับสนุนทรัพยากร (Sponsor) และตัวแทนจำหน่าย (Agency) ต่าง ๆ รวมถึงทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ การพัฒนาจัดทำรูปแบบของภารกิจ การวิเคราะห์ด้านยุทธการ การวิเคราะห์การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง

ตลอดจนการพัฒนาจัดทำแนวคิดด้านการสนับสนุนการส่งกำลังบำรุง หรือ การศึกษาข้อมูล และการจัดทำเอกสารที่ใช้สนับสนุนข้อพิจารณาสำหรับการจัดหาอุปกรณ์ หรือตัดแปลงอุปกรณ์ต่าง ๆ

๑.๓.๒.๒ **ขั้นความต้องการ** หรือ ขั้นตอนดำเนินการให้ได้มาซึ่งระบบ ยุทโธปกรณ์ (Acquisition Phase) ขั้นตอนนี้จะเริ่มต้น เมื่อรัฐบาลอนุมัติให้สามารถจัดซื้อจัดหาได้ตามโครงการที่เสนอขึ้นไปแล้ว มีการดำเนินงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการใช้ทีมงานที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำงานร่วมกัน ซึ่งส่วนใหญ่ต้องมีผู้จัดการโครงการ (Project Manager) ที่มีภาวะผู้นำสูง เพื่อผลักดันให้เกิดความสำเร็จ รวมถึงการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ที่ให้การสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานโครงการ (Project Sponsor) และผู้เกี่ยวข้อง จนกระทั่ง ยุทโธปกรณ์นั้นบรรจุเข้าประจำการ ทั้งนี้ การดำเนินการอยู่ในความรับผิดชอบของเลขานุการโครงการ (Project Officer) ซึ่งประกอบด้วย การบริหารโครงการ การพัฒนาเฉพาะด้าน (ที่มีการเจาะจงในรายละเอียด) การทำสัญญา การจำกัดความของยุทโธปกรณ์ และการประกันคุณภาพ เป็นต้น

๑.๓.๒.๓ **ขั้นประจำการ (In-Service Phase)** ขั้นตอนนี้เป็นการนำยุทโธปกรณ์มาใช้ในประจำการอาจมีอายุการใช้งานมาก ถึง ๓๐ ปี หรือมากกว่า โดยการดำเนินการอาจรวมถึงเรื่องการปรับปรุง ดัดแปลง รูปแบบของ ภารกิจและการวางแผนการสนับสนุน ตั้งแต่ช่วงแรกของการนำเข้าประจำการตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะตามมาในภายหลัง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของระบบให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป นอกจากนั้นในขั้นตอนนี้ยังมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางยุทธการ การสนับสนุนการส่งกำลังบำรุงอย่างเพียงพอ การฝึก และการฝึกพร้อมรบ ซึ่งต้องมีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ผลกระทบ (Feedback) ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาหรือเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ

๑.๓.๒.๔ **ขั้นจำหน่าย (Disposal Phase)**

๑. เมื่อยุทโธปกรณ์ใหม่เข้าประจำการแล้ว ยุทโธปกรณ์เก่า อาจไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป เราจะต้องเข้าสู่ขั้นตอนของการจำหน่ายยุทโธปกรณ์เก่า สำหรับข้อคิดในขั้นการจำหน่ายนี้มีอยู่ว่า เราอาจต้องพิจารณาให้รอบคอบว่าชิ้นส่วนใดของยุทโธปกรณ์เก่าสามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนยุทโธปกรณ์ที่เรามีอยู่ หรือยุทโธปกรณ์ที่เพิ่งบรรจุเข้าประจำการ ก่อนที่จะตัดสินใจจำหน่ายยุทโธปกรณ์เก่านั้น สำหรับอีกแง่คิดหนึ่งเกี่ยวกับการจำหน่ายคือ เราอาจต้องพิจารณาว่า ยุทโธปกรณ์ที่ยังไม่หมดอายุการใช้งานแต่หากยังใช้ต่อไป อาจก่อให้เกิดความสิ้นเปลือง ไม่คุ้มค่าสำหรับการดูแลรักษา เราจึงควรทบทวนแผนการว่าควรปรับระยะเวลาการจำหน่ายยุทโธปกรณ์นั้นให้เร็ว กว่ากำหนด หรือไม่ และหากคิดว่าต้องปรับระยะเวลาการจำหน่ายให้เร็วขึ้น จะส่งผลกระทบต่อหรือไม่

๒. โครงการจัดหาระบบยุทโธปกรณ์ใหม่ ส่วนใหญ่เป็นการจัดหาทดแทนระบบเก่าที่จะปลดประจำการ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การปฏิบัติบางอย่างจำเป็นต้อง

ต้องกระทำคู่ขนานกันไป เช่น ในขณะที่กำลังทดสอบระบบใหม่ เจ้าหน้าที่ด้านการส่งกำลังและซ่อมบำรุงควรเตรียมการล่วงหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากต้องมีการรื้อถอนอาคาร โรงเรือนสำคัญต่าง ๆ การเตรียมสถานที่ปฏิบัติการให้มีความปลอดภัย และเคลื่อนย้ายพัสดุหรือชิ้นส่วนที่อันตรายจะต้องพิจารณาดำเนินการด้วย

๔. องค์ประกอบของ ILS

แนวความคิดในการดำเนินงานของระบบการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support (Officers Basics ILS Course v.Thai, 2005 : 1 - 10) จะดำเนินการบริหารจัดการองค์ประกอบหลัก ๑๐ ประการ ดังนี้

๔.๑ Maintenance Planning การสนับสนุนระบบยุทธโปกรณ์ทางทหารส่วนใหญ่จะเป็นการซ่อมยุทธโปกรณ์ ซึ่งการพัฒนาแนวความคิดในการซ่อมบำรุง และความต้องการในการซ่อมบำรุงนี้ จะเป็นตัวผลักดันการตัดสินใจเลือกทรัพยากรที่จำเป็นมาสนับสนุนการปฏิบัติการซ่อมบำรุง โดยวิศวกร จัดการระบบสินค้า (Logistic Engineer) เป็นผู้รับผิดชอบในการวางแผนซ่อมบำรุง และการวิเคราะห์ตามแนวทางของวิศวกรรมการซ่อมบำรุง

๔.๑.๑ การวางแผนการซ่อมบำรุง คือ กระบวนการในการพัฒนา จัดทำ และบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานเดิมที่มีอยู่ (Existing Infrastructure) เพื่อก่อให้เกิดขีดความสามารถในการดำรงรักษาระบบ และยุทธโปกรณ์ให้สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีความคุ้มค่าใช้จ่ายต่ำที่สุด แต่ยังคงสามารถตอบสนองความต้องการทางยุทธการได้

๔.๑.๒ จุดมุ่งหมาย ของการวางแผนการซ่อมบำรุง คือ การรวบรวมการซ่อมบำรุงที่มีความหลากหลายเข้าไว้ด้วยกัน เช่น ความถี่เรื่องความต้องการในการซ่อมบำรุง ระดับของการสนับสนุนการซ่อมบำรุง ความต้องการในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก ความต้องการเปลี่ยนชิ้นส่วนอะไหล่ (Replacement Part) อุปกรณ์สนับสนุน และความต้องการเครื่องมือ ความต้องการเชิงปริมาณ (จำนวน) และประเภทของบุคลากรด้านการซ่อมบำรุง ความรู้เรื่องคู่มือในการซ่อมบำรุง

๔.๒ Manpower and Personnel ยุทธโปกรณ์ไม่สามารถทำงานเองหรือซ่อมบำรุงตัวเองได้ ILS จึงต้องดำเนินการ พิจารณากำหนดจำนวน และขีดความสามารถของบุคลากรทั้งทหาร และ/หรือพลเรือนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ รวมทั้งมีกระบวนการในการทำให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑ กำลังคน (Manpower) คือ ยอดรวมของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการ การจัดหา การรวมการ และการปฏิบัติการของระบบเข้ากับโครงสร้างพื้นฐาน กำลังคนจะมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และการปรนนิบัติบำรุง เมื่อเราได้รับมอบยุทธโปกรณ์

๔.๒.๒ บุคลากร (Personnel) คือ การกำหนดบุคคลตามชั้นยศ ทักษะระดับทักษะ ความชำนาญพิเศษ หรือชั้นความลับ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพื่อดำรงระบบไว้ตลอด

อายุการใช้งาน ดังนั้นการวางแผนการส่งกำลังบำรุง เพื่อการปฏิบัติงานและการปรนนิบัติบำรุงระบบ จำเป็นต้องรับทราบถึงจำนวนกำลังคนและบุคลากรที่กำหนดไว้ว่ามีเท่าไร โปรแกรมการจัดหา ยุทโธปกรณ์เข้ามาประจำการจะมีผลกระทบต่อทรัพยากรด้านกำลังคนและบุคลากรที่มีอยู่อย่างไร โดยข้อพิจารณาเกี่ยวกับองค์ประกอบนี้ คือ Careers Path ของกำลังคนและบุคลากร เนื่องจากในโลกของความเป็นจริง ยุทโธปกรณ์หลายชิ้นมีอายุการใช้งานนาน ทำให้ต้องมีการสับเปลี่ยนกำลังคน และบุคลากรเข้ามารับผิดชอบเป็นระยะ ๆ ดังนั้น เราจึงควรวางแผน บริหารจัดการในเรื่องนี้ ตั้งแต่ Concept Phase จนกระทั่ง Disposal Phase เพื่อให้เราสามารถใช้งาน ยุทโธปกรณ์ได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๓ Supply Support การปฏิบัติการและการซ่อมบำรุงนั้น มีความต้องการวัสดุสนับสนุนในรูปแบบของ ชิ้นส่วนซ่อมและชิ้นส่วนสำรอง (Spare & Repair Parts) ฉะนั้นการจัดเตรียมการจัดหา และจัดสรรวัสดุที่ต้องการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการซ่อมบำรุง หรือการสนับสนุนทางการส่งกำลังจึงเป็นงานมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การสนับสนุนทางการส่งกำลัง คือการจัดหาอุปกรณ์ และชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานที่จำเป็นต่อการดำรงระบบยุทโธปกรณ์ตลอดอายุการใช้งานของระบบ ทั้งในระดับปฏิบัติการและระดับปรนนิบัติบำรุง การสนับสนุนทางการส่งกำลังยังหมายรวมถึงการสนับสนุนชิ้นส่วน อะไหล่ การจัดหา การจัดการงานคลัง การแจกจ่ายยุทโธปกรณ์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา และการควบคุมชิ้นส่วนอะไหล่ รวมถึงปรนนิบัติบำรุง ณ ที่ตั้งทางการส่งกำลัง ทั้งนี้การสนับสนุนทางการส่งกำลังมีการปฏิบัติสำคัญที่ต้องพิจารณา ดังนี้

๔.๓.๑ กำหนดนโยบายการจัดหาสำหรับรายการสิ่งอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่

๔.๓.๑.๑ ความต้องการสิ่งอุปกรณ์พื้นฐาน (Demand Based Items) คือ สิ่งอุปกรณ์ที่ต้องมีอย่างเพียงพอที่สามารถใช้ได้เป็นประจำ หรือ สามารถคาดการณ์ได้ว่าเราต้องการใช้ในอนาคต สิ่งอุปกรณ์เหล่านี้จะถูกเก็บไว้ในปริมาณที่เพียงพอ เพื่อใช้สำหรับการซ่อมบำรุงระดับหน่วย

๔.๓.๑.๒ ชิ้นส่วนคงคลัง (Issuances Items) คือ สิ่งอุปกรณ์ซึ่งตามปกติแล้วมักไม่ค่อยได้ใช้ในการปฏิบัติงานประจำ แต่ต้องมีเก็บไว้ในจำนวนที่พอเพียง เนื่องจากเป็นสิ่งอุปกรณ์ที่จัดหาได้ยาก มี Lead-time หรือระยะเวลาในการจัดหายาวนาน หรือหากขาดแล้วจะทำให้เกิดความวิฤตติในการปฏิบัติการกิจ

๔.๓.๑.๓ ชิ้นส่วนจำเพาะ (Unique Items) คือ สิ่งอุปกรณ์หรืออะไหล่ที่เป็นของใหม่ในคลัง แต่การจัดเก็บของลักษณะเช่นนี้มักมีเงื่อนไขในการเก็บ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าเรามีเพียงพอ หรือเพื่อใช้ในกรณียกเว้นสำหรับโครงการบางโครงการเท่านั้น

๔.๓.๑.๔ ชิ้นส่วนทั่วไป (Common Items) คือ วัสดุอุปกรณ์ หรือ อะไหล่ที่ใช้กับยุทโธปกรณ์ที่มีใช้งานอยู่แล้ว

๔.๓.๒ การประเมินหรือกำหนดความต้องการชิ้นส่วนอะไหล่ (Spares Assessment) : การคำนวณปริมาณความต้องการชิ้นส่วนอะไหล่ขึ้นอยู่กับ ความถี่ในการเปลี่ยนชิ้นส่วนอะไหล่ ความถี่ในการซ่อม การซ่อมตามวงรอบ การสนับสนุนตามวงรอบ เป็นต้น การประเมินหรือกำหนดความต้องการชิ้นส่วนอะไหล่ต้องมีกระบวนการในการจัดทำเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทั้งในเชิงกว้าง (Range) และเชิงลึก (Depth) ซึ่งการกำหนดความต้องการชิ้นส่วน อะไหล่มีผลอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพในการส่งกำลัง และการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์

๔.๓.๓ การบริหารด้านการคลัง : การจัดการในเรื่องการคลังและการแจกจ่าย คือ การทำให้มีชิ้นส่วนอะไหล่ในปริมาณที่เพียงพอ และเหมาะสม สามารถส่งไปถึงผู้ใช้ได้ทันเวลาและมีคุณภาพตามที่ต้องการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านี้ ผู้จัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Manager) ต้องมีความสามารถในการหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของที่เรากำลังเก็บรักษาไว้ในคลัง เปรียบเทียบกับเวลาที่ต้องใช้ในการจัดหาเพื่อให้สามารถสำรองสินค้าคงคลังในปริมาณที่เพียงพอและเหมาะสม

๔.๓.๔ การสนับสนุนในระหว่างอายุยุทธโธปกรณ์เข้าประจำการ : การสนับสนุนนี้รวมถึงการควบคุมดูแลการขนส่งสิ่งอุปกรณ์ และการบริการให้สิ่งอุปกรณ์ไปถึงผู้ใช้หรือการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลให้การสนับสนุนการส่งกำลังยุทธโธปกรณ์มีประสิทธิภาพ

๔.๔ Support & Test Equipment

ยุทธโธปกรณ์ทางทหารนั้นต้องการอุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อมาสนับสนุนการปฏิบัติการและการซ่อมบำรุง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ (Support Equipment Specialists) และวิศวกรทดสอบ (Test Engineers) จะเป็นผู้วิเคราะห์ และกำหนดรายการอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบและสนับสนุนการใช้งานยุทธโธปกรณ์เหล่านั้น

การทดสอบและสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์ (Support & Test Equipment) เป็นการบริหารจัดการอุปกรณ์และเครื่องมือทั้งหลายที่จำเป็นในการเฝ้าตรวจการปฏิบัติ การวัด การปรับแต่ง (Calibrate) การปรนนิบัติบำรุง ฯลฯ อุปกรณ์ ทดสอบความต้องการการสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการปรับแต่งต่าง ๆ รวมทั้งการสนับสนุนในขั้นตอนทดสอบด้วย รวมถึงเครื่องมือที่ใช้เพื่อสนับสนุนและทดสอบเป็นอุปกรณ์ที่ใช้แบบร่วมกัน เพื่อการปรนนิบัติบำรุงยุทธโธปกรณ์ เริ่มจากเครื่องมือง่าย ๆ เช่น ไขควงไปจนถึงเครื่องกำเนิดไฟฟ้า หรือแม้กระทั่งสถานีตรวจสอบด้านอิเล็กทรอนิกส์ที่สลับซับซ้อน การปฏิบัติการกิจซ่อมและปรนนิบัติบำรุงทั้งตามกำหนดเวลา และไม่ตามกำหนดเวลา ในทุกระดับของการปรนนิบัติบำรุงจะขึ้นอยู่กับขีดความสามารถต่าง ๆ ของบุคลากร และการจัดหาอุปกรณ์สนับสนุน และทดสอบให้ได้ตรงเวลา

๔.๕ Training & Training Devices (or Simulator)

การฝึกและการสนับสนุนการฝึก คือ ระบบของกรรมวิธี ขั้นตอน และ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่นำมาใช้เพื่อสอนหรือฝึกหัดบุคลากรในการปฏิบัติงาน การปรนนิบัติบำรุง ยุทโธปกรณ์ที่นำเข้ามาใช้ใหม่ อุปกรณ์ที่ใช้เพื่อการฝึกอาจเป็นสิ่งที่พัฒนาขึ้นมาเองหรือจัดซื้อ มา โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อช่วยฝึกหัดบุคลากร โปรแกรมการฝึกจะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกได้รับความรู้ เกี่ยวกับข้อมูล และทักษะต่าง ๆ ในการใช้ยุทธโปกรณ์ และการปรนนิบัติบำรุงที่ต้องปฏิบัติจริง

หากโครงการไม่ได้เน้นการฝึกและการเตรียมการฝึกแต่แรกจะทำให้โครงการ ที่ต้องการนั้นไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เป็นผลทำให้ต้องมีการส่งคนไปฝึก Oversea, OJT (On the Job Training) และหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งการฝึกเหล่านี้อาจมิได้กระทำฝึกโดยใช้เครื่องมือที่เพียงพอ ผลลัพธ์ คือ การสูญเสียเงินจำนวนมาก และไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ประสิทธิภาพของการฝึกที่ดี คือ ภายหลังจากการใช้ยุทธโปกรณ์ทางทหาร การใช้เครื่องมือและยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้โดยปราศจากการฝึกที่เพียงพอจะทำให้การใช้ อุปกรณ์ ไม่ได้เต็มขีดความสามารถเท่าที่ควร

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การคำนึงถึงความปลอดภัยของการใช้และ รักษาเครื่องมือ ดังนั้นระหว่างการฝึกเราต้องเน้นให้ผู้รับการฝึกคำนึงถึงความปลอดภัย (Safety Awareness) ควบคู่ไปด้วย

๔.๖ Technical Document

เอกสารทางเทคนิค (Technical Document) ได้แก่ แบบฟอร์มสำหรับ บันทึก ข้อมูล คุณลักษณะเฉพาะ คู่มือ แบบแปลน คำแนะนำในการปฏิบัติงาน การปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมใหญ่ เอกสารจัดหา ขั้นตอนการทดสอบ และปรับแต่งพร้อมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุน การยกขน และข้อมูลเกี่ยวกับอุปกรณ์การฝึก รวมทั้งเอกสารโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ข้อมูลเหล่านี้จะทำให้เราสามารถนำมาประกอบการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ประหยัดเวลา มีการใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า และดำรงความพร้อมของยุทธโปกรณ์ไว้ได้ตามความต้องการ

๔.๗ Packaging, Handling, Storage & Transportation

องค์ประกอบด้านนี้จะครอบคลุมในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน ข้อพิจารณาในการออกแบบ วิธีการที่จำเป็นที่ทำให้มั่นใจได้ว่ายุทธโปกรณ์และเครื่องมือทั้งหมด จะสามารถขนส่งได้ตามที่ ต้อง และถึงมือผู้ใช้ในสภาพที่พร้อมใช้งาน การขนย้ายยุทธโปกรณ์และ ส่วนประกอบจะต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายหรือทำให้ประสิทธิภาพของยุทธโปกรณ์นั้นลดลง

๔.๘ Facilities

Facilities หมายถึง อาคารสถานที่ที่เป็นอาคารถาวรหรือกึ่งถาวร สำหรับ วางเครื่องจักร ซึ่งเราจำเป็นต้องจัดเตรียมไว้ เพื่อให้สามารถให้การสนับสนุนยุทธโปกรณ์หรืออุปกรณ์

ต่างๆ ตลอดอายุการใช้งาน สิ่งอำนวยความสะดวกอาจแบ่งเป็น สิ่งอำนวยความสะดวกถาวร (Permanent Facilities) สิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ (Mobile Facilities) สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการปรนนิบัติบำรุง (Maintenance Facilities) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการส่งกำลัง (Supply facilities) สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการฝึก (Training facilities)

๔.๙ Reliability & Maintainability (R&M)

R&M จะทำให้เราทราบว่าระบบหรือยุทธโศปกรณ์นี้จะใช้งานได้นานเท่าไร โดยที่ไม่ชำรุด หรือมีขีดข้องในการใช้งาน และถ้าเกิดชำรุดจะต้องใช้เวลาในการซ่อมเป็นเวลานานเท่าไร R&M นี้ มีความสำคัญมากในการตัดสินใจเลือกสิ่งสนับสนุนที่ต้องการ เมื่อระบบถูกใช้งาน Logistics Engineers จะใช้ข้อมูลนี้ไปพัฒนาความต้องการระบบสนับสนุนระบบต่อไป

๔.๑๐ Computer Resource Support

Computer Resource Support หรือการสนับสนุนทางด้านคอมพิวเตอร์ เป็นการบริหารจัดการระบบคอมพิวเตอร์ทั้ง Hardware Software เอกสาร และทรัพยากรอื่น ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการวิธีข้อมูล เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การปรนนิบัติบำรุง การส่งกำลัง การฝึก และความต้องการทางธุรการ นอกจากนี้ การสนับสนุนทางด้านคอมพิวเตอร์ยังหมายรวมถึง การจัดการเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ การดำเนินงานเอกสาร การจัดการต่อ Code หรือภาษา คอมพิวเตอร์ที่เขียนขึ้นเป็นโปรแกรมสัทธิตัร อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกหัดผู้ปฏิบัติงานกับระบบ การควบคุมพัฒนา Software และการปฏิบัติการพัฒนาแก้ไข Software ตลอดช่วงอายุการใช้งานของระบบด้วย

การใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนการใช้งานระบบหรือยุทธโศปกรณ์นั้น ควรจะอยู่บนพื้นฐาน ๒ ประการด้วยกัน คือ

๔.๑๐.๑ ชีตความสามารถของคอมพิวเตอร์ซึ่งตามปกติช่วยในการประหยัดเวลา และงบประมาณ ในการจัดการให้มีข้อมูลไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑๐.๒ การมีข้อมูลสนับสนุนได้ทันเวลา จะทำให้บุคลากร LIS ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการวิเคราะห์ และสามารถป้อนข้อมูลเข้าสู่ระบบกระบวนการออกแบบได้ตรงตามเวลาด้วย

สรุป องค์ประกอบทั้ง ๑๐ ประการนี้จะมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมากตั้งแต่ขั้นต้นของการพัฒนาโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการของระบบที่มีความสลับซับซ้อนและใช้เทคนิคสูง จำเป็นที่ จะต้องมีการแบ่งความรับผิดชอบที่อยู่มากมายในแต่ละองค์ประกอบ นอกจากนี้ในการปฏิบัติตามหลัก ILS ให้ได้อย่างครบถ้วน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ ILS และหลักการอื่น ๆ รวมทั้งการใช้กลุ่มปฏิบัติการและกลุ่มสนับสนุน ทั้งของผู้ใช้และคู่สัญญา

ผู้ขาย หรือผู้ผลิตด้วย ซึ่งแนวคิดในการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support นี้สามารถใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงยุทโธปกรณ์ได้ทุกประเภท

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพโรจน์ รัฐประเสริฐ (๒๕๔๒) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบส่งกำลังของกองทัพไทยและแนวทางแก้ไข โดยมีความประสงค์ต้องการหาสาเหตุของปัญหา ด้านการส่งกำลังว่ามีสาเหตุใดบ้างที่เป็นปัจจัยทำให้การบริหารงานในระบบการจัดงานส่งกำลังไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านการส่งกำลัง ผลการศึกษาพบว่า ระบบการบริหารจัดการองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับกำลังพล ยุทโธปกรณ์และงบประมาณ ต้องจัดเตรียมวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของกำลังพล ให้สามารถรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ โดยจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กำลังพลในทุกระดับ รวมทั้งต้องปลูกฝังกำลังพลในสายงานด้านการส่งกำลังบำรุง ให้มีความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม มีคุณธรรม โดยผู้บังคับบัญชาต้องกระทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กำลังพลในหน่วยของตนได้ สำหรับระบบส่งกำลังในเรื่องการกำหนดความต้องการการจัดหา การเก็บรักษา การแจกจ่าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องระเบียบ คำสั่ง แผนนโยบาย หลักนิยม อัตราการจัดกำลังพลและยุทโธปกรณ์ อัตราการจัดสิ่งอุปกรณ์ รวมทั้งอัตราอาคาร หากมีเรื่องใดเก่าล้าสมัยและไม่เหมาะสมแล้ว ก็ควรมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ โดยการประสานกับหน่วยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมทั้งต้องพัฒนาปรับปรุงระบบฐานข้อมูลด้านการส่งกำลังอัตโนมัติให้สามารถใช้งานได้อย่างเป็นรูปธรรม

ชูชาติ โพธิ์ไชยแสน (๒๕๕๒) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในหน่วยงาน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนราชการจำเป็นจะต้องใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐยุคใหม่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ความสามารถทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา บุคลากรในองค์กรจะต้องยอมรับกับการเปลี่ยนแปลงในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาทดแทน การปฏิบัติงานด้วยระบบเอกสารเดิม ๆ ซึ่งบุคลากรที่ปฏิบัติงานยังไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเท่าที่ควร คอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในหน่วยงานยังใช้ปฏิบัติงานไม่เต็มขีดความสามารถ ขาดบุคลากรที่ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และยังมีขีดจำกัดด้านงบประมาณ รวมทั้งการเข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากการเปิดอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ มีอย่างจำกัด

ศักดิ์สิทธิ์ เชื้อสมบุญ (๒๕๔๔) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า ยุทโธปกรณ์เกือบทุกชนิดที่ใช้ในราชการต้องจัดหาจากต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันยุทโธปกรณ์หลายชนิดต้องประสบปัญหาในเรื่องการ

เสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน และการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ กองทัพบกจึงได้ขออนุญาตของ การพึ่งพาตนเอง กล่าวคือ ได้มีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์อุปกรณ์ โดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ในประเทศ ขึ้นมาใช้เอง แต่ด้วยข้อจำกัดในด้าน บุคลากร เครื่องมือ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการวิจัย และพัฒนาในลักษณะไม่จริงจังนัก ทำให้การวิจัยและพัฒนาไม่อาจบรรลุความสำเร็จ จนนำไปสู่ การผลิตอุปกรณ์ขึ้นมาใช้เองได้อย่างเป็นรูปธรรม ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจ งบประมาณที่กองทัพกได้มีจำกัด การจัดซื้ออุปกรณ์เข้ามาใช้งานตามความต้องการ อย่างเต็ม รูปแบบจึงไม่สามารถทำได้ ดังนั้นหนทางปฏิบัติซึ่งสามารถดำเนินการได้ก็คือ การพัฒนาปรับปรุง อุปกรณ์ใหม่มีประสิทธิภาพในลักษณะของการพึ่งพาตนเอง ด้วยการใช้นวัตกรรมที่มีอยู่ภายใน ประเทศเป็นสำคัญ

ธานินทร ชัยวีรกุล (๒๕๕๒) ได้ศึกษาเรื่อง การดำรงสภาพยุทธโปกรณ์ยานยนต์ สายสรรพาวุธ ของหน่วยใช้ ผลการศึกษาพบว่า ด้านบุคลากรในเรื่องความพอเพียง การฝึกอบรม และความรู้ความสามารถ ของพลขับขางยานยนต์นั้น ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการใช้ และซ่อมบำรุงและมีการฝึกสอน ให้เข้าใจในเรื่องของเทคนิคเฉพาะยุทธโปกรณ์ยานยนต์ใหญ่ซึ่งถึง การปรนนิบัติบำรุงอย่างถูกต้อง ตลอดจนการบรรจุพลขับและขางยานยนต์ได้ครบตามอัตราที่ได้รับ อนุมัตินั้นยังมีไม่เพียงพอ โดยเฉพาะกรณียานยนต์ที่มีเทคนิคเฉพาะ ควรจะต้องให้ช่างเทคนิค ของบริษัทที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะเขา อบรม/พัฒนา ความรู้ให้กับกำลังพล ด้านวัสดุอุปกรณ์ คู่มือทางเทคนิคในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง เครื่องมือชุดประจำตัวช่าง เครื่องมือประจำ หน่วยและชิ้นส่วนอะไหล่ต่าง ๆ ตลอดจนน้ำมันที่ใช้ในการปรนนิบัติบำรุงที่ได้รับไม่ครบและ ไม่เพียงพอแก่ความต้องการ การเบิกชิ้นส่วนต่าง ๆ ก็ล่าช้าไม่ทันกับความต้องการ ด้านนโยบายและ การดำเนินการของผู้บังคับบัญชา ควรมีการมอบความรับผิดชอบในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง อย่างชัดเจน มีการบรรจุกำลังพลขับและขางยานยนต์ให้ครบตามอัตรา มีการกำหนดตาราง การปรนนิบัติบำรุงไว้เป็นประจำและชัดเจน มีการพิจารณาลงทุนในกรณีที่เกิดบกพร่อง เป็นประจำ และมีการไต่ถามมูลสำหรับผู้ปฏิบัติงานอย่างเข้มข้นเข้มแข็งไม่บกพร่อง และด้านงบประมาณเนื่องจาก งบประมาณที่ได้รับมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดหายุทธโปกรณ์ใหม่ๆ และจัดหาชิ้นส่วน อะไหล่ต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการ จึงควรเพิ่มขีดความสามารถในการซ่อมบำรุงให้มากขึ้น ใช้การซ่อมแซมแทนการซ่อมเปลี่ยน เน้นการพัฒนาบุคลากรให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น ในอันที่ จะรักษาสภาพของยุทธโปกรณ์ยานยนต์ที่รับผิดชอบให้มีอายุการใช้งานมากที่สุด

เพิ่มศักดิ์ เพ็ชรสดศิลป์ (๒๕๔๑) ได้ศึกษาเรื่อง การซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์สายสรรพาวุธ ในกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า ขีดความสามารถหน่วยสนับสนุนการซ่อมบำรุงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทุกระดับ ยังไม่สามารถสนับสนุนได้ตามขีดความสามารถ สาเหตุประการหนึ่ง คือ กองทัพบก

มียุทธโศปกรณ์สายสรรพาวุธมาจากหลายแห่ง หลายตระกูล และงบประมาณในการจัดหาชิ้นส่วนอะไหล่ไม่เพียงพอกับความต้องการ

สิริชัย ธีธัญญสิริ (๒๕๔๒) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาด้านการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์สายสรรพาวุธ ผลการศึกษาพบว่า กรมสรรพาวุธทหารบกต้องรับผิดชอบยุทธโศปกรณ์ของกองทัพเป็นจำนวนมาก แต่งบประมาณในการซ่อมบำรุงที่ได้รับกลับลดลงทุกปี ทำให้สภาพยุทธโศปกรณ์ มีแนวโน้มงดใช้การสูงขึ้น จึงต้องเร่งพัฒนาหลักสูตรช่างซ่อมบำรุง โดยให้เน้นภาคปฏิบัติ และพิจารณา การศึกษาให้มีส่วนร่วมกับหน่วยราชการ และภาคเอกชนด้วย

อนุรักษ์ ชื่นโรจน์ (๒๕๕๕) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการส่งกำลังและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ และ ๔ สายสรรพาวุธ ผลการศึกษาพบว่า ด้านงบประมาณในเรื่องความพอเพียงต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีไม่เพียงพอต่อการจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ จึงควรเพิ่มขีดความสามารถในการซ่อมบำรุงให้มากขึ้น โดยกรมสรรพาวุธทหารบกได้มีนโยบายจัดระบบการซ่อมแก้ทดแทนการซ่อมเปลี่ยน ตลอดจนการส่งเสริมงานวิจัยพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งเป็นการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาหรือภาคเอกชนภายในประเทศ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ ในขณะที่เดียวกันผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องช่วยกันกำกับดูแล ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทำการปรนนิบัติบำรุงยุทธโศปกรณ์ เพื่อช่วยยืดอายุการใช้งานของยุทธโศปกรณ์เพิ่มมากขึ้นต่อไป ด้านบุคลากร ควรบรรจุกำลังพล โดยเฉพาะตำแหน่งช่างซ่อมทางเทคนิคให้ครบตามอัตราที่ได้รับอนุมัติ ในเรื่องความรู้ความสามารถ ประกอบด้วยเรื่องการเรียนรู้ การเรียนการสอน ควรเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรต่าง ๆ เมื่อได้รับยุทธโศปกรณ์ใหม่เข้าประจำการ หรือ ควรจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ คือ จัดให้มีการเรียนการสอนภายในหน่วย (Unit School) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับกำลังพลได้อย่างทั่วถึง หรือควรดำเนินการศึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับสถาบันการศึกษาและภาคเอกชน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ขององค์กรให้เพิ่มมากขึ้น สำหรับเรื่องตำรา และคู่มือทางเทคนิค ควรจัดหาและแจกจ่ายให้ครบ ด้านวัสดุอุปกรณ์ในเรื่องชิ้นส่วนซ่อม สถานภาพชิ้นส่วนซ่อมที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่หน่วยเหนืออนุมัติให้สะสม คือ ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) ควรแจกจ่ายให้ครบตามรายการและจำนวนที่ได้รับอนุมัติ เพื่อหน่วยใช้สามารถนำชิ้นส่วนซ่อมนั้น ไปใช้ได้ทันที และภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด จำเป็นต้องวางแผนเสนอความต้องการงบประมาณประจำปีในการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมให้คุ้มค่ามากที่สุด โดยพิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมให้เป็นไปตามลำดับความเร่งด่วนตามภารกิจของหน่วยใช้ และควรจัดหาชิ้นส่วนซ่อมแก้เพิ่มมากขึ้น เพื่อประหยัดงบประมาณ หรือชิ้นส่วนซ่อมบางรายการที่มีตามท้องตลาด ควรมีการร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดหาให้ได้ตามมาตรฐานที่ต้องการ เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการจัดหาจากต่างประเทศ ด้านระบบการปฏิบัติงานประกอบด้วยเรื่อง การจัดหน่วย ควรเสริมสร้างหน่วยสนับสนุนโดยตรงของกองพลเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการแปรสภาพหน่วยจากการจัดแบบสาย

ยุทธบริการเป็นแบบพันธกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการสนับสนุนมากขึ้น เรื่องการส่งกำลัง สิ่งที่สำคัญในการปฏิบัติงาน คือ ผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องควบคุม และกำกับดูแลเกี่ยวกับหลักฐาน การควบคุมทางการส่งกำลัง และการควบคุมทางบัญชี เนื่องจากเป็นหลักฐานแสดงสถานภาพของ รายการขึ้นส่วนซ่อมโดยเริ่มตั้งแต่การได้มาจนถึงการจำหน่าย ซึ่งหากดำเนินการควบคุมให้รัดกุมแล้ว จะสามารถช่วยวางแผนสนับสนุนหน่วยใช้ได้อย่างต่อเนื่อง และปัจจุบันเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงาน ดังนั้นควรจัดทำระบบฐานข้อมูลสิ่งอุปกรณ์ต่างๆ ให้ทันสมัย และเรื่องการซ่อมบำรุง สิ่งที่สำคัญในการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องควบคุม และกำกับดูแลเกี่ยวกับส่วนควบคุม การซ่อม และสถานภาพยานยนต์ใช้การของหน่วยรับ การสนับสนุน เนื่องจากเป็นหลักฐาน เพื่อใช้สำหรับการควบคุมงาน และวางแผนงานซ่อมบำรุง ยุทธโศภรณ์ เพื่อให้หน่วยดำเนินการยุทธมีความพร้อมรบ นอกจากนี้ควรปฏิบัติงานเชิงรุก คือ การจัดชุดซ่อมเคลื่อนที่/ชุดช่างตรวจสภาพ และให้คำแนะนำทางเทคนิคไปดำเนินการซ่อมบำรุง ณ ที่ตั้งหน่วยใช้ เพื่อลดงานด้านธุรการ และสามารถสนับสนุนหน่วยใช้ได้อย่างรวดเร็ว และ ดำเนินนโยบาย/ทฤษฎี และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในเรื่องความเหมาะสมในการปฏิบัติงานจะต้อง ปฏิบัติงานตามนโยบาย/ทฤษฎี และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผนงานซ่อมบำรุงยุทธโศภรณ์ให้สอดคล้องกัน และใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการตรวจสอบ ความถูกต้องทุกครั้ง

นิรันดร์ เมืองพระ (๒๕๔๔) ได้ศึกษาเรื่อง กระทรวงกลาโหมกับการจัดทำงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของกระทรวงกลาโหมจะต้องมีการเตรียมการในการ จัดทำงบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามแนวความคิดของการจัดทำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ตามยุทธศาสตร์ กล่าวคือ กระทรวงกลาโหมจะต้องมีการจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์ของกระทรวง เพื่อให้ส่วนราชการในสังกัดทั้ง ๖ ส่วนราชการ สามารถมองเห็นภาพรวม ทิศทาง เป้าหมายและ ศักยภาพของกระทรวงกลาโหม ในอันที่จะไปสู่การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งถือได้ว่าเป็นแผนแม่บท (Master Plan) ที่ใช้เป็นกรอบในการจัดทำกลยุทธ์ (Strategic Plan) แผนปฏิบัติการ (Action Plan) และ แผนงบประมาณ (Budget Plan) แนวทางการจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์ของกระทรวงกลาโหมในภาพรวม ดังกล่าว จะเป็นแนวทางให้หน่วยงานขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ นำไปจัดทำแผน เชิงกลยุทธ์ของหน่วยงานและเหล่าทัพตามกิจกรรมที่รับผิดชอบให้เป็นไปในกรอบแนวทางเดียวกัน การจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกระทรวงกลาโหม จะแตกต่างจากการจัดทำงบประมาณ ระบบงบประมาณแบบเดิม กล่าวคือ กระทรวงจะต้องมีบทบาทมากขึ้นในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งเดิมกระทรวงจะเป็นผู้รวบรวมคำขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดแต่ระบบงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานกระทรวงจะต้องเป็นผู้กำหนดแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์

พันธกิจ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลลัพธ์ ผลผลิตและตัวชี้วัด ในระดับกระทรวง สำหรับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม ก็จะต้องนำแผนเชิงกลยุทธ์ในระดับ กระทรวง ไปจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์ในระดับหน่วยงานต่อไป ซึ่งการนำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานตามยุทธศาสตร์ใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายควรจะได้มีการพัฒนาในโอกาสต่อไป ดังนี้ คือ หลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณ ๑. การกำหนดผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ต้องพัฒนาต่อไปให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงกลาโหม และมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล ๒. การจัดทำงบประมาณในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มุ่งให้เกิดความ รับผิดชอบ (Accountability) ตามลำดับขั้นของการบังคับบัญชาในการใช้จ่ายงบประมาณและ ความโปร่งใส (Transparency) ที่สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน รวมทั้งมีระบบการรายงานที่ดี เป็นสากล ซึ่งในขณะนี้กระทรวงกลาโหมยังขาดการกำหนดรูปแบบดังกล่าวให้มีความชัดเจน ๓. ต้องมีการปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ให้มีการกระจายอำนาจให้หน่วยปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งเป็นภาระที่สำนักรงบประมาณและสำนักรงบประมาณกลาโหมต้องรับผิดชอบดำเนินการ ๔. ต้องกำหนดแผนงานที่ครอบคลุมแหล่งเงินที่จะมาใช้จ่ายทั้งหมดทั้งจากงบประมาณรายจ่าย ประจำปีและจากเงินนอกงบประมาณอื่น ๆ เช่น เงินกู้ เงินช่วยเหลือ เป็นต้น ๕. ต้องปรับปรุง การจัดทำแผนงบประมาณล่วงหน้าควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหม หลักการที่เกี่ยวข้อง กับการปรับบทบาท ภารกิจของกระทรวงกลาโหม ๑. ต้องปรับบทบาทและภารกิจในปัจจุบัน โดยเพิ่มบทบาทที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศมากยิ่งขึ้น เช่น การสนับสนุนงาน ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาล การรักษาอธิปไตยของชาติ รวมทั้งการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว เป็นต้น ในขณะที่ยังไม่สามารถลดกำลังคนลงได้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านยุทธโปกรณ์ ๒. ปรับโครงสร้างของกระทรวงให้มีขนาดที่เหมาะสม และปรับเปลี่ยนการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่เป็น หน่วยงานขนาดเล็กแต่ทันสมัย ๓. ปัจจุบันสัดส่วนงบประมาณในด้านบุคลากรและค่าใช้จ่าย ดำเนินการยังมีสัดส่วนที่สูง ทำให้การริเริ่มโครงการพัฒนากระทรวงกลาโหมมีข้อจำกัด ดังนั้น จึงจำเป็นต้องวางแผนลดขนาดกำลังพลของกองทัพลง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการลดกำลังคน ภาครัฐของรัฐบาล ๔. ในปัจจุบันกระทรวงกลาโหม ยังให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนา ทางทหารที่มีลักษณะให้กองทัพสามารถพึ่งพาตนเองในเบื้องต้นได้น้อยมาก จึงควรปรับบทบาท ภารกิจในด้านการวิจัยและพัฒนาทางทหารให้มากขึ้น

วินิจ บุญยะประภัศร (๒๕๔๒) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารงบประมาณป้องกัน ประเทศของกองทัพบกไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาเนื่องมาจากมาตรการควบคุมงบประมาณ มีดังนี้ ๑. หน่วยไม่มีวางแผนการปฏิบัติต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า ๒. การเสนอความต้องการงบประมาณ

ที่ต้องใช้ปฏิบัติงานนั้น ๆ หน่วยมิได้จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินให้ครอบคลุมถึงขั้นตอนการปฏิบัติ และวิธีการดำเนินงานให้ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้ ๓. หน่วยมิได้มีการวิเคราะห์ตั้งแต่ก่อน ระหว่าง และหลังการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเคร่งครัดและจริงจัง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบงบประมาณที่กองทัพบกกำหนดขึ้น เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดไว้ การพัฒนาการบริหารงบประมาณจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และมีประสิทธิผล (Effectiveness) ได้จะต้องมีการปรับปรุงระบบงบประมาณเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารงบประมาณ ดังนี้ ๑. กองทัพบกจะต้องกำหนดแนวทางการพัฒนากองทัพบกในช่วง ๑๐ ปี และ ต้องมีการตรวจสอบนโยบายทุกปี พร้อมกับมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ๒. หน่วยที่เป็นเหล่าหรือสายวิทยาการจัดทำแผนหลัก (Master Plan) เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำ งาน/โครงการ โดยจะลำดับความเร่งด่วนของงาน/โครงการที่จะปฏิบัติ ๓. งาน/โครงการ ที่จะนำเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณแต่ละปีจะต้องอยู่ในแผนหลัก (Master Plan) เท่านั้น ๔. ให้หน่วยปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่กองทัพบกได้กำหนดไว้ในระบบงบประมาณอย่างเคร่งครัด ๕. เพิ่มพูนความรู้กำลังพลที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านงบประมาณให้มีคุณภาพให้สูงขึ้น สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาจากระบบบริหารของกองทัพบก ควรนำเทคนิคการบริหารงาน โดยยึดวัตถุประสงค์เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารงบประมาณป้องกันประเทศของกองทัพบก ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อนันตพร กาญจนรัตน์ (๒๕๕๖) ได้ศึกษา เรื่องระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ศึกษาเฉพาะกรณีกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มีความเหมาะสมกับกองทัพบกในการที่จะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการจัดสรรและใช้ทรัพยากรของประเทศให้มีประโยชน์สูงสุดในภาวะของสถานการณ์โลกปัจจุบัน แต่ปัญหาที่พบ คือ ความไม่พร้อมของฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนั้น การจะให้ระบบงบประมาณดังกล่าวประสบผลสำเร็จจะต้องพัฒนาทั้งระบบงานระบบคน และระบบเงิน ให้มีความพร้อมและเชื่อมโยงสอดคล้องประสานเป็นหนึ่งเดียวกันให้ได้

ธนภูมิ ดวงแก้ว และ สุรพล ผ่องใส (๒๕๕๖) ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการใช้ Outsource เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการใช้องค์กรภายนอกหรือผู้ให้บริการภายนอกกองทัพบก มาบริหารงานซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมหลักหรือกระบวนการที่กองทัพบกเคยปฏิบัติมาก่อน เนื่องจากหน่วยภายนอกมีความชำนาญและมีความพร้อมมากกว่าจึงให้ดำเนินการแทน ทั้งนี้เพื่อการประหยัดต้นทุน ค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงกองทัพบกในช่วงแรกของการก่อตั้งยังมีความทันสมัยทั้งด้านการบริหารงาน และเทคโนโลยี แต่ปัจจุบันการพัฒนาทางเทคโนโลยีของโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ภาคธุรกิจเอกชนมีความก้าวหน้าและพัฒนาทางเทคโนโลยีไปรวดเร็ว

และล้าหน้ากองทัพ จึงจำเป็นที่กองทัพจะต้องให้ความสนใจและใช้ศักยภาพของภาคเอกชน ในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของกองทัพให้มีประสิทธิภาพ เช่น การผลิตสิ่งอุปกรณ์ การซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ สายงานต่าง ๆ มีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง ประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และปัญหาผลผลิตที่ด้อยคุณภาพ การใช้ระยะเวลาในการจัดหา และการซ่อมนาน ล่าช้า การให้ภาคเอกชนมาปฏิบัติงานแทนจะทำให้ประหยัดงบประมาณและเน้นไปทำงานหลักคือการสร้างองค์ความรู้ให้กับกองทัพมากขึ้น หากการปฏิบัติไม่เป็นไปตามสัญญา ก็สามารถปรับเป็นตัวเงิน และฟ้องร้องทางกฎหมายได้ และจากกรณีศึกษากองทัพประเทศสิงคโปร์ ใช้หลักการให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการแทน เพราะว่ามีข้อจำกัดของกำลังพล ความต้องการลดภาระค่าใช้จ่าย ต้องการให้ภาคเอกชนพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพในผลผลิต โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งผลให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเข้มแข็ง จากการศึกษาดังกล่าวสรุปว่า เราจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมและกำกับดูแลข้อมูล สถานภาพยุทธโปกรณ์ให้ถูกต้อง ทันสมัย นำมาใช้งานได้อย่างรวดเร็ว การดำเนินการต่อโรงงานผลิต สิ่งอุปกรณ์ของกองทัพบกให้สอดคล้องกับนโยบายการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม ซึ่งอาจจะทำการยุบเลิกหรือโอนให้หน่วยงานอื่น การบูรณาการโรงงานต่างๆ ของกระทรวงกลาโหมและเหล่าทัพ รวมทั้งอาจให้ดำเนินการในลักษณะร่วมทุนกับเอกชน โดยมีแนวทางในการนำ Outsource มาปฏิบัติงานด้านส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก จากการพิจารณา ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ การพิจารณาความชำนาญ และความมั่นคงของผู้ประกอบการ ซึ่งต้องมีความชำนาญมากกว่า หรืออย่างน้อยต้องไม่ด้อยกว่าที่เป็นอยู่ ประเด็นเรื่องความมั่นคง การรักษา ความลับของทางราชการ มาตรฐานของการทำงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้หน่วยงาน และกำลังพลของกองทัพบก โดยกำหนดไว้ในสัญญา การนำ Outsource มาใช้สนับสนุนการปฏิบัติงาน ด้านส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย และกองทัพบกจะมีสิ่งอุปกรณ์ ที่มีคุณภาพ รวมทั้งสามารถสร้างองค์ความรู้ให้แก่กองทัพบกมากขึ้น

สุนันทา จันทราสา (๒๕๕๐) ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุง เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบการ ปฏิบัติงานการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ แบบรวมการ ทั้ง ๓ เหล่าทัพ กับการดำเนินการส่งกำลังและซ่อมบำรุงโดยกองทัพบก และพิจารณาหาแนวทาง การดำเนินงาน ในการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบกในอนาคตให้มี สถานภาพความพร้อมใช้งานดีขึ้น โดยมีขอบเขตของการศึกษาวิจัยเฉพาะในงานส่งกำลัง และซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ แบบรวมการ ที่ดำเนินการโดยกองทัพอากาศ ซึ่งมีกรมช่างอากาศเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน เปรียบเทียบกับ งานส่งกำลังและซ่อมบำรุง เฮลิคอปเตอร์ ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบก ซึ่งมีกรมการขนส่งทหารบกเป็นหน่วยดำเนินงาน

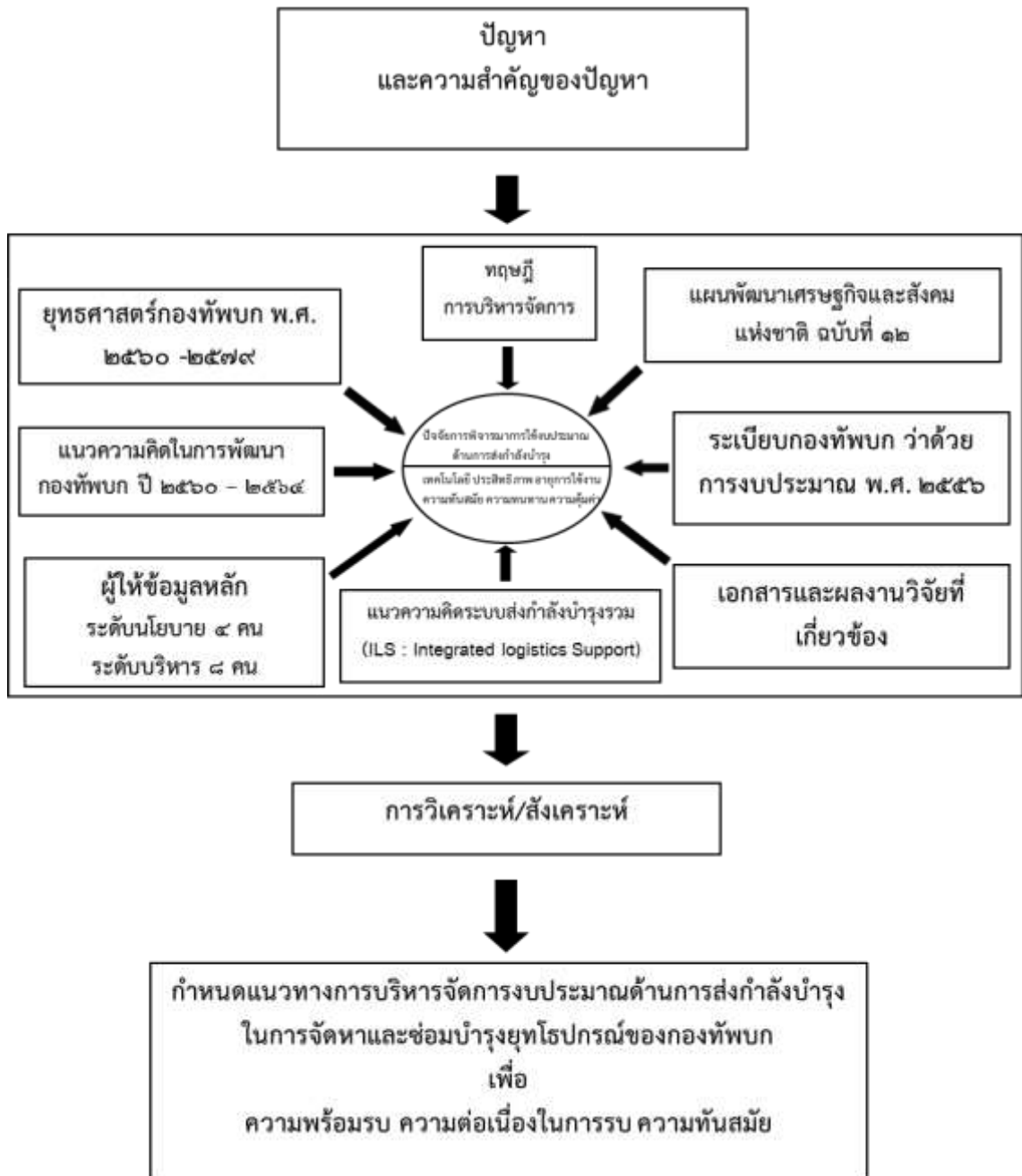
ผลการศึกษาพบว่า การปรับเปลี่ยนวิธีการในการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๕๑ จากเดิมที่กองบัญชาการทหารสูงสุดได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานตามโครงการ ส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ระดับโรงงานแบบรวมการทั้ง ๓ เหล่าทัพเป็นส่วนรวม มาให้แต่ละเหล่าทัพรับผิดชอบในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเอง โดยยังคงให้กองทัพอากาศ รับผิดชอบในการดำเนินงาน ส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ หรือ UH-1 แบบรวมการต่อไปนั้น ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการซ่อมบำรุง เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพกองอย่างมาก เนื่องจากงบประมาณที่กองทัพกจัดสรรให้สำหรับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ไม่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเฮลิคอปเตอร์ที่มีประจำการอยู่ ทำให้ส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบงานมาให้กองทัพกดำเนินการ ส่งกำลังและซ่อมบำรุงเองในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ซึ่ง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบ ๑ ของกองทัพกนับตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ยังคงมีปัญหางบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมในการดำเนินงาน ได้แก่ กำลังพลยังขาดความรู้ความชำนาญในการซ่อมบำรุง ในระดับคลัง รวมทั้ง ไม่มีเครื่องมือซ่อมบำรุง ระดับคลังเฉพาะสำหรับเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ขาดระบบการได้รับข่าวสารจากบริษัทผู้ผลิต ความล่าช้าในการจัดหาชิ้นส่วนอะไหล่ รวมถึง ไม่มีระเบียบหรือคำสั่งที่ชัดเจน สำหรับเป็นหลักปฏิบัติในการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูล การดำเนินการในอดีตของทั้งกองทัพกและกองทัพอากาศ ได้ผลสรุป แนวทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ คือ ให้ดำเนินโครงการในการซ่อมปรับปรุงสภาพเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ เพื่อฟื้นคืนสภาพเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ที่ดบินมาเป็นเวลานานให้กลับมาใช้งานได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนครบจำนวนตามแผนงานที่ได้ กำหนดไว้ และเตรียมการในการจัดสรรงบประมาณสำหรับการซ่อมบำรุงให้เพียงพอกับจำนวน เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ที่ใช้งานได้ในแต่ละปี โดยจัดระบบ งานสำหรับการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ให้คงสภาพการใช้งานได้อย่างต่อเนื่องไปไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี สำหรับการซ่อมบำรุงในระดับคลังยังคงใช้วิธีการในการจ้างซ่อมเป็นหลัก จากผลการวิจัยสรุป ได้ว่าการจัดสรรงบประมาณเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องพิจารณาหาแนวทางในการกำหนดความต้องการ งบประมาณที่เหมาะสม ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการพิจารณาประมาณการความต้องการงบประมาณ โดยการใช้ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงต่อชั่วโมงบิน หรือ Maintenance Cost คูณกับตัวเลข ประมาณการชั่วโมงบินใช้งานจากสถิติการใช้งานจริงโดยเฉลี่ย รวมทั้งให้พิจารณาศึกษาหาแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดย ใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสั่งซื้ออย่างประหยัด การทำสัญญาจัดซื้อแบบ Open End การทำสัญญาจัดซื้อแบบแลกเปลี่ยน ตลอดจนการนำวิธีการบริหารงานส่งกำลังบำรุง

แบบ Integrated Logistics Support มาใช้ในการบริหารงาน ตั้งแต่ขั้นตอนของการตัดสินใจว่า
กองทัพมีศักยภาพหรือความพร้อมที่สมควรจะจัดหายุทโธปกรณ์นั้น ๆ มาประจำการในกองทัพหรือไม่

สรุป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบถึงปัญหาของระบบการส่งกำลังบำรุง
ของกองทัพบก ทั้งทางด้านกำลังพล การบริหารจัดการ และงบประมาณ รวมถึงทำให้ทราบแนวทาง
การแก้ปัญหาผ่านงานวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า รวมถึงทำให้ทราบถึงปัญหาของหน่วยงานอื่น ๆ
โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย

แผนภาพที่ ๒ - ๑ กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในบทที่ ๒ ที่ผ่านมาสรุปลผลการดำเนินการได้ดังนี้

๑. แนวความคิด

๑.๑ แนวคิดระบบงบประมาณ

สรุปได้ว่า แนวคิดเรื่องระบบงบประมาณ คือ วิธีการในการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กร ซึ่งมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ แต่ละแนวคิดมีข้อดีและข้อเสียต่างกันไป ซึ่งแต่ละองค์กรจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับองค์กรของตนเอง สำหรับประเทศไทยได้นำเอาแนวคิดระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์มาใช้ ซึ่งเป็นระบบที่มีความรอบคอบ รัดกุมในทุกขั้นตอน เริ่มจากการระบุพันธกิจขององค์กร เป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมทั้งมีการประเมินผลสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้ได้ผลผลิต และผลลัพธ์ที่สอดคล้องกันกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เป็นระบบที่มีการบริหารจัดการทรัพยากรการเงิน และการพัสดุที่สะท้อนให้เห็นถึงผลสำเร็จของงานหรือพันธกิจต่าง ๆ ขององค์กรหรือของรัฐ ภายใต้การระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance)

๑.๒ แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)

สรุปได้ว่า แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated Logistics Support) มีองค์ประกอบ ๑๐ ประการ และมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมาตั้งแต่ขั้นต้นของการพัฒนาโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการของระบบที่มีความสลับซับซ้อนและใช้เทคนิคสูงจำเป็นที่จะต้องมีการแบ่งความรับผิดชอบที่อยู่มากมายในแต่ละองค์ประกอบ นอกจากนี้ในการปฏิบัติตามหลัก ILS ให้ได้อย่างครบถ้วน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของ ILS และหลักการอื่นๆ รวมทั้งการใช้กลุ่มปฏิบัติการและกลุ่มสนับสนุน ทั้งของผู้ใช้และคู่สัญญาผู้ขายหรือผู้ผลิตด้วย ซึ่งแนวคิดในการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support นี้ สามารถใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงยุทธโธปกรณ์ได้ทุกประเภท

๒. ทฤษฎี

ทฤษฎีการบริหารจัดการ

สรุปได้ว่า จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร และทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหาร จะเห็นได้ว่าการบริหารเป็นเรื่องที่นักวิชาการให้ความสนใจศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งประสิทธิภาพของการบริหาร อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะภาครัฐยังประสบปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การปฏิบัติงานและการบริหารงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สำหรับปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวต่างก็มีลักษณะแตกต่างกันออกไปในแต่ละองค์การที่มีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละองค์กรต้องพิจารณานำหลักการของแต่ละทฤษฎีมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. ข้อมูลยุทธศาสตร์/นโยบาย/แผน/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

สรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จากการวิเคราะห์เงื่อนไขและสถานการณ์ภายในประเทศในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในเชิงโครงสร้าง ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ทั้งจากภายในและภายนอก เพื่อบ่งชี้และประเมินโอกาสและความเสี่ยงของประเทศในด้านต่าง ๆ นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายของประเทศที่ชัดเจนและส่งผลให้เกิดการฉีกกำลังและระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน การดำเนินการมีบูรณาการ และเป็นเอกภาพภายใต้การมองภาพอนาคตของประเทศที่เป็นภาพเดียวกัน

๓.๒ ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

สรุปได้ว่า การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ ได้แก่ ๑. การจัดทำยุทธศาสตร์ทหารแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม แทนขีดความสามารถกระทรวงกลาโหมตลอดจนยุทธศาสตร์เฉพาะเรื่องแผนการจัดเตรียมกำลังและแผนการใช้กำลังที่เกี่ยวข้อง ๒. การปรับปรุงโครงสร้างการจัดหน่วยของกระทรวงกลาโหมในทุกกระดับให้มีเอกภาพในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ๓. การเตรียมขีดความสามารถที่ต้องการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในปัจจุบันรวมทั้งทดสอบความพร้อมและความทันสมัยอยู่เสมอ ๔. การปรับตัวไปสู่ความเป็นกองทัพเนกประสงค์ที่มีความทันสมัยและสามารถรองรับภารกิจได้หลายรูปแบบ ๕. การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติความร่วมมือระหว่างเหล่าทัพและความร่วมมือกับมิตรประเทศ ๖. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการตลอดจนปัญหาข้อขัดข้องอย่างต่อเนื่องรวมทั้งการทบทวนและปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศทุกวงรอบ ๒ ปีหรือเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และ ๗. การสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีงบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในระดับที่เหมาะสมกับสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๓ ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐

สรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพอไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยในกองทัพอไทย ซึ่งนับว่าเป็นครั้งแรกที่กองทัพอไทยมีแนวทางที่แน่นอนและชัดเจนในการบริหารจัดการกองทัพอ ในเรื่องการเตรียมกำลังและการใช้กำลังในการเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ สำหรับส่วนราชการของกองทัพอไทยที่สามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะการจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้อกับขีดความสามารถที่ต้องการของกองทัพอ การจัดทำยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพอไทย ได้นำเอากรอบเอกสารทบทวนยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๕ มาพิจารณาควบคู่ไปกับการทบทวนสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงทั้งภายใน และภายนอกประเทศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง ๕ - ๑๐ ปีที่ผ่านมา ตลอดจนแนวโน้มสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมาเป็นกรอบในการทำในการจัดทำเพื่อให้เกิดความทันสมัย และสามารถพยากรณ์ถึงภารกิจที่กองทัพอจะต้องดำเนินการทั้งภัยคุกคามทางทหารจากภายนอกประเทศ ซึ่งสรุปว่า ภัยคุกคามที่มีความเร่งด่วนที่กองทัพอจะต้องให้ความสนใจเป็นลำดับแรกคือ ภัยคุกคามด้านตะวันออก ทางด้านตะวันตก และทางใต้เป็นลำดับถัดไป ตลอดจนภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งกองทัพอไทยเห็นว่าแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นใน ๑๐ ปีข้างหน้า สำหรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ปัญหาการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.) กลายเป็นภารกิจเร่งด่วนสำคัญระดับชาติที่ต้องรีบแก้ไข ในขณะที่การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย การล่องละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ การแตกความสามัคคีของคนไทย ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ยาเสพติด แรงงานต่างด้าว การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และอาชญากรรมข้ามชาติ การก่อการร้ายสากล การพัฒนาประเทศ การช่วยเหลือประชาชน การบรรเทาสาธารณภัยและภัยพิบัติ เป็นงานที่มีความสำคัญที่กองทัพอจะต้องดำเนินการต่อไป

๓.๔ การจัดส่วนราชการของกองทัพอบก

สรุปได้ว่า การจัดส่วนราชการของกองทัพอบกประกอบด้วย ๗ ส่วนราชการที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบแตกต่างกันไป โดยแต่ละส่วนทำงานประสานสอดคล้องกัน ด้วยความซับซ้อนและมีส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันหลากหลายกัน อีกทั้งยังมีที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วทั้งประเทศ ทำให้การพิจารณาในการส่งกำลังบำรุงต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ เพียงพอ และทันเวลา ภายใต้งบประมาณที่จำกัด

๓.๕ ยุทธศาสตร์กองทัพอบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

สรุปได้ว่า ยุทธศาสตร์กองทัพอบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เปกรอบแนวทางในการเตรียมกำลัง และใช้กำลังในระยะ ๒๐ ปี ขางหน้า ซึ่งจะทำใหกองทัพอบกมีทิศทางในการพัฒนากองทัพอไปสู่จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ และยุทธศาสตร์ทหารกองทัพอไทย พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐ โดยกำหนดเปเนประเด็นยุทธศาสตร์ของ ทบ.

จำนวน ๖ ประเด็นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ประสมมูลฐาน โดยมีเป้าหมายของการดำเนินการใดแบ่งออกได้เป็น ๔ ระยะ ๆ ละ ๕ ปี

๓.๖ แผนพัฒนา ทบ. ป ๖๐ - ๖๔

สรุปได้ว่า แผนพัฒนา ทบ. ป ๖๐ - ๖๔ ฉบับนี้ เป็นแผนเชิงนโยบายหรือเปรียบเสมือนยุทธศาสตร์ในการเตรียมกำลัง ทบ. ในระยะสั้นหวง ๕ ปี มีความมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการเตรียมความพร้อม และเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับ ทบ. เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการปฏิบัติภารกิจของ ทบ. ในหวง ๕ ปี ขางหนา โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างการจัดหน่วย ด้านการเสริมสร้างความพร้อมรบ ด้านการสนับสนุนและความต่อเนื่องในการรบ และด้านความทันสมัย ซึ่งเป็นกรดำเนินการที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ทบ. ป ๕๕ - ๕๙ เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องของ ทบ. ได้นำไปใช้เป็นกรอบแนวทางการปรับปรุงระบบงานในความรับผิดชอบ และพัฒนาหน่วย/เหล่า ใหสอดคล้องซึ่งกันและกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ยังผลให้ ทบ. มีความพร้อมและสามารถปฏิบัติภารกิจหลักในการป้องกันราชอาณาจักรจากภัยคุกคาม ทางทหาร และการปฏิบัติภารกิจเพื่อความมั่นคงด้านอื่น ๆ

๓.๗ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

สรุปได้ว่า การพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงเป็น ๕ ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติ โดยที่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศไทย ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยได้กำหนดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยในระยะ ๒๐ ปีพร้อมทั้งประเด็นยุทธศาสตร์และแนวทางหลักที่จะขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายระยะยาวของประเทศที่ได้กำหนดไว้ โดยมี แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นเครื่องมือหรือกลไกสำคัญที่สุดที่ถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) สู่การปฏิบัติในลำดับแรกที่ขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมายในระยะยาวได้ในที่สุด โดยมีกลไกตามลำดับต่างๆ และกลไกเสริมอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้ความเชื่อมโยง ด้านกฎระเบียบและในเชิงสถาบันระหว่างประเทศมีความคืบหน้าและชัดเจนในระดับปฏิบัติการและในแต่ละ จุดเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพที่ต้องเชื่อมโยงเครือข่ายภายในประเทศและต่อเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน ในขณะเดียวกันก็ต้องเตรียมความพร้อม เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประตูไปสู่ภาคตะวันตกและตะวันออกของภูมิภาคเอเชีย แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ความสำคัญอย่างยิ่ง กับการต่อยอดจากความเชื่อมโยงเชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชน จังหวัดและเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยงอื่นภายในประเทศ และนับว่าเป็นช่วงเวลา ที่ ประเทศไทยจะต้องดำเนินยุทธศาสตร์

เชิงรุกในการสร้างสังคมผู้ประกอบการและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทย ไปลงทุนในต่างประเทศ อย่างจริงจังเพื่อสร้างผลตอบแทนจากทุนและศักยภาพทางธุรกิจ รวมทั้งเป็น การส่งเสริมการเชื่อมโยง ห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศกัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม และในอาเซียน เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้แนวคิดและแนวทางดังกล่าวข้างต้น เกิดผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าหมายในช่วงระยะเวลาต่างๆ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ได้เน้นย้ำถึง ความจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารราชการแผ่นดินสำคัญ ๆ การปรับเปลี่ยนกฎหมาย และกฎระเบียบในหลายด้าน รวมถึงการปรับการบริหาร จัดการให้มีธรรมาภิบาลในทุกระดับ ปลอดภัยรับขึ้น และปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยในทุกภาคส่วนให้มีความนิยมที่ดียิ่งขึ้น มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงโดยยึด หลักการ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม รวมทั้งปรับระบบการติดตามและ ประเมินผลให้สามารถกำกับให้เกิด ความเชื่อมโยงจากระดับยุทธศาสตร์สู่การ จัดสรรงบประมาณและการดำเนินงาน ในระดับปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ในที่สุด

๓.๘ นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒

สรุปได้ว่า นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ เป็นการเตรียม ความพร้อมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ของ ทบ. ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ที่ ทบ. รับผิดชอบต่อผลผลิตและผลลัพธ์ ที่ได้จากการปฏิบัติงาน ในทุกระดับ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โดยให้ ความสำคัญกับแผนกลยุทธ์ที่ต้องเชื่อมโยงกับนโยบายที่รัฐบาลกำหนด เชื่อมโยงไปสู่การจัดทำ แผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งการกำหนดกิจกรรมให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องและต่อเนื่องกันทั้งระบบ อันจะส่งผลให้บรรลุเป้าหมาย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ ทบ. ส่งผลให้การเสริมสร้าง กำลังกองทัพ และความพร้อมรบของ ทบ. มีความพร้อมทั้งในด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์ เพื่อรองรับ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการและภัยคุกคามในทุกรูปแบบ

๓.๙ ระเบียบกองทัพกว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

สรุปได้ว่า ระเบียบกองทัพกว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นระเบียบ งบประมาณของกองทัพที่ปรับเปลี่ยนมาจากระบบงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ เพื่อให้มี ความเหมาะสมสอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยใช้แนวคิดระบบงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting System : SPBBS) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณของกองทัพ

๔. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบถึงปัญหาของระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ซึ่งเป็นปัญหาเชิงซ้อนที่เป็นทั้งปัญหาเชิงโครงสร้าง และปัญหาเชิงระบบ ทั้งทางด้านกำลังพล การบริหารจัดการและงบประมาณ รวมถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อีกทั้งยังทำให้ทราบแนวทางการแก้ปัญหาผ่านงานวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้า รวมถึงทำให้ทราบถึงปัญหาของหน่วยงานอื่น ๆ โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

ผลการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า หน้าที่ของพลเมืองที่สำคัญ คือ การรักษาผลประโยชน์ของชาติ รัฐบาลได้ศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ นำมาประเมินขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์เป้าประสงค์ เพื่อนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ (ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี) ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ ๖ ประเด็น และได้้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มาเป็นแผนในห้วง ๕ ปีแรก (แผนระยะสั้น ๕ ปี) ซึ่งกระทรวงกลาโหม ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านความมั่นคง จึงได้นำประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มาเป็นกรอบในการทำแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงกลาโหม เรียกว่ายุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ผ่านกองทัพไทย (ยุทธศาสตร์ทหาร พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มายังกองทัพบก ทั้งนี้กองทัพบกได้นำยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาเป็นกรอบพร้อมกับวิเคราะห์สภาพแวดล้อม รวมถึงภัยคุกคามตามภารกิจที่ได้รับมอบมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ซึ่งเป็นแผนระยะยาว ๒๐ ปี อีกทั้งยังได้ทำแผนระยะสั้น ๕ ปี (แผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ตามกรอบของรัฐบาล กระทรวงกลาโหม และกองทัพไทย ซึ่งแผนพัฒนากองทัพบกนี้เป็นกรอบแนวคิดในการบริหารงานของกองทัพบกในทุกด้าน อาทิ ด้านกำลังพล ด้านการบริหารงบประมาณและทรัพยากร เพื่อตอบสนองและเพื่อรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ

บทที่ ๓

ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

การนำเสนอข้อค้นพบในบทนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ผ่านการทบทวนหลักการทางยุทธศาสตร์ ทั้งระยะยาว (๒๐ ปี) และระยะสั้น (๕ ปี) ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จนถึงยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนพัฒนากองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตลอดจนนโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒ ของกองทัพบก รวมทั้งผู้วิจัยยังทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการในแง่มุมต่าง ๆ รวมทั้งด้านการบริหารงบประมาณ แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) อีกทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ และกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการนำมาตั้งเป็นประเด็นคำถาม นำไปเป็นเครื่องมือในกระบวนการแสวงหาความรู้ความจริง รวมถึงคำตอบของการวิจัย โดยประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑. การจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๒. การวิเคราะห์ปัญหาการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๓. สรุปปัญหาการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๔. การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๕. การวิเคราะห์ปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๖. สรุปปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๗. การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย
๘. การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย
๙. สรุปปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย
๑๐. สรุป

การจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

ตามพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ ในมาตรา ๑๙ กำหนดไว้ว่า กองทัพบกเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม และการป้องกันราชอาณาจักร เพื่อให้กองทัพบกมีขีดความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งคือ การมีอาวุธยุทธโปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน โดยยุทธโปกรณ์เหล่านี้ได้มาจากการจัดหายุทธโปกรณ์อย่างเหมาะสม และเพียงพอต่อการนำมาใช้งาน มีความโปร่งใสในกระบวนการจัดหาเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นความท้าทายที่กองทัพบกต้องเตรียมการในยุคของการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของกองทัพบกในการรักษาความมั่นคงของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้ได้ยุทธโปกรณ์ที่เหมาะสมและคุ้มค่าต่อการนำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจอย่างแท้จริง กองทัพบกได้กำหนดขั้นตอนในการพิจารณาความต้องการยุทธโปกรณ์ขึ้น ซึ่งการกำหนดความต้องการนี้ กองทัพบกใช้ข้อพิจารณาในเชิงนโยบาย ตั้งแต่หน้าที่ของกองทัพตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แผนนโยบายความมั่นคงของรัฐ นโยบายการทหารของกระทรวงกลาโหม และแผนพัฒนากองทัพ ซึ่งกองทัพบกได้จัดทำขึ้นทุกช่วงระยะเวลา ๕ ปี โดยมีวัตถุประสงค์ให้ส่วนราชการของกองทัพบก ทั้ง ๗ ส่วนราชการ ได้เห็นถึงเป้าหมายในการพัฒนาและเสริมสร้างกำลังกองทัพ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเตรียมกำลังและการใช้กำลังในการป้องกันประเทศได้อย่างชัดเจน อีกทั้งเป็นมาตรฐานในการวางแผนในการบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกัน ตลอดจนการจัดความเร่งด่วนในการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการตอบสนองต่อภารกิจ โดยคำนึงถึงภัยคุกคามและความพร้อมรบของหน่วยที่ต้องเข้าปฏิบัติภารกิจเป็นหลัก

ทั้งนี้ กองทัพบก ได้กำหนดขั้นตอนในการพิจารณาเพื่อจัดหายุทธโปกรณ์หลักที่จะเข้าประจำการในกองทัพบกไว้อย่างชัดเจน ซึ่งโดยปกติจะเป็นยุทธโปกรณ์ที่จะต้องใช้งบประมาณในการจัดหาสูง และจะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ โดยมีการดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ผู้บัญชาการทหารบก แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณายุทธโปกรณ์ โดยมีหัวหน้าเหล่า/สายวิทยาการ ที่จะเป็นผู้ใช้งานยุทธโปกรณ์นั้น เป็นประธานคณะทำงาน ทำการศึกษาพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น คุณลักษณะทางเทคนิค การทดสอบการใช้งาน และความน่าเชื่อถือของผู้ผลิต เป็นต้น เพื่อให้ได้ยุทธโปกรณ์ตามแนวทางการเสริมสร้างกำลังกองทัพในด้านความพร้อมรบ

ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย ซึ่งยุทธโศปกรณ์ที่ผ่านการคัดเลือกและรับรองมาตรฐานเหล่านี้ จะให้ความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของหน่วยใช้ หรือภารกิจทางด้านยุทธการ เป็นสำคัญ โดยจะต้องมีประสิทธิภาพ สอดรับกับภารกิจและภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะนำไปเป็นข้อพิจารณาในการจัดหาต่อไป

ขั้นที่ ๒ คณะกรรมการระดับกองทัพบก เรียกว่า คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบก เจ้ากรมฝ่ายเสนาธิการ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก และผู้แทนหน่วยงานของกองทัพบกที่เกี่ยวข้อง โดยมีรองผู้บัญชาการทหารบก หรือเสนาธิการทหารบก เป็นประธานคณะกรรมการ ทำหน้าที่พิจารณารับรองแบบยุทธโศปกรณ์ที่ผ่านการศึกษาของคณะทำงานมาแล้วอีกชั้นหนึ่ง นำเสนอขออนุมัติจากผู้บัญชาการทหารบก เพื่อให้ระบบยุทธโศปกรณ์ที่คัดเลือกแล้วนั้น สามารถดำเนินการในขั้นตอนการจัดหาเข้ามาประจำการได้ต่อไป

นอกจากกองทัพบกจะจัดตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานขึ้นมาดำเนินการในการศึกษาคัดเลือกและรับรองแบบยุทธโศปกรณ์หลักหรือสำคัญดังกล่าวขึ้นต้นแล้วนั้นในการจัดหายุทธโศปกรณ์เข้าประจำการโดยปกติทั่วไป กองทัพบกได้มีระเบียบ คำสั่ง กำหนดให้มีการดำเนินการทางการส่งกำลังบำรุง เพื่อให้ยุทธโศปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาแล้วนั้นมีความเหมาะสมและคุ้มค่าต่อการใช้งานอีกหลายคำสั่ง ยกตัวอย่าง เช่น

๑. คำสั่ง กองทัพบก ที่ ๔๘๗/ ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๓ ต.ค. ๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดภารกิจนโยบายแนวความคิด และความรับผิดชอบในการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ได้กำหนดหลักการของการส่งกำลังบำรุง ๙ ประการ เพื่อให้การส่งกำลังบำรุงต่อยุทธโศปกรณ์ใด ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการส่งกำลังบำรุงอย่างแท้จริง เช่น การรวมการสนับสนุนความเชื่อถือได้ ความง่ายของการส่งกำลังบำรุง การทันเวลา ความปลอดภัย ความประหยัด เป็นต้น นอกจากนี้ คำสั่งนี้ยังกำหนดแนวคิดในการส่งกำลังบำรุง ๘ ประการ เช่น การจัดการระบบยุทธโศปกรณ์ให้เกิดความเป็นมาตรฐานเดียวกัน การจัดการระบบต้องให้เกิดความพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา มีการจัดเตรียมสะสมสำรองสงคราม การจัดเตรียมให้มีการบริการ มีการจัดหน่วยสนับสนุนให้ได้ อย่างเพียงพอ รวมทั้ง กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการภายในกองทัพบกที่ต้องดำเนินการต่อการดำรงขีดความสามารถของยุทธโศปกรณ์ของหน่วยไว้อย่างแน่ชัด เพื่อให้การนำยุทธโศปกรณ์เข้ามาประจำการเป็นไปอย่างมีระบบและสอดคล้องกัน

๒. ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยความรับผิดชอบในสิ่งอุปกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยในระเบียบนี้มีการแบ่งมอบความรับผิดชอบในการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งอุปกรณ์ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการส่งกำลังบำรุงต่อสิ่งอุปกรณ์แต่ละชนิด ให้เป็นไปอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพ

๓. คำสั่ง กองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๑๐๘๕/๓๙ ลงวันที่ ๓๐ ก.ย. ๓๙ เรื่องแนวทางปฏิบัติในการจัดหายุทโธปกรณ์เข้าประจำการในกองทัพบก เป็นคำสั่งที่มีความมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติต่อยุทโธปกรณ์ที่จะนำมาใช้งานในกองทัพบก จะต้องอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและมีความคุ้มค่าตลอดอายุการใช้งานของยุทโธปกรณ์นั้น ๆ จึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติต่อยุทโธปกรณ์เป็น ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ ก่อนการจัดหายุทโธปกรณ์ใด ๆ หน่วยรับผิดชอบยุทโธปกรณ์นั้น ๆ จะต้องเตรียมการในเรื่องรายการสิ่งอุปกรณ์ที่ต้องใช้ร่วมกันกับชุดอุปกรณ์นั้น ๆ ไว้ ให้มีสะสมในระดับที่กำหนด เช่น ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราสะสม สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๓ (น้ำมันเชื้อเพลิง / น้ำมันอุปกรณ์) และสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ (กระสุน/วัตถุระเบิด) เป็นต้น รวมทั้งการเตรียมความพร้อมของกำลังพลและการฝึก ข้อมูลทางเทคนิค และอื่น ๆ

ขั้นที่ ๒ หลังการรับมอบยุทโธปกรณ์เข้าประจำการ หน่วยงานที่รับผิดชอบยุทโธปกรณ์นั้นจะต้องดำเนินการ เพื่อประกันว่ายุทโธปกรณ์นั้นจะสามารถใช้งานได้ตลอดอายุการใช้งานจริง โดยมีการส่งมอบข้อมูลทางเทคนิค การฝึกกำลังพล การสนับสนุนเครื่องมือทดสอบที่จำเป็น

ขั้นที่ ๓ ก่อนการปลดประจำการยุทโธปกรณ์ ต้องมีการวางแผนการปลดประจำการ การกำหนดอายุการใช้งาน การทดแทนด้วยยุทโธปกรณ์ใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้ขีดความสามารถของหน่วยงานของกองทัพบกในการปฏิบัติภารกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ในการจัดหายุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญของกองทัพบก ส่วนมากจะอยู่ในระบบโครงการของกองทัพบก เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการดำเนินการตามแผนการเสริมสร้างกำลังกองทัพบก ประกอบด้วย ๒ ส่วนที่สำคัญ ได้แก่ โครงการขั้นต้น และโครงการเริ่มใหม่ ซึ่งกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานดังนี้

๑. สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ และหน่วยรับผิดชอบการดำเนินการด้านโครงการของกองทัพบก จะประสานหน่วยรับผิดชอบโครงการหลัก หรือ กรมฝ่ายเสนาธิการ ที่รับผิดชอบภารกิจด้านต่าง ๆ สำหรับด้านการส่งกำลังบำรุง มีกรมส่งกำลังบำรุงทหารบกเป็นหน่วยรับผิดชอบ โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑.๑ โครงการขั้นต้น สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก จะแจ้งให้กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จัดทำ/พิจารณาล่วงหน้า ๓ ปีงบประมาณ เช่น โครงการขั้นต้น (ด้านการส่งกำลังบำรุง) ห้วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก จะแจ้งให้กรมส่งกำลังบำรุงทหารบกทราบ เพื่อเริ่มดำเนินการประสานหน่วยที่เกี่ยวข้อง และเริ่มพิจารณาตั้งแต่ห้วงกลางปีงบประมาณ ๒๕๖๐

๑.๒ โครงการเริ่มใหม่ สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก จะแจ้งให้กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จัดทำ/พิจารณาล่วงหน้า ๒ ปีงบประมาณ เช่น โครงการเริ่มใหม่ (ด้านการส่งกำลังบำรุง)

ห้วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก จะแจ้งให้กรมส่งกำลังบำรุงทหารบกทราบ และร่วมดำเนินการตรวจสอบ ในรูปแบบของคณะอนุกรรมการพิจารณาโครงการของกองทัพบก (ผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพยากร สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก เป็นประธานฯ) ตั้งแต่ห้วงกลาง ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (ห้วงเดือน เม.ย. - พ.ค.) เพื่อให้พร้อมสำหรับการนำเสนอเข้ารับการพิจารณา ในคณะกรรมการพิจารณาโครงการของกองทัพบก (เสนาธิการทหารบก เป็นประธานฯ) ในห้วงปลายปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (ห้วงเดือน ส.ค. - ก.ย.) โดยเมื่อโครงการฯ ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ระดับกองทัพบกแล้ว หน่วยเจ้าของโครงการที่เกี่ยวข้องจะเสนอรายละเอียดโครงการฯ ดังกล่าว ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ผ่านสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก ไปยังสำนักงานปลัดบัญชีทหาร และกระทรวงกลาโหม เพื่อขออนุมัติเป็นโครงการของกระทรวงกลาโหมต่อไป

๒. การเสนอคำขอของงบประมาณ หน่วยเจ้าของโครงการ/หน่วยรับผิดชอบโครงการรอง (กรมฝ่ายยุทธบริการที่เกี่ยวข้อง) จะต้องเสนอคำขอของงบประมาณต่อสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก (ผ่านกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ในฐานะหน่วยรับผิดชอบโครงการหลักด้านการส่งกำลังบำรุง) ในห้วงก่อนการดำเนินโครงการ ๑ ปีงบประมาณ เช่น โครงการเริ่มใหม่ ในห้วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ หน่วยเจ้าของโครงการ/หน่วยรับผิดชอบโครงการรอง จะต้องเริ่มเสนอคำขอของงบประมาณ (Pre-ceiling) ในห้วงเดือน ต.ค. - พ.ย. ๒๕๖๑

๓. เมื่อกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ในฐานะหน่วยรับผิดชอบโครงการหลัก ได้เสนอคำขอของงบประมาณให้กับสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบกแล้ว จะเป็นขั้นตอนของการพิจารณาโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อบรรจุไว้ในแผนงานประจำปีตามกรอบวงเงินที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล ในขั้นตอนนี้ สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบกพร้อมกับหน่วยรับผิดชอบโครงการหลัก จะหารือร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยคำนึงถึงความต้องการจัดหาและซ่อมยุทธโปกรณ์หลักสำคัญของ กองทัพบก (Package), นโยบาย/สั่งการของ กองทัพบก และความพร้อมในการดำเนินการ ในห้วงเดือน ก.พ. - มี.ค. (ก่อนการดำเนินโครงการ ประมาณ ๕ - ๖ เดือน)

๔. สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก จะประสานสำนักงบประมาณฯ ในเรื่องกรอบงบประมาณด้านโครงการประจำปีที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรร โดยจะแจ้งให้กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ในฐานะหน่วยรับผิดชอบโครงการหลัก รวมทั้งหน่วยเจ้าของโครงการ ทราบรายชื่อโครงการพร้อมวงเงินที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณต่อไป ในห้วงก่อนการดำเนินโครงการ ประมาณ ๔ - ๕ เดือน เช่น โครงการที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรร ในปี ๒๕๖๓ จะได้รับแจ้งจากสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก ในห้วงเดือน พ.ค. - มิ.ย. ๒๕๖๒

๕. กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จะจัดการประชุม โดยเชิญผู้แทนสำนักงานปลัดบัญชา กองทัพบก กรมฝ่ายยุทธบริการ และหน่วยที่เกี่ยวข้องร่วมตรวจสอบความพร้อมในการดำเนินโครงการ ได้แก่ สถานภาพโครงการ สถานภาพสิ่งอุปกรณ์ตามโครงการ การดำเนินการที่ผ่านมา แบบยุทธโศปกรณ์ คุณลักษณะเฉพาะ ราคากลาง และใบอนุญาตส่งออกยุทธโศปกรณ์ เป็นต้น

๖. เมื่อกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาปรับข้อมูล รายละเอียดต่าง ๆ ให้มีความถูกต้อง/เหมาะสม และมีความพร้อมแล้ว จะประสานสำนักงานปลัดบัญชา กองทัพบก ในฐานะฝ่ายเลขานุการ เสนอเข้ารับการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณ ด้านโครงการ ซึ่งมีเสนาธิการทหารบก เป็นประธานฯ (ห้วงเดือน มิ.ย. - ก.ค.)

๗. คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ พิจารณาให้ความเห็นชอบ และนำเสนอ ผู้บัญชาการทหารบก/ประธานกรรมการจัดสรรงบประมาณกองทัพบก เพื่อกรุณา อนุมัติผลการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ เพื่อแจกจ่ายให้กับกรมฝ่ายยุทธบริการและหน่วย ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อดำเนินการ (ห้วงเดือน ก.ค. - ส.ค.)

๘. กรมฝ่ายยุทธบริการและหน่วยที่เกี่ยวข้องเร่งรัดจัดทำแผนจัดหา รายงานขออนุมัติฯ ต่อกองทัพบก (ผ่าน กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก) และดำเนินการวิธีจัดหาให้ได้ข้อยุติ เพื่อให้พร้อม ผูกพันได้ในต้นปีงบประมาณ (ห้วงเดือน ต.ค.)

๙. เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีมีผลบังคับใช้ หน่วยที่เกี่ยวข้อง ผูกพันงบประมาณ และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ ของกองทัพบก

และจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีรายละเอียดเพิ่มเติม คือ เมื่อมีการพิจารณาปัจจัยการจัดหายุทธโศปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทานและ ด้านอายุการใช้งาน) กรมยุทธการทหารบก ซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดความต้องการ จัดหายุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก ให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) นอกจากนี้ยังขาดหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรอง ในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอผู้มีอำนาจตัดสินใจ

การวิเคราะห์ปัญหาการจัดหายุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก

การจัดหายุทธโศปกรณ์ของกองทัพบกมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อตอบสนองการเตรียม ความพร้อมให้กับกองทัพบก ในการปฏิบัติภารกิจการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายในประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการ ทางทหารนอกเหนือจากสงคราม โดยพิจารณาการจัดลำดับความเร่งด่วนตามความจำเป็น และนำปัจจัย การพิจารณาจัดหายุทธโศปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย

ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาประกอบ ซึ่งน้ำหนักในการพิจารณา ปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน ยังขาดความสมดุล กล่าวคือ ให้ความสำคัญกับหน่วยใช้ และน้ำหนักของปัจจัย ทางด้านยุทธการมากเกินไป โดยหน่วยใช้จะกำหนดความต้องการในการจัดหายุทธโปกรณ์ ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และทันสมัย (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) เป็นสำคัญ โดยให้น้ำหนักด้านการส่งกำลังบำรุงน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ในเรื่อง ความถี่ในการใช้งาน ความทนทาน ความคุ้มค่าในการจัดหายุทธโปกรณ์ ซึ่งจะเกิดภาระด้านงบประมาณ ในการดูแลรักษา การซ่อมบำรุงตลอดอายุการใช้งาน หากตัดสินใจที่จะจัดหายุทธโปกรณ์ (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) อีกทั้ง ในการพิจารณากลับกรอง ความต้องการ ตั้งแต่ พิจารณาความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนงบประมาณในการจัดหายุทธโปกรณ์ยังขาดหน่วยงาน ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสมก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจ ตัดสินใจ

สรุปปัญหาการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

ปัญหาจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก มีดังนี้ คือ

๑. การขาดความสมดุลของการนำปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน มาพิจารณา โดยให้น้ำหนักของ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ซึ่งเป็นปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป
๒. ยังขาดการพิจารณาการซ่อมบำรุงควบคู่ไปกับการจัดหายุทธโปกรณ์

การซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

การซ่อมบำรุง หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่มุ่งหมายจะรักษายุทธโปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ใน สภาพที่ใช้การได้ หรือมุ่งหมายที่จะทำให้ยุทธโปกรณ์ที่ชำรุด กลับคืนมาอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ และให้หมายรวมถึง การตรวจสอบ การทดสอบ การบริการ การซ่อมแก้ การซ่อมใหญ่ การซ่อมสร้าง การดัดแปลง และการซ่อมคืนสภาพ การซ่อมบำรุงต้องยึดถือหลักการ ดังนี้

๑. ต้องปฏิบัติตามคู่มือ ที่ได้รับจากกรมฝ่ายยุทธบริการ หรือ กรมฝ่ายกิจการพิเศษ ที่รับผิดชอบ
๒. การซ่อมแก้ ต้องพยายามกระทำ ณ ที่ซึ่งยุทธโปกรณ์ตั้งอยู่
๓. ยุทธโปกรณ์ที่ชำรุดเกินขีดความสามารถของหน่วย หน่วยจะส่งไปซ่อมที่หน่วย ซ่อมบำรุงประเภทสูงกว่า หรือร้องขอให้หน่วยซ่อมบำรุงประเภทสูงกว่าดังกล่าว มาซ่อมให้ก็ได้
๔. ห้ามทำการยุบรวม เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจหรือสถานการณ์ทาง ยุทธวิธีบังคับ

การที่ยุทธโปกรณ์จะสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและมีอายุการใช้งานที่ยาวนานนั้นจำเป็นต้องได้รับการดูแล ปรนนิบัติบำรุง รวมถึงการซ่อมบำรุงตามขีดความสามารถและอำนาจที่ได้รับมอบอย่างสม่ำเสมอ ปัจจัยที่ทำให้การซ่อมบำรุงได้ผลดีนั้นมีดังต่อไปนี้ คือ

๑. ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการ มีความรู้ความสามารถและสนใจที่จะสั่งการควบคุม ให้แนวทาง รวมทั้งกำกับดูแลการซ่อมบำรุงภายในหน่วยของตน
๒. ผู้ใช้ต้องได้รับการฝึกให้ใช้งานอย่างถูกต้อง
๓. ช่างซ่อมหรือเจ้าหน้าที่เทคนิคของหน่วย มีความรู้ความสามารถที่จะทำการซ่อมบำรุงได้ตามประเภทที่ต้องรับผิดชอบอย่างแท้จริง
๔. ปัจจัยเวลาที่มีเพียงพอที่จะทำการซ่อมให้ได้ผล
๕. มีเครื่องมือและชิ้นส่วนซ่อมอย่างเพียงพอ
๖. มีคู่มือทางเทคนิคอย่างเพียงพอ
๗. ถ้าทำได้ ควรมียุทธโปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Standardization) เพราะจะช่วยลดภาระการฝึกอบรมช่างเทคนิค ลดจำนวนและรายการในการสะสมชิ้นส่วนซ่อมลงไปเป็นอันมาก

เพื่อให้เกิดความง่ายในการซ่อมบำรุง และเป็นการแบ่งเบาภาระแก่หน่วยรอง จึงกำหนดหน้าที่ในการซ่อมบำรุงให้แตกต่างกัน นับตั้งแต่วิธีดำเนินการปรนนิบัติบำรุงอย่างธรรมดา ซึ่งผู้ใช้อุทธโปกรณ์นั้น ๆ เป็นผู้ปฏิบัติขึ้นไปจนถึงขั้นการซ่อมแก้อันยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งกระทำโดยโรงงานในการซ่อมบำรุงระดับคลัง ทั้งนี้ การซ่อมบำรุงแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. การซ่อมบำรุงระดับหน่วย คือ การซ่อมบำรุงที่หน่วยได้รับอนุมัติให้กระทำได้และอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยผู้ใช้อุทธโปกรณ์นั้น ๆ การซ่อมบำรุงประเภทนี้ประกอบด้วย การตรวจสภาพ การทำความสะอาด การดูแลรักษา การหล่อลื่น การปรับ การเปลี่ยนชิ้นส่วนอะไหล่เล็ก ๆ ที่ไม่ต้องใช้ความชำนาญทางเทคนิคมาก การซ่อมบำรุงระดับหน่วยอยู่ในความรับผิดชอบของ ผบ.หน่วยใช้

๒. การซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง คือ การซ่อมที่อนุมัติให้กระทำโดยหน่วยซ่อมบำรุงที่ได้รับมอบหน้าที่ให้สนับสนุนหน่วยผู้ใช้อุทธโปกรณ์นั้น ๆ การซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรงเป็นการซ่อมแก้อย่างจำกัดต่อยุทธโปกรณ์ครบชุด หรือซ่อมแก้อุปกรณ์ที่ใช้การไม่ได้ เพื่อสนับสนุนหน่วยใช้ ประกอบด้วย การซ่อมและการเปลี่ยนส่วนที่ใช้การไม่ได้ รวมทั้ง การซ่อมและการเปลี่ยนส่วนประกอบย่อย การซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรงอยู่ในความรับผิดชอบของ ผบ.หน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง

๓. การซ่อมบำรุงสนับสนุนทั่วไป คือ การซ่อมแก้อุทธโปกรณ์ที่ใช้งานไม่ได้ ซึ่งเกินขีดความสามารถของหน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง เพื่อส่งกลับเข้าสายการส่งกำลัง หรือเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนโดยตรง รวมทั้ง การซ่อมส่วนประกอบใหญ่ และส่วนประกอบย่อย

เพื่อส่งเข้าสายการส่งกำลังต่อไป การซ่อมบำรุงสนับสนุนทั่วไปอยู่ในความรับผิดชอบของ ผบ.หน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุนทั่วไป

๔. การซ่อมบำรุงระดับคลัง คือ การซ่อมบำรุงโดยหน่วยซ่อมชั้นคลังของกรมฝ่ายยุทธบริการ ซึ่งจะทำการซ่อมใหญ่ต่อยุทโธปกรณ์ที่ใช้การไม่ได้ ให้กลับคืนสู่สภาพการใช้การได้อย่างสมบูรณ์ตามคู่มือทางเทคนิค หรือทำการซ่อมสร้างยุทโธปกรณ์ให้อยู่ในสภาพเหมือนของใหม่ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้ากรมฝ่ายยุทธบริการ

สำหรับกระบวนการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก จะเริ่มดำเนินการหลังจากทราบผลการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจากคณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณกองทัพบก โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ คือ

๑. กรมฝ่ายยุทธบริการแต่ละสายรายงานขออนุมัติความต้องการและแผนจัดหางานซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์มาที่กองซ่อมบำรุง สำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก เพื่อให้ผู้มีอำนาจ ลงนามอนุมัติ โดยมีรายละเอียดการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ ตรวจสอบหลักความต้องการ โดยมีรายการตรวจสอบ ดังนี้

๑.๑.๑ เหตุผลของการจัดหา ได้แก่ จัดหาอะไหล่/ชิ้นส่วนซ่อม หรือการจ้างซ่อมนั้น ทำเพื่ออะไร หน่วยใดที่จะได้รับประโยชน์จากการขออนุมัติแผนจัดหาครั้งนี้

๑.๑.๒ โครงการที่จะขออนุมัติจัดหาได้ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะอนุกรรมการ จัดสรรงบประมาณกองทัพบกหรือไม่

๑.๑.๓ ตรวจสอบความถูกต้องของรายการที่เสนอความต้องการ ได้แก่ ราคาต่อหน่วย, วงเงินรวม อยู่ในกรอบวงเงินที่ได้รับการพิจารณาจัดสรรจาก สำนักงานปลัดบัญชาฯ กองทัพบก ตามเอกสารอนุมัติแผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปี ที่แจ้งไว้หรือไม่

๑.๑.๔ กรณีเป็นการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมจากต่างประเทศ ตรวจสอบว่าวันที่เสนอแผนจัดหานั้นอัตราแลกเปลี่ยนเป็นไปตามข้อตกลงที่สำนักงานปลัดบัญชาฯ กองทัพบกกำหนดไว้หรือไม่, วงเงินรวม (จนถึงวันที่ลงนามจัดซื้อ/จัดจ้าง) เกินกรอบวงเงินที่สำนักงานปลัดบัญชาฯ กองทัพบก พิจารณาไว้หรือไม่

๑.๒ ตรวจสอบหลักการจัดหา โดยมีรายการตรวจสอบ ดังนี้

๑.๒.๑ การดำเนินการจัดหานั้น หน่วยใดเป็นผู้ดำเนินการวิธีจัดหา

๑.๒.๒ ตรวจสอบว่าหน่วยได้รับการอนุมัติให้ใช้คุณลักษณะเฉพาะของสิ่งอุปกรณ์ (กรณีจัดหาสิ่งอุปกรณ์เพื่อนำมาซ่อมเอง) หรือ ได้รับอนุมัติให้ใช้รายละเอียดประกอบการจ้างซ่อมแทนคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งอุปกรณ์ในการจัดหาหรือไม่ หมายเลขคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งอุปกรณ์ที่เสนอความต้องการตรงกับหมายเลขคุณลักษณะเฉพาะที่ได้รับการอนุมัติไว้หรือไม่

๑.๒.๓ ตรวจสอบราคา สิ่งอุปกรณ์แต่ละชนิดว่ามีราคากลางตรงตามระเบียบหรือไม่ (ที่มาของ ราคา ได้แก่ ราคา จ., ราคา ส.) มีใบเสนอราคาของผู้ประกอบการอย่างน้อย ๓ รายหรือไม่ และมีรายใดที่มี ราคาตรงกับราคากลาง ราคาที่เสนอขออนุมัตินั้นวงเงินรวมเกินกรอบวงเงินที่สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพก อนุมัติไว้หรือไม่ กำหนดวันยื่นราคา และกำหนดวันส่งมอบกรณีใช้ราคา จ. (ราคาจัดหาครั้งสุดท้าย) แต่การเสนอแผนจัดหาครั้งนี้มีราคาสูงกว่าที่เคยจัดหา หน่วยต้องให้เหตุผลประกอบว่าเหตุใดราคาจึงสูงกว่าราคาที่เคยจัดหา

๑.๒.๔ ตรวจสอบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการของหน่วย ได้แก่ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง คณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสิ่งอุปกรณ์ หรือคณะกรรมการจัดทำรายละเอียดประกอบการจ้าง

๑.๓ ตรวจสอบหลักการใช้จ่ายเงิน มีรายการตรวจสอบ ดังนี้

๑.๓.๑ ตรวจสอบว่ารายการที่ขออนุมัติแผนจัดหากับหมวดเงิน ประเภทเงิน ในหนังสืออนุมัติ แผนงาน โครงการ และงบประมาณประจำปี นั้นตรงกันหรือไม่

๑.๓.๒ ตรวจสอบว่าการขออนุมัติครั้งนี้ เป็นการขออนุมัติจัดหาคั้งเดียว หรือแบ่งเป็นการจัดหาหลายคั้ง (ซึ่งไม่เกินกรอบวงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพก)

๑.๓.๓ กรณีเป็นการจัดหาหลายคั้งให้ตรวจสอบว่า การขออนุมัติแผนจัดหาคั้งนี้เป็นคั้งที่เท่าไร วงเงินรวมเท่าไร และยังมีเงินที่ยังไม่ได้รับการขออนุมัติแผนจัดหาอีกเท่าไร

๑.๔ ร่างหนังสือนำเรียนขออนุมัติแผนจัดหาค้าง โดยใช้หลักการเขียนข้อพิจารณาของฝ่ายอำนวยการตามลำดับ โดยร่างข้อเสนอเพื่อให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณของกองทัพก ดังนี้ คือ

๑.๔.๑ กรณีที่หน่วยเสนอขออนุมัติแผนจัดหาค้างหลังจากร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายงบประมาณประจำปีมีผลบังคับใช้แล้ว : ให้กรมฝ่ายยุทธบริการที่เสนอขออนุมัติแผนจัดหาค้างเร่งรัดการดำเนินการวิธีจัดหาค้างจนได้ข้อยุติ แต่ยังไม่ผูกพันงบประมาณ แล้วรายงานผลให้กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก และสำนักงานปลัดบัญชีกองทัพกทราบ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป พร้อมทั้งให้สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพก พิจารณาสับสนุนงบประมาณตามที่หน่วยเสนอขออนุมัติ

๑.๔.๒ กรณีกรณีที่หน่วยเสนอขออนุมัติแผนจัดหาค้างก่อนร่างพระราชบัญญัติรายจ่ายงบประมาณประจำปี มีผลบังคับใช้ : ให้กรมฝ่ายยุทธบริการที่เสนอขออนุมัติแผนจัดหาค้างดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติเพื่อเร่งรัดการจัดหาค้างพัสดุ ก่อนพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณนั้น ๆ มีผลใช้บังคับ และเสนอให้สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพก พิจารณาสับสนุนงบประมาณตามที่หน่วยเสนอขออนุมัติ

๑.๕ เจ้าหน้าที่นำเอกสารที่รวบรวมเรียบร้อยแล้ว นำเรียน ผู้อำนวยการกองซ่อมบำรุง สำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก เพื่อตรวจความถูกต้องและลงนาม หลังจากผู้อำนวยการกองซ่อมบำรุง สำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ลงนามเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่จะเป็นผู้ส่งหนังสือให้ ผู้บังคับบัญชาของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ลงนามตามลำดับชั้นและนำเรียนให้ผู้มีอำนาจอนุมัติแผนจัดหางานอนุมัติต่อไป (ผู้บัญชาการทหารบก ซึ่งมอบให้ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก เป็นผู้อนุมัติแทน)

๒. เมื่อผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติแล้ว เจ้าหน้าที่พิมพ์หนังสือประทับตราให้ผู้อำนวยการกองซ่อมบำรุง สำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ลงนาม และแจกจ่ายเอกสารที่อนุมัติแล้ว (ประกอบด้วย สำเนาเอกสารที่ผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติ และบัญชีรายละเอียดประกอบแผนจัดหา) ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องตามบัญชีการแจกจ่าย เพื่อทราบและดำเนินการซ่อมยุทธโปกรณ์ต่อไป

และจากผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีรายละเอียดเพิ่มเติม คือ การขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก อีกทั้งควรสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมหรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End)

การวิเคราะห์ปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

การซ่อมบำรุง เป็นความรับผิดชอบของบุคคล (ผู้ใช้ยุทธโปกรณ์ หรือมอบหมายให้ผู้ที่บังคับบัญชาของตนใช้) และความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชา ตามสายการบังคับบัญชา ซึ่งความรับผิดชอบทางการซ่อมบำรุง ซึ่งจะต้องรับผิดชอบในการดูแลรักษา รวมทั้งปรนนิบัติบำรุงยุทธโปกรณ์ในความรับผิดชอบของตนอย่างรอบคอบอยู่เสมอ แม้กระนั้นยุทธโปกรณ์ก็ยังคงชำรุดโดยสาเหตุที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องในการซ่อมบำรุง มีดังนี้

๑. หน่วยใช้ ใช้อย่างไม่ถูกต้อง ใช้อย่างไม่เอาใจใส่
๒. ขาดการปรนนิบัติบำรุงก่อนใช้งาน ขณะใช้งาน และหลังจากเลิกใช้งาน
๓. ทำการซ่อมเกินกว่าขั้นที่ได้รับอนุมัติให้กระทำได้
๔. ขาดการตรวจสภาพการซ่อมบำรุง ทำให้ยุทธโปกรณ์ชำรุดเสียหาย
๕. การส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมไม่เพียงพอ
๖. หน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุนการซ่อมยุทธโปกรณ์ที่ชำรุดไม่เต็มที่

สรุปปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

การซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ต้องเตรียมการวางแผนการซ่อมบำรุงตั้งแต่เริ่มการจัดหายุทธโปกรณ์ ซึ่งที่ผ่านมารสรุปปัญหาได้ดังนี้ คือ

๑. บุคคลากร ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ
 ๒. การขาดการเตรียมการในเรื่องชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ที่จะต้องพร้อมให้การสนับสนุนในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพียงพอ ทันเวลา ตลอดอายุการใช้งานของยูทโรปรกรณ์นั้น ๆ
 ๓. ยังไม่มีการพิจารณาอย่างจริงจังในการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น ใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินการ และลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อม เพื่อให้ยูทโรปรกรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง
- ทั้งนี้ จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความคุ้มค่า และการประกันความสำเร็จในการที่จะต้องมียูทโรปรกรณ์ที่สามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างทันท่วงที

การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุง ยูทโรปรกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และ ความทันสมัย

ผลสืบเนื่องจากการวางรากฐานของประเทศโดยการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และการประเมินสถานการณ์การพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ ที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงาน และวัยเด็กที่ลดลง รวมทั้งการมีประชากรสูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญ ที่จะทำให้การพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศ ในการจัดสวัสดิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน เป็นประเด็นที่ท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ในปัจจุบันการบริหารจัดการภาครัฐต้องการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลจริงตามความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน และเป็นไปตามแผนงานที่แต่ละหน่วยงานได้เสนอไว้ เพื่อตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ หลักการที่หน่วยราชการ

ต้องยึดถือเป็นแม่บทในการทำงานคือ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งในมาตรา ๖ ระบุถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ๗ ประการ คือ เกิดประโยชน์สุขกับประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ไม่มีขั้นตอนที่มากเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันรัฐบาลใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting System : SPBBS) เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณที่ทำให้หน่วยงานปฏิบัติมีอิสระในการจัดการทรัพยากรได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร โดยสำนักงบประมาณจะเปลี่ยนบทบาทมาเน้นการวางแนวนโยบาย การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานปฏิบัติ มากกว่าการควบคุมการใช้จ่าย ประเด็นสำคัญของระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ คือ เป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการกำหนดพันธกิจ (Mission) จุดมุ่งหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์กรอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเพื่อวัดผลสำเร็จของงาน โดยเชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากร การเงิน และพัสดุที่ใช้ไป เพื่อให้ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงผลสำเร็จของพันธกิจต่าง ๆ ขององค์กรหรือของรัฐ ภายใต้ระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและมีผลทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคง มั่นคง และพึ่งตนเองได้

เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีการบังคับใช้กับส่วนราชการในทุกกระทรวง ทบวง กรม กองทัพบก ในฐานะส่วนราชการหนึ่งในกระทรวงกลาโหม ได้มีการจัดทำและอนุมัติใช้ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เพื่อรองรับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ซึ่งเป็นกรอบ/ทิศทางในการดำเนินการของกองทัพบก ทั้งในด้านการเสริมสร้างและการพัฒนาหน่วยรวมถึงการปฏิบัติภารกิจตามความรับผิดชอบ และที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากหน่วยเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำแผนพัฒนากองทัพบกระยะสั้นห้วง ๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ เพื่อรองรับและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยเหนือในแต่ละระดับ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมให้กับแต่ละส่วนราชการของกองทัพบกทั้ง ๗ ส่วนราชการ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยมีระดับความพร้อมและมีศักยภาพตามความเร่งด่วนที่กำหนดไว้สำหรับการปฏิบัติภารกิจ และบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถตอบสนองต่อการปฏิบัติภารกิจป้องกันประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ และแผนป้องกันประเทศ ในทุกระดับความขัดแย้ง

กองทัพบกในฐานะส่วนราชการตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการที่เหมือนกันซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของส่วนราชการ (วิสัยทัศน์ และเป้าประสงค์การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ภารกิจของหน่วย) และการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า (ตัวชี้วัด กลยุทธ์ แผนงาน/โครงการที่จะเป็นสิ่งที่กำหนดงบประมาณของส่วนราชการในแต่ละปี)

ภาระหน้าที่ของกองทัพบกตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๙ บทที่ ๕ (หน้าที่ของรัฐ) กำหนดไว้ว่า รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐจึงจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ ด้วยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ ระบุไว้ว่ากระทรวงกลาโหมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

๑. พิตักษ์รักษาเอกราชและความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรทั้งภายนอก และภายในราชอาณาจักร ปรามปรามการกบฏและการจลาจล โดยจัดให้มีและใช้กำลังทางทหารตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือตามที่กฎหมายกำหนด

๒. พิตักษ์รักษา ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ ตลอดจนสนับสนุนภารกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์

๓. ปกป้อง พิตักษ์รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครอง อธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พัฒนาประเทศเพื่อความมั่นคงตลอดจนสนับสนุนภารกิจอื่นของรัฐในการพัฒนาประเทศ การป้องกันและแก้ไขปัญหามาจากภัยพิบัติ และการช่วยเหลือประชาชน

๔. ศึกษา วิจัย พัฒนา และดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และด้านกิจการอวกาศเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงกลาโหมและความมั่นคงของประเทศ

๕. ปฏิบัติการอื่นที่เป็นการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงครามเพื่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือปฏิบัติการอื่นใด ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามมติคณะรัฐมนตรี ในการดำเนินการตามข้อ ๔ ของกระทรวงกลาโหมอาจมอบหมายให้ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม หรือหน่วยงานอื่นในกำกับของกระทรวงกลาโหมเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ หรืออาจร่วมงาน ร่วมทุน หรือดำเนินการกับภาคเอกชน ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ได้

พันธกิจของกองทัพบก ประกอบด้วย

๑. การเตรียมกำลัง ได้แก่

๑.๑ ด้านโครงสร้างกำลัง โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ด้านโครงสร้าง และอัตราการจัดหน่วย

๑.๒ ความพร้อมรบ โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ด้านการเสริมสร้างความพร้อมรบด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญ การพัฒนาขีดสมรรถนะหลักให้กับกำลังพล และหน่วย (การฝึกศึกษา และหลักนิยม)

๑.๓ ความต่อเนื่องในการรบ โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ด้านการข่าว การส่งกำลังและการซ่อมบำรุง ด้านกิจการพลเรือน ระบบกำลังสำรอง ระบบสำรองสงคราม และคลังสิ่งอุปกรณ์

๑.๔ ความทันสมัย โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมและผลักดัน ผลการวิจัยและพัฒนาด้านยุทโธปกรณ์ เพื่อการป้องกันประเทศ โครงการต้นแบบส่งเสริม การวิจัยยุทโธปกรณ์ร่วมกับเอกชน และต่างประเทศ รวมทั้งด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความร่วมมือด้านความมั่นคงต่างประเทศ

๒. การใช้กำลัง ได้แก่

๒.๑ การป้องกันประเทศ

๒.๒ การรักษาความมั่นคงภายใน

๒.๓ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

๒.๔ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

๒.๕ การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม

๒.๖ การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

๒.๗ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศ

เนื่องจากปัจจัยทางด้านการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ด้านความมั่นคงและข้อจำกัด ทางด้านงบประมาณได้ส่งผลให้การดำเนินการตามแผนพัฒนากองทัพบกในห้วงที่ผ่านมา ยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ทุกประการ กองทัพบกจึงได้กำหนด นโยบายด้านการงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ซึ่งครอบคลุมการปฏิบัติในทุกด้าน สำหรับ นโยบายด้านการงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ด้านการส่งกำลังบำรุง มีรายละเอียดดังนี้

๑. งบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ดำเนินการจากงบประมาณ ในกลุ่มงบงานส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ และกลุ่มงบงานโครงการเสริมสร้างหน่วยและ ยุทโธปกรณ์ เพื่อให้กองทัพบก มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้างความพร้อมรบ/ความสมบูรณ์ให้กับหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ทั้งนี้ จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความจำเป็นต่อการตอบสนองภารกิจทาง ด้านยุทธการ และความเป็นไปได้ทางด้านงบประมาณ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความสมบูรณ์/

ความพร้อมรบให้กับหน่วยพร้อมรบ ซึ่งเป็นหน่วยกำลังรบหลักและหน่วยสนับสนุนหน่วยพร้อมรบ ที่กองทัพบกกำหนด รวมทั้งจัดหายุทธโศปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างความพร้อม ให้กับหน่วยในส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ และสนับสนุนการช่วยรบ ให้พร้อมปฏิบัติการกิจ ตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในยามปกติและยามสงคราม การดำเนินการดังกล่าว จะต้องเร่งรัดผูกพัน และเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี ให้แล้วเสร็จตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด โดยมีแนวทางที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ลำดับความเร่งด่วนในการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุง

๑.๑.๑ งานทรงชีพของหน่วย

๑.๑.๒ งานนโยบาย/หรือสั่งการของผู้บังคับบัญชาในระดับกองทัพบก

๑.๑.๓ งานซ่อมบำรุง และงานซ่อมปรับปรุงยุทธโศปกรณ์

๑.๑.๔ งานจัดหาสิ่งอุปกรณ์ทดแทน

๑.๑.๕ งานจัดหาสิ่งอุปกรณ์ตามอัตรา เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการ มีความทันสมัย สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วย/อัตรากิจการที่เปลี่ยนแปลงไปและตอบสนองกับภารกิจที่หลากหลายรอบด้านของกองทัพบก

๑.๒ การส่งกำลัง

๑.๒.๑ การดำเนินการวิธีจัดซื้อ/จัดจ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งอุปกรณ์ และการบริการ จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบและหลักเกณฑ์ของทางราชการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ รวมถึงจะต้องเร่งรัดดำเนินการและพัฒนา กระบวนการ/ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อน พระราชบัญญัติรายจ่ายประจำปีมีผลบังคับใช้ ให้มีความรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ผลการผูกพันและเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมของกองทัพบก เป็นไปตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด ตลอดจนหน่วยใช้ได้รับสิ่งอุปกรณ์ และการบริการตรงตาม ความต้องการอย่างรวดเร็ว

๑.๒.๒ การจัดหายุทธโศปกรณ์เพื่อความพร้อมรบและเพื่อความทันสมัย ให้ดำเนินการโดยสอดคล้องกับความจำเป็นด้านยุทธการ, โครงสร้าง/อัตรากิจการหน่วยที่ได้รับการปรับปรุงใหม่, ความต้องการที่แท้จริงของหน่วยใช้, อนุมัติหลักการ/แนวทางในระดับกองทัพบก โดยจะต้องคำนึงถึงการจัดหาให้มีความสมบูรณ์/ครบถ้วนทั้งระบบ อาทิ อาคารโรงจอด/โรงเก็บ และสาธารณูปโภค เครื่องช่วยฝึก สิ่งอุปกรณ์ ควบคู่ที่จำเป็นต่อการใช้งานและการดูแลรักษา ตลอดจนคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) พร้อมทั้งจะต้องเร่งรัดการดำเนินการวิธีจัดหาและแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์ สนับสนุน หน่วยให้มีความสัมพันธ์กับระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงของกองทัพบก

๑.๒.๓ การจัดหาสิ่งอุปกรณ์ จากศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร จะต้องเป็นไปตามบันทึกข้อตกลง (MOU) การสั่งซื้อ/สั่งจ้างผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนแผนความร่วมมือฯ ตามห้วงเวลาที่ได้กำหนดและเห็นชอบ ร่วมกันระหว่าง สิ่งอุปกรณ์ และเหล่าทัพ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความต้องการและสถานการณ์ ด้านงบประมาณของกองทัพบก

๑.๒.๔ การกำหนดความต้องการและการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ ให้ดำเนินการในลักษณะบูรณาการทุกกลุ่มงาน ตามกรอบงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยครอบคลุมทุกประเภทอาวุธของเหล่ารบหลัก รวมทั้งจัดหาให้กับยุทธโธปกรณ์ที่เข้าประจำการใหม่ เพื่อให้มีสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ สนับสนุนได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม บนพื้นฐานของสถิติ/ ข้อมูลที่ทันสมัย สอดคล้องกับอนุมัติหลักการ/แนวทางในระดับกองทัพบกที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ เรื่องการปรับปริมาณการสะสม สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ ณ ที่ตั้งหน่วย, การปรับระบบการบริหาร จัดการสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ ในภาพรวมของกองทัพบก ตลอดจนการคำนวณความต้องการ และการปรับระดับสะสมกระสุนวัตถุระเบิด ณ สถานการณ์ส่งกำลัง เป็นต้น อีกทั้งยังต้องพิจารณา ปรับลดงบประมาณในการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ ส่วนที่เกินความจำเป็นลง โดยเฉพาะกระสุน ฝึกประจำปี เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการป้องกันปัญหา สิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ รั่วไหล ทั้งนี้ ผู้บังคับหน่วยทุกระดับ ทั้งหน่วยใช้และกรมฝ่ายยุทธบริการ จะต้องให้ความสนใจ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เกิดการหมุนเวียนนำสิ่งอุปกรณ์ประเภท ที่ ๕ ที่เก่าเก็บ/ใกล้หมดอายุออกมาใช้งาน มิให้เกิดการเสื่อมสภาพ และอาจเป็นอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินของกองทัพบก

๑.๒.๕ การจัดหาสิ่งอุปกรณ์ เพื่อเสริมมาตรการรักษาความปลอดภัยจะต้อง เป็นไปตามแนวทางอนุมัติหลักการของกองทัพบก โดยให้ความสำคัญกับคลังเก็บ สิ่งอุปกรณ์ ประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะคลังสิ่งอุปกรณ์ประเภทที่ ๕ และคลังสิ่งอุปกรณ์ ตลอดจนที่ตั้งหน่วยทหาร และสถานที่สำคัญทางยุทธศาสตร์ รวมทั้งพัฒนาระบบบริหารงานคลัง ทำให้เกิดการหมุนเวียนนำสิ่ง อุปกรณ์ ออกมาใช้งานอย่างเหมาะสม

๑.๒.๖ การสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศ และการพึ่งพาตนเอง ของกองทัพ จะต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการภายในประเทศ ให้เกิดการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของกองทัพบก ในรายการที่มีความสำคัญและจำเป็น เช่น การผลิตกระสุนปืนเล็ก ขนาด ๕.๕๖ มม. ให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพและมีต้นทุนราคาที่เหมาะสม เพื่อให้เป็นหลักประกัน

ด้านความมั่นคงของกองทัพบก เหล่าทัพอื่น ๆ และกระทรวงกลาโหม ในยามที่ประเทศก้าวเข้าสู่สภาวะความขัดแย้ง

๑.๒.๗ งานวิจัยและพัฒนา จะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่สอดคล้องกับความต้องการและแผนพัฒนาของกองทัพบก โดยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อส่งเสริม/ผลักดันผลงานวิจัยฯ ทั้งที่เป็นผลงานของกองทัพบก ผลงานร่วมระหว่างกองทัพบกกับภาคเอกชนหรือหน่วยราชการอื่น ๆ และผลงานของภาคเอกชนภายในประเทศที่คุ้มค่าเหมาะสมและเป็นไปได้ จนบรรลุผลถึงขั้น การนำไปใช้งานจริงอย่างเป็นรูปธรรมซึ่งจะช่วยลดการนำเข้าจากต่างประเทศ และทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม

๑.๓ การซ่อมบำรุง

๑.๓.๑ การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ จะต้องคำนึงถึงลำดับความเร่งด่วนในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทโธปกรณ์ใหม่จะต้องได้รับการปรนนิบัติบำรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการชำรุดยุทโธปกรณ์เก่าให้ทำการซ่อมบำรุงเพื่อดำรงสภาพ เฉพาะรายการที่ยังซ่อมได้คุ้มค่าเท่านั้น หากซ่อมไม่คุ้มค่าให้ทยอยจำหน่าย ดำเนินกรรมวิธีต่อซากยุทโธปกรณ์ตามระเบียบ/คำสั่งของกองทัพบก และตัดยอดออกจากบัญชีคุม เพื่อดำเนินการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ทดแทนต่อไป

๑.๓.๒ การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูง และราคาแพงจะพิจารณาใช้การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมที่มีคุณภาพหรือใช้การซ่อมเปลี่ยน ทั้งนี้ จะพิจารณาให้เหมาะสมกับภารกิจและให้ครอบคลุมทุกด้าน/ทุกสายงาน เพื่อให้สามารถซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ให้กลับมาใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓.๓ การจัดหาชิ้นส่วนซ่อม ให้มีความสอดคล้องกับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง โดยการตรวจสอบสิ่งอุปกรณ์คงคลังให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาเป็นมูลฐานประกอบการกำหนดความต้องการให้เพียงพอตามความจำเป็นอย่างแท้จริง การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมของสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูป กรณีที่ชิ้นส่วนซ่อมนั้นมีผลต่อประสิทธิภาพของสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูปอย่างสำคัญหรือมีผลต่อความปลอดภัยในการใช้งานสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูปนั้น ๆ โดยตรง สมควรให้การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมประเภทดังกล่าวจากผู้ผลิตสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูป หรือผู้ผลิตชิ้นส่วนซ่อมที่เป็นผู้จัดส่งชิ้นส่วนซ่อมให้กับผู้ผลิตสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูปนั้น เพื่อให้ยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกสามารถใช้งานได้ยาวนานและมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) เพื่อลด

ระยะเวลาในการดำเนินการ และลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อม รวมทั้งเพื่อให้ยุทธโธปกรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๓.๔ การซ่อมบำรุงอากาศยาน ให้ยึดถือแนวทางการบริหารจัดการอากาศยานของกองทัพกแบบบูรณาการ โดยนำศักยภาพของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด (TAI) และภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมขีดความสามารถของกองทัพก โดยเฉพาะการจัดตั้งคลังและการส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมอากาศยานแบบ/รุ่นที่มีความพร้อม ในลักษณะการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End), การจ้างเหมาส่งกำลังและซ่อมบำรุงให้ดำเนินการเฉพาะอากาศยานแบบที่มีความจำเป็นและเกินขีดความสามารถของช่างกองทัพกเท่านั้น, การจ้างซ่อมฯ จะต้องเปิดกว้างให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ทั้งด้านคุณภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับระดับสากลและด้านราคา เพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนชิ้นส่วนซ่อม, ลดเวลาการเข้าซ่อมบำรุงและทำให้อากาศยานของกองทัพก มีความพร้อมต่อการปฏิบัติภารกิจและปลอดภัยสูงสุด ทั้งนี้ การดำเนินการจะต้องสอดคล้องกับนโยบายด้านการส่งกำลังบำรุงอากาศยานของกองทัพก โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่ออากาศยานเป็นรายเครื่อง ตามจำนวนและหมายเลขอากาศยานที่กรมยุทธการทหารบกกำหนด โดยมีการวางแผนจัดหาชิ้นส่วนซ่อม และการบริการไว้วางหน้าให้สัมพันธ์กับงบประมาณและชั่วโมงบินประจำปีของอากาศยานที่กองทัพกกำหนด

๑.๔ การขนส่ง

๑.๔.๑ การจัดหายานพาหนะและการเช่ารถยนต์จากภาคเอกชน สนับสนุนให้กับหน่วยเป้าหมาย รวมทั้งหน่วยต่าง ๆ ที่มีความขาดแคลนทั่วกองทัพก เพื่อเป็นการเสริมสร้างความพร้อมรบ ความคล่องแคล่ว ความสมบูรณ์ในตัวเองในระดับที่เหมาะสมต่อการตอบสนองภารกิจที่หลากหลายรอบด้านนอกเหนือจากภารกิจทางทหาร เช่น การบรรเทาสาธารณภัย การช่วยเหลือประชาชน การรักษาความสงบเรียบร้อย การปราบปรามยาเสพติด และการลักลอบค้าขายสิ่งผิดกฎหมายบริเวณแนวชายแดน เป็นต้น

๑.๔.๒ การจัดหายานพาหนะเพื่อพัฒนาศักยภาพของหน่วยทหารขนส่ง สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน และตลอดจนการเสริมสร้างเครือข่ายด้านการเคลื่อนย้ายและการขนส่ง โดยพิจารณาใช้ศักยภาพของภาครัฐ และภาคเอกชนภายในประเทศ เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนา ระบบการส่งกำลังบำรุงของกองทัพก แบบรวมการให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ประหยัด และลดความซ้ำซ้อน

๑.๕ ด้านอื่น ๆ

๑.๕.๑ พัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศด้านการส่งกำลังบำรุง รวมทั้งด้านการบริหารจัดการคลังสิ่งอุปกรณ์ และด้านการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งกำลังบำรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ส่งเสริมการใช้งานให้เกิดการขยายผล/ครอบคลุมไปยังหน่วยในสายงานส่งกำลังบำรุง และหน่วยใช้ให้สามารถใช้ประโยชน์จากระบบฯ ให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

๑.๕.๒ ส่งเสริมมาตรการประหยัดพลังงาน โดยพิจารณาใช้หรือเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีสภาพเก่าและไม่ประหยัดพลังงาน ให้เป็นอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน และสนับสนุนการใช้พลังงานทดแทนในหน่วยทหาร

๑.๕.๓ สนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ทั้งด้านการผลิต การซ่อมบำรุง ตลอดจนงานบริการขนส่งและงานบริการอื่น ๆ โดยเฉพาะการซ่อมบำรุงชิ้นคลัง เพื่อลดภาระงานที่กองทัพบกดำเนินการแล้วไม่คุ้มทุนหรืองานที่ภาคเอกชนสามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวาง โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพและกรอบระยะเวลาดำเนินการเป็นสำคัญ

๑.๕.๔ การปรับปรุงระเบียบ/หลักเกณฑ์ด้านการส่งกำลังบำรุงให้สอดคล้องกับกฎหมาย นโยบายของรัฐบาลและกระทรวงกลาโหม ตลอดจนโครงสร้างหน่วยและอัตรากิจการจัดยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ที่ได้มีการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงไป ให้ทันสมัยและสามารถดำเนินการสนับสนุนหน่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ หลักการส่งกำลังบำรุง และการปฏิบัติที่สะดวก รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์

๒. สถานการณ์งบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ในห้วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) กองทัพบกได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๒,๑๑๙,๓๖๖,๐๐๐.-บาท จำแนกเป็นงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์ จำนวน ๑๒๒,๕๕๐,๑๗๕,๗๐๐.-บาท และเป็นงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ จำนวน ๑๙,๕๖๘,๑๙๐,๓๐๐.-บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์นั้นมากกว่างบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ถึงร้อยละ ๘๔ หรือมากกว่าถึง ๖ เท่า โดยการจัดหายุทโธปกรณ์จะพิจารณาในมิติของความต้องการทางด้านยุทธการเป็นหลัก ประกอบด้วยการดำรงสภาพยุทโธปกรณ์ที่ประจำการอยู่ด้วยวิธีการ

ซ่อมบำรุง ซ่อมแซม หรือซ่อมปรับปรุงยูทิลิตี้ที่แจกจ่ายให้กับหน่วยต่าง ๆ ที่ยังคงใช้งานได้ ในส่วนของยูทิลิตี้ที่เก่า/ล้าสมัย ที่มีคุณลักษณะ และสมรรถนะที่ไม่เหมาะสมในการนำไปใช้งาน ทางยูทิลิตี้และยูทิลิตี้ที่ยังขาดอัตราตามระดับความพร้อมที่กำหนดไว้ จะดำเนินการด้วยวิธีการจัดหาเพิ่มเติม เพื่อแจกจ่ายให้หน่วยตามความจำเป็น และความเร่งด่วน

และผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีรายละเอียดเพิ่มเติม คือ การให้น้ำหนักในการจัดหายูทิลิตี้ในแต่ละครั้ง มักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ควรคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC

การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยูทิลิตี้ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่อง ในการรบ และความทันสมัย

ในภารกิจเตรียมกำลัง และการใช้กำลังทางบก กองทัพบกจำเป็นต้องใช้ความรอบคอบที่จะพิจารณาความสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุง ยูทิลิตี้ของกองทัพบก โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ในการตอบสนองการเตรียมความพร้อมให้กับ กองทัพบก ในพันธกิจของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย ปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุง ยูทิลิตี้ของกองทัพบก คือ การที่กองทัพบกเป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีโครงสร้างการจัดหน่วยที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย ทั้งนี้ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจที่กองทัพบกได้รับมอบแต่งงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนจำกัด ประกอบกับการให้น้ำหนักในการจัดหายูทิลิตี้ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณ งบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ซึ่งการคำนวณงบประมาณในส่วนนี้ประกอบด้วย การคำนวณการสึกหรอจากการใช้งาน การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ขึ้นส่วนซ่อมตามอัตราปกติ (PLL) และขึ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) รวมถึงกรรมวิธี และเวลาที่จะได้มาซึ่งขึ้นส่วนนั้น ๆ หรือแม้กระทั่งงบประมาณ การสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของ กองทัพบก เช่น พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังขึ้นส่วนซ่อม จากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) ส่งผลให้ยูทิลิตี้บางประเภทไม่สามารถดำรงสภาพการใช้งานไว้ได้

สรุปปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการ จัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่อง ในการรบ และความทันสมัย

ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุง
ยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก มีดังนี้ คือ

๑. การขาดสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุง
ยุทโธปกรณ์ กล่าวคือ การคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป
๒. ยังขาดความจริงจังในการคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุ
การใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC)
๓. ขาดหน่วยงานที่จะพิจารณากลับกรองในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม
ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

สรุป

สรุปผลการศึกษา ตอบัณฑิตวุฒิปริญญาตรีที่ ๑ คือ ศึกษาสภาพปัญหาของการ
บริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
มีรายละเอียดผลการศึกษา จำแนกออกเป็น ๓ ส่วน สรุปดังนี้

๑. การจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบกมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อตอบสนองความต้องการ
ด้านยุทธการเป็นหลัก โดยนำปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ
ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน)
มาประกอบ ซึ่งน้ำหนักในการพิจารณาปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน ยังขาดความสมดุล กล่าวคือ ให้น้ำหนัก
ของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) โดยให้
ความสำคัญต่อการพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุ
การใช้งาน) น้อยเกินไป ส่งผลให้การจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในห้วงเวลา
ปัจจุบัน นอกจากนี้ในขั้นตอนการกลับกรองความต้องการ ตั้งแต่พิจารณาความต้องการ ความจำเป็น
จากกรอบงบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัด ยังขาดหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณาความเหมาะสม
ก่อนที่จะนำเรียน ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ทำให้โครงการที่ได้รับการจัดสรรส่วนใหญ่เป็นการจัดหา
ยุทโธปกรณ์ที่มุ่งเน้นความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มากกว่าเป็นโครงการจัดหายุทโธปกรณ์
ที่คำนึงถึงความคุ้มค่า ความทนทานในระยะยาวตลอดอายุการใช้งาน ซึ่งครอบคลุมในทุกปัจจัย
ทั้ง ๖ ด้าน

๒. สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องในการซ่อมบำรุง คือ หน่วยใช้ มีการใช้ยุทธโปกรณ์อย่างไม่ถูกต้อง ไม่เอาใจใส่ ขาดการปรนนิบัติบำรุงก่อนใช้งาน ขณะใช้งาน และหลังจากเลิกใช้งาน ทำการซ่อมเกินกว่าขั้นที่ได้รับอนุมัติให้กระทำได้ ขาดการตรวจสอบสภาพการซ่อมบำรุง ทำให้ยุทธโปกรณ์ชำรุดเสียหาย การส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมไม่เพียงพอ และหน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุนการซ่อมยุทธโปกรณ์ที่ชำรุดได้ไม่เต็มที่ ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากร ยังขาดความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ขาดการเตรียมการ ในเรื่องชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือ ที่จะต้องพร้อมให้การสนับสนุนในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพียงพอ ทันเวลา ตลอดอายุการใช้งานของยุทธโปกรณ์นั้น ๆ ยังไม่มีการพิจารณาอย่างจริงจังในการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น ใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินการ และลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อม เพื่อให้ยุทธโปกรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความคุ้มค่า และการประกันความสำเร็จในการที่จะต้องมียุทธโปกรณ์ที่สามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างทันที่

๓. การขาดสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ ในห้วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) กองทัพบกได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๒,๑๑๙,๓๖๖,๐๐๐.-บาท จำแนกเป็นงบประมาณในการจัดหายุทธโปกรณ์ จำนวน ๑๒๒,๕๕๐,๑๗๕,๗๐๐.-บาท และเป็นงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ จำนวน ๑๙,๕๖๘,๑๙๐,๓๐๐.-บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วงบประมาณในการจัดหายุทธโปกรณ์นั้นมากกว่างบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ถึงร้อยละ ๘๔ หรือมากกว่าถึง ๖ เท่า การให้น้ำหนักในการจัดหายุทธโปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ซึ่งการคำนวณงบประมาณในส่วนนี้ประกอบด้วย การคำนวณการสึกหรอจากการใช้งาน การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) รวมถึงกรรมวิธี และเวลาที่จะได้มาซึ่งชิ้นส่วนนั้น ๆ หรือแม้กระทั่งงบประมาณการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) ส่งผลให้ยุทธโปกรณ์บางประเภทไม่สามารถดำรงสภาพการใช้งานไว้ได้

บทที่ ๔

แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

บทนี้เป็นผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยมีลำดับการศึกษาประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๒. แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
๓. สรุป

การวิเคราะห์ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑. ผลการศึกษาองค์ประกอบของปัญหา

๑.๑ จากผลการศึกษา ขั้นตอนการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อให้กองทัพบกมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน รวมถึง ความคุ้มค่าต่อการนำมาใช้ ในการปฏิบัติการก็อย่างแท้จริง โดยมีความโปร่งใสในกระบวนการจัดหา เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรอย่างจำกัด อันจะส่งผลให้กองทัพบกมีขีดความสามารถเพียงพอในการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงของประเทศให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดหายุทโธปกรณ์ ๒ ขั้นตอน โดยในขั้นตอนแรกเริ่มตั้งแต่ที่ผู้บัญชาการทหารบก แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณายุทโธปกรณ์ อันประกอบด้วย หัวหน้าเหล่า/สายวิทยาการ ที่จะเป็นผู้ใช้งานยุทโธปกรณ์นั้น เป็นประธานคณะกรรมการ โดยทำการศึกษาพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น คุณลักษณะทางเทคนิค การทดสอบการใช้งาน และความน่าเชื่อถือของผู้ผลิต จนถึงขั้นตอนที่สอง คือ การพิจารณาของคณะกรรมการระดับกองทัพบก เรียกว่า คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบก เจ้ากรมฝ่ายเสนาธิการ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก และผู้แทนหน่วยงานของ

กองทัพบกที่เกี่ยวข้อง โดยมี รองผู้บัญชาการทหารบก หรือ เสนาธิการทหารบก เป็นประธาน คณะกรรมการ ทำหน้าที่รับรองแบบยุทธโศปกรณ์ที่ผ่านการศึกษาของคณะทำงานมาแล้วอีกขั้นหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอขออนุมัติจากผู้บัญชาการทหารบก ซึ่งในการจัดหายุทธโศปกรณ์หลักที่ต้องใช้งบประมาณสูงนั้น ได้กำหนด ให้ดำเนินการในรูปแบบของโครงการ โดยมีสำนักงานปลัดบัญชา กองทัพบก ในฐานะฝ่ายเลขานุการ คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ และหน่วย รับผิดชอบการดำเนินการด้านโครงการของกองทัพบก ประสานหน่วยรับผิดชอบโครงการหลัก ที่รับผิดชอบภารกิจด้านการส่งกำลังบำรุง คือ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก โดยสำนักงานปลัดบัญชา กองทัพบก จะแจ้งโครงการที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดหายุทธโศปกรณ์ให้ทราบ เมื่อกรมส่งกำลังบำรุงทหารบกทราบแล้ว จะร่วมกับหน่วยที่เกี่ยวข้องตรวจสอบความพร้อม และรายละเอียดต่างๆ ของโครงการให้มีความถูกต้อง/เหมาะสม และเมื่อมีความพร้อมแล้ว จะประสานสำนักงานปลัดบัญชากองทัพบก เสนอเข้ารับการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการจัดสรร งบประมาณ ด้านโครงการซึ่งมีเสนาธิการทหารบก เป็นประธานฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ จากนั้นจะนำเรียนผู้บัญชาการทหารบก/ประธานกรรมการจัดสรรงบประมาณกองทัพบก เพื่อกรุณา อนุมัติผลการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ และกรมฝ่ายยุทธบริการจะดำเนินการวิธีจัดหา ยุทธโศปกรณ์มาใช้งานในราชการต่อไป โดยสอดคล้องกับการจัดทำโครงการ ซึ่งจะมีการดำเนินการ ตามลำดับประกอบด้วย โครงการขั้นต้นจะจัดทำ/พิจารณาล่วงหน้า ๓ ปีงบประมาณ และโครงการ เริ่มใหม่จะจัดทำ/พิจารณาล่วงหน้า ๒ ปีงบประมาณ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ผ่าน สำนักงานปลัด บัญชีกองทัพบก ไปยังสำนักงานปลัดบัญชาทหาร และ กระทรวงกลาโหม เพื่อขออนุมัติเป็นโครงการ ของกระทรวงกลาโหมต่อไป

๑.๒ จากผลการศึกษา ขั้นตอนการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อให้ กองทัพบกมีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจ การที่ยุทธโศปกรณ์จะสามารถใช้งานได้เต็มที่ ประสิทธิภาพและมีอายุการใช้งานที่ยาวนานนั้นจำเป็นต้องได้รับการดูแล ปรนนิบัติบำรุง รวมถึง การซ่อมบำรุงตามขีดความสามารถและอำนาจที่ได้รับมอบอย่างสม่ำเสมอ เป็นไปตามระเบียบ กองทัพบกว่าด้วยการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อให้เกิดความง่ายในการซ่อมบำรุง และเป็นการแบ่งเบาภาระแก่หน่วยรอง จึงกำหนดหน้าที่ในการซ่อมบำรุงให้แตกต่างกัน นับตั้งแต่ วิธีดำเนินการปรนนิบัติบำรุงอย่างธรรมดา ซึ่งผู้ใช้ยุทธโศปกรณ์นั้น ๆ เป็นผู้ปฏิบัติ ขึ้นไปจนถึงขั้น การซ่อมแก้ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งกระทำโดยโรงงาน ในการซ่อมบำรุงระดับคลัง ทั้งนี้การซ่อมบำรุง แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ ๑. การซ่อมบำรุงระดับหน่วย ๒. การซ่อมบำรุงสนับสนุนโดยตรง ๓. การซ่อมบำรุงสนับสนุนทั่วไป และ ๔. การซ่อมบำรุงระดับคลัง ทั้งนี้ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการ ต้องมีความรู้ความสามารถและสนใจที่จะสั่งการ, ควบคุม, ให้แนวทาง รวมทั้งกำกับดูแลการซ่อมบำรุง ภายในหน่วยของตน ผู้ใช้ต้องได้รับการฝึกให้ใช้งานอย่างถูกต้อง ช่างซ่อมหรือเจ้าหน้าที่เทคนิค

ของหน่วย มีความรู้ความสามารถที่จะทำการซ่อมบำรุงได้ตามประเภทที่ต้องรับผิดชอบอย่างแท้จริง มีเวลาเพียงพอที่จะทำการซ่อมให้ได้ผล มีคู่มือทางเทคนิค มีเครื่องมือ และชิ้นส่วนซ่อมอย่างเพียงพอ และ ควรมียุทธโศปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Standardization) เพราะจะช่วยลดภาระการฝึกอบรมช่างเทคนิค ลดจำนวนและรายการในการสะสมชิ้นส่วนซ่อมลงไปเป็นอันมาก

๑.๓ จากผลการศึกษา การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย ปัจจุบันรัฐบาลใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting System : SPBBS) ทำให้หน่วยงานปฏิบัติมีอิสระในการจัดการทรัพยากรได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร โดยเปลี่ยนบทบาท มาเน้นการวางแผนนโยบาย การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน มากกว่าการควบคุมการใช้จ่าย มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการกำหนดพันธกิจ (Mission) จุดมุ่งหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objective) มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวัดผลสำเร็จขององค์กรอย่างเป็นระบบ ซึ่งพันธกิจของกองทัพบก ประกอบด้วย ๑) การเตรียมกำลัง ได้แก่ ด้านโครงสร้างกำลัง โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ด้านโครงสร้างและอัตราการจัดหน่วย ด้านความพร้อมรบ โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ด้านการเสริมสร้างความพร้อมรบด้านกำลังพลและยุทธโศปกรณ์หลัก/สำคัญ การพัฒนาขีดสมรรถนะหลักให้กับกำลังพลและหน่วย (การฝึกศึกษา และหลักนิยม) ด้านความต่อเนื่องในการรบ โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ด้านการข่าว การส่งกำลังและการซ่อมบำรุง ด้านกิจการพลเรือน ระบบกำลังสำรอง ระบบสำรองสงครามและคลังสิ่งอุปกรณ์ และด้านความทันสมัย โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการ ส่งเสริมและผลักดันผลการวิจัยและพัฒนาด้านยุทธโศปกรณ์ เพื่อการป้องกันประเทศ โครงการต้นแบบ ส่งเสริมการวิจัยยุทธโศปกรณ์ร่วมกับเอกชน และต่างประเทศ รวมทั้งด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและความร่วมมือด้านความมั่นคงต่างประเทศ ๒) การใช้กำลัง ได้แก่ การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศ กองทัพบก จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ด้านการส่งกำลังบำรุง โดยมีลำดับความเร่งด่วนในการสนับสนุนด้านการส่งกำลังบำรุง คือ งานทรงชีพของหน่วยงานนโยบาย/หรือสั่งการของผู้บังคับบัญชาในระดับกองทัพบก งานซ่อมบำรุงและงานซ่อมปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ งานจัดหา สิ่งอุปกรณ์ ทดแทน งานจัดหาสิ่งอุปกรณ์ตามอัตรา เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านยุทธการ มีความทันสมัย สอดคล้องกับโครงสร้างหน่วย/อัตราการจัดที่เปลี่ยนแปลงไป และตอบสนองกับภารกิจที่หลากหลายรอบด้านของกองทัพบก สำคัญ

ด้านการจัดหายุทธโปกรณ์ เพื่อความพร้อมรบและเพื่อความทันสมัย ให้ดำเนินการโดยสอดคล้องกับความเป็นด้านยุทธการ โครงสร้าง/อัตรากองทัพหน่วยที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ ความต้องการที่แท้จริงของหน่วยใช้ อนุมัติหลักการ/แนวทางในระดับกองทัพบก โดยจะต้องคำนึงถึงการจัดหาให้มีความสมบูรณ์/ครบถ้วนทั้งระบบ ตลอดจนคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) พร้อมทั้งจะต้องเร่งรัดการดำเนินการวิธีจัดหาและแจกจ่ายยุทธโปกรณ์ สนับสนุนหน่วยให้มีความสัมพันธ์กับระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงของกองทัพบก สาระสำคัญด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ จะต้องคำนึงถึงลำดับความเร่งด่วนในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทธโปกรณ์ใหม่จะต้องได้รับการปรนนิบัติบำรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการชำรุดสำหรับยุทธโปกรณ์เก่าให้ทำการซ่อมบำรุงเพื่อดำรงสภาพ เฉพาะรายการที่ยังซ่อมได้คุ้มค่าเท่านั้น หากซ่อมไม่คุ้มค่าให้ทยอยจำหน่าย ดำเนินการวิธีต่อซากรยุทธโปกรณ์ตามระเบียบ/คำสั่งของกองทัพบก และตัดยอดออกจากบัญชีคุม เพื่อดำเนินการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ ทดแทนต่อไป การซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูง และราคาแพงจะพิจารณาใช้การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมที่มีคุณภาพหรือใช้การซ่อมเปลี่ยน ทั้งนี้จะพิจารณาให้เหมาะสมกับภารกิจ และให้ครอบคลุมทุกด้าน/ทุกสายงาน เพื่อให้สามารถซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ให้กลับมาใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหาชิ้นส่วนซ่อม ให้มีความสอดคล้องกับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง โดยการตรวจสอบสิ่งอุปกรณ์คงคลังให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาเป็นมูลฐานประกอบการกำหนดความต้องการให้เพียงพอตามความจำเป็นอย่างแท้จริง การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมของสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูป กรณีที่ชิ้นส่วนซ่อมนั้นมีผลต่อประสิทธิภาพของสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูปอย่างสำคัญหรือมีผลต่อความปลอดภัยในการใช้งานสิ่งอุปกรณ์ สำเร็จรูปนั้น ๆ โดยตรง สมควรให้จัดหาชิ้นส่วนซ่อมประเภทดังกล่าวจากผู้ผลิตสิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูป หรือผู้ผลิตชิ้นส่วนซ่อมที่เป็นผู้จัดส่งชิ้นส่วนซ่อมให้กับผู้ผลิต สิ่งอุปกรณ์สำเร็จรูปนั้น เพื่อให้ยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก สามารถใช้งานได้ยาวนานและมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินการ และลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อม รวมทั้งเพื่อให้ยุทธโปกรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง การซ่อมบำรุงอากาศยานให้ยึดถือแนวทางการบริหารจัดการอากาศยานของกองทัพบกแบบบูรณาการ โดยนำศักยภาพของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด (TAI) และภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมขีดความสามารถของกองทัพบก โดยเฉพาะการจัดตั้งคลังและการส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมอากาศยานแบบ/รุ่นที่มีความพร้อมในลักษณะการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) การจ้างเหมาส่งกำลังและซ่อมบำรุง ให้ดำเนินการเฉพาะอากาศยานแบบที่มีความจำเป็นและเกินขีดความสามารถของช่างกองทัพบกเท่านั้น การจ้างซ่อมฯ จะต้องเปิดกว้างให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ทั้งด้านคุณภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับระดับสากลและด้านราคา เพื่อขจัดปัญหาการขาดแคลนชิ้นส่วนซ่อม

ลดระยะเวลาการเข้าซ่อมบำรุง และทำให้อากาศยานของกองทัพบก มีความพร้อมต่อการปฏิบัติภารกิจและปลอดภัยสูงสุด ทั้งนี้ การดำเนินการจะต้องสอดคล้องกับนโยบายด้านการส่งกำลังบำรุง อากาศยานของกองทัพบก โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่ออากาศยานเป็นรายเครื่อง ตามจำนวน และหมายเลขอากาศยานที่ ยก.ทบ. กำหนด โดยมีการวางแผนจัดหาชิ้นส่วนซ่อม และการบริการไว้ล่วงหน้าให้สัมพันธ์กับงบประมาณและชั่วโมงบินประจำปีของอากาศยานที่กองทัพบกกำหนด รวมถึงการพิจารณาสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ทั้งด้านการผลิต การซ่อมบำรุง ตลอดจนงานบริการขนส่งและงานบริการอื่นๆ โดยเฉพาะการซ่อมบำรุงชิ้นคลัง เพื่อลดภาระงานที่ กองทัพบก ดำเนินการแล้วไม่คุ้มทุน หรืองานที่ภาคเอกชนสามารถดำเนินการได้อย่างกว้างขวาง โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพและกรอบระยะเวลาดำเนินการเป็นสำคัญ

สรุปผลการศึกษาปัญหา ขั้นตอนการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ขั้นตอนการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก และการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย พบว่า

๑. การจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบกมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อตอบสนองความต้องการด้านยุทธการเป็นหลัก โดยนำปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาประกอบ ซึ่งน้ำหนักในการพิจารณาปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน ยังขาดความสมดุล กล่าวคือ ให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) โดยให้ความสำคัญต่อการพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) น้อยเกินไป ส่งผลให้การจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผ่านมาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในห้วงเวลาปัจจุบัน นอกจากนี้ในขั้นตอนการกลั่นกรองความต้องการ ตั้งแต่พิจารณาความต้องการ ความจำเป็นจากกรอบงบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัด ยังขาดหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณาความเหมาะสม ก่อนที่จะนำเสนอผู้มีอำนาจตัดสินใจ ทำให้โครงการที่ได้รับการจัดสรรส่วนใหญ่เป็นการจัดหายุทโธปกรณ์ที่มุ่งเน้นความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ มากกว่าเป็นโครงการจัดหายุทโธปกรณ์ที่คำนึงถึงความคุ้มค่า ความทนทานในระยะยาวตลอดอายุการใช้งาน ซึ่งครอบคลุมในทุกปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน

๒. สาเหตุที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องในการซ่อมบำรุง คือ หน่วยใช้ มีการใช้ยุทโธปกรณ์อย่างไม่ถูกต้อง ไม่เอาใจใส่ ขาดการปรนนิบัติบำรุงก่อนใช้งาน ขณะใช้งาน และหลังจากเลิกใช้งาน ทำการซ่อมเกินกว่าขั้นที่ได้รับอนุมัติให้กระทำได้ ขาดการตรวจสอบสภาพการซ่อมบำรุง ทำให้ยุทโธปกรณ์ชำรุดเสียหาย การส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมไม่เพียงพอ และหน่วยซ่อมบำรุงสนับสนุนการซ่อมยุทโธปกรณ์

ที่ชำระได้ไม่เต็มที่ ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากร ยังขาดความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ขาดการเตรียมการ ในเรื่องชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือ ที่จะต้องพร้อมให้การสนับสนุนในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพียงพอ ทันเวลา ตลอดอายุการใช้งานของยุทโธปกรณ์นั้น ๆ ยังไม่มีการพิจารณาอย่างจริงจังในการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น ใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินการ และลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อม เพื่อให้ยุทโธปกรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของความคุ้มค่า และการประกันความสำเร็จในการที่จะต้องมียุทโธปกรณ์ที่สามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างทันท่วงที

๓. การขาดสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ในห้วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑) กองทัพบกได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น ๑๔๒,๑๑๙,๓๖๖,๐๐๐.-บาท จำแนกเป็นงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์ จำนวน ๑๒๒,๕๕๐,๑๗๕,๗๐๐.-บาท และเป็นงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ จำนวน ๑๙,๕๖๘,๑๙๐,๓๐๐.-บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบแล้วงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์นั้นมากกว่างบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ถึงร้อยละ ๘๔ หรือมากกว่าถึง ๖ เท่า การให้น้ำหนักในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ซึ่งการคำนวณงบประมาณในส่วนนี้ประกอบด้วย การคำนวณการสึกหรอจากการใช้งาน การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) รวมถึงกรรมวิธี และเวลาที่จะได้มาซึ่งชิ้นส่วนนั้น ๆ หรือแม้กระทั่งงบประมาณการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) ส่งผลให้ ยุทโธปกรณ์บางประเภทไม่สามารถดำรงสภาพการใช้งานไว้ได้

๒. ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม รวมถึงงานวิจัย

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้องทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละห้วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและพลิกผัน ได้ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

อย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง จึงได้กำหนดประเด็น ยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับ สภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศ มีความสงบเรียบร้อยและสันติสุข ในขณะเดียวกันก็ต้อง มีการป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหา การขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม แบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้ เพื่อให้การ ดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ

๒.๒ ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

กระทรวงกลาโหมได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญ ในด้านความมั่นคงของรัฐ และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค ด้วยการยึดถือ แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศ ๓ แนวความคิดได้แก่ ๑. การสร้างความร่วมมือ ด้านความมั่นคง ๒. การผนึกกำลังป้องกันประเทศ และ ๓. การป้องกันเชิงรุก รวมทั้งกำหนดประเด็น ยุทธศาสตร์รองรับจำนวน ๖ ประเด็น ทั้งนี้ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ กล่าวคือ การจัดทำ ยุทธศาสตร์ทหาร แผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการแทนขีดความสามารถกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหมในทุกระดับ ตลอดจนยุทธศาสตร์เฉพาะเรื่องแผนการ จัดเตรียม กำลังและแผนการใช้กำลัง เพื่อเตรียมขีดความสามารถที่ต้องการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ในปัจจุบันรวมทั้งทดสอบความพร้อมและความทันสมัยอยู่เสมอ ส่งผลให้สามารถปรับตัวไปสู่ ความเป็นกองทัพอเนกประสงค์ที่มีความทันสมัยและสามารถรองรับภารกิจได้หลายรูปแบบ มุ่งเน้น การให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการร่วมระหว่างเหล่าทัพ และความร่วมมือกับมิตรประเทศ รวมถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการตลอดจนปัญหาข้อขัดข้องอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการทบทวน และปรับปรุงยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศทุกวงรอบ ๒ ปีหรือเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลง และการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่องในแต่ละปีงบประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในระดับที่เหมาะสม กับสถานการณ์ด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๓ ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

กองทัพไทยได้นำแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมมากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มูลฐานและวัตถุประสงค์เฉพาะทางทหาร ๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร ดังนี้

๒.๓.๑ การป้องกันเชิงรุก (Active Defense Strategy) หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมด ให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้และมีความพร้อมในการใช้กำลังเพื่อการป้องปราม การแก้ไขและยุติความขัดแย้ง พร้อมรับสถานการณ์ทั้งในยามปกติและยามสงคราม การปฏิบัติการทางทหารจะต้องใช้การปฏิบัติในลักษณะของการรวบรวมเป็นหลัก ทั้งนี้ความสำเร็จของการป้องกันเชิงรุกขึ้นอยู่กับการวางแผนในการเสริมสร้างการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และการบริหารจัดการให้มีความพร้อมทั้งในเรื่องขนาดของกำลัง การจัดหน่วยและยุทธโปกรณ์ ความทันสมัย และความสามารถในการปฏิบัติการร่วม ระบบการส่งกำลังบำรุง การดำรงความต่อเนื่องของการปฏิบัติ

๒.๓.๒ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation Strategy) หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารของกองทัพในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงร่วมกัน

๒.๓.๓ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence Strategy) หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติ ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผน และเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งชดเชยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการเตรียมการและกระทำอย่างต่อเนื่องทั้งในยามปกติและยามสงคราม

๒.๔ การจัดส่วนราชการของกองทัพบก

กองทัพบก มีหน้าที่ ในการเตรียมกำลังและการป้องกันราชอาณาจักรจากหน้าที่ดังกล่าว กองทัพบกมีพันธกิจ ๖ ประการ คือ การป้องกันประเทศ, การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม รวมทั้ง การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ปัจจุบันกองทัพบกประกอบด้วยหน่วยงานหลัก จำนวน ๓๔ หน่วยราชการ โดยแบ่งกลุ่มงานเป็น ๗ ส่วน ได้แก่ ส่วนบัญชาการ ส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ ส่วนส่งกำลังบำรุง ส่วนภูมิภาค ส่วนการฝึกศึกษาและหลักนิยม และส่วนพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การจัดส่วนราชการของกองทัพบก มีความซับซ้อน และมีส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกันอีกทั้ง

ยังมีที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วทั้งประเทศ ทำให้การพิจารณาในการส่งกำลังบำรุงต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ เพียงพอ และทันเวลา ภายใต้งบประมาณที่จำกัด

๒.๕ ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

ยุทธศาสตร์กองทัพบก จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการเตรียมกำลังและใช้กำลัง ทั้งในดานโครงสร้างและอัตราการจัดหน่วย การเสริมสร้างความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และการปฏิบัติการกิจของกองทัพบก ทั้งต่อภัยคุกคามทางทหาร (Conventional Threats) และภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหารหรือภัยคุกคามรูปแบบอื่น ๆ (Non-conventional Threats) โดยยึดถือพันธกิจ ๒ ประการ คือ ๑ การเตรียมกำลัง ไต่แก ดานโครงสร้างกำลัง ความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย ๒ การใช้กำลัง ไต่แก การป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมิตรประเทศ โดยการจัดทำยุทธศาสตร์ของกองทัพบก เพื่อตอบสนอง ต่อวัตถุประสงค์มูลฐานของกำลังทางบก โดยได้กำหนดเป็น ประเด็นยุทธศาสตร์ของกองทัพบก จำนวน ๖ ประเด็น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มูลฐาน รวมทั้งกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์มูลฐานดังกล่าว ในแต่ละแนวความคิดในการปฏิบัติการจะประกอบด้วยวัตถุประสงค์เฉพาะ ตัวชี้วัดและเป้าหมาย กลยุทธ์/ขีดความสามารถของกองทัพบก ที่ต้องการ รวมทั้งแผนงาน โครงการ และกิจกรรม ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพ เพื่อการป้องกันประเทศ เพื่อเตรียมกำลังกองทัพบกใหม่มีความพร้อมในการเผชิญกับภัยคุกคามทางทหาร จึงกำหนดแนวความคิดในการการเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมของกองทัพ เพื่อการป้องกันประเทศ ทั้งด้านเตรียมกำลังและการป้องกันประเทศ ได้ ๔ แนวทาง ได้แก่ ๑. การปรับปรุงโครงสร้าง ทบ. ๒. การเสริมสร้างความพร้อมรบ ๓. การเสริมสร้างความต่อเนื่องในการรบ ๔. การเสริมสร้างระบบป้องกันชายแดน โดยการดำเนินการต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงความทันสมัย และในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรในการป้องกันประเทศ เพื่อความมีประสิทธิภาพ มุ่งสู่ความเป็นธรรมาภิบาล โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการดำเนินการ ไต่แก หลักนิติธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม รวมทั้งยึดถือ พ.ร.ฎ.ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติเป็น ๓ แนวทาง ได้แก่ ๑. พัฒนาการ

บริหารจัดการด้านการปฏิบัติภารกิจของ ทบ. ๒. พัฒนาการบริหารจัดการด้านกำลังพล และ ๓. พัฒนาการบริหารจัดการด้านยุทธโปกรณ์และงบประมาณ

๒.๖ แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

แผนพัฒนากองทัพบก ป ๖๐ - ๖๔ ซึ่งเป็นแผนเชิงนโยบายหรือเปรียบเสมือนยุทธศาสตร์ในการเตรียมกำลังกองทัพบก (ระยะสั้น) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการเตรียมความพร้อมและ เสริมสร้างขีดความสามารถให้กับกองทัพบก (Army Capability) เพื่อให้สอดคล้องกับปฏิบัติภารกิจของกองทัพบก (Capability Based Approach) โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างและอัตราการจัดหน่วย ด้านการเสริมสร้างความพร้อมรบด้านกำลังพลและยุทธโปกรณ์หลัก/สำคัญ การพัฒนาขีดสมรรถนะหลักให้กับกำลังพลและหน่วย (การฝึกศึกษา และหลักนิยม) ด้านการสนับสนุนและความต่อเนื่องในการรบ (การขบวนการส่งกำลังและซ่อมบำรุง กิจการพลเรือน ระบบกำลังสำรอง ระบบสำรองสงครามและคลัง สป.) ด้านความทันสมัย และ ด้านการต่างประเทศ (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความร่วมมือด้านความมั่นคงต่างประเทศ)

๒.๗ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ยึดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำ และขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตพื้นฐานของการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม นำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างจริงจังใน ๕ ปี ที่ต่อยอดไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่เป็นเป้าหมายระยะยาว โดยที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนาโดยกำหนดเป้าหมายที่จะต้องบรรลุ และแนวทางพัฒนาที่ต้องดำเนินการในช่วง ๕ ปีแรก ของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการขับเคลื่อนตามแนวยุทธศาสตร์ให้บรรลุผล จะต้องมีการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ มุ่งเน้นการบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดิน แผนสำหรับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎระเบียบเรื่องวินัยการเงินการคลัง ภาครัฐ และระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาและระบบการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติราชการ มีการกำหนดตัวชี้วัดในการติดตามและประเมินผลที่เป็นระบบเชื่อมโยงที่สามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์ และ ผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาได้อย่างแท้จริง โดยมีเป้าหมายด้านความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมปลอดภัย สามัคคี สร้างภาพลักษณ์ดี และเพิ่มความเชื่อมั่นของนานาชาติต่อประเทศไทย ความขัดแย้งทางอุดมการณ์และความคิดในสังคมลดลง ปัญหาอาชญากรรมลดลง ปริมาณความสูญเสียจากภัยโจรสลัดและการลักลอบขนส่งสินค้าและค่านมนุษย์ลดลง มีความพร้อมที่ปกป้องประชาชนจากการก่อการร้ายและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๒.๘ นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒

กองทัพบกกำหนดนโยบายด้านการงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำหรับให้หน่วยตามสายการงบประมาณ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณด้านต่าง ๆ ใช้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกระทรวงกลาโหม แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกองทัพบก แผนพัฒนากองทัพบกและนโยบายของผู้บัญชาการทหารบก เป็นกรอบแนวทางในการเสนอขอตั้งงบประมาณ โดยกำหนดเป้าหมายการให้บริการ ทบ. กลยุทธ์ ผลผลิต กิจกรรม และตัวชี้วัดให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ทั้งนี้ การเสนอค่าของงบประมาณไปยังหน่วยเหนือจะเสนอตามแนวทางการจัดทำงบประมาณที่รัฐบาลกำหนด เพื่อเสริมสร้างพัฒนากำลังกองทัพและความพร้อมรบของกองทัพบกให้มากที่สุด ทั้งในด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์ เพื่อรองรับการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการและภัยคุกคามในทุกรูปแบบ ทั้งนี้ได้กำหนดนโยบายเฉพาะ (ด้านการส่งกำลังบำรุง) ส่วนงบประมาณในการจัดหาและซ่อมแซมยุทโธปกรณ์ ประกอบด้วย กลุ่มงานส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ และกลุ่มงานโครงการเสริมสร้างหน่วยและยุทโธปกรณ์ ซึ่งกลุ่มงานนี้เป็นการดำเนินการ เพื่อให้กองทัพบกมีขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้างความพร้อมรบ/ความสมบูรณ์ให้กับหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ทั้งนี้ จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความจำเป็นต่อการตอบสนองภารกิจทางด้านยุทธการ และความเป็นไปได้ทางด้านงบประมาณ โดยเฉพาะการเสริมสร้างความสมบูรณ์/ความพร้อมรบให้กับหน่วยพร้อมรบ ซึ่งเป็นหน่วยกำลังรบหลักและหน่วยสนับสนุนหน่วยพร้อมรบที่ กองทัพบกกำหนด รวมทั้งจัดหายุทโธปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างความพร้อมให้กับ หน่วยในส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ และสนับสนุนการช่วยรบให้พร้อมปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในยามปกติและยามสงคราม

๒.๙ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

ระเบียบกองทัพบกกว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นระเบียบงบประมาณของกองทัพบกที่ปรับเปลี่ยนมาจากระบบงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบกระทรวงกลาโหมว่าด้วยการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยใช้แนวคิดระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting System : SPBBS) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณของกองทัพบก โดยการจัดทำงบประมาณของกองทัพบก ยึดถือยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม แผนปฏิบัติราชการของกองทัพบก แผนพัฒนากองทัพบก และนโยบายของกองทัพบก เป็นกรอบแนวทางในการเสนอขอตั้งงบประมาณ โดยให้กำหนดเป้าหมายการให้บริการของกองทัพบก กลยุทธ์ ผลผลิต กิจกรรม และตัวชี้วัด ซึ่งดำเนินการภายใต้

กรอบยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล โดยการบริหารงบประมาณของกองทัพบก ยึดถือหลักการกระจายอำนาจการบริหาร งบประมาณจากหน่วยเหนือไปยังหน่วยรอง รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลของกองทัพบก ที่มุ่งเน้นเพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของกองทัพบก และให้ทราบว่าผลการดำเนินงานได้บรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัด และโปร่งใส ตรวจสอบได้

๒.๑๐ แนวคิดระบบงบประมาณ

ประเทศไทยได้มีการจัดทำ และแก้ไขปรับปรุงการจัดทำงบประมาณให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศ โดยเริ่มจากการรวมตัวเลขค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกรมบัญชีกลางกระทรวงการคลัง การนำระบบงบประมาณมาใช้อย่างจริงจังเริ่มในสมัยของ ฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้ประกาศใช้ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ ขึ้นเป็นครั้งแรกพร้อมกับการจัดตั้งสำนักงานงบประมาณ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการบริหาร เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างเป็นขั้นตอนควบคู่กับการวางแผนการพัฒนาในด้านอื่น ๆ และได้มีพัฒนาการเรื่อยมา ในปีงบประมาณ ๒๕๔๖ รัฐบาล ได้เปลี่ยนระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBBS) ซึ่งกลุ่มประเทศองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด ๒๙ ประเทศ ใช้ในการบริหารงบประมาณของประเทศจนถึงปัจจุบัน งบประมาณเป็นเรื่องที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องเอาใจใส่และดูแลเป็นพิเศษ เนื่องจากงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินในด้านต่าง ๆ เช่น จัดให้งานต่าง ๆ ที่รัฐบาลประสงค์จะดำเนินการได้รับการกำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี ของรัฐบาลดำเนินการตามนโยบาย แผนงานตลอดจนงาน/โครงการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามงบประมาณ ที่ได้รับบรรจุไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีของรัฐบาล ป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการอาศัยกลไกการวางแผน การจัดสรรเงินงบประมาณไปในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนาวางแผน การปฏิบัติงานในการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๑๑ ทฤษฎีการบริหารจัดการ

การบริหาร หมายถึง การทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเวลา เป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติงาน ส่วนคำว่าจัดการ (Management) นั้น หมายถึง การจัดการการบริหาร และการควบคุม นำมาเกี่ยวกับฐานะทำให้เสร็จ การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Management for Results)

คือ การบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ คือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก โดยใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งผลการประเมินนี้จะนำมาใช้ในการตอบคำถามถึงความคุ้มค่าในการทำงาน และเพื่อปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ดียิ่งขึ้น การประเมินผลงานนี้สามารถเทียบเคียงกับภาคเอกชนที่ประเมินผลงานจากกำไรของบริษัท การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์นี้อาจมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปบ้าง เช่น Management by Objectives, Performance Management, Results Based Management หรือ Results Oriented Management แต่มีแนวคิดหลักเหมือนกันจะแตกต่างกันไปบ้างในส่วนของรายละเอียด กล่าวโดยสรุป การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือการบริหารที่เน้นผลสัมฤทธิ์ (Results) โดยมีตัวชี้วัดผล (Indicators) ที่เป็นรูปธรรม ผลสัมฤทธิ์อาจเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ (Results) = ผลผลิต (Outputs) + ผลลัพธ์ (Outcomes) ปัจจัยหลักพื้นฐานที่ทำให้การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ประสบความสำเร็จ คือ การมีระบบข้อมูลที่เที่ยงตรง เชื่อถือได้ ไม่ว่าจะเป็นระบบข้อมูล ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบความคืบหน้าของการปฏิบัติงาน หรือระบบการเงิน และบัญชีที่สามารถให้ข้อมูลแยกรายโครงการ เพื่อให้ทราบต้นทุนค่าใช้จ่ายในแต่ละงาน การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์อาจสามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่งว่า เป็นการทำให้ได้ทรัพยากรการบริหารมาอย่างประหยัด (Economy) การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์การ (Effectiveness) ส่วนแนวคิดด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) เป็นรูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการภาครัฐในประเทศต่างๆ ที่พัฒนาแล้ว รูปแบบใหม่นี้ให้ความสำคัญต่อสัมฤทธิ์ผลของการบริหารจัดการ และความรับผิดชอบต่อผลงานของผู้บริหาร โดยจะมีการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ และเป้าหมายของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจน โดยอยู่ในรูปของตัวชี้วัดผลงาน (Performance Indicators) เพื่อทำการตรวจสอบ วัดผลสำเร็จ และให้รางวัลตอบแทนตามผลงาน ในขณะเดียวกันมีพยายามให้ความมีอิสระ และยืดหยุ่นทางด้านการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ยังจะพยายามเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของรัฐบาล รวมทั้งระบบราชการจากเดิมที่เป็นผู้ปฏิบัติและดำเนินงานเองโดยตรง เปลี่ยนไปสู่การเป็นผู้กำกับ ช่วยเหลือ ร่วมมือ สนับสนุนและส่งเสริม ให้กลไกตลาดภาคเอกชน องค์กรประชาสังคม ชุมชน และประชาชนสามารถเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการแทน อันจะนำไปสู่การโอนถ่ายภารกิจ รวมทั้งการลดขนาดและจำกัดบทบาทหน้าที่ของภาครัฐให้เล็กลงในที่สุด ทั้งนี้ องค์กรพัฒนาของสหประชาชาติ (UNDP) และธนาคารโลก เชื่อว่าการปฏิรูปภาครัฐเพื่อให้เกิดสภาพของการบริหารปกครองหรือการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี (Good Governance) และจะเป็นกลไกสำคัญที่จะนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) โดยเน้นในเรื่องของการพัฒนาทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาส (Accessibility) ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ รวมทั้งการสนองตอบความต้องการ
จำเป็นขั้นพื้นฐานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒.๑๒ แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)

การส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support หรือเรียกย่อว่า ILS เป็นการวางแผนและการบริหารจัดการที่พัฒนาขึ้นในกระทรวงกลาโหมสหรัฐอเมริกา ในยุคปี ๑๙๖๐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อพิจารณาที่มีผลต่อการออกแบบยุทธโศปกรณ์ เพื่อรักษาขีดความสามารถ
อย่างมีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนและค่าใช้จ่ายตลอดอายุการใช้งาน และสามารถ
ให้คำแนะนำในการปฏิบัติทางยุทธการ ตลอดจนเตรียมและบริหารจัดการในเรื่องการจำหน่าย
ยุทธโศปกรณ์ กองทัพบกไทย ได้นำระบบการส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support มาใช้
เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ตามคำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๑๐๘๕/๓๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการจัดหา
ยุทธโศปกรณ์เข้าประจำการ ในกองทัพบก ลง ๓๐ ก.ย. ๓๙ โดยเรียก Integrated Logistics Support ว่า
“ระบบส่งกำลังบำรุงรวม” ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ ก่อนการจัดหายุทธโศปกรณ์เข้าประจำการ หน่วยรับผิดชอบ
ยุทธโศปกรณ์จะต้องเตรียมการหาข้อมูลในรายการต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้เรียบร้อย ดังนี้ คือ สิ่งอุปกรณ์
ที่ต้องใช้ร่วมกับยุทธโศปกรณ์ เพื่อการสนับสนุนทางการส่งกำลัง และซ่อมบำรุง สิ่งอุปกรณ์ที่ต้องใช้
ร่วมกับยุทธโศปกรณ์ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสายยุทธบริการอื่น สิ่งอุปกรณ์ที่ต้องแจกจ่ายพร้อม
กับยุทธโศปกรณ์ เช่น เครื่องมือประจำรถ เครื่องมือซ่อมบำรุงทุกระดับ ชิ้นส่วนควบคู่ที่ต้องใช้สนับสนุน
ในการซ่อมบำรุงอย่างน้อย ๒ ปี พร้อม ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม
(ASL) สิ่งอุปกรณ์สิ้นเปลืองอื่น ๆ เช่น สป.๓, สป.๕ ที่ใช้ในการฝึกศึกษา, สิ่งอุปกรณ์เพื่อการปรนนิบัติบำรุง
น้ำมันอุปกรณ์ทุกชนิดที่ใช้กับระบบต่าง ๆ ของยุทธโศปกรณ์ใน ๑,๐๐๐ กิโลเมตรแรก หรือ ๑๐๐ ชั่วโมง
การทำงาน หรือระยะเวลา ๖ เดือน ข้อมูลทางเทคนิค ได้แก่ คู่มือการใช้งานและการปรนนิบัติบำรุง
คู่มือทางเทคนิคของยุทธโศปกรณ์ครบชุด สำหรับหน่วยใช้และหน่วยซ่อมบำรุงทุกระดับ คู่มือการส่งกำลัง
และคู่มือการซ่อมบำรุงทุกระดับ คำสั่งการหล่อลิ้น คำแนะนำในการตรวจสอบ ทดสอบและเทียบสภาพ
วิธีการรวบรวมข้อมูลตัวอย่างทางเทคนิค (Sample Data Collection) เครื่องมือทดสอบเครื่องมือ
ซ่อมบำรุงและอุปกรณ์สนับสนุน จะต้องกำหนดให้มีในทุกระดับหน่วยตามความจำเป็นตั้งแต่ระดับ
หน่วยใช้ หน่วยสนับสนุนโดยตรง หน่วยสนับสนุนทั่วไป จนถึงระดับคลัง เช่น ชุดเครื่องมือพิเศษ
ชุดเครื่องมือทั่วไป เครื่องมือทดสอบ วัด และวิเคราะห์ข้อขัดข้อง อุปกรณ์เทียบสภาพ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการซ่อมบำรุง เช่น อุปกรณ์ช่วยการขนย้าย หรือ รถยก รวมถึงกำลังพลและการฝึก
เช่น เจ้าหน้าที่ประจำเครื่องมือและเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเพิ่มเติมแก้ไข อจย.
และ อจก. การกำหนด ชกท.กำลังพลในฐานะเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องมือและเจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง
สำหรับหน่วยทุกระดับ หลักสูตรการฝึก โรงเรียนที่เปิดให้การศึกษา และชุดฝึกสอนเคลื่อนที่

เครื่องช่วยฝึก เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือทางเทคนิค การฝึกกำลังพลพิเศษ เช่น เจ้าหน้าที่ส่งกำลัง เจ้าหน้าที่ซ่อมบำรุง เจ้าหน้าที่ชุดเทียบสภาพ

ขั้นที่ ๒ หลังการรับมอบยุทธโธปกรณ์เข้าประจำการ หน่วยรับผิดชอบยุทธโธปกรณ์ทุกระดับจะต้องตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหาข้อขัดข้องที่เกิดจากการใช้ยุทธโธปกรณ์นั้น ๆ ตลอดเวลา เพื่อจะสามารถให้การสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุงในทุกรูปแบบ ตลอดจนจรรยาของยุทธโธปกรณ์นั้น ได้แก่ ข้อมูลทางเทคนิค ที่จะต้องมีการบันทึกทางสถิติของข้อมูลทางเทคนิคเพื่อเปรียบเทียบกับคู่มือ และระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เริ่มนำยุทธโธปกรณ์เข้าประจำการ และเมื่อมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นจะต้องประสานกับโรงงานผู้ผลิต เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขโดยด่วน การวิจัยและพัฒนาจะต้องมีการศึกษาข้อดี ข้อเสียของยุทธโธปกรณ์นั้น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาตัดแปลง และปรับปรุง หรือยกระดับ (Upgrade) ให้ยุทธโธปกรณ์นั้น ๆ ทันสมัย สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดวงจรอายุของยุทธโธปกรณ์ (Materiel Life Cycle) สำหรับกำลังพลและการฝึก ดำเนินการดังนี้ จัดให้มีหลักสูตรการฝึกพร้อมกับโรงเรียนที่สามารถเปิดการศึกษา เพื่อทบทวนกำลังพลที่ได้ฝึกแล้วในขั้นที่หนึ่ง และผลิตกำลังพลในหน้าที่ต่าง ๆ ทดแทนการสูญเสียทั้งทางยุทธการและธุรการ จัดให้มีเครื่องช่วยฝึกต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้น หรือจัดหาทดแทนพัฒนาหลักสูตรการฝึกให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป หรือเพื่อการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องที่ตรวจพบ จะต้องกำหนดอัตราสิ้นเปลืองและอายุการใช้งานของอุปกรณ์ และเครื่องมือทดสอบและอุปกรณ์สนับสนุน ต่าง ๆ เพื่อเตรียมการจัดหาทดแทนให้ทันเวลา จะต้องจัดให้มีการจัดทำสถิติและทดสอบทางการส่งกำลังบำรุง ตามวงรอบที่คู่มือกำหนด ทั้งนี้เพื่อทดสอบการใช้งานและปรับเกณฑ์การจ่ายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพการใช้งานที่เกิดขึ้นจริง (เช่น เกณฑ์การจ่ายชิ้นส่วนซ่อมและน้ำมันอุปกรณ์) เพื่อเป็นการสนับสนุนทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุง

ขั้นที่ ๓ ก่อนการปลดประจำการ ต้องมีการกำหนดอายุการใช้งานและวางแผนการปลดประจำการสำหรับยุทธโธปกรณ์ที่ใช้ราชการมานาน ซึ่งเป็นยุทธโธปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีเก่า และบริษัทเลิกผลิต พร้อมกับวางแผนจัดหาทดแทนด้วยยุทธโธปกรณ์ที่ทันสมัย และใช้เทคโนโลยีใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังงบประมาณที่ได้รับ

๒.๑๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพโรจน์ รัฐประเสริฐ (๒๕๔๒) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบส่งกำลังของกองทัพไทยและแนวทางแก้ไข โดยมีความประสงค์ต้องการหาสาเหตุของปัญหาด้านการส่งกำลังว่ามีสาเหตุใดบ้างที่เป็นปัจจัยทำให้การบริหารงานในระบบการจัดงานส่งกำลังไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านการส่งกำลัง ผลการศึกษาพบว่า ระบบการบริหารจัดการองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับกำลังพล ยุทธโธปกรณ์และงบประมาณ ต้องจัดเตรียมวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของกำลังพลให้สามารถรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ

ศักดิ์สิทธิ์ เชื้อสมบูรณ์ (๒๕๔๔) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า ยุทธโศปกรณ์เกือบทุกชนิดที่ใช้ในราชการต้องจัดหาจากต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันยุทธโศปกรณ์หลายชนิดต้องประสบปัญหาในเรื่อง การเสื่อมสภาพตามอายุ การใช้งาน และการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ กองทัพบกจึงได้ใช้นโยบายของการพึ่งพาตนเอง กล่าวคือ ได้มีการวิจัยและพัฒนาผลิตยุทธโศปกรณ์ โดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่ในประเทศขึ้นมาใช้เอง แต่ด้วยข้อจำกัดในด้านบุคลากร เครื่องมือ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาในลักษณะไม่จริงจังนัก ทำให้การวิจัยและพัฒนาไม่อาจบรรลุความสำเร็จ จนนำไปสู่การผลิตยุทธโศปกรณ์ขึ้นมาใช้เองได้อย่าง เป็นรูปธรรม

ธานีทร ชัยวีรกุล (๒๕๕๒) ได้ศึกษาเรื่อง การดำรงสภาพยุทธโศปกรณ์ยานยนต์สายสรรพาวุธ ของหน่วยใช้ ผลการศึกษาพบว่า ด้านบุคลากรในเรื่องความพอเพียง การฝึกอบรม และความรู้ความสามารถ ของพลขับขางยานยนต์นั้น ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการใช้ และซ่อมบำรุงและมีการฝึกสอน ให้เข้าใจในเรื่องของเทคนิคเฉพาะยุทธโศปกรณ์ยานยนต์ให้รู้ซึ่งถึงการปรนนิบัติ บำรุงอย่างถูกต้อง ด้านวัสดุอุปกรณ์คู่มือทางเทคนิคในการปรนนิบัติบำรุง และซ่อมบำรุง เครื่องมือชุดประจำตัวช่าง เครื่องมือประจำหน่วยและชิ้นส่วน อะไหล่ต่าง ๆ ตลอดจนน้ำมันที่ใช้ในการปรนนิบัติบำรุงที่ได้รับไม่ครบและไม่เพียงพอแก่ความต้องการ และด้านงบประมาณเนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดหายุทธโศปกรณ์ใหม่ ๆ และจัดหาชิ้นส่วน อะไหล่ต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการ

สิริชัย ธีรณัฐศิริ (๒๕๔๒) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา ด้านการซ่อมบำรุงยุทธโศกรณ์สายสรรพาวุธ ผลการศึกษาพบว่า กรมสรรพาวุธทหารบกต้องรับผิดชอบยุทธโศกรณ์ของกองทัพบกเป็นจำนวนมาก แต่งบประมาณในการซ่อมบำรุงที่ได้รับกลับลดลงทุกปี ทำให้สภาพยุทธโศกรณ์มีแนวโน้มงดใช้การสูงขึ้น

อนุรักษ์ ชั้นโรจน์ (๒๕๕๕) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการส่งกำลัง และซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ และ ๔ สายสรรพาวุธ ผลการศึกษาพบว่า ด้านงบประมาณในเรื่องความพอเพียงต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีไม่เพียงพอต่อการจัดหา ยุทธโศปกรณ์ใหม่ จึงควรเพิ่มขีดความสามารถในการซ่อมบำรุงให้มากขึ้น ด้านวัสดุอุปกรณ์ในเรื่อง ชิ้นส่วนซ่อม สถานภาพชิ้นส่วนซ่อมที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่หน่วยเหนืออนุมัติให้สะสม คือ ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) ควรแจกจ่ายให้ครบตามรายการและจำนวนที่ได้รับอนุมัติ เพื่อหน่วยใช้สามารถนำชิ้นส่วนซ่อมนั้น ไปใช้ได้ทันที และ ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด จำเป็นต้องวางแผนเสนอความต้องการงบประมาณประจำปีในการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมให้คุ้มค่าที่สุด

ธนภูมิ ดวงแก้ว และ สุรพล ผ่องใส ได้ศึกษา (๒๕๕๖) เรื่อง แนวทางการใช้ Outsource เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการให้ห้องค์กรภายนอกหรือผู้ให้บริการภายนอกกองทัพบก มาบริหารงานซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมหลักหรือกระบวนการที่กองทัพบกเคยปฏิบัติมาก่อน เนื่องจากหน่วยภายนอกมีความชำนาญและมีความพร้อมมากกว่าจึงให้ดำเนินการแทน ทั้งนี้เพื่อการประหยัดต้นทุน ค่าใช้จ่าย และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

สุนันทา จันทราสา (๒๕๕๐) ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า การปรับเปลี่ยนวิธีการในการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๔๑ จากเดิมที่กองบัญชาการทหารสูงสุดได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานตามโครงการ ส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ระดับโรงงานแบบรวมการทั้ง ๓ เหล่าทัพเป็นส่วนรวม มาให้แต่ละเหล่าทัพรับผิดชอบในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเอง โดยยังคงให้กองทัพอากาศ รับผิดชอบในการดำเนินงานส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ หรือ UH-๑ แบบรวมการต่อไปนั้น ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการซ่อมบำรุง เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบกอย่างมาก เนื่องจากงบประมาณที่กองทัพบกจัดสรรให้สำหรับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ไม่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเฮลิคอปเตอร์ที่มีประจำการอยู่ กำลังพลยังขาดความรู้ความชำนาญในการซ่อมบำรุงในระดับคลัง รวมทั้งไม่มีเครื่องมือซ่อมบำรุง ระดับคลังเฉพาะสำหรับเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการพิจารณาการทำสัญญาจัดซื้อแบบ Open End การทำสัญญาจัดซื้อแบบแลกเปลี่ยน ตลอดจนการนำวิธีการบริหารงานส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support มาใช้ในการบริหารงาน ตั้งแต่ ขั้นตอนของการตัดสินใจว่ากองทัพมีศักยภาพหรือความพร้อมที่สมควรจะจัดหายุทโธปกรณ์นั้น ๆ มาประจำการในกองทัพหรือไม่

๓. ผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

๓.๑ ด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กรมยุทธการทหารบก เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดความต้องการจัดหายุทโธปกรณ์/สำคัญของกองทัพบก เพื่อเสริมสร้างกำลังกองทัพให้สอดคล้องพันธกิจของกองทัพบก ในกระบวนการเริ่มต้นก่อนการจัดหาจะเข้าสู่กระบวนการในการคัดเลือกแบบ โดยคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.) ซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนในการคัดเลือกตามมาตรฐานโดยกำหนดหัวข้อต่าง ๆ ในการพิจารณาให้มีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้งานในกองทัพบก รวมถึงสอดคล้องกับความต้องการและคุณลักษณะของหน่วยใช้ เช่น คุณลักษณะทางเทคนิค การทดสอบสมรรถนะ/ขีดความสามารถ ความทันสมัย ความเชื่อมั่น

(มีประจำการในประเทศผู้ผลิตหรือประเทศต่าง ๆ) การส่งกำลังบำรุง การสนับสนุนชิ้นส่วนซ่อมได้อย่างน้อย ๒๐ ปี ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความคุ้มค่า การพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นต้น ทั้งนี้การพิจารณาคำนี้ถึงความต้องการด้านยุทธการเป็นหลัก โดยนำปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทธโปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาประกอบ ซึ่งน้ำหนักในการพิจารณาปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน ยังขาดความสมดุล กล่าวคือ ให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) ยังขาดการพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) อีกทั้งเมื่อคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) รับรองมาตรฐานยุทธโปกรณ์แล้ว ถ้าจัดลำดับยุทธโปกรณ์ประเภทนั้น ๆ ก็จะไปสู่กระบวนการจัดหา แต่ถ้าไม่ได้จัดลำดับการดำเนินการในอดีตที่ผ่านมาจะใช้ดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในการนำไปสู่กระบวนการจัดหา ทำให้ถูกโจมตีจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยและสื่อมวลชนอยู่เสมอมา ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ กองทัพบก ได้ปรับกระบวนการในการพิจารณากรณีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทธโปกรณ์ที่รับรองแบบไว้ กำหนดให้แบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีไม่เร่งด่วน (มีระยะเวลาดำเนินการ) จะจัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบกขึ้น ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และหัวหน้าหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน เพื่อพิจารณากลับกรองว่ายุทธโปกรณ์แบบใดมีความเหมาะสมในการจัดหาเข้าประจำการ และสำหรับในกรณีเร่งด่วน ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด อาทิเช่น มีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินโครงการจัดหายุทธโปกรณ์จนเป็นเหตุให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงการนั้น ๆ ให้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องมาประชุมพิจารณา และขออนุมัติหลักความต้องการต่อกองทัพบก และเมื่อได้รับอนุมัติหลักการแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทธโปกรณ์ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่อง และความทันสมัย ลดจุดอ่อนไม่ถูกโจมตีจากสื่อมวลชนและฝ่ายที่ไม่หวังดีต่อกองทัพ ซึ่งการดำเนินการของคณะทำงานของกองทัพบกดังกล่าว ยังมีได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบ/คำสั่งในกระบวนการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

๓.๒ ด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

พบว่า ปัจจุบันหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ยังไม่สามารถดำเนินการตามวงรอบการส่งกำลังได้อย่างสมบูรณ์ทำให้เกิดปัญหายุทธโปกรณ์ชำรุด รอการซ่อมบำรุง รวมถึงยุทธโปกรณ์ที่ล้าสมัย เสื่อมสภาพ ซ่อมไม่คุ้มค่า การส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมไม่เพียงพอ และหน่วยสนับสนุนการซ่อมบำรุงไม่สามารถซ่อมยุทธโปกรณ์ที่ชำรุดได้เต็มที่ นอกจากนี้ บุคลากร ยังไม่มีความรู้ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ หน่วยไม่ได้ดำเนินการจำหน่าย ทำให้มียุทธโปกรณ์ที่รอ

การซ่อมเป็นจำนวนมาก และต้องใช้งบประมาณสูงในการปลดเปลื้องการซ่อมบำรุง การดำเนินการที่ผ่านมากการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อสนับสนุนงานซ่อมบำรุง เป็นการจัดหาเฉพาะรายการที่เสียหรือชำรุด ต้องใช้เวลาในการจัดหาเป็นเวลานาน (ส่งมอบ ๑๘๐ - ๓๖๐ วัน) เมื่อได้ชิ้นส่วนซ่อมมาทำการซ่อมบำรุง/ปรนนิบัติบำรุง ก็อาจทำให้อุปกรณ์ชิ้นอื่นเกิดการชำรุดเสียหายไปอีก ทำให้ไม่สามารถฟื้นฟูอุปกรณ์มาใช้งานได้ ดังนั้นกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จึงได้ริเริ่มปรับเปลี่ยนวิธีการจัดหาชิ้นส่วนซ่อม โดยใช้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการซ่อมบำรุง (Outsource) รวมถึงใช้ลักษณะการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) ซึ่งจะกำหนดจำนวนรายการชิ้นส่วนซ่อมให้ครอบคลุมงานซ่อมบำรุง (Price list) และมีระยะเวลาการส่งมอบ ที่สั้นลงกว่าเดิม (๗/๑๕/๓๐ วัน) สามารถสนับสนุนชิ้นส่วนซ่อมให้กับหน่วยซ่อมบำรุง สามารถดำเนินการซ่อมและปรนนิบัติบำรุงได้อย่างรวดเร็ว และทำให้มียุทธโปกรณ์ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนตอบสนองต่อภารกิจทางด้านยุทธการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ยังมีแนวความคิดในการแบ่งกลุ่มยุทธโปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุง ยุทธโปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๒ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี

๓.๓ การขาดสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์

จากการทบทวนบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ในห้วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) เมื่อเปรียบเทียบงบประมาณระหว่างการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์แล้ว พบว่า งบประมาณในการจัดหายุทธโปกรณ์นั้นมากกว่างบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ ซึ่งการให้นำหนักในการจัดหายุทธโปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป โดยการคำนวณงบประมาณในส่วนนี้ประกอบด้วย การคำนวณการสึกหรอจากการใช้งาน การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) รวมถึงกรรมวิธี และเวลาที่จะได้มาซึ่งชิ้นส่วนนั้น ๆ หรือแม้กระทั่งงบประมาณการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) ส่งผลให้ยุทธโปกรณ์บางประเภทไม่สามารถดำรงสภาพการใช้งานไว้ได้

๓.๔ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ

ขั้นตอนหลังจากที่สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก ประสานสำนักงบประมาณในเรื่องกรอบงบประมาณด้านโครงการประจำปี ที่คาดว่าจะได้รับการ จัดสรร การพิจารณากลับกรอง

ตั้งแต่พิจารณาความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนงบประมาณ ยังขาดหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ โดยการดำเนินการที่ผ่านมา กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จะจัดการประชุม โดยการเชิญเฉพาะผู้แทนสำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก กรมฝ่ายยุทธบริการ และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ร่วมตรวจสอบความพร้อมในการดำเนินโครงการ

แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเริ่มจากการดำเนินการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ด้วยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องจากเอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย ระเบียบ คำสั่ง นำข้อมูลที่รวบรวมได้ มาศึกษาวิเคราะห์ กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัย และพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structural Independent Interview) กำหนดเป็นประเด็นข้อคำถาม ในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมและมีความเชื่อถือได้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก และกำหนดเป็นประเด็นข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑.๑ ในการกำหนดความต้องการจัดหายุทโธปกรณ์/สำคัญของกองทัพบก เพื่อเสริมสร้างกำลังกองทัพให้สอดคล้องพันธกิจของกองทัพบก ในกระบวนการเริ่มต้นก่อนการจัดหา จะเข้าสู่กระบวนการในการคัดเลือกแบบ โดย คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนในการคัดเลือกตามมาตรฐานโดยกำหนดหัวข้อต่าง ๆ ในการพิจารณาให้มีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้งานในกองทัพบก รวมถึงสอดคล้องกับความต้องการและคุณลักษณะของหน่วยใช้ ควรนำปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยทางด้านยุทธการ (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) และปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) อย่างสมดุล และนำระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) และ ผลการศึกษาของ สุนันทา จันทราสา เรื่องแนวทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบก ที่มีข้อเสนอว่า ควรนำวิธีการ

บริหารงานส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support มาใช้ในการบริหารงานตั้งแต่ ขั้นตอนของการตัดสินใจว่ากองทัพ มีศักยภาพหรือความพร้อมที่สมควรจะจัดหายุทโธปกรณ์นั้น ๆ มาประจำการในกองทัพหรือไม่

๑.๒ เพิ่มเติมขั้นตอนในระเบียบ/คำสั่งการดำเนินการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ ได้ปรับกระบวนการในการพิจารณา โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีไม่เร่งด่วน (มีระยะเวลาดำเนินการ) ให้จัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบกขึ้น ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และหัวหน้าหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน เพื่อพิจารณากลับกรองว่ายุทโธปกรณ์แบบใดมีความเหมาะสมในการจัดหาเข้าประจำการ และสำหรับในกรณีเร่งด่วน ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด อาทิเช่น มีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินโครงการจัดหายุทโธปกรณ์จนเป็นเหตุให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงการนั้น ๆ ให้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องมาประชุมพิจารณาและนำเรียนขออนุมัติหลักการความต้องการในการจัดหาต่อกองทัพบก และเมื่อได้รับอนุมัติหลักการแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทโธปกรณ์ต่อไป สอดคล้องกับ นโยบายด้านงบประมาณของกองทัพบก ประจำปี ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้จัดหายุทโธปกรณ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างความพร้อมให้กับหน่วยในส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ และสนับสนุนการช่วยรบ ให้พร้อมปฏิบัติการกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในยามปกติและยามสงคราม และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนากองทัพบก ป ๖๐ - ๖๔ ซึ่งเปเนแผนเชิงนโยบายหรือเปรียบเทียบ ยุทธศาสตร์ในการเตรียมกำลังกองทัพบก (ระยะสั้น) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็น กรอบแนวทางการเตรียมความพร้อมและ เสริมสร้างขีดความสามารถให้กับกองทัพบก (Army Capability) เพื่อให้สอดคล้องกับปฏิบัติการกิจของกองทัพบก (Capability Based Approach) ดานการเสริมสร้างความพร้อมรบ ดานยุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญและความต่อเนื่องในการรบ (การส่งกำลังและซ่อมบำรุง ระบบสำรอง สงครามและคลัง สป.) รวมถึงดานความทันสมัยและดานการต่างประเทศ (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความร่วมมือดานความมั่นคงต่างประเทศ)

๒. ดานการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒.๑ กำหนดมาตรการ และกวดขันให้หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ดำเนินการตามวงรอบการส่งกำลังอย่างเคร่งครัด และปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยสนับสนุนซ่อมบำรุง ในแต่ละระดับให้สามารถดำเนินการการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ โดยให้ความรู้แก่บุคคลากร ให้มีความรู้ความชำนาญในระดับต่างๆ อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อให้เกิดความง่ายในการซ่อมบำรุง และเป็นการแบ่งเบาภาระแก่หน่วยรอง จึงกำหนดหน้าที่ในการซ่อมบำรุงให้แตกต่างกัน นับตั้งแต่วิธีดำเนินการปรนนิบัติบำรุงอย่างธรรมดา ซึ่งผู้ใช้ยุทโธปกรณ์นั้น ๆ เป็นผู้ปฏิบัติ ขึ้นไปจนถึงชั้นการซ่อมแก้ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งกระทำโดย

โรงงานในการซ่อมบำรุงระดับคลัง ทั้งนี้ผู้บังคับหน่วยและฝ่ายอำนวยการ ต้องมีความรู้ความสามารถ และสนใจที่จะสั่งการ ควบคุม ให้แนวทาง รวมทั้งกำกับดูแลการซ่อมบำรุงภายในหน่วยของตน ผู้ใช้ต้องได้รับการฝึกให้ใช้งานอย่างถูกต้อง ช่างซ่อมหรือเจ้าหน้าที่เทคนิคของหน่วย มีความรู้ความสามารถที่จะทำการซ่อมบำรุงได้ตามประเภทที่ต้องรับผิดชอบอย่างแท้จริง มีเวลาเพียงพอที่จะทำการซ่อมให้ได้ผล มีคู่มือทางเทคนิค มีเครื่องมือ และชิ้นส่วนซ่อมอย่างเพียงพอ และควรมียุทธโศปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Standardization) เพราะจะช่วยลดภาระการฝึกอบรมช่างเทคนิค ลดจำนวนและรายการในการสะสมชิ้นส่วนซ่อมลงไปเป็นอันมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ ธาณินทร ชัยวีรกุล (๒๕๕๒) เรื่อง การดำรงสภาพยุทธโศปกรณ์ยานยนต์สายสรรพาวุธของหน่วยใช้ ผลการศึกษาพบว่า ดานบุคลากร ในเรื่องความพอเพียง การฝึกอบรม และความรู้ความสามารถของพลขับขางยานยนต์นั้น ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการใช้และซ่อมบำรุง และมีการฝึกสอน ให้เข้าใจในเรื่องของเทคนิคเฉพาะยุทธโศปกรณ์ยานยนต์ใหญ่ซึ่งถึงการปรนนิบัติบำรุงอย่างถูกต้อง การวางระดับชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัต (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) เพื่อสนับสนุนงานซ่อมบำรุงอย่างเพียงพอ ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมบางรายการ โดยใช้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการซ่อมบำรุง (Outsource) รวมถึงใช้ลักษณะการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) ซึ่งจะกำหนดระยะเวลาการส่งมอบ และจำนวนรายการชิ้นส่วนซ่อมให้ครอบคลุมงานซ่อมบำรุง (Price list) สามารถดำเนินการซ่อมและปรนนิบัติบำรุงได้อย่างรวดเร็ว และทำให้มียุทธโศปกรณ์ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนตอบสนองต่อภารกิจทางด้านยุทธการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุรักษ์ ชื่นโรจน์ เรื่อง แนวทางการพัฒนาการส่งกำลังและซ่อมบำรุง สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ และ ๔ สายสรรพาวุธ ผลการศึกษาพบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ในเรื่อง ชิ้นส่วนซ่อม สถานภาพชิ้นส่วนซ่อมที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่หน่วยเหนืออนุมัติให้สะสม คือ ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัต (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) ควรแจกจ่ายให้ครบตามรายการและจำนวนที่ได้รับอนุมัติ เพื่อหน่วยใช้สามารถนำชิ้นส่วนซ่อมนั้น ไปใช้ได้อย่างทันที และภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด จำเป็นต้องวางแผนเสนอความต้องการงบประมาณประจำปีในการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธนภูมิ ดวงแก้ว และ สุรพล ผ่องใส (๒๕๕๖) เรื่องแนวทางการใช้ Outsource เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการให้องค์กรภายนอกหรือผู้ให้บริการภายนอกกองทัพบก มาบริหารงานซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมหลักหรือกระบวนการที่กองทัพบกเคยปฏิบัติมาก่อน เนื่องจากหน่วยภายนอกมีความชำนาญและมีความพร้อมมากกว่าจึงให้ดำเนินการแทน ทั้งนี้เพื่อการประหยัดต้นทุน ค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

๒.๒ แบ่งกลุ่มยุทธโศปกรณ์และแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ คือ

กลุ่มที่ ๑ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทธโศปกรณ์ใหม่ จัดหาชิ้นส่วน ซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน

กลุ่มที่ ๒ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี

กลุ่มที่ ๓ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

ซึ่งแนวทางดังกล่าว สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการ ที่กล่าวว่า การทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และเวลา เป็นองค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติงาน ส่วนคำว่าการจัดการ (Management) นั้น หมายถึง การจัดการบริหาร และการควบคุม นำมาเกี่ยวกับธรรมาภิบาล การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Management for Results) คือ การบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ คือ ความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ ระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBBS) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการอาศัยกลไกการวางแผน การจัดสรรเงินงบประมาณไปในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนา แผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด

๓. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ

เพื่อให้เกิดความรัดกุม รอบคอบ และสร้างความสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก ควรเพิ่มเติมขั้นตอนการพิจารณากลับกรองความเหมาะสม หลังจากที่สำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก ประสานสำนักงบประมาณ ในเรื่องกรอบงบประมาณด้านโครงการประจำปี ที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรร โดยเพิ่มเติมบทบาท/หน้าที่ให้ คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ ซึ่งมี เสนาธิการทหารบก เป็นประธานฯ การพิจารณากลับกรอง ตั้งแต่พิจารณาความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างงบประมาณ การจัดหาและงบประมาณการซ่อมบำรุง ก่อนที่จะนำเสนอผู้มีอำนาจตัดสินใจ สอดคล้องกับระบบงบประมาณเป็นระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBBS) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการอาศัยกลไก

การวางแผน การจัดสรรเงินงบประมาณไปในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนา
วางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด
และใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับ นโยบายด้านงบประมาณของกองทัพบก
ประจำปี ๒๕๖๒ เพื่อเสริมสร้างพัฒนากำลังกองทัพ และความพร้อมรบของกองทัพบก ให้มากที่สุด
ทั้งในด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์ เพื่อรองรับการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการและ
ภัยคุกคามในทุกรูปแบบ ทั้งนี้ได้กำหนดนโยบายเฉพาะ (ด้านการส่งกำลังบำรุง) ส่วน งบประมาณ
ในการจัดหาและซ่อมแซมยุทโธปกรณ์ ประกอบด้วย กลุ่มงานส่งกำลังและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์
และกลุ่มงานโครงการเสริมสร้างหน่วยและยุทโธปกรณ์ กลุ่มงานนี้เป็นการดำเนินการ
เพื่อให้กองทัพบกมีขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้
อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นต้องเสริมสร้างความพร้อมรบ/ความสมบูรณ์ให้กับหน่วยต่าง ๆ
ของกองทัพบก

สรุป

จากผลการศึกษาวิจัย สามารถเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณ
ด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก สรุปได้ดังนี้

๑. ด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑.๑ นำปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ
ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน)
มาพิจารณาอย่างรอบคอบ และนำระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)
มาใช้อย่างจริงจัง

๑.๒ แก้ไขเพิ่มเติม ขั้นตอนในระเบียบ/คำสั่งการดำเนินการจัดหายุทโธปกรณ์
ของกองทัพบก กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้
จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ แต่มีความจำเป็นต้องจัดหายุทโธปกรณ์นั้น ๆ เนื่องจากมีปัจจัยอื่น
ที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณา เช่น หน่วยมีความจำเป็นต้องใช้ยุทโธปกรณ์ หรือมีความจำเป็นด้านการทูต
เป็นต้น โดยจัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบกขึ้นเพื่อพิจารณากลับกรอง ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กรณี คือ
กรณีไม่เร่งด่วน (มีระยะเวลาดำเนินการ) และกรณีเร่งด่วน เพื่อขออนุมัติหลักความต้องการ
ต่อกองทัพบก ก่อนเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทโธปกรณ์ต่อไป

๒. ด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒.๑ กำหนดมาตรการ และกวดขันให้หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ดำเนินการ
ตามวงรอบการส่งกำลังอย่างเคร่งครัด และปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยสนับสนุนซ่อมบำรุง

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ ๒ ข้อ คือ

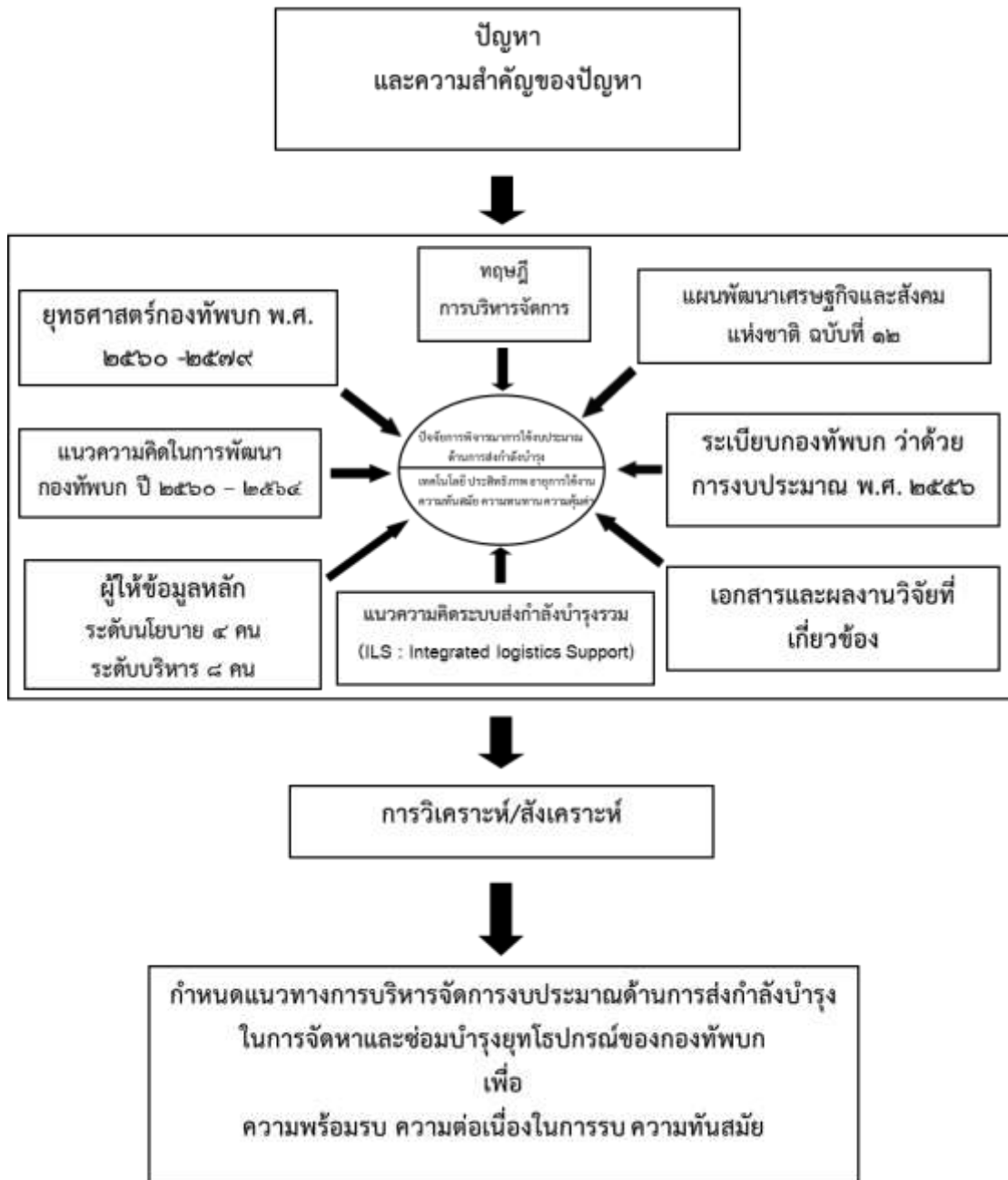
วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๒ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กระบวนการ การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเริ่มจาก การตั้งคำถามการวิจัย การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย นำไปสู่การกำหนดชื่อเรื่องในงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ได้กรอบแนวคิด ซึ่งเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) บทความทางวิชาการงานวิจัย การทบทวนวรรณกรรมในประเทศที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่เกี่ยวข้องจาก หอสมุดแห่งชาติ สภาการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หอสมุดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร เพื่อรวบรวม ยุทธศาสตร์ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ยุทธศาสตร์ทหาร พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ และ ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ รวมถึง ข้อมูลที่เกี่ยวกับงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบงบประมาณ ทั้งในและต่างประเทศ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงบประมาณ เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบส่งกำลังบำรุง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๑ ถึง ฉบับที่ ๑๒ แผนพัฒนา

และนโยบายทางการทหารด้านส่งกำลังบำรุง มาศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้ตกลึกทางความคิด นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัย ดังแผนภาพที่ ๕-๑

แผนภาพที่ ๕-๑ กรอบแนวคิดของการวิจัย

ที่มา : ภูวนารถ ชมพูปุตร, ๒๕๖๒

จากนั้นนำไปพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structural Independent Interview) กำหนดเป็นประเด็นข้อคำถาม ในแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และเพื่อให้ประเด็นข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยจึงนำประเด็นข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมและมีความเชื่อถือได้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยสำหรับใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และกำหนดเป็นประเด็นข้อคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยใช้การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants) และผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามลักษณะที่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้ให้ข้อมูลสามารถตอบปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ในกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและมีคุณภาพ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน จำนวนทั้งสิ้น ๑๒ คน โดยผ่านขั้นตอนและเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

ส่วนที่ ๑ สัมภาษณ์เชิงลึก ระดับนโยบาย จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบันตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก

ส่วนที่ ๒ ทำการสนทนากลุ่ม ระดับบริหาร จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบันระดับรองผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการ

เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้ (Lincoln & Guba (๑๙๘๕ : ๒๘๙-๓๓๑) ; Creswell (๒๐๐๓ : ๒๑๑) อ้างถึงใน ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์, ๒๕๕๖ : ๑๔๑ - ๑๔๔)

๑. ความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Credibility) ประกอบด้วย

๑.๑ การให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ (Member Checking) เป็นการให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบซ้ำว่าถูกต้องตามที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการสื่อความหมายหรือไม่ แล้วจึงลงข้อสรุป

๑.๒ การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validitation) และยืนยัน (Confirmation) ข้อมูลโดยใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

๑.๒.๑ การตรวจสอบข้ามแหล่งข้อมูล (Data Triangulation) เป็นการตรวจสอบยืนยันข้อมูลโดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแหล่งที่แตกต่างกัน

๑.๒.๒ การตรวจสอบข้ามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) เป็นการตรวจสอบยืนยันข้อมูล โดยใช้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากวิธีการที่แตกต่างกัน เช่น สังเกต สัมภาษณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๑.๑.๓ การตรวจสอบข้ามนักวิจัย (Researcher Triangulation) โดยใช้นักวิจัยที่ต่างกันไปวิเคราะห์หรือตีความหมายข้อมูลเดียวกัน แล้วนำผลที่ได้มายืนยันซึ่งกันและกัน

๑.๑.๔ การทำวิจัยอย่างมีขั้นตอนเป็นกระบวนการ คือ ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์และแปลความ ผู้วิจัยได้พิจารณาทศสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการถามทวนกลับไปกลับมาจากผู้ให้ข้อมูล รวบรวมการบันทึกแต่ละครั้งที่เก็บข้อมูลแล้วให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความหมายที่ผ่านการวิเคราะห์แล้ว ว่ามีความถูกต้องกับข้อมูลเบื้องต้นหรือไม่ และมีการตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา

๑.๑.๕ การให้เพื่อนช่วยตรวจสอบ (Peer Debriefing) เป็นการเพิ่มความถูกต้องแม่นยำของผลการวิจัยที่ได้ โดยการให้นักวิจัยที่อยู่ในสาขาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมาช่วยตรวจสอบและถามคำถามเกี่ยวกับกระบวนการเก็บข้อมูล และการตีความหมายของผู้วิจัยในงานที่ศึกษา ในงานวิจัยนี้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบ

๒. ความไว้วางใจได้ (Dependability) ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและอธิบายให้เห็นถึงการทำวิจัยอย่างมีขั้นตอน นำเสนอข้อมูลที่ละเอียดครบถ้วน และครอบคลุมทำให้ผู้อ่านสามารถติดตามกระบวนการในการทำวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลได้ โดยเฉพาะการให้รหัสความหมาย (Meaning code) การสร้างประเด็นซึ่งได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

๓. การยืนยันผลการวิจัย (Confirm Ability)

๓.๑ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ ทั้งการบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการสังเกต ข้อมูลการสัมภาษณ์ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนจากผู้ให้ข้อมูล

๓.๒ การอ้างคำพูด (Quotation) ของผู้ให้ข้อมูลในการนำเสนอข้อมูล โดยการใช้อ้อยคำของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด เมื่อมีความจำเป็นต้องตัดคำพูดบางคำของผู้ให้ข้อมูลไป ผู้วิจัยมีความประสงค์เพื่อให้มีการสื่อความหมายที่กระชับชัดเจนขึ้น โดยยังคงความหมายเดิมไว้อย่างครบถ้วน

๓.๓ การสรุปข้อมูลในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงความหมายของสาระสำคัญข้อมูล (Meaning Code) การจัดหมวดหมู่ (Category) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล การค้นหาแก่นโครงสร้าง (Theme) และการแปลความหมาย ทั้งนี้โดยผ่านการทบทวนจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นช่วงๆ ดังนี้

๑. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ เพื่อวัดความแม่นยำและมีความน่าเชื่อถือของข้อมูล ด้วยวิธีการตรวจสอบ ดังนี้

๑.๑ ด้านข้อมูล ทำการตรวจสอบเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ เวลา การนำคำถามเดียวกันไปสัมภาษณ์บุคคลอื่น ๆ แล้วนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับว่าผลที่ได้จากการเปรียบเทียบข้อมูลนั้นตรงกันหรือไม่ หากพบว่ามีข้อมูลตรงกันแสดงว่าข้อมูลดังกล่าวมีความแม่นยำและมีความน่าเชื่อถือ

๑.๒ ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน แต่เป็นข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีสังเกตควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์พร้อมกัน รวมทั้งข้อมูลจากเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลเพิ่มเติม ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่ปักใจเชื่อว่าแหล่งข้อมูลที่ได้มานั้น เป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ครบถ้วน

๒. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนการเก็บข้อมูล ระหว่างทำการเก็บข้อมูลและหลังจาก ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้แทนที่ชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยรหัสหมายเลข เพื่อปกป้องความลับเฉพาะส่วนบุคคลซึ่งเป็นไปตามจรรยาบรรณของนักวิจัย แล้วจึงได้นำข้อมูลในส่วนนี้มีวิเคราะห์หลังจากที่ได้ตรวจสอบถูกต้องแล้ว ข้อมูลเชิงอธิบายหรือพรรณานำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายเพื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยการจำแนกประเภท การตีความ และการพรรณนาเพื่อให้ได้ประเด็นที่ถูกต้องมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก รวมทั้งสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ให้ตอบสนองต่อพันธกิจของกองทัพบกในการเตรียมกำลังด้านโครงสร้าง ด้านความพร้อมรบ ด้านความต่อเนื่องในการรบ และด้านความทันสมัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ การให้ความหมายกับข้อมูล โดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้เป็นข้อความที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล

๒.๒ การแยกประเภทความหมายของข้อมูล โดยนำเอาความหมายที่ให้ไว้ใน ข้อ ๑ มาแยกประเภท

๒.๓ นำความหมายที่จัดหมวดหมู่แล้วนำมาตีความ วิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณ นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อตอบปัญหาการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เมื่อนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาจัดระเบียบแล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประกอบกับแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องจนกระทั่งได้ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ซึ่งในบทที่ ๕ นี้ ผู้วิจัยใคร่แนะนำเสนอใน ๒ ประเด็น คือ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากผลการวิจัยดังนี้

สรุปผลการวิจัย

๑. ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑

ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๑ คือ ศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกมีรายละเอียดผลการศึกษา จำแนกออกเป็น ๓ ส่วน สรุปดังนี้

๑.๑ ขั้นตอนการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ขั้นตอนในการจัดหาอาวุธยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกประกอบด้วย ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นที่ ๑ ผู้บัญชาการทหารบก แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดหา ยุทโธปกรณ์ อันประกอบด้วย หัวหน้าเหล่า/สายวิทยาการ ที่จะเป็นผู้ใช้งานยุทโธปกรณ์นั้น ๆ เป็นประธานคณะกรรมการ โดยทำการศึกษาพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น คุณลักษณะทางเทคนิค การทดสอบการใช้งาน และความน่าเชื่อถือของผู้ผลิต ขั้นที่ ๒ ขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงของกองทัพบก ประกอบด้วย เจ้ากรมฝ่ายเสนาธิการ เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก และผู้แทนหน่วยงานของกองทัพบกที่เกี่ยวข้อง โดยมีรองผู้บัญชาการทหารบก หรือ เสนาธิการทหารบก เป็นประธานคณะกรรมการรับรองแบบยุทโธปกรณ์ที่ผ่านการศึกษาของคณะกรรมการมาแล้วอีกขั้นหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอขออนุมัติจากผู้บัญชาการทหารบก ทั้งนี้กระบวนการและขั้นตอนในการคัดเลือกตามมาตรฐานมีหัวข้อต่าง ๆ ในการพิจารณาให้มีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้งานในกองทัพบก รวมถึงสอดคล้องกับความต้องการและคุณลักษณะของหน่วยใช้ ซึ่งการพิจารณาคำนึงถึงความต้องการด้านยุทธการเป็นหลัก โดยนำปัจจัยการพิจารณาจัดหา ยุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาประกอบ ซึ่งน้ำหนักในการพิจารณาปัจจัยทั้ง ๖ ด้าน ยังขาดความสมดุล กล่าวคือ ให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) ยังขาดการพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) รวมถึงการดำเนินการที่ผ่านมา เมื่อคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) รับรองมาตรฐานยุทโธปกรณ์แล้ว ในขั้นตอนต่อไปที่จะเป็นการพิจารณานำยุทโธปกรณ์ที่ได้รับการรับรองแบบเข้าสู่กระบวนการจัดหามาใช้งานในกองทัพบกตามวงเงินงบประมาณที่ได้รับนั้น หากมีการรับรองแบบไว้เพียงแบบเดียว ก็จะเป็นยุทโธปกรณ์แบบนั้นที่จะพิจารณาเข้าสู่กระบวนการจัดหา แต่หากมีการรับรองแบบยุทโธปกรณ์ประเภทนั้นไว้หลายแบบ จะมีการดำเนินการอยู่ ๒ ลักษณะ กล่าวคือ ในลักษณะแรก ทำการจัดลำดับยุทโธปกรณ์ที่ผ่านการรับรองและนำไปสู่กระบวนการจัดหา ในลักษณะที่สอง หากไม่ได้จัดลำดับยุทโธปกรณ์ กำหนดให้แบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีไม่เร่งด่วน (มีระยะเวลาดำเนินการ) จะจัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบกขึ้น ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และหัวหน้าหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ เพื่อพิจารณากลับกรองว่ายุทโธปกรณ์แบบใดมีความเหมาะสมในการจัดหาเข้าประจำการ และสำหรับในกรณีเร่งด่วน ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด เช่น มีปัญหา

ข้อขัดข้องในการดำเนินโครงการจัดหายุทธโปกรณ์จนเป็นเหตุให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงการนั้น ๆ ให้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องมาประชุมพิจารณา และขออนุมัติหลักความต้องการต่อกองทัพบก และเมื่อได้รับอนุมัติหลักการแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทธโปกรณ์ต่อไป อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าว ยังมีได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบ/คำสั่งในกระบวนการจัดหายุทธโปกรณ์ของ กองทัพบก

๑.๒ ขั้นตอนการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

ปัจจุบันหน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ยังไม่สามารถดำเนินการตามวงรอบการส่งกำลังได้อย่างสมบูรณ์ทำให้เกิดปัญหายุทธโปกรณ์ชำรุด รอการซ่อมบำรุง รวมถึงยุทธโปกรณ์ที่ล้าสมัย เสื่อมสภาพ ซ่อมไม่คุ้มค่า หน่วยไม่ได้ดำเนินการจำหน่าย ทำให้มียุทธโปกรณ์ที่รอการซ่อมเป็นจำนวนมาก และต้องใช้งบประมาณสูงในการปลดเปลื้องการซ่อมบำรุง ตามระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ เพื่อให้เกิดความง่ายในการซ่อมบำรุง และเป็นการแบ่งเบาภาระแก่หน่วยรอง จึงกำหนดหน้าที่ในการซ่อมบำรุงให้แตกต่างกัน นับตั้งแต่วิธีดำเนินการปรนนิบัติบำรุงอย่างธรรมดา โดยผู้ใช้อยุทธโปกรณ์นั้น ๆ เป็นผู้ปฏิบัติ ขึ้นไปจนถึงขั้นการซ่อมยุทธโปกรณ์ที่ใช้งานไม่ได้ และมีความยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งเกินขีดความสามารถของการซ่อมบำรุงระดับหน่วยและการสนับสนุนโดยตรง โดยการส่งกลับเข้าสายการส่งกำลัง และกระทำโดยโรงงาน ในการซ่อมบำรุงระดับคลัง อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นคือหน่วยใช้ ซึ่งเป็นผู้ใช้งานยุทธโปกรณ์ ใช้งานอย่างไม่ถูกต้อง ไม่เอาใจใส่ ขาดการปรนนิบัติบำรุงก่อนใช้งาน ขณะใช้งาน และหลังจากเลิกใช้งาน ทำการซ่อมเกินกว่าขั้นที่ได้รับอนุมัติให้กระทำได้ ขาดการตรวจสภาพการซ่อมบำรุง ทำให้ยุทธโปกรณ์ชำรุดเสียหาย สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องในการซ่อมบำรุง คือ การส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมไม่เพียงพอ และหน่วยสนับสนุนการซ่อมบำรุงทำการซ่อมยุทธโปกรณ์ที่ชำรุดไม่เต็มที่ ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากร ยังไม่มีความรู้ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ขาดการเตรียมการในเรื่องชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือที่ต้องพร้อมให้การสนับสนุนในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพียงพอ และทันเวลา ตลอดอายุการใช้งานของยุทธโปกรณ์นั้น ๆ ในการดำเนินการที่ผ่านมาการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อสนับสนุนงานซ่อมบำรุง เป็นการจัดหาเฉพาะรายการที่เสียหรือชำรุด ต้องใช้เวลาในการจัดหาเป็นเวลานาน (ส่งมอบ ๑๘๐ - ๓๖๐ วัน) เมื่อได้ชิ้นส่วนซ่อมมาทำการซ่อมบำรุง/ปรนนิบัติบำรุงก็อาจทำให้อุปกรณ์ชิ้นอื่นเกิดการชำรุดเสียหายไปอีก ทำให้ไม่สามารถฟื้นฟูยุทธโปกรณ์มาใช้งานได้ รวมถึงยังไม่มีมีการพิจารณาอย่างจริงจัง ในการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น ใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมจากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินการ และลดการสะสมชิ้นส่วนซ่อม เพื่อให้ยุทธโปกรณ์พร้อม

ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความคุ้มค่าและการประกันความสำเร็จในการที่จะต้องมียุทธโศปกรณ์ที่สามารถตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างทันท่วงที

๑.๓ การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย

กองทัพบกได้กำหนดนโยบายงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหายุทธโศปกรณ์เพื่อความพร้อมรบและเพื่อความทันสมัย โดยให้ดำเนินการสอดคล้องกับความจำเป็นด้านยุทธการ โครงสร้าง/อัตรากิจการหน่วยที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ ความต้องการที่แท้จริงของหน่วยใช้ อนุมัติหลักการ/แนวทางในระดับกองทัพบก โดยจะต้องคำนึงถึงการจัดหาให้มีความสมบูรณ์/ครบถ้วนทั้งระบบ ตลอดจนคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) พร้อมทั้งจะต้องเร่งรัดการดำเนินการวิธีจัดหา และแจกจ่ายยุทธโศปกรณ์ สนับสนุนหน่วยให้มีความสัมพันธ์กับระบบส่งกำลังและซ่อมบำรุงของกองทัพบก สำคัญสำคัญด้านการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ จะต้องคำนึงถึงลำดับความเร่งด่วนในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทธโศปกรณ์ใหม่จะต้องได้รับการปรนนิบัติบำรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการชำรุด ยุทธโศปกรณ์เก่าให้ทำการซ่อมบำรุงเพื่อดำรงสภาพ เฉพาะรายการที่ยังซ่อมได้คุ้มค่าเท่านั้น หากซ่อมไม่คุ้มค่าให้ทยอยจำหน่าย ดำเนินการวิธีต่อซากยุทธโศปกรณ์ตามระเบียบ/คำสั่งของกองทัพบก และตัดยอดออกจากบัญชีคุม เพื่อดำเนินการจัดหาสิ่งอุปกรณ์ทดแทนต่อไป การซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูง และราคาแพงจะพิจารณาใช้การจัดหาชิ้นส่วนซ่อมที่มีคุณภาพ หรือใช้การซ่อมเปลี่ยน ทั้งนี้จะพิจารณาให้เหมาะสม กับภารกิจ และให้ครอบคลุมทุกด้าน/ทุกสายงาน เพื่อให้สามารถซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ ให้กลับมาใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหาชิ้นส่วนซ่อม ให้มีความสอดคล้องกับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง โดยการตรวจสอบสิ่งอุปกรณ์คงคลังให้มีความชัดเจน เพื่อนำมาเป็นมูลฐานประกอบการกำหนดความต้องการให้เพียงพอตามความจำเป็นอย่างแท้จริง แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาในการดำเนินงานที่ผ่านมา การบริหารจัดการงบประมาณด้านการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ พบปัญหาการขาดความสมดุล กล่าวคือเมื่อเปรียบเทียบแล้วงบประมาณในการจัดหายุทธโศกรณ์นั้นมากกว่างบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโศกรณ์ถึงร้อยละ ๘๔ หรือมากกว่าถึง ๖ เท่า การให้น้ำหนัก ในการจัดหายุทธโศกรณ์ในแต่ละครั้ง มักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ซึ่งการคำนวณงบประมาณในส่วนนี้ประกอบด้วย การคำนวณการสึกหรอจากการใช้งาน การคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราปกติ (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) รวมถึงกรรมวิธี และเวลาที่จะได้มาซึ่งชิ้นส่วนนั้น ๆ หรือแม้กระทั่งงบประมาณการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก เช่น พิจารณาใช้แนวทางการดำเนินการในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อม

จากภาคเอกชน หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) ส่งผลให้ ยุทธโปกรณ์บางประเภทไม่สามารถดำรงสภาพการใช้งานไว้ได้ อีกทั้งขั้นตอนการบริหารจัดการ งบประมาณ หลังจากที่สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบกประสานสำนักงบประมาณฯ ในเรื่องกรอบ งบประมาณด้านโครงการประจำปี ที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรร โดยการดำเนินการที่ผ่านมา ในขั้นตอนนี้ ยังไม่มีหน่วยงานพิจารณาสัดส่วนที่เหมาะสม ของงบประมาณที่จะดำเนินโครงการจัดหา และโครงการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบกที่ชัดเจน ซึ่งการพิจารณากลับกรองความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนงบประมาณ จะต้องพิจารณาอย่างรอบด้านและถี่ถ้วน จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงาน ที่ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาระดับสูง มีประสบการณ์ และความรอบรู้ มาร่วมพิจารณากลับกรอง ในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม เพื่อให้กองทัพบกสามารถมีงบประมาณในการพัฒนากองทัพ โดยการจัดหายุทธโปกรณ์ใหม่ และในขณะเดียวกันก็ยังมีงบประมาณซ่อมบำรุงเพียงพอที่จะดำรงสภาพ ยุทธโปกรณ์ที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพตลอดอายุการใช้งาน

๒. ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๒

ผลการศึกษาที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ ๒ คือ แนวทางการบริหารจัดการ งบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก มีรายละเอียด ผลการศึกษา ที่ได้รับการพัฒนามาจาก

๒.๑ ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม รวมถึงงานวิจัย

๒.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญ สูงสุด ของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคงให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้มิติ ทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิม จึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม”

๒.๑.๒ ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

กระทรวงกลาโหม มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคง ของรัฐ และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค ด้วยการยึดถือแนวความคิดทาง ยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันประเทศ ๓ แนวความคิดได้แก่ ๑ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง ๒ การผนึกกำลังป้องกันประเทศและ ๓ การป้องกันเชิงรุก รวมทั้งกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์รองรับ จำนวน ๖ ประเด็น ส่งผลให้สามารถปรับตัวไปสู่ความเป็นกองทัพอเนกประสงค์ที่มีความทันสมัย และสามารถรองรับภารกิจได้หลายรูปแบบ

๒.๑.๓ ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐

กองทัพไทยได้นำแนวความคิดทางยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมมากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ทหาร ดังนี้ ๑ การป้องกันเชิงรุก (Active Defense Strategy) หมายถึง การจัดเตรียมกำลัง เสริมสร้าง พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรทางทหารทั้งหมด ให้กองทัพสามารถพึ่งตนเองได้ ๒ การสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคง (Security Cooperation Strategy) หมายถึง การพิจารณาใช้ทรัพยากรทางทหารของกองทัพในการสนับสนุนรัฐบาล โดยสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ และองค์การระหว่างประเทศ ๓ การผนึกกำลังป้องกันประเทศ (United Defence Strategy) หมายถึง การนำทรัพยากรที่เป็นพลังอำนาจของชาติทุกประเภท ในทุกมิติ ทั้งด้านการทหาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาบูรณาการอย่างมีระเบียบแบบแผน และเป็นระบบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของชาติ รวมทั้งขดเขยอำนาจกำลังรบของกองทัพที่มีอยู่อย่างจำกัด

๒.๑.๔ การจัดส่วนราชการของกองทัพบก

กองทัพบก ประกอบด้วยหน่วยงานหลัก จำนวน ๓๔ หน่วยราชการ โดยแบ่งกลุ่มงานเป็น ๗ ส่วน ได้แก่ ส่วนบัญชาการ ส่วนกำลังรบ ส่วนสนับสนุนการรบ ส่วนส่งกำลังบำรุง ส่วนภูมิภาค ส่วนการฝึกศึกษา และหลักนิยม และ ส่วนพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การจัดส่วนราชการของกองทัพบก มีความซับซ้อน และมีส่วนราชการที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน อีกทั้งยังมีที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วทั้งประเทศ ทำให้การพิจารณาในการส่งกำลังบำรุงต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ เพียงพอ และทันเวลา ภายใต้งบประมาณที่จำกัด

๒.๑.๕ ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

ยุทธศาสตร์กองทัพบก จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการเตรียมกำลัง ได้แก่ ด้านโครงสร้างกำลัง ความพร้อมรบความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัยและใช้กำลังในการปฏิบัติการของกองทัพบก ทั้งต่อภัยคุกคามทางทหาร (Conventional Threats) และภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหารหรือภัยคุกคามรูปแบบอื่น ๆ (Non-conventional Threats)

๒.๑.๖ แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๖๐ – ๖๔ ซึ่งเป็นแผนเชิงนโยบายหรือเปรียบเสมือนยุทธศาสตร์ในการเตรียมกำลังกองทัพบก (ระยะสั้น) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับกองทัพบก (Army Capability) เพื่อให้สอดคล้องกับปฏิบัติการของกองทัพบก (Capability Based Approach)

๒.๑.๗ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) เป็นกลไกเชื่อมโยงสู่การขับเคลื่อนการพัฒนา โดยกำหนดเป้าหมายที่จะต้องบรรลุ และแนวทางพัฒนา

ที่ต้องดำเนินการในช่วง ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในการขับเคลื่อนตามแนวยุทธศาสตร์ ให้บรรลุผล จะต้องมีการจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ มุ่งเน้นการบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดิน แผนสำหรับการบริหารราชการแผ่นดิน กฎระเบียบเรื่องวินัยการเงินการคลัง ภาครัฐ และระบบการติดตามและประเมินผล

๒.๑.๘ นโยบายด้านงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒

กองทัพบกกำหนดนโยบายด้านการงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติราชการประจำปีของกระทรวงกลาโหม แผนปฏิบัติราชการประจำปีของกองทัพบก แผนพัฒนากองทัพบก การเสนอคำขอของงบประมาณไปยังหน่วยเหนือ จะเสนอตามแนวทางการจัดทำงบประมาณที่รัฐบาลกำหนด เพื่อเสริมสร้างพัฒนากำลังกองทัพและความพร้อมรบของกองทัพบกให้มากที่สุด ทั้งในด้านกำลังพลและยุทธโศปกรณ์

๒.๑.๙ ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นระเบียบงบประมาณของกองทัพบกที่ปรับเปลี่ยนมาจากระบบงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยใช้แนวคิดระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting System : SPBBS) มาเป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณของกองทัพบก โดยใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด และโปร่งใส ตรวจสอบได้

๒.๑.๑๐ แนวคิดระบบงบประมาณ

งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน ในด้านต่าง ๆ อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการจัดสรรการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการอาศัยกลไกการวางแผน การจัดสรรเงินงบประมาณไปในด้านต่างๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับแผนพัฒนา วางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาเร็วที่สุด และใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพสูงสุด ปัจจุบันประเทศไทยได้ใช้ระบบงบประมาณเป็นระบบ งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (SPBBS) ซึ่งกลุ่มประเทศองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด ๒๙ ประเทศ ใช้ในการบริหารงบประมาณของประเทศ

๒.๑.๑๑ ทฤษฎีการบริหารจัดการ

การบริหาร เป็นการทำให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยอาศัยทรัพยากรทางการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และเวลา ซึ่งถือว่าเป็น

องค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิบัติงาน ส่วนคำว่าการจัดการ (Management) นั้น เป็นการจัดการ การบริหาร และการควบคุม นำมาเกี่ยวกับธรรมาภิบาล การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Management for Results) เป็นการบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์ คือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก โดยใช้ระบบการประเมินผล งานที่อาศัยตัวชี้วัดเป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม ซึ่งผลการประเมินนี้จะนำมาใช้ในการ ตอบคำถามถึงความคุ้มค่าในการทำงาน เป็นการบริหารทรัพยากรอย่างประหยัด (Economy) การบริหารทรัพยากร อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์การ (Effectiveness) การบริหารจัดการภาครัฐที่ดี (Good Governance) และจะเป็นกลไกสำคัญที่จะนำ กลยุทธ์ต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (Sustainable Development)

๒.๑.๑๒ แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support)

การส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support หรือเรียกย่อ ว่า ILS เป็นการวางแผนและการบริหารจัดการ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างข้อพิจารณาที่มีผลต่อการ ออกแบบยุทธโศปกรณ์ เพื่อรักษาขีดความสามารถ อย่างมีประสิทธิภาพ ลดค่าใช้จ่ายในการสนับสนุน และค่าใช้จ่ายตลอดอายุการใช้งาน และสามารถให้คำแนะนำในการปฏิบัติทางยุทธการ ตลอดจน เตรียมและบริหารจัดการในเรื่องการจำหน่ายยุทธโศปกรณ์ ตั้งแต่ก่อนการจัดหายุทธโศปกรณ์ เข้าประจำการ หลังการรับมอบยุทธโศปกรณ์เข้าประจำการ และก่อนการปลดประจำการ

๒.๑.๑๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑๓.๑ ไพโรจน์ รัฐประเสริฐ ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยที่มี ผลกระทบต่อระบบส่งกำลังของกองทัพไทยและแนวทางแก้ไข ผลการศึกษาพบว่า ระบบการบริหาร จัดการองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับกำลังพล ยุทธโศปกรณ์ และงบประมาณ ต้องจัดเตรียมวางแผนพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของกำลังพล ให้สามารถรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ

๒.๑.๑๓.๒ ศักดิ์สิทธิ์ เชื้อสมบุญ ไต่ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนา ปรับปรุงประสิทธิภาพ ยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า ยุทธโศปกรณ์เกือบทุกชนิด ที่ใช้ในราชการต้องจัดหาจากต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันยุทธโศปกรณ์หลายชนิดต้องประสบปัญหา ในเรื่องการเสื่อมสภาพตามอายุการใช้งาน และการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่

๒.๑.๑๓.๓ ธาณินทร์ ชัยวีรกุล ไต่ศึกษาเรื่อง การดำรงสภาพ ยุทธโศกรณ์ยานยนต์สายสรรพาวุธของหน่วยไซ ผลการศึกษาพบว่า ดานบุคลากร ควรมีการเพิ่มพูน ความรู้ ความเข้าใจในการใช้และซ่อมบำรุง และมีการฝึกสอนให้เข้าใจในเรื่องของเทคนิคเฉพาะ ยุทธโศกรณ์ยานยนต์ใหญ่ซึ่งถึงการปรนนิบัติบำรุงอย่างถูกต้อง ดานวัสดุอุปกรณ์ คู่มือทางเทคนิค

ในการปรนนิบัติบำรุงและซ่อมบำรุง เครื่องมือชุดประจำตัวช่าง เครื่องมือประจำหน่วยและชิ้นส่วนอะไหล่ต่าง ๆ ที่ได้รับไม่ครบและไม่เพียงพอแก่ความต้องการและदानงงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดหาชุดอุปกรณ์ใหม่ ๆ และจัดหาชิ้นส่วนอะไหล่ต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความต้องการ

๒.๑.๑๓.๔ สิริชัย ธีญญสิริ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตร การศึกษาด้านการซ่อมบำรุงชุดอุปกรณ์สายสรพาวุธ ผลการศึกษาพบว่า กรมสรรพาวุธทหารบก ต้องรับผิดชอบชุดอุปกรณ์ของกองทัพบกเป็นจำนวนมาก แต่งบประมาณในการซ่อมบำรุงที่ได้รับกลับลดลงทุกปี ทำให้สภาพชุดอุปกรณ์มีแนวโน้มงดใช้การสูงขึ้น

๒.๑.๑๓.๕ อนุรักษ์ ชื่นโรจน์ ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนา การส่งกำลังและซ่อมบำรุง สิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ และ ๔ สายสรพาวุธ ผลการศึกษาพบว่า งบประมาณที่ได้รับมีไม่เพียงพอต่อการจัดหาชุดอุปกรณ์ใหม่ จึงควรเพิ่มขีดความสามารถในการซ่อมบำรุงให้มากขึ้น และวัสดุอุปกรณ์ในเรื่อง ชิ้นส่วนซ่อม สถานภาพชิ้นส่วนซ่อมที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่หน่วยเหนืออนุมัติให้สะสม คือ ชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัด (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) ควรแจกจ่ายให้ครบตามรายการและจำนวนที่ได้รับอนุมัติ เพื่อหน่วยใช้สามารถนำชิ้นส่วนซ่อมนั้นไปใช้ได้อย่างทันที

๒.๑.๑๓.๖ ธนภูมิ ดวงแก้ว และ สุรพล ผ่องใส ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการใช้ Outsource เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่าแนวทางการให้องค์กรภายนอกหรือผู้ให้บริการภายนอกกองทัพบก มาบริหารงานซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่กิจกรรมหลัก หรือกระบวนการที่กองทัพบกเคยปฏิบัติมาก่อน ประหยัดต้นทุน ค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เนื่องจากหน่วยภายนอกมีความชำนาญและมีความพร้อมมากกว่า

๒.๑.๑๓.๗ สุนันทา จันทราสา ได้ศึกษา เรื่องแนวทางการส่งกำลัง และซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบก ผลการศึกษาพบว่า งบประมาณที่กองทัพบกจัดสรรให้สำหรับการส่งกำลังและซ่อมบำรุง ไม่เพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเฮลิคอปเตอร์ที่มีประจำการอยู่ กำลังพลยังขาดความรู้ความชำนาญในการซ่อมบำรุงในระดับคลัง รวมทั้งไม่มีเครื่องมือซ่อมบำรุงระดับคลังเฉพาะสำหรับเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการพิจารณาการทำสัญญาจัดซื้อแบบ Open End การทำสัญญาจัดซื้อแบบแลกเปลี่ยน ตลอดจนการนำวิธีการบริหารงานส่งกำลังบำรุงแบบ Integrated Logistics Support มาใช้ในการบริหารงาน ตั้งแต่ ขั้นตอนของการตัดสินใจจัดหาชุดอุปกรณ์นั้น ๆ มาประจำการในกองทัพ

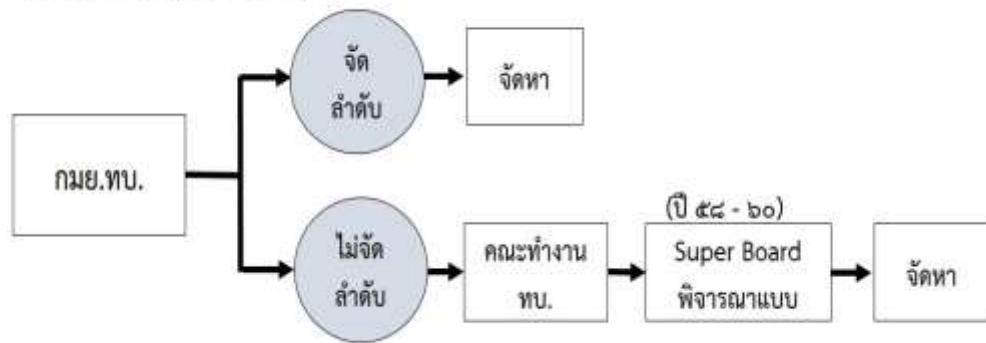
๒.๒ ผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) รวมถึงการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

๒.๒.๑ ขั้นตอนการกำหนดความต้องการจัดหาชุดอุปกรณ์หลัก/สำคัญของ กองทัพบก ก่อนการจัดหา จะเข้าสู่กระบวนการในการคัดเลือกแบบโดย คณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ซึ่งกำหนดหัวข้อต่างๆ ในการพิจารณาให้มีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้งานในกองทัพบก รวมถึงสอดคล้องกับความต้องการและคุณลักษณะของหน่วยใช้ควรนำปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยทางด้านยุทธการ (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) และปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) อย่างสมดุล และนำระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง รวมถึงการเพิ่มเติมขั้นตอนในระเบียบ/คำสั่งการดำเนินการจัดหายุทธศาสตร์ของกองทัพบกให้ชัดเจน โดยเฉพาะกรณีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธศาสตร์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทธศาสตร์ที่รับรองแบบไว้ ให้แบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ กรณีไม่เร่งด่วน (มีระยะเวลาดำเนินการ) ให้จัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบกขึ้น ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และหัวหน้าหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน เพื่อพิจารณากลับกรองว่ายุทธศาสตร์แบบใดมีความเหมาะสมในการจัดหาเข้าประจำการ สำหรับในกรณีเร่งด่วน ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด อาทิเช่น มีปัญหาข้อขัดข้องในการดำเนินโครงการจัดหายุทธศาสตร์จนเป็นเหตุให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงโครงการนั้น ๆ ให้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องมาประชุมพิจารณา และขออนุมัติหลักความต้องการต่อกองทัพบก และเมื่อได้รับอนุมัติหลักการแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทธศาสตร์ต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้การจัดหายุทธศาสตร์ของกองทัพบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่อง และความทันสมัย ดังปรากฏตามแผนภาพที่ ๕-๒

แผนภาพที่ ๕ - ๒ ขั้นตอนการจัดหายุทธศาสตร์ของกองทัพบก

ขั้นตอนการจัดหายุทธโปกรณ์ (เดิม)

ขั้นตอนการจัดหายุทธโปกรณ์ (ใหม่)

ที่มา : ภูวนารถ ชมพูบุตร, ๒๕๖๒

๒.๒.๒ ด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ควรกำหนดมาตรการ และกวดขันให้หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ดำเนินการตามวงรอบการส่งกำลังอย่างเคร่งครัด และปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยสนับสนุนการซ่อมบำรุงในแต่ละระดับ ให้สามารถดำเนินการ ซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ โดยให้ความรู้แก่บุคคลากร ให้มีความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับระเบียบกองทัพบก ว่าด้วยการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ พ.ศ.๒๕๒๔ ทั้งนี้ ผู้บังคับหน่วยและ ฝ่ายอำนวยการ ต้องมีความรู้ความสามารถและสนใจที่จะสั่งการ ควบคุม ให้แนวทางรวมทั้งกำกับดูแล การซ่อมบำรุงภายในหน่วยของตน ผู้ใช้ต้องได้รับการฝึกให้ใช้งานอย่างถูกต้อง ช่างซ่อมหรือเจ้าหน้าที่ เทคนิคของหน่วย มีความรู้ความสามารถที่จะทำการซ่อมบำรุงได้ตามประเภทที่ต้องรับผิดชอบ อย่างแท้จริง มีเวลาเพียงพอที่จะทำการซ่อมให้ได้ผล มีคู่มือทางเทคนิค มีเครื่องมือ และชิ้นส่วนซ่อม อย่างเพียงพอ และควรมียุทธโปกรณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Standardization) เพราะจะช่วยลด ภาระการฝึกอบรมช่างเทคนิค ลดจำนวนและรายการในการสะสมชิ้นส่วนซ่อมลงไปเป็นอันมาก และ

แบ่งกลุ่มยุทธโศปกรณ์และแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ทั้งการดำเนินการเองโดยหน่วยสนับสนุนทางการซ่อมบำรุงในแต่ละระดับของกองทัพบกและการสนับสนุนให้ภาคเอกชนมาดำเนินการ (Outsource) ดังนี้

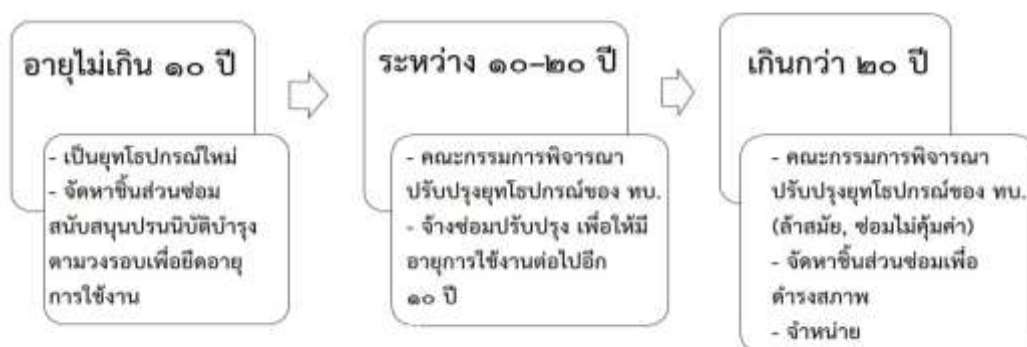
กลุ่มที่ ๑ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทธโศปกรณ์ใหม่ จัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน

กลุ่มที่ ๒ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี

กลุ่มที่ ๓ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก (ถ้าสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพหรือดำเนินการจำหน่าย ตามแผนภาพที่ ๕-๓

แผนภาพที่ ๕ - ๓ การแบ่งกลุ่มยุทธโศปกรณ์และแนวทางการซ่อมบำรุง

การแบ่งกลุ่มยุทธโศปกรณ์และแนวทางการซ่อมบำรุงฯ

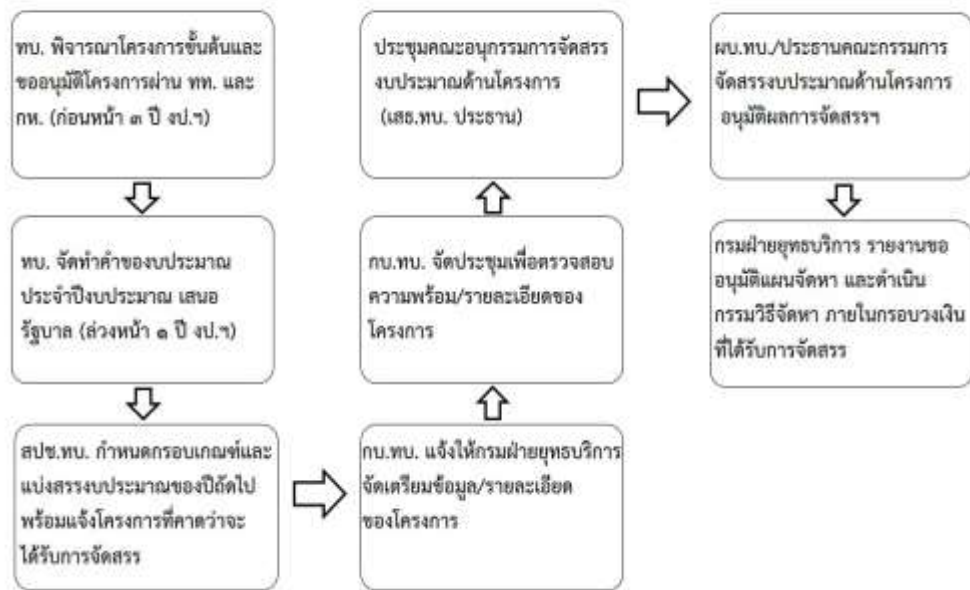
ที่มา : ภูวนารถ ชมพูบุตร, ๒๕๖๒

๒.๒.๓ ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ โดยสร้างความสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก ควรเพิ่มเติมขั้นตอนการพิจารณาก่อนรองความเหมาะสม หลังจากทีสำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก ประสานสำนักงบประมาณฯ ในเรื่องกรอบงบประมาณด้านโครงการประจำปี ที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรร โดยเพิ่มเติมบทบาท/หน้าที่ให้คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ ซึ่งมี เสนาธิการทหารบก เป็นประธานฯ การพิจารณาก่อนรอง ตั้งแต่พิจารณาความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนงบประมาณ ในการจัดหา และซ่อมบำรุง ยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างงบประมาณการจัดหา

และงบประมาณการซ่อมบำรุง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ ทั้งนี้การวางสัดส่วนงบประมาณที่เหมาะสมอย่างสมดุล จะทำให้กองทัพบกมีงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์ใหม่สำหรับการพัฒนากองทัพ และมีงบประมาณเพียงพอในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดอายุการใช้งาน ดังปรากฏตามแผนภาพที่ ๕-๔

แผนภาพที่ ๕ - ๔ การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ของกองทัพบก

การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ (เดิม)

การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ (ใหม่)

ที่มา : ภูวนารถ ชมพูบุตร, ๒๕๖๒

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ กองทัพบก ควรกำหนดปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) ในระเบียบ/คำสั่ง ให้ชัดเจน และนำระบบ ILS มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒ กองทัพบก ควรแบ่งประเภทยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม และดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ตามแนวทางที่เสนอ

๑.๓ กองทัพบก ควรเพิ่มหน้าที่ของคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ ตามที่เสนอ

๑.๔ กองทัพบก ควรกำหนดหลักการจัดหายุทโธปกรณ์ ตามแนวความคิดการส่งกำลังบำรุงรวม (ILS) โดยเป็นการจัดหายุทโธปกรณ์ พร้อมชิ้นส่วนซ่อม ควบคุมเครื่องมือซ่อมบำรุง หลักสูตรการฝึก คู่มือการใช้งาน และการซ่อมบำรุง (Total Package) ซึ่งจะทำให้มีชิ้นส่วนซ่อมตลอดอายุการใช้งานของยุทโธปกรณ์

๑.๕ กองทัพบก ควรจัดลำดับความเร่งด่วนในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ในแต่ละกลุ่มตามความจำเป็นทางด้านยุทธการ โดยให้ความสำคัญในเขตยุทธบริเวณเป็นลำดับแรก

๒. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

๒.๑ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ควรกำหนดแนวทาง ในเรื่องหลักการจัดหา และการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

๒.๒ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ควรทำความเข้าใจกับคู่สัญญาในการวางระดับชิ้นส่วนซ่อมในประเทศ หรือการตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงในประเทศ และเมื่อถึงเวลาที่ต้องใช้ชิ้นส่วนซ่อม ต้องสามารถเบิกชิ้นส่วนซ่อมที่วางระดับไว้มาใช้ได้ก่อน แล้วจึงดำเนินการจัดหาทดแทนในภายหลัง

๒.๓ กรมยุทธบริการ และกรมฝ่ายกิจการพิเศษ ต้องยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบ ในข้อเสนอแนะดังกล่าว

๓. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปทำการวิจัยต่อยอดได้ใน ๓ ประเด็นหลัก ๆ คือ

๓.๑ ประเด็นแนวทางการวิจัยการร่วมมือกับภาคเอกชนผลิตชิ้นส่วนซ่อม/อะไหล่

- ๓.๒ ประเด็นแนวทางวิจัยความคุ้มค่าในการตั้งโรงงานผลิตยุทธโปกรณ์ร่วมกับ
ภาคเอกชน
- ๓.๓ ประเด็นแนวทางวิจัยการพัฒนายุทธโปกรณ์ร่วมกับสถาบันการศึกษา
ภายในประเทศ

ในแต่ละระดับ ให้มีความรู้ความสามารถ ที่จะทำการซ่อมบำรุงได้ตามประเภทที่ต้องรับผิดชอบ อย่างแท้จริง มีชิ้นส่วนซ่อมอย่างเพียงพอ ด้วยการวางระดับชิ้นส่วนซ่อมตามอัตราพิกัต (PLL) และชิ้นส่วนซ่อมที่สะสม (ASL) เพื่อสนับสนุนงานซ่อมบำรุงอย่างเพียงพอ ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดหา ชิ้นส่วนซ่อมบางรายการ โดยใช้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการซ่อมบำรุง (Outsource) รวมถึง ใช้ลักษณะการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ ไม่จำกัดปริมาณ (Open End)

๒.๒ แบ่งกลุ่มยุทธโศปกรณ์และแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์

๓. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ

เพิ่มเติมขั้นตอนและบทบาท/หน้าที่ให้ คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณ ด้านโครงการ ซึ่งมี เสนาธิการทหารบก เป็นประธานฯ พิจารณากลับกรองความเหมาะสม หลังจาก ที่สำนักงานปลัดบัญชีกองทัพบก ประสานสำนักงบประมาณ ในเรื่องกรอบงบประมาณด้านโครงการ ประจำปี ที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรร โดยพิจารณากลับกรอง ตั้งแต่ความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนงบประมาณ ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อให้เกิดความสมดุล ระหว่างงบประมาณการจัดหาและงบประมาณการซ่อมบำรุง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. พิมพ์ครั้งที่ ๗, (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓. หน้า ๔๐๖.
- ไกรยุทธ ชีรตยาคินันท์. หลักการงบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๘.
- ขจรศักดิ์ บัวระพันธ์. วิจัยเชิงคุณภาพไม่ยากอย่างที่คิด. พิมพ์ครั้งที่ ๕, นครปฐม : สถาบันนวัตกรรม
การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๖.
- งบประมาณ, สำนัก. สำนักนายกรัฐมนตรี. การปรับปรุงระบบการวัดการงบประมาณ. พิมพ์ครั้งที่ ๒,
กรุงเทพฯ : บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่งจำกัด, ๒๕๔๔. หน้า ๓๖.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. แนวทางการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย, ๒๕๔๘.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗. หน้า ๑๕.
- ตุลา เกตุชูเชียร. ILS : การเตรียมยุทธโธปกรณ์ให้พร้อมระบบบูรณาการ (Integrated Logistics
Support). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬา, ๒๕๔๘.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. การบริหารราชการแนวใหม่ : บริบทและเทคนิควิธี. พิมพ์ครั้งที่ ๒, (แก้ไขเพิ่มเติม)
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.), ๒๕๔๙.
- ทิพาวดี เมฆสวรรค์. การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิมพ์ดี, ๒๕๔๐. หน้า ๑๓- ๑๔.
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗. หน้า ๙ - ๑๒.
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. การงบประมาณ : หลักทฤษฎี และแนววิเคราะห์เชิงปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ ๕,
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุขใจ, ๒๕๔๔. หน้า ๑๗.
- บุญทัน ดอกไธสง. การจัดการองค์การ. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕. หน้า ๑.
- พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์. การคลังรัฐบาลและการคลังท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอเนเดียนส์โตร์, ๒๕๕๐.
- ไพรัช ตระการศิรินนท์. งบประมาณแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๔๔. หน้า ๗.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๑. หน้า ๖.
- สร้อยตระกูล (ตวยานนท์) อรรถมานะ. สาธิตการบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๔๐. หน้า ๔ - ๑๔, ๑๗๒-๑๗๓.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

- ชูชาติ โพธิ์ไชยแสน, นาวาอากาศเอก. “การพัฒนาบุคลากร ของกรมราชองครักษ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๕๒.
- ธนภูมิ ดวงแก้ว, พันเอก. และ สุรพล ผ่องใส, พันเอก. “แนวทางการใช้ Outsource เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานส่งกำลังบำรุงกองทัพบก”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยเสนาธิการทหารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, ๒๕๕๖.
- ธานินทร์ ชัยวีรกุล, พันเอก. “การดำรงสภาพยุทธโศภณยานยนต์สายสรรพาวุธของหน่วยใช้”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๕๒.
- นิรันดร์ เมืองพระ. “กระทรวงกลาโหมกับการจัดทำงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๔.
- เพิ่มศักดิ์ เพ็ชรสดศิลป์, พลตรี. “การซ่อมบำรุงยุทธโศภณยานยนต์สายสรรพาวุธในกองทัพบก”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๑.
- ไพโรจน์ รัฐประเสริฐ, พันเอก. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระบบการส่งกำลังของกองทัพไทยและแนวทางแก้ไข”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๔๒.
- วินิจ บุญยะประภัทร, พลตรี. “การพัฒนาการบริหารงบประมาณป้องกันประเทศของกองทัพบกไทย”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, พ.ศ.๒๕๔๒.
- สิริชัย ธีญญสิริ, พลโท. “การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาด้านการซ่อมบำรุงยุทธโศภณยานยนต์สายสรรพาวุธ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๒.
- สุนันทา จันทราสา, พันเอกหญิง. “แนวทางการส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไปแบบ ๑ ของกองทัพบก”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๕๐.
- ศักดิ์สิทธิ์ เชื้อสมบูรณ์, พันเอก. “แนวทางการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพยุทธโศภณยานยนต์ของกองทัพบก”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๔๔.
- อนันตพร กาญจนรัตน์, พันเอก. “ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ ศึกษาเฉพาะกรณี : กองทัพบก”. ภาคนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการปริญญาโทสำหรับนักบริหาร สาขาบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๖.

อนุรักษ์ ชันโรจน์, พันเอก. “แนวทางการพัฒนาการส่งกำลังและซ่อมบำรุงสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๒ และ ๔ สายสรรพาวุธ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๕๕.

วารสาร

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. “งบประมาณแบบมีส่วนร่วม : บทเรียนจากต่างประเทศและความท้าทายสำหรับประเทศไทย”, การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. (๒๐) (๑), ม.ค.-มี.ย. ๒๕๕๖. หน้า ๙-๓๙.

กฎหมาย

“ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก, ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑, หน้า ๑ – ๑๗.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

- กลาโหม, กระทรวง. “ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐”. (ลับมาก)
กองทัพบก. “นโยบายด้านการงบประมาณประจำปี ๒๕๖๒”. (ลับมาก)
กองทัพบก. “แนวทางปฏิบัติในการจัดหายุทโธปกรณ์เข้าประจำการในกองทัพบก”. คำสั่งกองทัพบก (เฉพาะ) ที่ ๑๐๘๕/๓๙ ลง ๓๐ ก.ย. ๒๕๓๙.
กองทัพบก. “แผนพัฒนากองทัพบก ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔”. (ลับมาก)
กองทัพบก. “ระเบียบกองทัพบก ว่าด้วย การงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖”.
กองทัพบก. “ระเบียบกองทัพบกกว่าด้วย การซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ พ.ศ. ๒๕๒๔”. ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๔.
กองทัพบก. “ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙”. (ลับมาก)
กองทัพบกไทย. “ยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพบกไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐”. (ลับมาก)
ชูป กาญจนประกร. “หลักรัฐประศาสนศาสตร์”. เอกสารโรเนียว. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๒๐, หน้า ๑.
บริษัท Kellogg Brown and Root Pty Ltd. “หลักสูตร Officers Basics ILS Course”. เอกสารประกอบการอบรม. โครงการความร่วมมือระหว่างกองทัพบกไทยและกองทัพออสเตรเลีย. ๒๕๔๘.

พิทยา บวรวัฒนา. “หลักการปฏิรูปราชการ : ตลาดสัมมนาปฏิรูปราชการเพื่อความอยู่รอดของไทย”. สำนักงาน ก.พ.. ตลาดสัมมนาปฏิรูปราชการเพื่อความอยู่รอดของไทย. รวมคำบรรยายและสัมมนาอภิปราย, มกราคม ๒๕๔๒. หน้า ๘๐-๘๒.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

“แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420, ๒๕๖๒.

สมนิต บุญญาสัย. “การวิเคราะห์งบประมาณเงินหน่วยบริการรูปแบบพิเศษฝ่ายเผยแพร่และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระหว่างปีงบประมาณ ๒๕๕๗-๒๕๕๙”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.stou.ac.th/Offices/oup/km%20web/images/PDF>, ๒๕๖๑.

ภาษาต่างประเทศ

D. Waldo. The Study of Public Administration. New York : Random House, 1955. p.6.

Gulick and L. Urwick. Paper on the Science of Administration. New York : Institute of Public Administration, 1937. Pp. vii, 195.

Harold Koontz. Principle of Management. New York : Mc Graw Hill, 1964. p. 4.

James V. JonesL. Integrated Logistics Support Handbook. Third edition, New York : Mc Graw Hill, 1994. p. 4.

Peter F. Drucker. Management : Tasks, Responsibility, Practices. London : Pan Books, 1979. p. 1.

ภาคผนวก

ผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

เรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จัดทำโดย พลตรี ภูวนารถ ชมพูบุตร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก และเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับที่ ๑ คือ กลุ่มประชากรที่มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก ระดับที่ ๒ คือ กลุ่มประชากรที่มีบทบาทและภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบัน ระดับรองผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการกอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. แบบสัมภาษณ์ (In-Depth Interview) ข้อมูลแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

๑.๑ ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑.๒ ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑.๓ ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒. แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

๒.๑ ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒.๒ ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒.๓ ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

แบบสัมภาษณ์เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

เรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

คำชี้แจง

การสัมภาษณ์ครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ผู้วิจัยจึงต้องการทราบข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์ในครั้งนี้จะเก็บเป็นความลับและไม่มีผลใด ๆ ต่อการปฏิบัติงานของท่าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบข้อคำถามตามความเป็นจริง เพื่อให้ผลการวิจัยเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน

๑. ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑.๑ ท่านคิดว่าปัญหาการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เป็นอย่างไร และได้นำปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาพิจารณาหรือไม่

.....

๑.๒ ท่านคิดว่าแนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไร

.....

๒. ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒.๑ ท่านคิดว่าปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เป็นอย่างไร

.....

๒.๒ ท่านคิดว่าแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไร

.....
.....

๑. ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๓.๑ ท่านคิดว่าปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เป็นอย่างไร

.....
.....

๓.๒ ท่านคิดว่าแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นอย่างไร

.....
.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....
.....

กระบวนการสนทนากลุ่ม

วันที่	ช่วงเวลา	ระยะขั้นของกลุ่ม	หัวข้อ
๑ วัน	๑ เวลา ๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	เริ่มต้น	สร้างสัมพันธภาพและให้ข้อมูล
	๒ เวลา ๐๘.๓๐-๑๐.๐๐ น.	การเปลี่ยนแปลง	การจัดหายุทธโปกรณ์
	๓ เวลา ๑๐.๓๐-๑๒.๐๐ น.	การเปลี่ยนแปลง	การซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์
	๔ เวลา ๑๓.๓๐-๑๕.๐๐ น.	การเปลี่ยนแปลง	การบริหารจัดการงบประมาณ
	๕ เวลา ๑๕.๐๐-๑๕.๓๐ น.	ยุติ	กล่าวขอบคุณ

หมายเหตุ คำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มใช้คำถามเดียวกันกับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผนวก ข

ผลการสัมภาษณ์เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก” ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ๑. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ๒. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก จำแนกข้อมูลได้เป็น ๒ ส่วน คือ ๑. สภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ๒. แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก แต่ละส่วนแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ๒. ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก และ ๓. ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยมีผลการสัมภาษณ์ดังนี้

๑. สภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑.๑ ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบกในส่วนของปัญหาการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า กรมยุทธการทหารบกเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดความต้องการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เมื่อมีการ

พิจารณาปัจจัยการจัดหายุทธโปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน ทำให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) และกระบวนการในการพิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐาน ยุทธโปกรณ์ โดยจัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบก (เฉพาะกรณี) และคณะกรรมการกำหนดนโยบาย กองทัพบก (เฉพาะกรณี) ยังมิได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทธโปกรณ์ของ กองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า การจัดหายุทธโปกรณ์ ของกองทัพบกยังขาดการพิจารณาเรื่องความคุ้มค่า ยุทธโปกรณ์บางประเภทล้าสมัยเร็ว ในกรณี ที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐาน ยุทธโปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ยุทธโปกรณ์นั้น ๆ ยังไม่มีระเบียบที่ชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทธโปกรณ์ของ กองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า กรมยุทธการทหารบก เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดความต้องการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ทำให้มุมมอง ด้านส่งกำลังบำรุงถูกละเลย เช่น ความทนทาน และความประหยัด และในระเบียบยังขาดขั้นตอน กระบวนการในการพิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทธโปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ยุทธโปกรณ์นั้น ๆ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทธโปกรณ์ ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า การพิจารณาปัจจัย ด้านยุทธการมากเกินไป โดยไม่คำนึงถึงปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง จะส่งผลเสียในระยะยาวเมื่อ ยุทธโปกรณ์เหล่านั้นเข้าประจำการ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย มีความ
 เชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุง
 ท ห า ร บ ก
 ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ กรมยุทธการทหารบก เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดความต้องการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก เมื่อมีการ พิจารณาปัจจัยการจัดหายุทธโปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) ทำให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการ มากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) และละเลยการพิจารณาปัจจัย ด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) อีกทั้งกระบวนการ ขั้นตอนในการพิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.

ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ โดยจัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบก (เฉพาะกรณี) และ คณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก (เฉพาะกรณี) ยังมีได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบ

๑.๒ ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบและ ภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุง ยุทธโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า การขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ของกองทัพบก อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุง ของกองทัพบก ในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อม หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) อย่างจริงจัง

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า บุคลากร ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ รวมถึงการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ ส่งผลให้การเสียหายลุกลาม จนไม่สามารถซ่อมได้ หรือจำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลัง อีกทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ยังอยู่ในวงจำกัด

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า หน่วยซ่อม บำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือตามเกณฑ์สะสมได้ ทำให้เกิดปัญหา การค้างซ่อมเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลังซึ่งต้องใช้งบประมาณในการซ่อมสูง

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า การไม่นำ แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง ทำให้ การเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคลากร และชิ้นส่วนซ่อม ไม่สอดคล้องกับยุทธโธปกรณ์ที่จัดหา เข้ามาประจำการ ส่งผลให้เกิดปัญหาการซ่อมบำรุงในทุกระดับ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย มีความ เชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ การไม่นำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง ทำให้บุคคลากรขาดความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ รวมถึงการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ ส่งผลให้การเสียหายลุกลามจนไม่สามารถซ่อมได้ หรือจำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลัง ส่งผลให้เกิดปัญหาการซ่อมบำรุงในทุกระดับ อีกทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ยังอยู่ในวงจำกัด

๑.๓ ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบกปัจจุบันว่า การขาดความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุง ทำให้น้ำหนักในการจัดหายุทธโปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสืบทอดจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) อีกทั้งขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชากองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ยังขาดขั้นตอนและหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า การคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงในแต่ละครั้งน้อยเกินไป รวมถึงขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชากองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดหน่วยงานที่จะช่วยพิจารณาความเหมาะสม รอบคอบ ก่อนที่จะขออนุมัติจัดหาและซ่อมบำรุง

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า การขาดความสมดุลของงบประมาณระหว่างการจัดหากับงบประมาณในการซ่อมบำรุง ทำให้การพิจารณางบประมาณในการซ่อมบำรุงน้อยเกินไป รวมถึง ยังขาดขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจในการจัดหาและซ่อมบำรุง

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) รวมถึงขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชาการกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอนการร่วมพิจารณากลับกรองความเหมาะสมและรอบคอบอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุง ท ห า ร บ ก ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ การขาดความสมดุลของงบประมาณระหว่างการจัดหากับงบประมาณในการซ่อมบำรุง ทำให้การพิจารณางบประมาณในการซ่อมบำรุงน้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) รวมถึง ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชาการกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ยังขาดขั้นตอนและหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

๒. แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒.๑ ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง

และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาพิจารณาอย่างสมดุล และกำหนดระเบียบในการพิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโพรแกรมของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโพรแกรม แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ทุติยโพรแกรมนั้น ๆ โดยจัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาพิจารณาอย่างรอบคอบ และ ในกรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโพรแกรมของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโพรแกรม แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ทุติยโพรแกรมนั้น ๆ ควรกำหนดระเบียบที่ชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) ในการพิจารณาจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก และควรกำหนดระเบียบในการพิจารณากรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโพรแกรมของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโพรแกรม แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ทุติยโพรแกรมนั้น ๆ โดยจัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาพิจารณาร่วมด้วยทุกครั้ง

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย มีความ
เชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งเสริมการค้า
ท ห ำ ร บ ก

ทำให้ทราบถึงแนวทางการจัดหายุทธโปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ ควรนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาพิจารณาร่วมกับปัจจัยด้านยุทธการ (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) รวมทั้งกำหนดระเบียบในการพิจารณา กรณีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทธโปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ยุทธโปกรณ์นั้น ๆ โดยจัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก

๒.๒ ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรจัดหาชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ สนับสนุนให้หน่วยสนับสนุนการซ่อมบำรุงระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และทันเวลารวมถึงการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อม หรือการทำสัญญาแบบกำหนดราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ (Open End) อย่างจริงจัง ที่สำคัญควรแบ่งกลุ่มยุทธโปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ อายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทธโปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงจรรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี และกลุ่มที่ ๓ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากร มีความรู้ ความชำนาญในระดับต่างๆ อย่างเพียงพอ รวมถึงการสนับสนุนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ รวมถึง การสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก อย่างกว้างขวาง ที่สำคัญควรแบ่งกลุ่มยุทธโปกรณ์

รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ กลุ่มที่ ๑ อายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ – ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกปัจจุบันว่า สนับสนุนให้หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ ทำให้ซ่อมบำรุงเป็นไปอย่างทันท่วงที ที่สำคัญควรแบ่งกลุ่มยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ อายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ – ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคคลกร และชิ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทโธปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุง ท ห ำ ร บ ก ทำให้ทราบถึงแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความชำนาญในระดับต่างๆ อย่างเพียงพอ รวมถึงการสนับสนุนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้ลดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ อีกทั้ง ควรสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก อย่างกว้างขวางที่สำคัญควรแบ่งกลุ่ม

ยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ อายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

๒.๓ ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการสำนัก ถึง รองเสนาธิการทหารบก ที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุง ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวนงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้ อย่างเพียงพอ ควรคำนวนงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) อีกทั้งควรเพิ่มขึ้นตอน และหน้าที่ของคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณ ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชาฯ กองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรคำนวนงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงในแต่ละครั้งให้เพียงพอ รวมถึงเพิ่มเติมขั้นตอน และหน่วยงานที่ช่วยพิจารณาความเหมาะสม รอบคอบ

ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ก่อนที่จะขออนุมัติจัดหาและซ่อมบำรุง

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ งบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ควรพิจารณาความสมดุลของงบประมาณระหว่างการจัดหากับงบประมาณ ในการซ่อมบำรุง เพื่อให้การพิจารณางบประมาณในการซ่อมบำรุงไม่น้อยเกินไปจนกระทั่งเกิดปัญหา ยุทโธปกรณ์ค้างซ่อม รวมถึง เพิ่มเติมขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจในการจัดหาและซ่อมบำรุง

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับนโยบาย ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ งบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของ กองทัพบก ปัจจุบันว่า ในการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรคำนวณงบประมาณ การสึกหรอ จากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ทุกครั้ง รวมถึงเพิ่มเติมขั้นตอนการร่วมพิจารณากลับกรอง ความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย มีความ เชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุง ท ท า ร บ ก ทำให้ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุง ยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณระหว่างการจัดหากับ งบประมาณในการซ่อมบำรุง ทำให้การงบประมาณในการซ่อมบำรุงมีเพียงพอ โดย คำนวณ งบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) รวมถึง ควรเพิ่มขั้นตอน และหน้าที่ของคณะกรรมการจัดสรร งบประมาณ ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ส่วนที่ ๒ การสนทนากลุ่ม (Focus group)

จากการการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเด็นการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก จำแนกข้อมูลได้เป็น ๒ ส่วน คือ ๑. สภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ๒. แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก แต่ละส่วนแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ๑. ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ๒. ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก และ ๓. ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยมีผลการสนทนากลุ่ม ดังนี้

๑. สภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๑.๑ ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้บริหาร จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบัน ๑ รัศบ์รอง ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการ ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างดี ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ยังไม่มีหลักการพิจารณาที่ชัดเจน กรมยุทธการทหารบก เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดความต้องการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก จึงให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป และยังขาดหน่วยงานในการพิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความต้องการยุทโธปกรณ์นั้นอยู่

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ในอดีตเลยปัจจัยทางด้านส่งกำลังบำรุง ซึ่งปัจจุบันเริ่มมีการพิจารณามากขึ้น แต่ยังไม่เต็มที่ และยังไม่มีความชัดเจนกรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความต้องการยุทโธปกรณ์นั้นอยู่

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า มีการพิจารณาปัจจัยครบทุกด้านแล้ว แต่การพิจารณาความต้องการงบประมาณตลอดอายุการใช้งานยังไม่ชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโประกรณ์ของ กองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหาทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า มีการพิจารณาปัจจัย ครบทุกด้านแล้ว แต่มีปัจจัยอื่นมากระทบ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๕ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโประกรณ์ของ กองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหาทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า มีการกำหนดปัจจัย ครบทุกด้านแล้ว แต่ไม่นำมาพิจารณา และยังไม่มีความชัดเจนกรณีที คณะกรรมการกำหนดมาตรฐาน ทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโประกรณ์ แต่หน่วยยังมีความ ต้องการทุติยโประกรณ์นั้นอยู่ รวมทั้งไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๖ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโประกรณ์ของ กองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหาทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า มีการพิจารณาปัจจัย ด้านความคุ้มค่า และด้านอายุการใช้งาน น้อยเกินไป และเห็นด้วยกับ (๕) ทีว่า ยังไม่มีความชัดเจน กรณีที คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับ มาตรฐานทุติยโประกรณ์ แต่หน่วยยังมีความต้องการทุติยโประกรณ์นั้นอยู่ รวมทั้งไม่มีหน่วยงาน ที่รับผิดชอบที่ชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๗ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโประกรณ์ ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหาทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า ยังพิจารณาปัจจัย ด้านส่งกำลังบำรุงน้อยเกินไป โดยเฉพาะด้านความคุ้มค่า และเห็นด้วยกับ (๕) ทีว่า ยังไม่มีความชัดเจน กรณีที คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับ มาตรฐานทุติยโประกรณ์ แต่หน่วยยังมีความต้องการทุติยโประกรณ์นั้นอยู่ รวมทั้งไม่มีหน่วยงานที่ รับผิดชอบที่ชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๘ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโประกรณ์ ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการจัดหาทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๗) ในแง่การพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงน้อยเกินไป และ เห็นด้วยกับ (๒) ในประเด็นที่ยังไม่มีความ ชัดเจนกรณีที คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับ มาตรฐานทุติยโประกรณ์ แต่หน่วยยังมีความต้องการทุติยโประกรณ์นั้นอยู่

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้บริหาร ทีมีความชำนาญในงาน ด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการจัดหาทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ ในการจัดหาทุติยโประกรณ์ของกองทัพบกยังละเลยการนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงมาพิจารณา อย่างจริงจัง และ ยังไม่มีความชัดเจนกรณีที คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโประกรณ์ของกองทัพบก

(กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทธโรปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความต้องการยุทธโรปกรณ์นั้นอยู่ รวมทั้งไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชัดเจน

๑.๒ ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้บริหาร จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบัน ระดับรองผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการ ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างดี ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ การขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบก อีกทั้ง ยังขาดการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ในลักษณะจ้างเหมาส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อม

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบกปัจจุบันว่า บุคคลากรของหน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญ อย่างเพียงพอ รวมถึงการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ ส่งผลให้การเสียหายลูกกลามจนไม่สามารถซ่อมได้ หรือจำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลัง อีกทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ยังอยู่ในวงจำกัด

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบกปัจจุบันว่า หน่วยใช้ไม่ใส่ใจในการปรนนิบัติบำรุงยุทธโรปกรณ์ บุคคลากร ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญ อย่างเพียงพอ รวมถึงการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ ส่งผลให้การเสียหายลูกกลามจนไม่สามารถซ่อมได้ หรือจำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลัง

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทธโรปกรณ์ของกองทัพบกปัจจุบันว่า หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ ทำให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ และส่งซ่อมขึ้นคลังพร้อมๆกัน ส่งผลให้ยุทธโรปกรณ์ไม่พร้อมใช้

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๕ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ เพราะไม่ได้เตรียมงบประมาณไว้ตั้งแต่แรก

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๖ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๕) ที่ว่า หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ เพราะไม่ได้เตรียมงบประมาณไว้ตั้งแต่แรก

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๗ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๕) ที่ว่าหน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ เพราะไม่ได้เตรียมงบประมาณไว้ตั้งแต่แรก

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๘ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๓) ที่ว่าหน่วยใช้ไม่ใส่ใจในการปรนนิบัติบำรุงยุทโธปกรณ์ บุคคลากรยังไม่มีความรู้ ความชำนาญอย่างเพียงพอ รวมถึงการขาดแคลนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ ส่งผลให้การเสียหายลุกลามจนไม่สามารถซ่อมได้ หรือจำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลัง

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้บริหาร ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ หน่วยใช้ไม่ใส่ใจในการปรนนิบัติบำรุงยุทโธปกรณ์ บุคคลากร ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญอย่างเพียงพอ หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ เพราะไม่ได้เตรียมงบประมาณไว้ตั้งแต่แรก ให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ ส่งผลให้การเสียหายลุกลามจนไม่สามารถซ่อมได้ หรือจำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลัง อีกทั้งการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ยังอยู่ในวงจำกัด

๑.๓ ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้บริหาร จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบัน ระดับรองผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการ ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท

รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจาก ผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ งบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของ ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของ กองทัพบกปัจจุบันว่า ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนินัติ บำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) อีกทั้งขั้นตอน ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชากองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยัง ขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหา การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของ กองทัพบกปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณ งบประมาณในการปรนินัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชากองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณ จากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการ พิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหา การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ของกองทัพบกปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณ งบประมาณในการปรนินัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชากองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณ จากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอน การพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๑) การบริหารจัดการงบประมาณขาดความสมดุล โดยในการจัดหา ยุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้ น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชา กองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๕ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๔) การบริหารจัดการงบประมาณขาดความสมดุล โดยในการจัดหา ยุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้ น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชา กองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๖ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๔) การบริหารจัดการงบประมาณขาดความสมดุล โดยในการจัดหา ยุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้ น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชา กองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๗ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๔) การบริหารจัดการงบประมาณขาดความสมดุล โดยในการจัดหา ยุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชา กองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๘ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ปัจจุบันว่า เห็นด้วยกับ (๔) การบริหารจัดการงบประมาณขาดความสมดุล โดยในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชา กองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้บริหาร ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ขาดความสมดุล โดยในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชา กองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

๒. แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

๒.๑ ข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้บริหาร จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบัน ระดับรองผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการ ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างดี ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาพิจารณาอย่างจริงจัง และนำความต้องการงบประมาณของยุทโธปกรณ์ตลอดอายุการใช้งาน มาพิจารณาร่วมด้วย รวมทั้งจัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก ทำหน้าที่พิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ยุทโธปกรณ์นั้นอยู่

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงอย่างจริงจัง และนำความต้องการงบประมาณของยุทโธปกรณ์ตลอดอายุการใช้งานมาพิจารณาร่วมด้วย รวมทั้งกำหนดระเบียบในการพิจารณา กรณีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ยุทโธปกรณ์นั้นอยู่ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ ๑. กรณีไม่เร่งด่วน ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และหัวหน้าหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน เพื่อพิจารณากลับกรองว่ายุทโธปกรณ์แบบใดมีความเหมาะสมในการจัดหาเข้าประจำการ และ ๒. กรณีเร่งด่วน ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด ให้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องมาประชุมพิจารณา และขออนุมัติหลักความต้องการต่อกองทัพบก และเมื่อได้รับอนุมัติหลักการแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทโธปกรณ์ต่อไป

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่าก่อนทางการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรพิจารณาความต้องการงบประมาณของยุทโธปกรณ์ตลอดอายุการใช้งานให้ชัดเจน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของ กองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรทำความเข้าใจในเรื่อง การสนับสนุนในอนาคตให้รอบด้าน ตลอดอายุการใช้งาน

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๕ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงอย่างจริงจัง และนำความต้องการงบประมาณของทุติยโพรแกรม ตลอดอายุการใช้งานมาพิจารณาร่วมด้วย และเห็นด้วยกับ (๒) กรณีที่ คณะกรรมการกำหนด มาตรฐานทุติยโพรแกรมของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโพรแกรม แต่หน่วย ยังมีความจำเป็นต้องใช้ทุติยโพรแกรมนั้นอยู่รวมทั้งควรกำหนดระเบียบ จัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก ทำหน้าที่พิจารณา

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๖ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงอย่างจริงจัง โดยเฉพาะปัจจัยด้านความคุ้มค่า และด้านอายุ การใช้งาน และนำความต้องการงบประมาณของทุติยโพรแกรมตลอดอายุการใช้งานมาพิจารณาร่วมด้วย รวมทั้งกำหนดระเบียบ จัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก ทำหน้าที่พิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโพรแกรมของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโพรแกรม แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ทุติยโพรแกรมนั้นอยู่

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๗ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงอย่างจริงจัง โดยเฉพาะปัจจัยด้านความคุ้มค่า และเห็นด้วยกับ (๒) และ (๕) กำหนดระเบียบ รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนด นโยบายกองทัพบก ทำหน้าที่พิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานทุติยโพรแกรมของ กองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโพรแกรม แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ ทุติยโพรแกรมนั้นอยู่

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๘ กล่าวถึงข้อมูลด้านการจัดหาทุติยโพรแกรมของ กองทัพบก ในส่วนของแนวทางการจัดหาทุติยโพรแกรมของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงอย่างจริงจัง และนำความต้องการงบประมาณของทุติยโพรแกรม ตลอดอายุการใช้งานมาพิจารณาร่วมด้วย รวมทั้งกำหนดระเบียบ ในการพิจารณา กรณีที่คณะกรรมการ กำหนดมาตรฐานทุติยโพรแกรมของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานทุติยโพรแกรม แต่หน่วย ยังมีความจำเป็นต้องใช้ทุติยโพรแกรมนั้นอยู่

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้บริหาร มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ทำให้ทราบถึงแนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ ในการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุงมาพิจารณาอย่างจริงจัง และนำความต้องการงบประมาณของยุทโธปกรณ์ตลอดอายุการใช้งานมาพิจารณาร่วมด้วย รวมทั้งกำหนดระเบียบ จัดตั้งคณะทำงานของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก ทำหน้าที่พิจารณา กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ยุทโธปกรณ์นั้นอยู่ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ ๑. กรณีไม่เร่งด่วน ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และหัวหน้าหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน เพื่อพิจารณาถ่วงน้ำหนักว่ายุทโธปกรณ์แบบใดมีความเหมาะสมในการจัดหาเข้าประจำการ และ ๒. กรณีเร่งด่วน ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด ให้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องมาประชุมพิจารณา และขออนุมัติหลักความต้องการต่อกองทัพบก และเมื่อได้รับอนุมัติหลักการแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทโธปกรณ์ต่อไป

๒.๒ ข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้บริหาร จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบัน ระดับรองผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการ ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาทรวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า สนับสนุนให้หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือตามเกณฑ์สะสม รวมถึง การสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก อย่างกว้างขวาง และควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคคลากร และชิ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทโธปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญควรแบ่งกลุ่มยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้าง

ซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรของหน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ มีความรู้ ความชำนาญ รวมถึง สนับสนุนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ อย่างเพียงพอ และสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก อย่างกว้างขวาง ที่สำคัญ ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคลากร และชิ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทโธปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ควรแบ่งกลุ่มยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงจรรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพหรือดำเนินการจำหน่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า กำกับ ดูแล ให้หน่วยปรนนิบัติบำรุงยุทโธปกรณ์ ตามที่กำหนด ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากร มีความรู้ ความชำนาญ อย่างเพียงพอ รวมถึงสนับสนุนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ อย่างเพียงพอ ตามหน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ และเห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ควรแบ่งกลุ่มยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงจรรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย ที่สำคัญ

ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคคลากร และขึ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทธโปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า สนับสนุนขึ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ อย่างเพียงพอ ตามหน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ และเห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ควรแบ่งกลุ่มยุทธโปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทธโปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาขึ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ – ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาขึ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๕ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า เตรียมงบประมาณซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ไว้ตั้งแต่แรก ทำให้หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ สามารถสะสมขึ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือตามเกณฑ์สะสมได้ ที่สำคัญ ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคคลากร และขึ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทธโปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ควรแบ่งกลุ่มยุทธโปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทธโปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาขึ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ – ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทธโปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาขึ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๖ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น

ให้ทัศนะว่า เตรียมงบประมาณซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ไว้ตั้งแต่แรก ทำให้หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือตามเกณฑ์สะสมได้ และเห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ควรแบ่งกลุ่มยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย ที่สำคัญ ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคลากร และชิ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทโธปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๗ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า เตรียมงบประมาณซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ไว้ตั้งแต่แรก ทำให้หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่และเครื่องมือตามเกณฑ์สะสมได้ และเห็นด้วยกับ (๑) ที่ว่า ควรแบ่งกลุ่มยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย ที่สำคัญ ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคลากร และชิ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทโธปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๘ กล่าวถึงข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า กำกับ ดูแล ให้หน่วยปรนนิบัติบำรุงยุทโธปกรณ์ ตามที่กำหนด ส่งเสริม สนับสนุน

ให้บุคคลากร มีความรู้ ความชำนาญ อย่างเพียงพอ รวมถึงสนับสนุนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ อย่างเพียงพอ ตามหน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ที่สำคัญ ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคคลากร และชิ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทธโศปกรณ์ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้บริหาร มีความชำนาญในงาน ด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ทำให้ทราบถึงแนวทางการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ ควรแบ่งกลุ่มยุทธโศปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทธโศปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุน ปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุระหว่าง ๑๐ - ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุ การใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทธโศปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณา ปรับปรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก (ถ้าสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรง สภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย กำกับ ดูแล ให้หน่วยปรนนิบัติบำรุงยุทธโศปกรณ์ ตามที่กำหนด ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลากร มีความรู้ ความชำนาญ อย่างเพียงพอ รวมถึงสนับสนุนชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ อย่างเพียงพอ ตามหน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ และสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก อย่างกว้างขวาง ที่สำคัญ ควรนำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้ อย่างจริงจัง เพื่อเตรียมความพร้อมทั้งความรู้ของบุคคลากร และชิ้นส่วนซ่อม ให้สอดคล้องกับยุทธโศปกรณ์ ที่จัดหาเข้ามาประจำการ ส่งผลให้การซ่อมบำรุงในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓ ข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก

กลุ่มผู้บริหาร จำนวน ๘ คน ประกอบด้วย กำลังพลปัจจุบัน ระดับรอง ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการ ที่มีความชำนาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานได้อย่างดี ทำให้ผลของงานตามความรับผิดชอบ และภารกิจที่ได้รับมอบจาก ผู้บังคับบัญชา บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

โดยผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๑ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการ งบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของ

แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณการสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชาการกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๒ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณ ในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณการสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชาการกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๓ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชาการกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๔ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุงในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุง

ไว้อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณ การศึกษาหรือจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๕ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุงในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณ การศึกษาหรือจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๖ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุง ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณ การศึกษาหรือจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๗ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุง ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณ การศึกษาหรือจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่

เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระดับบริหาร ๘ กล่าวถึงข้อมูลด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ในส่วนของแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรเป็นเช่นไรนั้น ให้ทัศนะว่า ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุง ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการปรนินัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้ อย่างเพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

สรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มผู้บริหาร ที่มีความชำนาญในงาน ด้านการส่งกำลังบำรุง และกลุ่มที่มีบทบาท รวมถึงภารกิจ ในด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ทำให้ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก กล่าวคือ ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณ ในการจัดหาและซ่อมบำรุง ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งควรคำนวณงบประมาณในการ ปรนินัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้เพียงพอ ควรคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) ควรมีหน่วยงาน (Project Office) ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเสนอเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

**สรุป ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) และการสนทนา
กลุ่ม (Focus group)**

๑. สภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ สภาพปัญหาของการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

กรมยุทธการทหารบก เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการกำหนดความต้องการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เมื่อมีการพิจารณาปัจจัยการจัดหายุทโธปกรณ์ทั้ง ๖ ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทานและด้านอายุการใช้งาน) ทำให้น้ำหนักของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) และละเลยการพิจารณาปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) อีกทั้งกระบวนการขั้นตอนในการพิจารณา กรณีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทโธปกรณ์ โดยจัดตั้งคณะกรรมการทำงานของกองทัพบก (เฉพาะกรณี) และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก (เฉพาะกรณี) ยังมีได้ถูกกำหนดไว้ในระเบียบ

๑.๒ สภาพปัญหาของการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

การไม่นำแนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง ทำให้บุคลากร ขาดความรู้ ความชำนาญในระดับต่างๆ อย่างเพียงพอ หน่วยใช้ไม่ใส่ใจในการปรนนิบัติบำรุงยุทโธปกรณ์ หน่วยซ่อมบำรุงในระดับต่าง ๆ ไม่สามารถสะสมชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ ตามเกณฑ์สะสมได้ เพราะไม่ได้เตรียมงบประมาณไว้ตั้งแต่แรก ให้เกิดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ ส่งผลให้การเสียหายลุกลามจนไม่สามารถซ่อมได้ หรือจำเป็นต้องส่งซ่อมขึ้นคลัง อีกทั้ง การสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก ยังอยู่ในวงจำกัด

๑.๓ สภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ขาดความสมดุล โดย ในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป ขาดการคำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) และ ขั้นตอนภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชาการกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณยังขาดขั้นตอน และหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากันกรอบในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

๒. แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ แนวทางการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ในการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบกควรนำปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาพิจารณาร่วมกับปัจจัยด้านยุทธการ (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) รวมทั้งกำหนดระเบียบในการพิจารณา กรณีที่คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐาน ยุทโธปกรณ์ แต่หน่วยยังมีความจำเป็นต้องใช้ยุทโธปกรณ์นั้น ๆ โดยจัดตั้งคณะกรรมการของกองทัพบก และคณะกรรมการกำหนดนโยบายกองทัพบก โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๒ กรณี คือ ๑. กรณีไม่เร่งด่วน ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง และหัวหน้าหน่วยที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน เพื่อพิจารณากลับกรองว่ายุทโธปกรณ์แบบใดมีความเหมาะสมในการจัดหาเข้าประจำการ และ ๒. กรณีเร่งด่วน ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินการจำกัด ให้เชิญผู้แทนหน่วยที่เกี่ยวข้องมาประชุมพิจารณา และขออนุมัติหลักความต้องการต่อกองทัพบก และเมื่อได้รับอนุมัติหลักการแล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดหายุทโธปกรณ์ต่อไป

๒.๒ แนวทางการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ควรกำกับดูแล ให้หน่วยปรนนิบัติบำรุงยุทโธปกรณ์ ตามที่กำหนด และควรนำ แนวความคิดระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง เพื่อให้บุคคลากร มีความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ รวมถึงการสนับสนุนชิ้นส่วน อะไหล่ และเครื่องมือ ทำให้ลดปัญหาการค้างซ่อมตามหน่วยในระดับต่าง ๆ อีกทั้ง ควรสนับสนุน ให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก อย่างกว้างขวาง ที่สำคัญควรแบ่งกลุ่มยุทโธปกรณ์ รวมถึงแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุง ยุทโธปกรณ์ ออกเป็น ๓ กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุง ยุทโธปกรณ์ คือ กลุ่มที่ ๑ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุไม่เกิน ๑๐ ปี เป็นยุทโธปกรณ์ใหม่ ให้ดำเนินการจัดหา ชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงจรรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ ๒ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุ ระหว่าง ๑๐ – ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อม ปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก ๑๐ ปี กลุ่มที่ ๓ ยุทโธปกรณ์ที่มีอายุเกินกว่า ๒๐ ปี ให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ล้ำสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณา จัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

๒.๓ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหา และซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณในการจัดหาและซ่อมบำรุง ทำให้การงบประมาณในการซ่อมบำรุงมีเพียงพอ โดย คำนวณงบประมาณ การสึกหรอจากการใช้งาน ค่าใช้จ่ายที่เป็นผลสืบเนื่องตามมาตลอดอายุการใช้งาน (Life Cycle Cost หรือ LCC) รวมถึง ควรเพิ่มขั้นตอน และหน้าที่ของคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณ ที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม และรอบคอบ ภายหลังจากที่สำนักปลัดบัญชีกองทัพบกได้ทราบกรอบวงเงินงบประมาณจากสำนักงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี ภูวนารถ ชมพูบุตร
วัน เดือน ปีเกิด	๒ กรกฎาคม ๒๕๐๖
การศึกษา	ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (ทบ.) สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ ๗๓ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก กรุงเทพมหานคร

ประวัติการทำงานโดยย่อ

ผบ.มว.ปล.ร.๑๒ พัน.๒ รอ.
ผบ.มว.ค.๖๐ ร้อย อวบ.ร.๑๒ พัน.๒ รอ.
รอง ผบ.ร้อย.ร.๑๒ พัน.๒ รอ.
ผบ.ร้อย.ร.๑๒ พัน.๒ รอ.
ฝอ.๓ ร.๑๒ พัน.๒ รอ.
หน.รร.กบ.ทบ.
หน.กบ.ทบ.
อจ.หน.วิชา รร.กบ.ทบ.
รอง ผอ.กอง กบ.ทบ.
ฝสธ.ประจำ กบ.ทบ.
นายทหารปฏิบัติการประจำ กบ.ทบ.
ผอ.กอง กบ.ทบ.
รอง ผอ.สกบ.กบ.ทบ.
ผอ.สกบ.กบ.ทบ.

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการสำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ผู้วิจัย พลตรี ภูวนารถ ชมพูบุตร **หลักสูตร** วปอ. รุ่นที่ 61

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงกองทัพบก

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกำหนดยุทธศาสตร์ของชาติเปรียบเสมือนการใช้เข็มทิศนำทางประเทศให้มุ่งไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561 - 2580) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประกาศใช้อย่างเป็นทางการในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อ 13 ตุลาคม 2561 เป็นการพัฒนาประเทศระยะยาว เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ 6 ด้าน สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย มีเอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกกระดับ ตั้งแต่ ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ ให้มีความพร้อม สามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ (ยุทธศาสตร์ชาติ, 2561 – 2580 : 1-11) กองทัพบกเป็นหน่วยงานด้านความมั่นคง มีหน้าที่ในการเตรียมกำลัง และใช้กำลังเพื่อป้องกันราชอาณาจักร โดยมีพันธกิจ ในการเตรียมกำลังด้านโครงสร้างด้านความพร้อมรบ ด้านความต่อเนื่องในการรบ และด้านความทันสมัย ซึ่งมีกรมส่งกำลังบำรุงทหารบกเป็นกรมฝ่ายเสนาธิการของกองทัพบก มีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการส่งกำลังบำรุงที่สำคัญของกองทัพบก โดยเฉพาะด้านการเตรียมกำลังให้มีความพร้อมรบ สำหรับในปีงบประมาณ 2562 กองทัพบกได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 111,376,903,600.-บาท เป็นงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุง จำนวน 23,715,866,900.-บาท คิดเป็นร้อยละ 46.98 โดยงบประมาณจำนวนนี้จำเป็นต้องบริหารจัดการในภาพรวมของกองทัพบกให้ครอบคลุมทั้ง 7 ส่วนราชการของกองทัพบก ซึ่งงบประมาณนั้นไม่เพียงพอ ส่งผลให้มียุทโธปกรณ์ค้างซ่อมเป็นจำนวนมาก (แผนพัฒนากองทัพบก, 2560-2564 : 9-13) และจากการทบทวนการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงกองทัพบก ในห้วง 10 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552 – 2561) พบว่า กองทัพบกได้จัดสรรงบประมาณ

ในการจัดหามากกว่า งบประมาณการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ถึงร้อยละ 84 หรือมากกว่าถึง 6 เท่า ทั้งนี้เป็นเพราะที่ผ่านมาในการจัดหายุทโธปกรณ์จะพิจารณาในมิติของความต้องการทางด้านยุทธการเป็นหลัก ซึ่งเน้นเฉพาะให้ยุทโธปกรณ์มีความพร้อมรบเท่านั้น ส่งผลให้เลืงงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดหาชิ้นส่วนซ่อม จึงเป็นเหตุให้ขาดความสมดุลในการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ส่งผลให้การบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์จำนวนมากไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อเป็นหลักประกันความสำเร็จเมื่อได้รับมอบภารกิจจากกองทัพบก ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก (ในฐานะหน่วยรับผิดชอบงบประมาณหลัก) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของ กองทัพบกที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก โดยกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

๑.๑ การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาสภาพปัญหา ในขอบเขตด้านของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เทียบเคียงกับแนวคิดเรื่องระบบ ILS (Integrated Logistics Support) แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

๑.๒ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติโดยมีการจัดชั้นความลับในการเข้าถึงข้อมูลทั้งบุคคลและเอกสารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การเข้าถึงของข้อมูลในบางประเด็น จึงนำเฉพาะข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้มาใช้ในการวิจัย

๒. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๒ นาย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในงานด้านการส่งกำลังบำรุง โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๒.๑ กลุ่มผู้กำหนดนโยบาย เป็นกลุ่มประชากรที่มีความเชี่ยวชาญในงานด้านการส่งกำลังบำรุง และมีบทบาทในการกำหนดนโยบายของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาในปัจจุบัน จำนวน ๔ นาย ได้แก่

๒.๑.๑ พลโท รุจน์ อ่อนน้อมพันธุ์ ตำแหน่ง รองเสนาธิการทหารบก (๔)

๒.๑.๒ พลโท ชัยมนตรี โพธิ์ทอง ตำแหน่ง เจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๑.๓ พลตรี วัชรปาณี มณีวรรณ ตำแหน่ง รองเจ้ากรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๑.๔ พลตรี อิศม วงศ์กลุ่ม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒ กลุ่มผู้บริหาร เป็นกลุ่มประชากรที่มีบทบาทและภารกิจในด้านการควบคุมการปฏิบัติในการส่งกำลังบำรุง ของกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก จำนวน ๘ นาย ได้แก่

๒.๒.๑ พันเอก กรณ์ย์ สติยยุทธการ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักบริหารและพัฒนาระบบ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๒ พันเอก ศุภฤกษ์ พากเพียรทรัพย์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๓ พันเอก คำรณ แยมประเสริฐ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนกรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๔ พันเอก วินชัย จันทมาศ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองโครงการและงบประมาณ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๕ พันเอก อาร์ชวีส ไตรเดช ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองซ่อมบำรุงสำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๖ พันเอก วีรรัช ศรีใส ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
สำนักบริหารและพัฒนาระบบ กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๗ พันเอก ยลเทพ ธีระชัยชยติ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการจัดหา
สำนักส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๒.๒.๘ พันเอก นรศิษฐ์ ทองอ่อน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองส่งกำลัง สำนัก
ส่งกำลังบำรุง กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก

๓. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ
ในห้วงเวลาดังแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ – พฤษภาคม ๒๕๖๒

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาสภาพ
ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของ
กองทัพบก เพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและ
ซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกโดยมีการดำเนินการ ดังนี้ 1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)
ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเรื่องแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากห้องสมุดที่เกี่ยวข้อง
เช่น ห้องสมุด วปอ. ห้องสมุด บก.สปท. และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง 2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)
ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในระดับนโยบาย จำนวน 4 คน
และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในระดับบริหารจำนวน 8 คน ตามที่ระบุในขอบเขตของ
ประชากร เมื่อรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิดังที่กล่าวแล้ว นำข้อมูลมาจัด
ระเบียบและตรวจสอบ (Validity) และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการ
ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของข้อมูล (Content Analysis) เพื่อแยกแยะ
ให้เห็นถึงสภาพปัญหาของการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและ
ซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก และนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการ
บริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก
ต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 2 ข้อ การค้นพบ
ในบทนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณ

ด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ผ่านการทบทวนหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในแง่มุมต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผลการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แล้วนำมาวิเคราะห์ในแต่ละแง่มุม อย่างละเอียดถี่ถ้วน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ และกำหนดเป็นแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของ กองทัพบก ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่า แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการ จัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบกที่ค้นพบในครั้งนี้ สามารถจะทำให้เกิดสมดุล ของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ ส่งผลให้กองทัพบก มีความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย

โดยมีรายละเอียด ผลการศึกษาวิจัยที่ต่อบัณฑิตผู้ประสงค์ทั้ง 2 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยต่อบัณฑิตผู้ประสงค์ข้อที่ 1 คือ ศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารจัดการ งบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ซึ่งมี รายละเอียดผลการศึกษา จำแนกออกเป็น 3 ส่วน สรุปดังนี้

1.1 สภาพปัญหาของจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก คือ การพิจารณาให้น้ำหนัก ของปัจจัยทางด้านยุทธการมากเกินไป (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) อีกทั้ง การพิจารณากลับกรองความต้องการ ตั้งแต่พิจารณาความต้องการ ความจำเป็น ตลอดจนงบประมาณ ยังขาดหน่วยงานที่จะมาร่วมพิจารณากลับกรองในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสม ก่อนที่จะนำ เรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ 2. สภาพปัญหาการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก คือ บุคลากร ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และขาดการเตรียมการ ในเรื่องชิ้นส่วนอะไหล่ และเครื่องมือ รวมทั้งยังไม่มีมีการพิจารณาอย่างจริงจังในการสนับสนุนให้ภาคเอกชน (Outsource) เข้ามา มีส่วนร่วมในกิจการด้านการส่งกำลังบำรุงของกองทัพบก 3. สภาพปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณ ด้านการส่งกำลังบำรุง ในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก เพื่อความพร้อมรบ ความต่อเนื่องในการรบ และความทันสมัย คือ การที่กองทัพบกเป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีโครงสร้าง การจัดหน่วยที่มีความซับซ้อน และหลากหลาย แต่งบประมาณที่ได้รับมีจำนวนจำกัด ประกอบกับการ ให้น้ำหนักในการจัดหายุทโธปกรณ์ในแต่ละครั้งมักจะคำนวณงบประมาณในการปรนนิบัติบำรุง และการซ่อมบำรุงไว้น้อยเกินไป

2. ผลการวิจัยต่อบัณฑิตผู้ประสงค์ข้อที่ 2 คือ แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณ ด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ของกองทัพบก มีรายละเอียดผล การศึกษา จำแนกออกเป็น 3 ส่วน สรุปดังนี้

2.1 ด้านการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพบก ควรนำปัจจัยการพิจารณาจัดหา ยุทโธปกรณ์ทั้ง 6 ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า

ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) มาประกอบ โดยคำนึงถึงปัจจัยทางด้านยุทธการ (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย) และปัจจัยด้านส่งกำลังบำรุง (ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) อย่างสมดุล และนำระบบส่งกำลังบำรุงรวม (ILS : Integrated logistics Support) มาใช้อย่างจริงจัง รวมถึงการเพิ่มเติมขั้นตอนในระเบียบ/คำสั่งการ ดำเนินการจัดหายุทธภัณฑ์ของกองทัพบก กรณีที่ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานยุทธภัณฑ์ของกองทัพบก (กมย.ทบ.) ไม่ได้จัดลำดับมาตรฐานยุทธภัณฑ์

2. ด้านการซ่อมบำรุงยุทธภัณฑ์ของกองทัพบก ควรกำหนดมาตรการ และกวดขันให้หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพบก ดำเนินการตามวงรอบการส่งกำลังอย่างเคร่งครัด และปรับปรุงขีดความสามารถของหน่วยสนับสนุนซ่อมบำรุงในแต่ละระดับให้สามารถดำเนินการการซ่อมบำรุงยุทธภัณฑ์ โดยให้ความรู้แก่บุคคลากร ให้มีความรู้ความชำนาญในระดับต่าง ๆ อย่างเพียงพอ และแบ่งกลุ่มยุทธภัณฑ์และแนวทางการดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธภัณฑ์ ออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดความต้องการงบประมาณในการซ่อมบำรุงยุทธภัณฑ์ คือ กลุ่มที่ 1 ยุทธภัณฑ์ที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี เป็นยุทธภัณฑ์ใหม่ จัดหาชิ้นส่วนซ่อมสนับสนุนปรนนิบัติบำรุงตามวงรอบ เพื่อยืดอายุการใช้งาน กลุ่มที่ 2 ยุทธภัณฑ์ที่มีอายุระหว่าง 10 – 20 ปี คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธภัณฑ์ของกองทัพบก พิจารณาจ้างซ่อมปรับปรุง เพื่อให้มีอายุการใช้งานต่อไปอีก 10 ปี กลุ่มที่ 3 ยุทธภัณฑ์ที่มีอายุเกินกว่า 20 ปี คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงยุทธภัณฑ์ของกองทัพบก (ถ้าสมัย, ซ่อมไม่คุ้มค่า) พิจารณาจัดหาชิ้นส่วนซ่อมเพื่อดำรงสภาพ หรือดำเนินการจำหน่าย

3. ด้านการบริหารจัดการงบประมาณ ควรสร้างความสมดุลของงบประมาณด้านการส่งกำลังบำรุงในการจัดหาและซ่อมบำรุงยุทธภัณฑ์ของกองทัพบก ควรเพิ่มเติมขั้นตอนการพิจารณาก่อนการอนุมัติความเหมาะสม หลังจากทีสำนักงานปลัดบัญชาการกองทัพบก ประสานสำนักงานงบประมาณฯ ในเรื่องกรอบงบประมาณด้านโครงการประจำปี ที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรร โดยเพิ่มเติมบทบาท/หน้าที่ให้ คณะอนุกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างงบประมาณการจัดหาและงบประมาณการซ่อมบำรุง ก่อนที่จะนำเรียนผู้มีอำนาจตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 กองทัพบก ควรกำหนดปัจจัยการพิจารณาจัดหายุทธภัณฑ์ทั้ง 6 ด้าน (ด้านประสิทธิภาพ ด้านเทคโนโลยี ด้านความทันสมัย ด้านความคุ้มค่า ด้านความทนทาน และด้านอายุการใช้งาน) ในระเบียบ/คำสั่ง ให้ชัดเจน และนำระบบ ILS มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 กองทัพบก ควรแบ่งประเภทยุทธโปกรณ์ ออกเป็น 3 กลุ่ม และดำเนินการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ของกองทัพบก ตามแนวทางที่เสนอ

1.3 กองทัพบก ควรเพิ่มหน้าที่ของคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณด้านโครงการตามที่เสนอ

1.4 กองทัพบก ควรกำหนดหลักการจัดหายุทธโปกรณ์ ตามแนวความคิดการส่งกำลังบำรุงรวม (ILS) โดยเป็นการจัดหายุทธโปกรณ์ พร้อมชิ้นส่วนซ่อม ควบคุมเครื่องมือซ่อมบำรุง หลักสูตรการฝึก คู่มือการใช้งาน และการซ่อมบำรุง (Total Package) ซึ่งจะทำให้มีชิ้นส่วนซ่อมตลอดอายุการใช้งานของยุทธโปกรณ์

1.5 กองทัพบก ควรจัดลำดับความเร่งด่วนในการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ในแต่ละกลุ่มตามความจำเป็นทางด้านยุทธการ โดยให้ความสำคัญในเขตยุทธบริเวณเป็นลำดับแรก

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

2.1 กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ควรกำหนดแนวทาง ในเรื่องหลักการจัดหาและการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

2.2 กรมส่งกำลังบำรุงทหารบก ควรทำความเข้าใจกับคู่สัญญาในการวางระดับชิ้นส่วนซ่อมในประเทศ หรือการตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงในประเทศ และเมื่อถึงเวลาที่ต้องใช้ชิ้นส่วนซ่อมต้องสามารถเบิกชิ้นส่วนซ่อมที่วางระดับไว้มาใช้ได้ก่อน แล้วจึงดำเนินการจัดหาทดแทนในภายหลัง

2.3 กรมฝ่ายยุทธบริการ และกรมฝ่ายกิจการพิเศษ ต้องยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบในข้อเสนอแนะดังกล่าว

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปทำการวิจัยต่อยอดได้ใน 3 ประเด็นหลัก ๆ คือ

3.1 ประเด็นแนวทางการวิจัยการร่วมมือกับภาคเอกชนผลิตชิ้นส่วนซ่อม/อะไหล่

3.2 ประเด็นแนวทางการวิจัยความคุ้มค่าในการตั้งโรงงานผลิตยุทธโปกรณ์ร่วมกับภาคเอกชน

3.3 ประเด็นแนวทางการวิจัยการพัฒนายุทธโปกรณ์ร่วมกับสถาบันการศึกษาภายในประเทศ